

Textos del cos en joc

Gemma Beltran

15 anys

Cia. Dei Furbi

Vuit espectacles

2002-2017

Diputació
Barcelona

Institut del Teatre

Sobre aquesta *rara avis* anomenada Dei Furbi:

La companyia Dei Furbi es caracteritza per una pràctica teatral centrada en la tradició que situa l'actor i el seu cos en el centre de l'acció dramàtica.

L'any 2002 la companyia dóna el primer pas com a projecte creatiu de Gemma Beltran amb un magnífic equip d'actors del curs d'interpretació de l'Institut del Teatre (promoció 2002). Amb el nom de Companyia Dei Furbi comencen tot un seguit de processos de recerca sobre el llenguatge teatral, sobretot al voltant d'allò que té de físic l'escena contemporània: els cossos però també els objectes,

els sons de les paraules i alhora els elements audiovisuals.

La companyia destaca per la seva vitalitat, la seva energia i el seu ritme en la utilització d'un ampli ventall de recursos actorals com la dansa, el cant a *cappella*, l'esgrima i la màscara, elements tots que es fusionen en la interpretació gestual i textual. La creació de Dei Furbi també revisa, actualitza i juga amb situacions i textos clàssics teatrals, literaris o de qualsevol provinença, fins i tot la més quotidiana. Afloren així els temes més universals, amb un to deliberadament còmic i alhora profundament humà.

Textos del cos en joc

Gemma Beltran

15 anys

Cia. Dei Furbi

Vuit espectacles

2002-2017

SCHERZO

DIVERTIMENTO

TOCATA I FUGA

L'ILLA DELS ESCLAUS, MARIVODIADA

HOMES DE SHAKESPEARE

ASUFRE

LA FLAUTA MÀGICA – VARIACIONS DEI FURBI

TRILOGIA MOZART

Diputació
Barcelona

| Institut del Teatre

**Institut del Teatre
de la Diputació de Barcelona**

Directora general: Magda Puyo

Comissió de publicacions:

Carles Batlle

Jordi Fàbrega

Roberto Fratini

Albert Mestres

Víctor Molina

Bibiana Puigdefàbregas

Bàrbara Raubert

Anna Solanilla

Carlota Subirós

Victoria Szpunberg

Anna Valls

Biblioteca teatral

Primera edició: desembre de 2017

© del text: Gemma Beltran Margarit

© de les fotografies: els fotògrafs corresponents, esmentats a cada obra

© d'aquesta edició: Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona

Plaça Margarida Xirgu, s/n. 08004 Barcelona

Telèfon: 932 273 900

i.teatre@diba.cat

institutdelteatre.cat

Disseny: Artefacto

Maquetació: Moèlmo

Producció: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

ISBN versió paper: 978-84-9803-828-6

Il·lustracions de la coberta:

Cartells de les obres: *Divertimento*, *L'illa dels esclaus*, *Scherzo*, *Tocata i fuga*,
La flauta màgica, *Trilogia MozArt*, *Asufre* i *Homes de Shakespeare*.

TEXTOS DEL COS EN JOC
CONTINGUT

6

Introducció

12

Gemma Beltran Margarit

14

Agraïments

Espectacles

15 Scherzo

81 Divertimento

135 Tocata i Fuga

192 L'illa dels esclaus, marivodiada

227 Homes de Shakespeare

262 A sufre

309 La flauta màgica – Variacions Dei Furbi

361 Trilogia MozArt

TEXTOS DEL COS EN JOC

INTRODUCCIÓ

Sobre els processos creatius de la companyia

Després de quinze anys d'activitat creativa sostinguda, es pot afirmar que la companyia Dei Furbi és una *rara avis* en el panorama teatral català, una *rara avis* de llinatge definit per arrels que podrien semblar oposades a primer cop d'ull. Per una banda, podríem dir que la companyia Dei Furbi té un punt d'herència de la tradició de teatre de grups que va arrelar amb força entre les dècades de 1970 i 1990 amb grups com Comediants, Els Joglars, o un poc més tard, La Fura dels Baus, on el treball en companyia es converteix en eix central de l'ètica de creació artística. També recull les tendències del teatre d'autor que Valentina Valentini defineix com el que «s'acosta a altres textos no per a interpretar-los ni per a actualitzar-los, sinó per fer una mena de “memòria poètica”, de ressonància interior que provoquen en l'actor».¹ Així, doncs, és un teatre d'actor, com en la tradició dels grups dels anys setanta, i un teatre d'autor com el defineix Valentini, del qual a Catalunya hem tingut exemples locals i internacionals (com, per exemple, els espectacles que arribaren a finals de la dècada dels noranta i principis dels 2000 sota la influència de directors-creadors d'origen alemany com Thomas Ostermeier i la Schaubühne).

6

1. Valentina Valentini, *Després del teatre modern*, 42.

La fundació de Dei Furbi l'any 2002 com a projecte creatiu de Gemma Beltran es troba amb un panorama on ni la tradició de teatre de grups ni la tendència de directors-creadors ja no són completament dominants en el nostre teatre. L'adveniment del segle XXI acaba solidificant allò que podríem anomenar «teatre de produccions». Un teatre en què la majoria de vegades els equips artístics es construeixen al voltant d'un projecte de producció específic. Així, amb algunes excepcions coetànies o posteriors a Dei Furbi, la majoria del teatre de companyies deixa d'existir com a teatre de grups i d'aquella ètica artística del treball grupal només se'n manté l'esquelet de producció bàsic o, fins i tot, només el nom de la companyia. En molts altres casos, els directors-autors lideren projectes de producció amb equips canviants. En d'altres, els equips es fan i desfan sense cap figura clara que en mantingui la continuïtat.

Així, doncs, com i per què sobreviu aquesta *rara avis* anomenada Dei Furbi? És un teatre d'autor, i d'actor alhora, i és precisament per això: perquè troba el punt mig que li permet sobreviure en una realitat teatral canviada.

La filosofia teatral de Gemma Beltran –líder i ànima indiscutible de la companyia– col·loca l'actor al centre del fet teatral. És un teatre que es justifica precisament per la presència i virtuosisme de l'actor coneixedor del seu ofici. Dei Furbi explica històries a través dels intèrprets, i fins i tot les narratives més complexes acaben filtrant-se i destil·lant-se fins a poder-ne fer material actoral. El discurs de Dei Furbi utilitza l'actor com a eina per fer viure les idees que proposa. No n'hi ha prou amb explicar-les; cal que visquin en el tarannà, la personalitat, i la corporalitat –sovint poc naturalista– dels personatges.

Certament, la corporalitat de l'actor és la base material expressiva de l'imaginari de Dei Furbi, però el material per a elaborar el discurs poètic i polític de les seves creacions està centrat en un substrat complex de textos dramàtics i literaris, materials

audiovisuals i musicals, i llenguatges escènics i de moviment diversos. L'actor i el món visual, corporal i musical en són l'eina central, però la literatura, la filosofia i la reflexió ben documentada són la base del discurs que Gemma Beltran vol comunicar al públic. Aquí rau l'eix vertebrador central de la companyia, un teatre motivat pel desig de Gemma Beltran d'explicar o explorar algun tema essencial de la natura humana. En realitat, doncs, *Dei Furbi* és un teatre d'autor, en el qual Gemma Beltran s'acosta a textos que inspiraran una certa memòria poètica en els actors per tal de poder articular un discurs singular com a creadora, utilitzant la corporalitat de l'actor, les imatges visuals i la música com a instruments centrals.

8

Gemma Beltran s'apropa a cada projecte amb una idea clara per tractar, amb una multitud de materials de recerca (literaris, dramàtics, operístics, audiovisuals) sobre la temàtica que ella vol compartir amb el públic. És una temàtica que la Gemma té clarament identificada. El treball de recerca que es desenvolupa amb els actors ajuda a que s'apropi a l'univers que ens proposa per tal de desenvolupar-lo en tota la seva gamma a través d'eines actorals ben definides.

Així, Gemma Beltran no només proposarà els temes i els materials de recerca, sinó que sovint dirigirà el treball d'entrenament i preparació dels actors cap a un indret diferent segons les necessitats de cada creació. Part de la seva estratègia és identificar quines són les eines actorals possibles per poder dur a terme els seu projecte artístic. Per exemple, en una producció es decidirà fer un entrenament físic concret que dirigeixi la fisicalitat de l'actor cap a una expressió formal concreta com pugui ser la del *kathakali*, i en una altra producció caldrà prendre com a marc de treball les convencions d'una forma teatral específica com la comèdia de l'art. És per això que, malgrat que la centralitat de l'actor sigui absoluta, aquesta centralitat no rau en utilitzar l'actor tal i com li ve donat. Ella l'encamina cap allà on

vol que arribi, de manera que el convida a desenvolupar eines expressives potser desconegudes fins aleshores per al propi actor.

En aquest alquímia, l'actor també participa en el procés creatiu modulant de vegades la proposta de Gemma Beltran, o oferint la seva pròpia comprensió i destil·lació dels materials de treball proposats. Però, en tot cas, i malgrat aquestes aportacions i treball grupal, el projecte només canvia a nivell de matisos, sense desviar-se del projecte creatiu original que Gemma Beltran somnia. És cert que el seu somni pot veure's modificat durant el treball amb els actors, però roman sempre el somni de la seva ànima creadora.

Amb Dei Furbi descobrim un teatre d'autor –amb Gemma Beltran com a ànima i motor del discurs i la poètica– que aposta pel treball en companyia. Gemma Beltran podria dirigir teatre per encàrrec amb altres artistes, però l'ecologia pròpia de Dei Furbi és un element bàsic que la nodreix com a creadora. Dei Furbi és Gemma Beltran, però no és només Gemma Beltran.

Aquesta ecologia Dei Furbi és de tipus ben estimulants. Als actors, treballar amb Dei Furbi, ser part del projecte, els dona l'oportunitat de fer un treball teatral en què la centralitat de l'actor els permet desenvolupar al màxim les seves qualitats interpretatives. D'altra banda, l'exigència d'adaptar-se a la realitat que demana cada projecte es converteix en un repte que obliga els actors a aprendre de nou en cada producció, a sortir de les seves zones de confort, a anar més enllà d'allò que ja saben fer. És per això que en aquest teatre d'autor els actors es veuen estimulats a formar-ne part, esperonats per les possibilitats que els ofereix com a intèrprets.

Per a un actor, el treball amb Dei Furbi és gratificant. No permet caure en rutines o en la facilitat d'allò conegut i per tant resulta intens i requereix esforç, però alhora proporciona la possibilitat de créixer i renovar-se en cada nova producció. Aquests

processos de recerca i creació també inclouen la participació d'altres professionals (música, escenografia, vestuari, llums, assistència a la direcció) que des de la seva perspectiva contribueixen a la construcció de cada projecte. De fet, els processos de treball de Dei Furbi són llargs i s'articulen amb un temps important d'entrenament, recerca i laboratori abans de començar a muntar els materials de cara a la producció final de cada espectacle.

Així, juntament amb aquesta ànima central, els òrgans i extremitats que completen el cos de la companyia són un equip d'actors i professionals del teatre que van component i recomponent aquest cos en cada producció. Però a diferència del teatre centrat en produccions aïllades, Dei Furbi aposta per un llenguatge de treball comú, i per tant convida a participar a artistes que vulguin entrar en aquesta forma d'entendre el llenguatge creatiu. És un equip que hi participa en alternança, ja que al voltant de l'ànima de cada producció es convoquen els artistes necessaris per a construir aquest cos particular que Gemma Beltran s'imagina.

A primer cop d'ull pot semblar que el treball de creació a Dei Furbi és simplement un treball de creació en conjunt, col·lectiu, però la realitat és molt més complexa. Gemma Beltran és l'origen i l'ànima vertebradora de cada nou espectacle i condueix el treball de la companyia cap allà on vol arribar. Tal com dèiem, els actors són guiats cap a la teatralitat que necessita cada projecte a través de la recerca i d'entrenaments específics per a cada espectacle, i, un cop capaços d'habitar l'univers expressiu que busca Gemma Beltran, proporcionaran aspectes concrets de cara a la nova creació. Així, si l'anècdota del que es fa a escena amb Dei Furbi sovint és el resultat de propostes dels actors i l'equip, l'ànima del què s'està dient i la direcció que pren cada espectacle és conseqüència directa del que proposa Gemma Beltran. En relació als textos que trobem en aquest llibre,

cal dir que sovint corresponen a allò que s'ha acabat escollint entre tot l'equip de Dei Furbi, no només per part de la directora. Tanmateix, l'autoria de les peces és d'ella com a motor vertebrador de cada projecte.

Val a dir que des que em vaig integrar a la companyia l'any 2012 com a ajudant de direcció i proporcionant formes d'entrenament actoral per tal d'enriquir l'univers Dei Furbi, m'he trobat completament immers en la filosofia d'aquest projecte centrat en l'interpret i amb base d'autor. El meu perfil és un pont útil a aquesta doble vessant pròpia de Dei Furbi. Format com a actor i amb una carrera i trajectòria en teatre físic amb formació profunda en diverses tècniques (*kathakali*, mim corporal dramàtic, mètode Margolis, dansa, entre altres), comparteixo la idea de l'actor com a element central de teatralitat. La meva formació posterior en teoria i història del teatre i de la performativitat, amb una trajectòria àmplia també en el món acadèmic teatral (professor i cap de departament de Teoria i Història a l'Institut del Teatre, membre del Comitè Executiu de la Federació Internacional de Recerca Teatral), em situa també en un indret on puc veure amb mirada externa el procés que Gemma Beltran exerceix com a autora. Em sento privilegiat de poder formar part de l'univers Dei Furbi.

11

BORIS DAUSSÀ-PASTOR
Ajudant de direcció i assistent
d'entrenament de la companyia

TEXTOS DEL COS EN JOC
GEMMA BELTRAN I MARGARIT

12

Creadora de la companyia Dei Furbi l'any 2002 acumula un ampli currículum on hi destaquen múltiples treballs en la creació, posada en escena i direcció d'obres teatrals.

Premio do público 2015 de la Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas per *La Flauta Màgica*.

Premi Max 2014 al millor espectacle de teatre musical per *La flauta màgica*.

Premi Guineueta 2014 al millor espectacle professional del Teatre Zorrilla de Badalona per *La Flauta Màgica*.

Premi Butaca 2013 al millor actor de musical per l'espectacle *La flauta màgica* al component de la companyia Toni Vinyals.

Primer premi a la millor direcció per l'espectacle *Asufre* a la 14a edició del Certamen Nacional de Directoras de Teatro de Torrejón de Ardoz, l'any 2011.

Tercer premi a la millor direcció per l'espectacle *Homes de Shakespeare* a la 13a edició del Certamen Nacional de Directoras de Teatro de Torrejón de Ardoz, l'any 2010.

Entre els treballs més recents com a creadora i directora de la companyia Dei Furbi destaquen: *Trilogia MozArt*, *La Flauta Màgica*, *Asufre*, *Homes de Shakespeare*, *L'illa dels esclaus*, *Tocata i Fuga*, *Divertimento* i *Scherzo*, tots ells amb la companyia Dei Furbi.

Amb la seva companyia Baubo, Teatre de moviment, ha creat i interpretat des de 1990: *Ànima Nòmada* (2003); *Intramurs*, (2002-2001); *Combattimento* (1999), amb el qual obtingué el primer Premi de Pantomima al Festival Internacional One-Man Show de Moldàvia el 1999; *Jeroglífic* (1997), *Morfosis* (1994) i *Baubo* (1990).

També col·labora en la direcció i moviment escènic de diferents companyies.

Alhora és professora a l'Escola Superior d'Art Dramàtic (ESAD) de Barcelona, a l'Institut del Teatre (equip docent de Pràctica comuna –creació col·lectiva– al 1r i 3r curs, Màscara 3 i Pràctica actoral 2; direcció del taller de creació sobre tècniques de la comèdia de l'art (*commedia dell'arte*) al 2n curs i Taller-estudi: escenes de musical / Taller de musical al 3r curs.

Actualment (2017) treballa en un nou projecte de creació a partir de la novel·la *Amèrica* de Kafka, *Oklahoma*, que ha estat estrenat el 19 de juliol al Teatre Lliure - Espai Lliure dins la programació del Grec Festival de Barcelona 2017.

TEXTOS DEL COS EN JOC

AGRAÏMENTS

Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona, ICEC Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Institut Ramon Llull, INAEM, ATRIUM Viladecans, SGAE, La Seca Espai Brossa, Fàbrica de Creació Fabra i Coats, Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya, Vol-Ras, El Timbal, Les Golfes de Can Fabra-Factoria d'Arts Escèniques, Sant Andreu Teatre (Sat) i Neuköllner Oper de Berlín (Alemanya).

14

Hermann Bonnín, Ramon Ivars, Claudio Zulian, Manolo, Jaume Barrera, Mabel Beltrán, Odile Cobacho, Ignasi Potrony, Lannonima Imperial, Jorge Bernárdez, Montse Guallar, Christian Atanasiu, Joan Sans, Teatral.net, Wave Cap, Jacobo Sucari, Alberto Fregenal, Marta Figueras, Gilbert Bosch, Dietrich Grosse, Josep Maria Martí, Oscar Merino, Michel Fessler, Maria G. Rovelló, Sergi Garriga Riu...

Pawel Rouba, *in memoriam*.

Scherzo

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
SCHERZO

Scherzo va ser estrenat el 14 de juliol de 2002 al convent de Sant Agustí dins la programació del Festival Grec de Barcelona amb el següent repartiment:

CAPITANO I PANTALONE, Òscar Bosch

COLOMBINA, Elia Corral

BEATRICE, Ester Cort

BRUIXA i COSINA, Eva Cutura

Enamorat LELIO, Albert Feixas

Enamorat JUAN DE LA CRUZ, Roger Julià

ARLEQUÍ (en alternança), Santi Monreal i Marc Vilavella

TRUFALDINO i FRANCESCA, Anna Sahun

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)

Assistent a la direcció, Sandra Monclús

Pantomima i combats, Pawel Rouba

Màscares i *palco scenico*, Stefano Perocco

Fotografies, Ros Ribas

Vestuari amb la col·laboració de Ramon Ivars

Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Scherzo, de l'italià 'joc', també és una forma musical. És un títol escollit pel seu doble sentit i que representa les intencions més lúdiques de l'espectacle.

Scherzo: joc i broma... broma joiosa i a vegades impúdica. Un esclat d'alegria i amor per la festa. Una mascarada per a desemmascarar la veritat. Ens hem deixat atrapar pel fenomen irresistible de la Comèdia de l'Art i hem volgut fer un espectacle de creació seguint-ne fidelment la tècnica *all'improvviso* i l'estil dels *canovaccios* del segle XVI amb una única finalitat: no avorir mai fent «espectacle» amb una important càrrega d'anàlisi dels contrastos socials. Reflexionant amb humor i passió sobre el treball de creació. Enllaçant les qualitats de la interpretació, del mim, de l'acrobàcia, del cant, de l'esgrima, de la dansa a través dels seus personatges, plens de vigor i humanitat. La Comèdia de l'Art, que neix sota el signe de la trobada entre la gran tradició religiosa de l'edat mitjana, el nou esperit del Renaixement i la cultura carnavalesca, entre les formes del teatre popular, la tradició de la fira, els saltimbanquis, dels xerraires i de la comèdia erudita llatina i grega; entre els carrers, les places i els corrals de reis i nobles. Ens arriba avui a través dels segles, amb el seu humor eloqüent i amb una càrrega d'optimisme, que sens dubte necessitem.

18

Sota el signe de la Comèdia de l'Art

Apunts pertinents

La singularitat que uneix els corrents teatrals del segle XX, i la característica comuna de la majoria dels mestres que van reformar l'escena, fou que observaren no només els nous mitjans d'expressió que sorgien, sinó també el teatre d'essència ritual,

les formes de representació antigues, la *commedia dell'arte*, el circ o el teatre tradicional oriental en un intent d'apropar-se una altra vegada a la idea de l'escena com a art (Decroux, Lecoq, Artaud, Brecht, Grotowski, Eugenio Barba, Kantor, Peter Brook, Ariane Mouskine, Bob Wilson, Living theatre...).

Aquest gènere es caracteritza pel tractament irrespectuós dels déus, la sàtira de l'actualitat, la tècnica del contrast lingüístic i formal, ja que cada personatge és originari d'alguna ciutat o regió d'Itàlia, té uns trets diferencials i parla el dialecte del seu lloc de procedència. Amb això s'enriqueix el muntatge i es treballen les potencialitats còmiques d'uns personatges (el debat vivaç entre els interlocutors) i l'ús còmic del llenguatge.

19

gb

Cançons

- *Rostiva i corni e le castagne in forno*. Adriano Banchieri (1567-1634)
- *Viva tutte le vezzose*. Felice Giardini (1716-1796)
- *Gli amanti morecano*. Angelo Branduardi (1567-1634)

Clip de l'espectacle: <https://youtu.be/X98Mboy5frA>

Tots els actors estan a l'escena donant-se bufetades d'una manera cada vegada més acrobàtica i amb coreografia, ningú no està d'acord en escombrar l'escenari. Colombina pica de mans, tots paren de cop al descobrir que el públic ja hi és, somriuen i canten a quatre veus: Rostiva i corni e le castagne in forno.

Surten tots d'escena (cridant) menys Trufaldino (que en realitat és una dama que es fa passar per criat).

...Tot passa a la plaça del poble: a l'esquerra de l'espectador (fora de l'escena) hi ha la casa de Pantalone i a la dreta, la casa de Gargola, la Bruixa.

ACTE I

Escena 1: monòleg de Francesca transvestida com a servent «Trufaldino», que busca feina i el seu *life motive*

21

TRUFALDINO (*que es presenta com a criat amb màscara*): M'han robat! M'han robat! Ai, però què em poden haver robat si no tinc res! No tinc res,estic pelat com una rata, no tinc feina, i fa dues hores que no menjo. Ai! Què dic dues hores... fa dies, setmanes, mesos que no menjo!

Ah, mentida, tot mentida. No em creurà ningú!

Això sí, soc un home lliure! Tampoc! Vull dir que sí, que soc lliure, però no soc un home, soc una dona, Francesca di Ravena. (*S'aixeca la màscara i canvia el personatge; presentació del personatge de l'Enamorada.*) Idealista convençuda i conseqüent, que fugí de la tirania paterna per no anar en contra dels seus principis.

Perquè jo no em podia casar per conveniència, així que vaig anar al meu papà i li vaig dir: «papà, jo amb aquest home no m'hi vull casar. Si no té cap mena de sensibilitat, però si ni tan sols escriu poesia! No, no, no! No m'hi vull casar! (*Pantomima de rebre bufetades per par del pare.*) Flist-flast-flist! Em va fotre tres mastegots i em va dir que era pel seu bé. Així que després de denunciar l'agressió a «l'associació de víctimes en contra de la violència

domèstica», vaig fer les maletes, bé els baguls. Bé, de fet, vaig agafar l'armari sencer i vaig fugir... a la recerca del temps perdut. Perquè, clar, tantes hores llegint Proust, havia oblidat el meu *life motive*: trobar el veritable home de la meua vida, trobar la passió, la follia d'amor, aquell plaer excels que condemna, injustament, a l'infern als enamorats més fervents. Com Paris i Helena, o Lancelot i Ginebra, o Tirant lo Blanc i Carmesina, no, no... Plaerdemavida. Plaerdemavida, què dius... però, si el nom ja ho diu tot! Oh, déus, i jo què he de fer per ser dels de la llista? (*Fent la pantomima d'un Deu que parla des del cel:*) «Fes-te passar per servent i observa els homes des de baix». Des de baix? (*Mirant al cel i parlant al Deu de genolls:*) I què tenen a baix que no tinguin a dalt? Perquè clar, la postura no és gaire còmoda, que diguem. Ah, que és un eufemisme! (*S'aixeca i diu al públic:*) Llavors és quan em vaig adonar que els homes es divideixen entre els que estan a dalt i els que estan a baix i que, a mi, m'havia arribat l'hora de fer el gran salt!

Se sent un gran crit fora d'escena, Trufa torna a ser un criat en abaixar-se la màscara i veu com Arlequí arriba a l'escena fent una acrobàcia.

Escena 2: Trufa i Arlequino

ARLEQUINO (*joc del mirall amb Trufaldino*): Sí que he canviat.

Veig visions de la gana que tinc!

TRUFALDINO (*a públic*): Grr, quina gana que té!

ARLEQUINO (*que descobreix Trufaldino*): Tinc tanta gana que em menjaria una cama! Soc Arlequino Farloppa, ti canto *La Traviata* per un gramo de coca! Però què m'has de donar tu si ets un criat com jo.

TRUFALDINO: Sí, soc Trufaldino, ninno, ninno!

ARLEQUINO: Trufaldino Nino, nino, como il mio cosino... Escolta, Trufaldino, a tu també et fan aixecar dues hores abans de anar a dormir, et fan netejar amb la llegua la capsa de sabates a on et deixen viure i et donen un crostó de pa cada quatre mesos i mig?

TRUFALDINO: No, no, no...

ARLEQUINO: Ah, quina sort que tens perquè el meu amo em fa treballar 29 hores al dia 8 dies a la setmana i un cop arribo a casa, cansat i destrossat, pa el meu amo agafa el ganivet del pa, m'assassina, em talla en dos i balla l'al·leluia damunt de la meva tomba... És molt dur això Trufaldino, em moro! (*Cau a terra i queda recollit com un roc, «la pedra».*)

23

TRUFALDINO (*a públic*): Òndia, doncs sí que és arriscat això de fer de criat! Només de sentir-ho ja m'he cansat. Bufa, què és això? (*Mirant Arlequino com un paquet.*)

ARLEQUINO: Una pedra.

TRUFALDINO: Una pedra? (*Veu que està sola, s'aixeca la màscara i, com a dona, inspira i canta un fragment de cançó mexicana:*)... Una piedra en el camino, me enseñó que mi destino, era rodar y rodar... (*Seu damunt l'esquena d'Arlequino.*)

ARLEQUINO: Rodar y rodar...

TRUFALDINO (*parlant a la pedra, ara seient*): Que n'és de dura la vida de la pedra.

ARLEQUINO: Ja ho pots ben dir...

TRUFALDINO (*saltant espantada*): Aaaahh! Una pedra que parla!

ARLEQUINO: Aaaahh! Una dona que parla! (*Arlequino acaba de descobrir que es una dona.*)

TRUFALDINO: Sí, una dona que parla i un servent que busca feina.

ARLEQUINO: És veritat, un servent que busca feina. Soc Arlequino Farloppa ti canto *La Traviata* per un gramo de coca. Però encara no he trobat res de res.

TRUFALDINO: Ai, sí, digues-m'ho a mi, que fa dues hores que intento entrar en el món laboral i no hi ha manera!

ARLEQUINO: El món laboral? I quin és aquest món?

TRUFALDINO: És l'infern del proletariat.

ARLEQUINO: L'infern de qui?

TRUFALDINO: De tots aquells que hi volen entrar i un cop dins només en volen sortir.

ARLEQUINO: Doncs a veure si «s'aclaren», perquè jo quan hi entro no en vull sortir mai. (*Insinuacions sexuals.*)

TRUFALDINO: Vulgar, més que vulgar! Jo el que busco és el segon món: l'apassionant món de la parella! On tothom hi vol entrar, però només uns pocs s'hi aconsegueixen quedar.

ARLEQUINO: I allí s'hi fo, foll...a?

TRUFALDINO: Ai, això encara no ho sé, però s'hi parla i s'hi diuen coses boniques, i poesies...

ARLEQUINO: Ah, no m'interessa.

TRUFALDINO: ...I encara hi ha un tercer món on els que hi són no han fet res per entrar-hi i la resta fa veure que no existeix.

ARLEQUINO: I quin és aquest món?

TRUFALDINO: El tercer.

ARLEQUINO: Si però tindrà algun nom, no?

TRUFALDINO: No. No té ni això.

ARLEQUINO: Ai, que malament que estan. I allí s'hi menja?

TRUFALDINO: Noooo. Però s'hi fofo... ll...a.

ARLEQUINO: Ole, ole, ole!

TRUFALDINO: Ai, prou. M'has de fer un favor.

ARLEQUINO: Un favor? Val, adeu. (*Es disposa a marxar.*)

TRUFALDINO: Et pagaré.

ARLEQUINO: Ep! (*Es queda.*)

TRUFALDINO: Això sempre funciona.

ARLEQUINO: Quant?

TRUFALDINO: Ara. (*Flast! Bufetada a Arlequino.*)

ARLEQUINO: M'ho hauria d'haver suposat! (*Enfadat*): You fucked my wife, will you fuck me, man?

TRUFALDINO (*autoritària*): Vine aquí! Allà baix tinc un armari ple de roba, bé, a dos pobles d'aquí, que vull que em portis ara mateix.

ARLEQUINO: Vale, adeu.

TRUFALDINO (*aprofitant que Arlequino està marxant d'esquenes, Francesca torna amb la màscara i el joc físic a l'aspecte de criat i crida Arlequino*): Arlequino!

ARLEQUINO (*reconeixent el criat que ha trobat fa una estona*): Però si aquest és el meu amic Trufaldino! Trufaldino, una dona em volia fer portar al damunt un armari ple de roba.

25

TRUFALDINO (*seguint-li el joc*): No?

ARLEQUINO: Sí.

TRUFALDINO: I què farem?

ARLEQUINO: No ho sé.

TRUFALDINO: Fugim.

ARLEQUINO: Sí, fugim.

ELS DOS: Ens hem de mantenir units. (*Surten sense mirar-se cada un per un costat diferent de l'escenari.*)

Entra Lelio vestit de Turc (Enamorat, que es vol fer passar per estranger per descobrir la naturalesa del cor de la dona que li ha estat destinada, Beatrice, neboda de Pantalone).

Escena 3: monòleg Lelio

LELIO (*ple de contradiccions i autocomplaent*): No sé si per aquesta contrada hi planen criatures burlesques, però tot el que m'envolta te un aire de confusió. Què és el cor de l'home?

Deixar la meua llar que tant estimo de la que mai no podria separar-me, i estar content? Que content queestic d'haver partit car amic!... Tanmateix soc innocent? A vegades em dic: així com tu ningú encara no ha estat turmentat, lleigeixu un poeta antic i és com si llegís el meu propi cor... no serà que els planetes alineats en llurs òrbites estan en contacte amb el meu destí per anguniar un cor com el meu?

I aquíestic, a la recerca de la bella Beatrice assignada el dia del meu natalici, ja ja! No soc foll. La meua disfressa no és més que una aparença (*fent referència al vestuari que el fa passar per un jove turc*). Cerco la via d'observar (gracies a la disfressa) com un ocell la bella Beatrice, necessito que estimi el meu cor i no la meua condició! No puc desplegar amb ella la prodigiosa sensibilitat del meu cor, sense que comprovar abans que el seu és pur com el rierol que neix al cim més immaculat. Només quan l'expressió de la seva veu i el foc intens del seu esguard frueixin purs, la bella dama podrà contemplar el dolç perfil del jove cavaller!

26

Escena 4: Pantalone (oncle de Beatrice) fa entrada a escena i es troba Lelio disfressat de turc

PANTALONE: Beatrice, nena si no t'afanyes perdré el vaixell... (*topant amb Lelio*): Oh, què ets tu?

LELIO (*amb fals accent estranger, arrossegant les erres*): Jo, jo ... Yo soy un venedor ambulante.

PANTALONE: ¿Y qué vendes?

LELIO (*indicant la roba de Pantalone*): Le vendo esta camisa, esta casaca, esa linda señorita (*indicant algú del públic*).

PANTALONE: Però si tot això és meu! Ets un impostor. ¿Tienes papeles?

LELIO: ¡Papeles no! Pero tengo una pequeña barquita de madera con dos remos.

PANTALONE: Una patera! Una patera deus voler dir! Fuera de aquí, rema y rema hasta que llegues a la próxima costa... Home! De casa vingueren que de fora ens tragueren... ui! al revés.

Pantalone el fa fora d'escena.

Escena 5: Pantalone i Beatrice

27

PANTALONE (*a públic*): La meva neboda és rica però ella no ho sap, ah!

Està promesa i ella no ho sap!

I ara la vaig a casar amb el Dotore i tampoc no ho sap!

Ah!

BEATRICE (*entrant*): Ah!

PANTALONE (*espantat*): Ah!

BEATRICE (*espantat*): Ah!

PANTALONE: Que fa molta estona que ets aquí?

BEATRICE: No!

PANTALONE: Que has sentit alguna cosa?

BEATRICE: De què?

PANTALONE: Del casament... ui!

BEATRICE: Ai tiet, que us voleu casar?

PANTALONE: I si em vulgues casar, què?

BEATRICE: Res, que esteu estupendu. Jo també hi havia pensat.

Ui!

PANTALONE: Ah, sí? Doncs us vull fer una proposta.

BEATRICE: Us escolto.

PANTALONE: Neboda, què me'n dius del Dotore, amic nostre?

BEATRICE: Qui? Jo?

PANTALONE: Sí, tu mateixa... Pensa abans de parlar.

BEATRICE: Ai, ai! Us en puc dir tot allò que us plagui!

PANTALONE: Molt bé, nena! Doncs digues que et sembla una persona d'un mèrit imparell, d'un talent que esborrona, que t'ha robat el cor i que és un gran partit i, en fi, que no en desitges cap altre per marit, eh?

BEATRICE: Eh?

PANTALONE: Què et passa?

BEATRICE: Res; crec que sordejo, ara... De qui voleu que us digui que és un home sens tara, que m'ha tocat el cor, que és el millor partit i que jo no en desitjo cap altre per marit?

28

PANTALONE: Del Doctor.

BEATRICE: Doncs no, no ho penso ni ho pensaré en ma vida! Per què em voleu fer dir aquesta gran mentida?

PANTALONE: Doncs, des d'avui per a tu ha d'ésser veritat. I n'hi ha prou que l'oncle ho hagi determinat.

BEATRICE: I sou vós, tiet meu, que em proposeu...

PANTALONE: Sí, filla. Vull que entri a la família. Hi ha cosa més senzilla? Que es casi amb tu, res més. Us hi casareu quan torni del viatge.

BEATRICE: Del viatge?

PANTALONE: Quan torni.

BEATRICE: I us n'aneu i em deixeu «soleta» i abandonada! (A públic:) Tant de bo.

PANTALONE: Soleta i abandonada? No. Et deixo a càrrec de qui frega, de qui cuina, de qui planxa i va al mercat...

BEATRICE: Però tiet, tot això ho fa la Colombina.

PANTALONE: És clar, ella és el cos del servei (a públic:) i quin cos que té el servei! I prou! No em distreguis, t'hi casaràs i punt!

BEATRICE: Això sí que no, tiet.

PANTALONE: Neboda jo us dic que sí. (Joc del no i el sí que fa que acabin dient el contrari del que volen.)

BEATRICE: No.
 PANTALONE: Sí.
 BEATRICE: Això sí que no m'ho fareu pas fer.
 PANTALONE: Ho faràs, ho faràs, ho faràs!
 BEATRICE: No, no i no!
 PANTALONE: Sí, sí i sí!
 BEATRICE: No!
 PANTALONE: Sí!
 BEATRICE: No!
 PANTALONE: Sí!
 BEATRICE: Sí!
 PANTALONE: No!
 BEATRICE: Aaaaah!
 PANTALONE: Colombina!

29

Entra Colombina, la criada de Pantalone.

Escena 6: Colombina arriba, ella és «el cos del servei»

COLOMBINA: Ja estic aquí, senyor Pantalone! (*Porta una motxilla.*)
 PANTALONE: Dona, no calia que em duguessis res. (*Agafa la bossa i cau fent una tombarella cap endavant.*) Però Colombina, què has posat a la bossa?
 COLOMBINA: Res, quatre coses per al viatge senyor Pantalone. Amunt! (*L'agafa per ajudar-lo.*)
 PANTALONE: Ai, filllet, ajuda'm a aixecar-me. (*Colombina el fa saltar i se'l carrega a sobre. Ell en aquesta posició li toca el cul.*)
 COLOMBINA: Senyor Pantalone!
 PANTALONE: Volia comprovar a veure si ho tenies tot a lloc.
 COLOMBINA: I és clar que ho tinc tot a lloc! El cos del servei ho té tot a lloc!

PANTALONE: No calia que em duguessis res. Total per dos dies que estaré fora... (*Colombina l'ajuda a posar-se la bossa a l'esquena. Pantalone li toca un pit.*)

COLOMBINA: Senyor Pantalone!

PANTALONE: Sí que ho té tot a lloc. Ui, mira, aquesta bossa sembla que em revifa!

COLOMBINA: El cos del servei ho té tot perfectament!

PANTALONE: Ui, mira, aquesta bossa sembla que em revifa! (*In-sinuacions libidinoses.*)

BEATRICE i COLOMBINA: Ehem...

PANTALONE: Bé, instruccions per a aquests dies que estaré fora (*Les dues s'acosten.*): He pensat que no caldrà que us deixi diners per menjar, perquè ho tinc tot decidit: una dieta a base de verdura, amanida i fruita, tot de l'hort. És el que se'n diu «la dieta mediterrània».

30

COLOMBINA: Sí, però senyor Pantalone a la dieta mediterrània bé hi ha carn.

PANTALONE: Sí, però poca.

BEATRICE: I peixet.

PANTALONE: Sí, però menys.

Elles ploren.

PANTALONE: Vés, ara ploren. Està bé, si voleu carn la pesqueu i si voleu peix el caceu... ui! A l'inrevés. Segona instrucció: ¡ «Terminantemente prohibido durante mi ausencia» que entri ningú a casa sense la meva presència. Ha quedat clar? Ara que està tot dit!

BEATRICE: Però tiet...

COLOMBINA: Senyor Pantalone

PANTALONE: Què mana?

BEATRICE: No ens ha deixat diners per a comprar.

COLOMBINA: Per menjar.

PANTALONE: Oh! I estalviar?

BEATRICE: Comprar.

COLOMBINA: Menjar.

PANTALONE: Estalviar.

Ho repeteixen diversos cops.

BEATRICE: Però tiet, no ens ha deixat diners...

COLOMBINA: Per a comprar... (*Para la mà.*)

BEATRICE: Per menjar... (*Para la mà.*)

PANTALONE: Oh, i estalviar? (*També para la mà i fan el joc infantil.*)

COLOMBINA: Comprar!

Beatrice- Menjar!

PANTALONE: Estalviar!

PANTALONE: Està bé. (*Ploriqueja.*) Us donaré la primera moneda que vaig guanyar. Petítona, ens haurem de separar...

PANTALONE: Però ara que penso (*buscant la moneda es toca el cos*), encara estic boníssim! Bé, ui, aquí esta el primer ruble que vaig guanyar. A veure, per a tu, per a tu... (*Despista a Beatrice i li dona a Colombina, que la guarda al seu escot dissimulant.*)

BEATRICE: Oh, tiet! Jo soc la que mano!

COLOMBINA: I jo soc la que compro...

BEATRICE: Doncs ara em desmaio!

PANTALONE (*a Colombina*): Que no la sents a la nena? Aquest jonent no para de desmaiar-se! Està bé, arribat aquest punt us diré que a l'armari de la dreta de la cuina, darrere el pot de les magdalenes hi ha una caixa amb diners!

PANTALONE: Que no es pot tocar en cap circumstància. Només en casos d'extremada urgència!

BEATRICE (*baixet a Colombina*): Tu te'l creus?

COLOMBINA (*baixet a Beatrice*): Ai, no ho sé... Anem a comprovar-ho.

BEATRICE: Tiet!

COLOMBINA: Senyor Pantalone! (*Joc de no trobar-se; cada cop es giren per el costat contrari.*)

PANTALONE: Què mana? (*Van al mig i no es troben.*) Nenes!

BEATRICE: Tiet!

COLOMBINA: Senyor Pantalone! (*Ho repeteixen tres vegades, fins que Pantalone fa un salt i elles giren.*)

BEATRICE: Hem pensat que com que l'estimem tant...

COLOMBINA: I volem acomiadar-lo com a un rei...

BEATRICE: ... anem a buscar... (*Pensen.*)

COLOMBINA: ...mocadors!

BEATRICE: Mocadors! Mocadors?

PANTALONE: Mocadors?

COLOMBINA: Per a dir adeu.

BEATRICE: Ah! sí, per a dir adeu!

Marxen Colombina i Beatrice a comprovar si és certa l'existència d'una capsa amb diners.

Escena 7: monòleg de Pantalone abans de sortir de viatge en vaixell

PANTALONE: Que mones! Han anat a buscar mocadors per a dir adeu. Ja! Sí, creu-t'ho!

A comprovar si és veritat això de la caixa dels diners han anat!

Ja me les conec jo! Ja! Doncs és clar que és veritat. No dic pas mentides jo! Oh! Acabo de dir-ne una! El que passa és que no els hi he dit tota la veritat, perquè el que no saben és que la clau de la caixa... la tinc jo! He, he, he... (*Comença a plorar...*) És que no puc més. M'estan desplomant, m'estan esprenent com una llimona. Són com

sangoneres que no fan més que xuclar. Em «xuclen» la sang, em «xuclen» l'essència... mira, m'ho «xuclen» tot menys el que m'haurien de «xuclar»! És clar que d'altra banda els diners són seus... La meva germana els hi va deixar quan va morir... Però com que ella no ho sap... Ah! Sí, però no em serveix de res que no ho sàpiga si s'instal·la a casa meva i s'ho gasta tot! He de buscar una solució. A més m'he gastat la fortuna amb un elixir per a l'eterna joventut...

Però això, com que la nena no sap que està promesa, si jo abans la caso amb el Dotore, que a més d'agafar-la sense dot, em paga per ella... m'estalvio els diners de l'elixir i tot això que hi guanyo, tu! Tuuuuuut! (*Ell mateix fa el soroll de l'avis del vaixell que surt.*) El meu vaixell, que surt! A reveure!

33

Escena 8: Colombina i Beatrice

Beatrice i Colombina entren a escena corrents; han descobert que necessiten una clau per obrir la capsa del diners.

BEATRICE i COLOMBINA: Tiet, tiet, senyor Pantalone, senyor Pantalone! (*El busquen per l'escena i el veuen al fons del teatre, darrera el públic, marxant.*)

COLOMBINA: Miri'l, és allà! El mocador! (*Totes dues treuen el mocador i el saluden.*)

BEATRICE: Adeu, tiet!

COLOMBINA: Adeu, senyor Pantalone, passi-s'ho molt bé!

BEATRICE: Escolta'm tiet, la clau!

COLOMBINA: Sí, la clau de la caixeta de la cuina!

BEATRICE: No, no... (*Fan la pantomima de que l'oncle els ensenya alguna cosa que li penja del coll.*)

BEATRICE i COLOMBINA: La creu no, la clau! Ah! Ens està ensenyant la clau! (*Descobreixen que Pantalone marxa amb la clau i ploren.*)

BEATRICE: Colombina, hem de ser fortes! Treu! (*Assenyala a Colombina que l'ajudi a desvestir-se.*)

COLOMBINA: Vol dir, senyora?

BEATRICE: Vull dir. (*Colombina li treu les mànigues.*) Colombina, comença l'entrenament!

COLOMBINA, *mentre li treu la faldilla*: I per què us voleu entrenar?

BEATRICE: Que per què? Doncs perquè el tiet em vol casar amb el fastigós del Dotore!

COLOMBINA: Amb aquell vell?

BEATRICE: Sí, i no ho penso permetre, no penso permetre que em posi una mà a sobre!

COLOMBINA: És clar que no, senyora!

BEATRICE: Espases! (*Tots criden «espases, espases, espases!»; faran una classe d'esgrima.*) Espases per a tu, Colombina, espases per a tu.

COLOMBINA: Ah, per a mi també.

(*Beatrice fa la seva presentació d'armes.*)

BEATRICE: Tu també Colombina, xata!

(*Colombina fa la seva.*)

BEATRICE: Prou! (*Frase d'armes.*) L'enfilaré com «un pinxo moruno!» (*Final frase d'armes.*) Molt bé, Colombina, molt bé, alguna cosa farem.

COLOMBINA, *embogida, continua fent girar les dagues*: És clar que sí! No us hi podeu casar amb aquell vell!...

BEATRICE: Colombina! S'ha acabat l'entrenament! Escolta, aquesta nit farem una festa.

COLOMBINA: Una festa? I com vol fer una festa?

BEATRICE: Rebentarem la caixa del tiet! (*Surt.*)

COLOMBINA: No, senyora, això no ho podeu fer... (*Es queixa de com d'esmolades estan les armes: dos sables i dues dagues.*)

Ai, quin mal!

Escena 9: monòleg de Colombina i el seu «obrellaunes»

COLOMBINA: Au! (*Quasi es talla en recollir les armes.*) En aquesta casa no pares de fer-te mal!, sempre igual: Colombina aquí, Colombina allà, Colombina amunt, Colombina avall. Sempre ho acabo fent jo tot! Ah! Abans era una altra cosa, abans estàvem el Sr. Pantalone i jo sols, i ens enteníem la mar de bé. De tant en tant li agrada de venir a comprovar l'estat del cos del servei, Ep! Però jo no l'he deixat mai que ho fes.

Però des que ha arribat la nena... Ila es com totes les grans dames del teatre. *La donna è mobile...* (*Canta un fragment de Verdi.*) Tant de bo es tornessin totes boges com l'Ofèlia, almenys s'ho passarien millor, com les criades, nosaltres sí que ens ho sabem passar bé!! Ja, ja!

Però la nena és que ella entra a la meva cuina, amb els seus espasots i agafa els meus ganivets, i el meu obrellaunes! Que resulta que el porta guardat a la butxaca dels pantalons com a sistema d'autodefensa. Creu-t'ho! El que la nena espera es que un dia li arribi un cavaller amb armadura, ella agafarà el meu obrellaunes i ihihhihii! Nyiiii! (*Pantomima d'obrir una armadura amb obrellaunes.*) Voldrà obrir-lo com si fos una llauna d'anxoves i ... Innocent! És que la nena encara no sap que els que tenen l'obrellaunes són ells, ja, ja! Què faig explicant-vos tanta «tonteria» amb la feinada que tinc.

Ai! Això em recorda una vegada que vaig fer una Sagrada Família amb pasta de full farcida de salsitxes de Vic a mida natural, que el meu Arlequino i el nostre antic amo, el Sr. Fabricio, van estar menjant durant vuit hores seguides. El Sr. Fabricio es va morir d'empatx! I el meu Arlequino va desaparèixer, no sé si perquè no li va agradar la meua Sagrada Família o perquè també es va morir..., de l'empatx.

Jo, en aquests moments, és quan m'adono que necessito algú que m'ajudi... que s'incorpori al cos del servei.

BEATRICE: Colombina!

COLOMBINA: Sí, ja va... què els hi faré per sopar? Ah! Ja ho sé: pinxos morunos!

36

Escenari buit arriba la bruixa corrents, marxa de viatge i arriba tard, porta un abric de dos metres que la fa semblar una geganta; va a sobre les espatlles del que apareixerà mes tard, el seu fill Juan de la Cruz.

Escena 10: monòleg de la bruixa i les seves veus interiors

BRUIXA: Atureu aquest carro! Quincalleries, «embaucadors», mercaders de faramalla! Os pedrer! Ara m'hauré de convertir en corb per poder viatjar. Però això no quedarà així... «Acudiu, esperits que presidiu els pensaments de mort i des del cap al dit del peu ompliu-me de la més espantosa crueltat!» He, he, he, he, nyeeeeee oooooiiiiii! Però això potser ha estat un senyal... Potser no he de fer aquest viatge. A veure que m'aconsellen les meves veus interiors...

Veus: «Vive la revolution!» (*La veu surt de dins l'abric, en realitat és el seu fill que la carrega a tot arreu i li fa les veus interiors.*)

BRUIXA: Ah! (*La bruixa obre l'abric que porta i veiem el seu fill, que s'espanta al quedar al descobert; ella baixarà a terra i el farà servir com una mena d'escala humana.*)

Escena 11: Bruixa «Gàrgola» i el seu fill, el jove enamorat Juan

JUAN: Però mama... que no estem sols.

BRUIXA (*baixant*): Però quantes vegades t'he de dir que quan parlo amb les veus...

JUAN: Mama...

BRUIXA: ...no em desconcentris...

JUAN: Mama!

BRUIXA: Mira que et fotrè un masteg... (*Ja a terra.*)

JUAN: Jo també tinc poders.

BRUIXA: ...my God!

BRUIXA (*parant el fill i fent-li retrets; ella voldria fer-li aflo-
rar la part femenina, per això el vestir amb faldilla*): Però
què vol dir aquesta actitud tan masculina? A veure re-
passem els 4 estats de la perfecta enamorada... (*L'Ena-
morat fa les accions.*) Amor, dolor, ira, desmai. Molt bé!
(*Puja a cavall sobre el fill.*) Ara només em cal anar a la
recerca de l'element que faci aflorar la teva feminitat
perquè tu siguis... Perfecte! Sí! Perquè la teva ànima fe-
menina, el teu *yin* en forma de fantasma blanc s'enfonsa
i retorna a la terra transformat en *gui*! Mentre que el teu
ànimus masculí, el teu *yan* en forma de dimoni dels nú-
vols s'eleva i ascendeix transformat en *shen*! Que ho has
entès?

JUAN: No.

BRUIXA: Com que no?

JUAN: Sí, mama, molt bé.

BRUIXA: Doncs bé, ara que he de marxar ja et sabràs apanyar tu tot solet?

JUAN: Mama, vull una espasa i un criat.

BRUIXA: Ai, senyor! L'espasa la demanes als Reis i el criat... Sí! El veig, 1, 2, 3, muntanyes de criats... (*Mirant al fons de l'escenari fent referència als immigrants que estan arribant.*)

JUAN: Sí, mama i venen en pateres, mira'ls que morenets!

BRUIXA: Tu l'hauràs d'escollir. Ja saps com el triaràs?

JUAN: Professor de filosofia i ètica.

BRUIXA: Això són collonades!

JUAN: «Tonto» del cul i inepte.

Bruixa: L'important és que no em regiri els llibres d'encanteris.

JUAN: Ai, si, això ja ho faig jo!

BRUIXA: Eih?

JUAN: Res, mama, que et trobaré molt a faltar.

BRUIXA: Doncs digues adeu a ta mare!

La Bruixa li dona tres cops de genoll al nas, li dona un cop de puny a l'estómac i li fica els dits a l'ull.

BRUIXA: Apa adeu i porta't bé.

Escena 12: monòleg de l'Enamorat, que té «el cap com un timbal»

ENAMORAT: Adeu mamà, i recorda que has de tornar. Ui, un poema. L'escriuré! «Adeu mamà, i recorda que has de tornar» Què vaig escriure ahir? Sonata per a una grata «enamorada». Enamorata? Però si jo no en tinc.

Tot se'm confon, he vist mil cops un home amb veu de dona, una dona liderant revolucions i jo porto una faldilla a sobra dels pantalons.

Ah! Fugiu dubtes inacabables, fal·làcies, quimeres d'un imaginari tan poc real com el meu. Oh raó, que m'ofusques les qüestions d'amor i dolor, que no veus que tinc el cap com un timbal?!

Però no puc anar així, m'haig de definir (*es treu la faldilla i fa esgrima amb una ploma imaginaria: cada frase, un cop*); i revelar amb la meva ploma que hi ha un món millor, ser ferm amb el que dic, cuitar el com ho dic, evitar les estocades de la incultura... lluitar contra l'analfabetisme regnant i inscriure el meu nom... amb lletra i sang! (*Es clava l'espasa imaginaria.*)

A veces el poeta
no sabe si coger la hoja de acero,
sacar punta a su lápiz y hacerse un verso
o sacarse una vena

Y hacerse un muerto... (*Cau i es fa el mort.*)

(*Mirant sota la tarima:*) Ei! Ausias March, eh! Raimundo Lulio...! ...Juanot Martorell!, com va...? (*Pantomima de que li agafen la mà i se'l volen emportar.*)

No, no, jo encara no he de venir amb vosaltres, els morts...!

Em queda molt per escriure, i com em dic com em dic que aprendré a ser tot un artista...!

Entra Francesca corrents encara transvestida de criat cercant Arlequino i troba el fill de la Bruixa.

Escena 13: Trufaldino i Enamorat, «el duel poètic»

TRUFALDINO: Arlequino! Arlequino! Perdoni! Estic buscant... estic buscant... (*S'ho repensa, abandona la idea de trobar Arlequino i respon:*) feina!

ENAMORAT: Doncs ja l'has trobat.
 TRUFALDINO: Ah sí? Doncs quan començo?
 ENAMORAT: Ara mateix: Nom?
 TRUFALDINO: Trufaldino, ninno, ninno!
 ENAMORAT: Idiomes?
 TRUFALDINO: Yes! You fucked my wife, will you fuck me, man?
 ENAMORAT: Experiència?
 TRUFALDINO: Experiència? És per al que té paciència.
 ENAMORAT: Que potser tens mala consciència?
 TRUFALDINO: La consciència és la mare de la ciència.
 ENAMORAT (*sorprès*): Sap rimar! On has après a rimar?
 TRUFALDINO: Uí, això, no ha fet més que començar.
 ENAMORAT: Vols dir que tu saps poesies?
 TRUFALDINO: Més de les que tu voldries!
 ENAMORAT: Que potser poses en dubte la meva cultura literària?
 TRUFALDINO: Sí, com a molt, sabràs algun conte de l'àvia!
 ENAMORAT: Pel meu honor que no seràs tu qui em guanyi en
 «labia» ! Dispara.

40

Duel de poemes.

TRUFALDINO: *Volverán las oscuras golondrinas*
 ENAMORAT: Béquer! Vivo sin vivir en mí, y tan alta vida espero,
 que muero porque no muero.
 TRUFALDINO:
 «Tanta» Teresa de Jesús.
 Mi táctica es mirarte
 aprender como sos
 quererte como sos.
 Mi táctica es hablarte y escucharte...
 ENAMORAT (*sense poder evitar continuar el poema*):
 Mi estrategia es en cambio
 más profunda y más simple.

Mi estrategia es que un día cualquiera
no sé cómo ni sé con qué pretexto
por fin me necesites.
Mario Benedetti.

TRUFALDINO: Sííí...

Tots dos cauen en un èxtasi que els fa apropar-se i, sense mirar-se, agafar-se i acabar com la imatge de la Pietat de Miquelangelo a terra.

ENAMORAT: Podría escribir los versos más tristes esta noche. Escribir, por ejemplo...

41

TRUFALDINO: Me gustas cuando callas porque estás como ausente y me oyes de lejos y mi voz no te toca.

ENAMORAT: Pablo Neruda!

TRUFALDINO: Sííí! Tempus fugit.

ENAMORAT: Carpe Diem.

TRUFALDINO: Memento mori.

ENAMORAT: In secula seculorum.

TRUFALDINO: Out of the day and the night, a joy has taken flight, no more, oh never more!

ENAMORAT: Oh, poete sinistre, enemie de les famillies...

TRUFALDINO: Cerrar podrá mis ojos la postrera sombra. (*Els dos:*)
Alma, a quien todo un dios prisión ha sido, su cuerpo dejará, no su cuidado. Serán ceniza, más tendrán sentido. Polvo serán, más polvo enamorado.

TRUFALDINO: ¿Qué es poesía?, dices mientras clavas en mi pupila tu pupila azul. ¿Qué es poesía? ¿Y tú me lo preguntas? Poesía eres tú.

En aquest moment es miren, Francesca s'ha aixecat la màscara de criat durant el recitatiu; ara en un gran salt es torna a posar la màscara i dissimula esperant que no l'hagi descobert.

ENAMORAT: Oh Trufaldino! Ets un gran rapsode! M'has fet veure un rostre tan bell com mai no havia imaginat.

TRUFALDINO (*dissimulant*): Ah, he fet visible lo invisible!

ENAMORAT: T'accepto com a criat!

TRUFALDINO (*a públic*): I jo com a enamorat. Ups...i jo com a patró.

ENAMORAT: M'has inspirat tant que me'n vaig a treballar!

TRUFALDINO: I jo què he de fer?

ENAMORAT: Res, ja has fet prou! (*Surt d'escena inspirat.*)

Escena 14: Trufaldino / Francesca

42

TRUFALDINO / FRANCESCA (*aixecant-se la màscara*): Cuánto trabajo me cuesta quererle como le quiero. Què faig, li dic o no li dic? Aquesta és la qüestió. Què és més noble a l'esperit, sofrir els cops i els dards de la denigrant vida de criat? O alçar-se la màscara i amb les armes femenines seguir combatent? Patir, mentir. Mentir i potser confessar! Confessar, sí! Ep, però un moment. Si el nostre amor ha de ser etern, potser que en escollir-lo no ens precipitem!

Entra Lelio vestit de turc.

Escena 15: Encontre Francesca / Trufaldino amb Lelio

LELIO: Oh un servent, coneixes casa de Beatrice?

TRUFALDINO: No però...

LELIO: Doncs ja que estàs aquí enllustra'm les sabates.

Lelio empeny Trufaldino cap a terra, els dos es descobreixen per una taca de naixença... es reconeixen però dissimulen i parlen a públic sense mirar-se.

LELIO: La meva germana?

TRUFALDINO: El meu germà?

ELS DOS: Que fa vestit/da així?! La, la, la, la, la!

LELIO: Vigila amb les faldilles!

TRUFALDINO: Que se'm noten! Doncs tu amb els pantalons.

LELIO: Els meus, que lis passa als meus?

TRUFALDINO: Els teus no els de Beatrice...

LELIO: Beatrice porta pantalons?

TRUFALDINO: Sí, però Pantalone que és el seu tiet tela...

LELIO: Doncs fil a l'agulla!

ELS DOS: Sort.

43

Surten d'escena sense dir res més.

ACTE II

Escena 1: Arlequino «perdut»

44

Ah, ja ho deia jo, que necessitava les dues neurones per a caminar: una a la dreta, l'altra a l'esquerra, a la dreta, a l'esquerra... trintin tiri tiri tron... és que he perdut el meu amic Trufaldino! I ara estic sol, desemparat i inconscient. (*A públic:*) Ei, amic, si no fossis amic meu et robaria les sabates! Mireu si en soc de desgraciat: fa sis dies que no menjo, tres mesos que no estic al tercer món i quatre dies que no dormo, però ho porto bé. (*Dorm.*) El primer que he de fer es trobar un amo que em doni una feina per a tenir diners per menjar i per gastar. No hi ha ningú que vulgui els meus serveis? Soc Arlequino Farloppa, ti canto *La Traviata* per un grammo de coca! E cuando arribi a casa un cappuccino descafeinatto...

Entra Colombina atrafegada i gairebé xoca amb Arlequino; no es reconeixen.

Escena 2: Arlequino i Colombina «després de 10 anys!»

ARLEQUINO: Ui, ui, ui, una dona.

COLOMBINA: Ui, ui, un home.

ARLEQUINO: Li he de dir alguna cosa.

COLOMBINA: Que guapo.

ARLEQUINO: Baixa el «Jara» Arlequino... hola guapa!

COLOMBINA: Hola, sí que està fluixet.

ARLEQUINO: No, no, no estic molt fort, toca toca!

COLOMBINA: Oh si que està fort.

ARLEQUINO: I tu que hi fas aquí? Terronet de sucre, maduixes amb nata, crema catalana, tiramisú, profiteroles...

COLOMBINA: Que et penses que només soc unes postres?

ARLEQUINO: Unes postres, el primer plat, el segon plat, l'entremès i el sorbet de llimona del mig.

COLOMBINA: Ei! Tots els homes sou iguals.

ARLEQUINO: I totes les dones sou unes «avorrides»!

45

Esquenes enganxades; no es miren però se senten.

COLOMBINA: Oh, oh, oh.

ARLEQUINO: Oh, oh, oh.

COLOMBINA: Arlequino! *(Reconeix a la seva antiga amiga.)*

ARLEQUINO: Colombina! *(Sorpresa, també el reconeix.)*

COLOMBINA: Arlequino!

ARLEQUINO: Colombina. *(Rep una bufetada.)* Colombina m'has fet mal!

COLOMBINA: Com t'atreveixes a tornar ara després de deu anys? Si tu estàs mort.

ARLEQUINO: Colombina, estic mort! *(Fa tot d'acrobàcies per a fer-se perdonar fins acabar al terra com si fos mort.)*

COLOMBINA: Arlequino, què fas?

ARLEQUINO: Estic mort.

COLOMBINA: Ja ho deia jo, que estaves mort.

ARLEQUINO: Agh!

COLOMBINA: Mort i ben mort!

ARLEQUINO: Agh!

COLOMBINA: Que bé que és mort el meu Arlequino!

ARLEQUINO: Ah, ah, ah.

COLOMBINA: A on et fa mal? Clar: què t'ha de fer mal si estàs mort...? (*Cau en el parany i Arlequí se n'aprofita, fan alguna acrobàcia junts mentre Colombina intenta curar el allò que li fa mal a Arlequino.*)

ARLEQUINO: Aquí aquí... Colombina, he vingut per a portar-te al Paradís... Colombina, Colombina... si estic mort, per què tinc tanta gana?

COLOMBINA: Tu no estàs mort. M'has estat enganyant aquest deu anys! No vull saber res més de tu.

ARLEQUINO: Colombina, deixa'm que t'expliqui tot el que em va passar amb el senyor Fabrizio

COLOMBINA: Va, explica.

ARLEQUINO: Doncs... em... bé... Resulta que vaig anar amb la góndola a buscar tabac.

COLOMBINA: però si tu no fumes.

ARLEQUINO: Però el senyor Fabrizio sí que fumava... de fet ha estat el senyor Fabrizio qui m'ha portat al teu costat!

COLOMBINA: Però com t'ho has fet si el senyor Fabrizio és mort?

ARLEQUINO: Perquè li vaig preguntar a la ouija...

COLOMBINA: I com es fa?

ARLEQUINO: Te sientas enfrente y es como el cine, todo lo controla es un alucine.

COLOMBINA: I ara què penses fer?

ARLEQUINO: Doncs ara busco feina però no en trobo, poso un anunci a la Vanguardia...

COLOMBINA: Doncs jo et puc donar un cop de mà.

ARLEQUINO: Si vols ja te'l dono jo, el cop de mà.

COLOMBINA: Com que aquesta nit fem una festa a casa la senyoreta Beatrice doncs he pensat que podríem incorporar un altre servent al cos del servei.

ARLEQUINO: M'incorporo ara mateix al cos del servei! (*Canta i balla encantat:*) ¡Sácame a bailar, llévame a tu casa, toca mi cadera, toca, toca a ver qué pasa!

COLOMBINA: Primer hem de treballar molt, serà fantàstic tornar a treballar junts, podrem tallar llenya, donar de menjar a les gallines, parar la taula...

Entra Lelio cercant encara la casa de la seva promesa.

Escena 3: Lelio, Colombina i Arlequino

47

LELIO (*pregunta als criats*): Casa de Beatrice?!

COLOMBINA: Sí, senyor casa de Beatrice.

LELIO (*confonent Colombina amb Beatrice*): Beatrice tinc tantes ganes de dir-te aquests mots que el cor se'm commou!

L'amor, la joia, l'ardor, les delícies que jo no porti als dintres un altre no podrà donar-me-les... (*A públic:*) «Pensava que era una dama i no un espantaocells»... Però amb un cor ple de benaurança no podré fer felicitat aquest... «aquest destí que els astres em deparen»... si aquest resta fred, feble davant meu... Ah, ah, ah! (*Descobreix Arlequino que, gelós, ha aprofitat per fer-se passar per Colombina quan Lelio ha tancat els ulls.*) Qui és aquest? (*Atura amb el braç Arlequino, que esta a punt d'atacar-lo.*)

COLOMBINA: Aquest és Arlequino.

LELIO: Arlequino?! (*Dóna un cop de peu a l'estómac d'Arlequino.*)

LELIO: Però, vostè no és Beatrice?

COLOMBINA: Jo, Beatrice? No! Jo em dic Colombina!

Arlequino es col·loca per fer-li a Lelio un remuntat cap enrere i en quedar dempeus reconeix l'error.

LELIO: Cracio errore!

BEATRICE (*cridant des de fora*): Colombina!

COLOMBINA: La senyora! Ara sí que la podreu conèixer.

LELIO: No! No em descobriu, us sabré recompensar. Em faré passar per turc i Arlequino serà el meu criat.

ARLEQUINO: Molt bé!

COLOMBINA: Arlequino, ja ho has sentit, tu seràs el seu criat, dissimula!

Lelio i Arlequino fan de canelobre al fons de l'escena. Entra Beatrice.

48

Escena 4: Colombina, Arlequino, Lelio i «la incorporació de Beatrice»

BEATRICE: Colombina, t'he cridat un parell... Què és això?

COLOMBINA: És un amo i el seu criat

BEATRICE: Ah.

COLOMBINA: És que he pensat que com que aquesta nit hi ha una festa, podríem incorporar un altre servent al cos del servei.

BEATRICE: Doncs mira, no.

COLOMBINA: Senyora, jo necessito algú que s'incorpori! (*Fent senyal de manca de mascle.*)

BEATRICE: Doncs, incorpora-te'!

COLOMBINA: Gràcies senyora.

ARLEQUINO i LELIO: Ole, ole, ole, ole!

COLOMBINA: Arlequino, ja has sentit la senyora. Ah! Vine que t'ensenyaré la casa! (*A Beatrice:*) Ah, el seu amo és turc!

ARLEQUINO: Iepa, iepa! Arriba, arriba!

Marxen Colombina i Arlequino.

Escena 5: Lelio i Beatrice

BEATRICE: Oh, és turc! Que exòtic! (*A públic:*) El meu cor... bum bum bum bum, bum bum bum.

LELIO: Oh, Beatrice! El meu cor...bum bum, bum bum.

BEATRICE: Quins nervis... no sé per on començar...

Hum, que té intenció de sortir a caçar aviat?

LELIO: Respectada Beatrice, espero començar la temporada del gall fer després de la sega. Però sap que li passa? Sap que li passa al meu pobre Arlequino? Ha començat a anar coix.

BEATRICE: Sí que em sap greu! I com ha estat?

LELIO: No ho sé... Algun servent li ha mossegat la cama. I això que en vaig pagar per ell vuitanta-cinc, ha, ha, ha.

BEATRICE: Va pagar massa, senyor... (*Dubta com adreçar-s'hi.*)

LELIO (*ajudant-lo*): Turc!

BEATRICE: Senyor turc.

LELIO: Doncs jo crec que en vaig pagar poc. És un servent meravellós.

BEATRICE: El tiet, per la seva Colombina, en va pagar vint-i-cinc ha, ha, ha. I la Colombina és molt millor que el seu Arlequino.

LELIO: Que la Colombina és millor que l'Arlequino? Que la Colombina és millor que l'Arlequino... I ara!

BEATRICE: I tant que és millor! És veritat que la Colombina encara és jove, que no està del tot madura. Però d'estampa i de velocitat, ni el mateix senyor Fabrizio quan era viu en tenia de millors.

LELIO: Disculpi'm, Beatrice, però vostè s'oblida que la Colombina és picona. I una serventa que és picona, no emboca prou.

BEATRICE: Ara diu que és picona? La primera vegada que ho sento.

LELIO: Li ho asseguro. Té la barra de sota més curta que la de sobre.

BEATRICE: Que n'hi ha pres les mides?

LELIO: Sí que n'hi he pres la mida. Per anar a la plaça, aquesta serventa seva serveix, però per tastar el menjar, jo no me'n refiaria... *(Fa com qui tasta el menjar i en ser picó li cau el menjar per sobre.)*

BEATRICE: En primer lloc, la nostra Colombina és de bona raça, és molt molt molt molt molt simpàtica i, a més, és una cuinera molt nostrada, i en canvi del seu servent color de no t'hi fixis no se'n pot ni esbrinar la raça... I a més a més és vell, lleig i arrossinat...

50

LELIO: Sí que és vell, lleig i arrossinat!. De servents com la vostra Colombina, qualsevol senyor en té a cabassos. I pagar-ne vint-i-cinc seria massa!.

BEATRICE: Senyor turc, no m'agrada la gent que diu coses que en el fons no pensa. Oi que ho sap perfectament, que la Colombina és molt millor que el seu... que aquest estúpid Arlequino? Doncs a què treu cap dir el contrari?

LELIO: Estimada Beatrice, que vostè em deu prendre per cec o per beneit. No se'n recorda que a la gran festa del senyor Fabrizio, la seva Colombina va venir amb un pastís de massapà! És picona!

BEATRICE: Mentida.

LELIO: Picona!

BEATRICE: Mentida!

LELIO: Per què crida, senyora?

BEATRICE: I vostè per què diu ximpleries? És que això és indignant! Apa, vagi-se'n, vagi-se'n!

LELIO: I tant que me'n vaig, estimada Beatrice, però per tu el meu cor fa bum bum, bum bum!

(Marxa deixant-la del tot impressionada.)

Escena 6: monòleg de Beatrice, «la dels pantalons»

BEATRICE: Oh! Com m'agrada... És això l'amor? El meu cor fa bum bum, bum bum!. Ah, però tinc un problema! El tiet em vol casar amb un iaio fastigós, i jo va i m'enamoro d'un tu-turc!

És que el que passa és que jo soc... jo soc... jo soc òrfe-na, el tiet em va acollir i ara em tracta així!

Ell no acceptarà mai un tu-turc a la família, perquè ell és d'aquests que diuen: sí, sí, els tu-turcs que vinguin, però fora de casa, i si estan a casa, treballant i sense cobrar. Ja ho tinc! Fugiré! Oh, no, això només ho fan les enamorades faves! No, em suïcidaré! Ai, no, que encara soc verg... vull dir que encara no he tastat tots els plaers de la vida. He de trobar una altra solució, perquè tot i que jo soc una dona. Be, això ja es veu, no? Vull dir que soc una dona forta, molt forta, fortíssima, perquè jo no ploro, ni pico de peus a terra, ni em desmaio, i a més m'agraden les espases, les armes, les fletxes... qualsevol cosa que sigui llarga i es mantingui ferma! Però També necessito un home que m'estimi en la salut i en la malaltia, en les penes i en les alegries, en la riquesa i en la... riquesa, en tot i per tot arreu! Potser aquesta nit a la festa trobaré la solució...

51

Entra Capitano.

Escena 7: Beatrice i Capitano

CAPITANO: He!

BEATRICE: Ui, ja és aquí!? (*Fent referència a l'home imaginat de què parlava fa uns instants.*)

CAPITANO: Soc el Capitano Xino Xano, perquè vaig fent.

BEATRICE: Ooooh!

CAPITANO: Una dona amb pantalons... problemes.

BEATRICE: Quins problemes?

CAPITANO: Senyoreta, s'ha adonat que no duu faldilles?

BEATRICE: Sí.

CAPITANO: Sap que això és una provocació?

BEATRICE: No.

CAPITANO: I tant que ho és! Al meu poble totes les dones van amb faldilles.

BEATRICE: I què?

Beatrice es posa bé, Capi intenta tocar-li el pit, ella li agafa la mà i li aixeca –la mà– i mentre ell se la mira –la mà–, ella li pren l'espasa i li posa al coll.

CAPITANO: Té algun problema amb la feminitat?

BEATRICE: Jo no, i vostè? (*Beatrice li posa l'espasa als collons.*)

CAPITANO: Cap ni un, senyoreta. (*La tira enrere.*) Vol que li demostrï? (*Se li acosta per l'esquena.*)

BEATRICE: No. (*Li dona un cop de colze al pit.*) Eh! (*Comença frase d'armes.*)

CAPITANO: Li agrada jugar, eh?! En guàrdia! (*A públic per donar-se coratge.*) Soc un home, soc un home...

BEATRICE: Capitano, en guàrdia!

Segueix la frase d'armes, acaba i comencen a ballar un tango.

CAPITANO: Això és un tango argentí, perquè he estat a l'Argentina. Jo he recorregut mig món, vol recórrer l'altre mig amb mi?

BEATRICE: No.

CAPITANO: No cal que m'ho diguis ara. Què fas aquesta nit?

BEATRICE: Una festa. L'hi espero, Capitano.

CAPITANO: El seu nom, senyoreta?

BEATRICE: Beatriceeee! (*Surt.*)

Escena 8: monòleg del Capitan Xino Xano

CAPITANO: Beatriceeeee! Això demana un final feliceeeee!

Acabo d'arribar a aquest poble i el primer que faig és enamorar-me! Enamorar-me? Qui ho ha dit, eh? Marxo d'un poble fugint d'una dona... per que no estava preparat pel matrimoni!

Un no es pot comprometre a ser fidel a la primera dona que troba i que per ella renunciï al món sense tenir ulls per ningú més! No, la constància només és bona per als ridículs. I, si no, fixeu-vos en l'Enamorat de la història. Totes les dones maques tenen dret a encisar-nos, i el privilegi d'haver estat la primera que ens ha eixit al pas no ha de privar a les altres de les justes pretensions que totes tenen sobre els nostres cors! Ei, us enganyeu. A mi no m'agrada imposar-me. Jo no soc un seductor. Jo els hi agrado, a les noies. És així. No puc fer-hi res. I això m'ha portat on soc. Si vull instal·lar-me en aquest poble necesito prestigi. Un cavaller com cal necessita un criat. On el podria trobar? Quina casualitat! (*Entra Arlequino.*)

53

Esceba 9: Capitan i Arlequino, «pura casualitat»

CAPITANO: Ep, noi!

ARLEQUINO: És a mi?

CAPITANO: Vols guanyar-te un calerons?

ARLEQUINO: Uns calerons? Volando voy, volando vengo, a on s'ha de firmar?

- CAPITANO: Soc el Capitano Xino Xano, perquè vaig fent.
- ARLEQUINO: Jo soc Arlequino Farloppa ti canto *La Traviata* per un gram de coca.
- CAPITANO: No, no consumo, gracias.
- ARLEQUINO: ¡Pues yo con suma rapidez!
- CAPITANO: M'agrades noi, vols ser el meu criat?
- ARLEQUINO: El seu criat? Depende...
- CAPITANO: ¿De qué depende?
- ARLEQUINO: Depèn de l'hora del dia i del lloc.
- CAPITANO: Et vull sempre, plogui nevi o faci sol a la meva disposició!
- ARLEQUINO: És que jo amb el sol «m'acartono».
- CAPITANO: Ja t'aniràs curtint, la teva feina consistirà en «procurar que mi escudo brille como los rayos de sol en un cielo despejado para que una vez trabado el combate su resplandor ciegue a mis enemigos».
- ARLEQUINO: ¿Mande?
- CAPITANO: I has de saber que pago poc, tinc mal geni i mal humor.
- ARLEQUINO: Vale, déu.
- CAPITANO: És broma.
- ARLEQUINO: Ja, ja, ja, pues sí que es gracioso el señorito.
- CAPITANO: Mira, Arlequino «esta noche hay una fiesta» i tu em presentaràs. Si ho fas bé, la feina és teva!
- ARLEQUINO: Aquesta nit no puc.
- CAPITANO: Per què?
- ARLEQUINO: Tinc una incompatibilitat
- CAPITANO: De quin tipus?
- ARLEQUINO: Laboral.
- CAPITANO: Et pagaré el doble.
- ARLEQUINO: ¡Bien!
- CAPITANO: No havíem quedat en res!
- ARLEQUINO: El doble de res és res: sempre accepto contractes «basura».

CAPITANO: Veig que ens entendrem; digues, com em presentaràs?

ARLEQUINO: Xino xano, arriba el Capitano!

CAPITANO: No fa gràcia, un home amb el meu prestigi necessita una presentació elegant, hauries de dir una cosa així com ara «tinc l'honor de confirmar la seva presència a la festa del Capitano Xino Xano, famós en el món sencer per bravura, bellesa i poder, solo con su mirada mata más que con su espada i per arreu a on ell va només deixa cors trencats. No sols conquereix ciutats sinó cors de damiselles que l'estimen i amb raó, doncs és tan guapo que patir al seu costat és molt gran felicitat!

55

CAPITANO: T'ho has après?

ARLEQUINO: No.

CAPITANO: Tens dos escenes per estudiar-t'ho. Quan acabi el segon acte, et vinc a buscar! (*Marxa.*)

Escena 10: monòleg Arlequino, que «quiere un pollo asao»

ARLEQUINO: Perfecte! Em quedo aquí fins que acabi el segon acte i, si després no ha tornat, faig un acte d'aquí fins que s'acabi o acabo l'acte d'un cop. Ah, que bé: per ara tot rutlla, tot llisca com l'aigua del canal, soc un home de traça, cada dia m'estimo més: tres amos, tres sous! Golidoni, et sona d'alguna cosa això? No t'enfadis si es pa' hacer reír! Ah, quina gana, si almenys tingués un pollastre rostit amb patates al voltant i unes pomes rostides amb el seu color «d'olor de poma», perquè ja se sap «pájaro que vuela a la cazuela y ave de paso trastaso». (*Canta un fragment de la cançó popular El menú:*) Tenemos pollo asao, asao con ensalada! Ah, quina gana, si no tinc res, no

tinc ni una molla de pa per fer una *lazzi* amb una carta, ah, la senyora Beatrice em tracta molt malament, sort que he trobat la meua estimada Colombina i ella m'ajudarà... Colombina aquest cor només batega per a tu... (*Pantomima d'obrir el pit com una capsula, agafar el cor i llençar-lo a l'aire per després mirar com cau de nou al pit que tanca amb clau.*)

Algú crida des de fora d'escena: Arlequinoooo!

ARLEQUINO: Ah! El meu amo, me'n vaig corrents per que la ultima vegada que vaig deixar un amo sol se'm va morir... Ja va, patró!

56

Escena buida quan arriba un nou personatge, Escarlatina, la cosina de Beatrice; al final de l'obra descobrirem que en realitat es la Bruixa que torna disfressada per controlar la situació.

Escena 11: Arriba la Cosina

COSINA: Síiiii! Ja soc aquí, ja he arribat, ja soc aquí, ja he arribat... I per què no m'ha vingut a buscar ningú?!

No sé, jo no m'esperava gran cosa... només trompetes de benvinguda, una desfilada de mariners... I què em trobo? Res.

Iestic molt cansada, i tinc gana, tinc set i tinc... pipí!

Oh, horror! I si m'he confós de dia? I si m'he confós de tren? I si m'he perdut?

Coratge, Escarlatina! A partir d'ara estàs sola, tu seràs l'única mestressa del teu destí! I encara que hagi de robar o matar, Déu és testimoni que... que ja no puc més, que em vinguin a buscar!

Ai! Però si tinc la carta de Beatrice! Ara sortirem de dubtes; (*llegint:*) «Estimada cosina estàs convidada a la festa que tindrà lloc avui a casa de Pantalone».

Sí! És avui! I quines ganes tinc que Beatrice em vegi amb aquest vestit tan mono... Es morirà d'enveja! Però si ningú em ve a buscar... ningú em podrà admirar.

Arriba Trufaldino, Escarlatina creu que es un criat que han enviat a recollir-la.

57

Escena 12: Cosina i Trufaldino i «el viatge en góndola»

ESCARLATINA: Ah! La meva «escorta»! Escolta, «escorta».

TRUFALDINO: Escolto, escolto, digues.

ESCARLATINA: Porta'm a casa de Beatrice. (*Puja a la esquena del criat.*)

TRUFALDINO: Escolta, que jo ja tinc prou feina, eh! (*La tira a terra.*) Que jo ja tinc un amo!

JUAN: Cada dia costa més trobar bon servei. Escolta, doncs, ja que no m'hi vol acompanyar, almenys digui'm com s'hi va.

TRUFALDINO: Mira! ha fet un rodolí... Va, l'ajudaré! Has d'anar tot recte fins al Canaletto.

ESCARLATINA: Ah, el Canal.

TRUFALDINO: Eto! I un cop allà, puges a la góndola. (*Pantomima de pujar a una barqueta que continuarà tot el diàleg; Trufaldino farà de gondoler, la Cosina de viatgera. Shlanc, shlanc.*)

I li dius al gondoler:

ESCARLATINA: Bona sera, gondolero.

TRUFALDINO: Bona sera, bambina. Dove andiamo?

ESCARLATINA: Andiamo a casa de Beatrice.

TRUFALDINO: Molto bene!

ESCARLATINA: Questa notte faremo una festa dove avra la creme de la creme de la societ  e c ntame un po...

TRUFALDINO (*cantant un fragment d'O sole mio, can o popular napolitana*): Che bella cosa e' na jornata'e sole n'aria serena dopo na tempesta...

ESCARLATINA: ...pe'll'aria fresca pare gia' na festa che bella cosa na jornata'e sole. Ma n'atu sole cchiu' bello, oi ne' 'o sole mio sta nfronte a te! (*La Cosina fa per baixar de la góndola.*)

TRUFALDINO: Eh, que s n 10.000.

ESCARLATINA: Ma jo non porto moneta. Niente, niente.

TRUFALDINO: No importa, jo accepto Visa, American Express, Master Card, Caixa Oberta.

58

ESCARLATINA: Oh, no ma io non porto, non porto. Yo sono convidatta!

TRUFALDINO: Convidatta? Tu lo que ets  s una fresca.

ESCARLATINA: Eing?

TRUFALDINO: Doncs si no apoquines hauràs de fer com san Fernando.

ESCARLATINA: Ai, cómo?

TRUFALDINO: Un ratito a pie y el otro andando.

ESCARLATINA: Jjolsny...

TRUFALDINO: Doncs, com a última opció...  por el barranco!

ESCARLATINA: Ai! Oh, però aix  no  s una mica perillós?

TRUFALDINO: El m s fumut és el primer pas, després la gravetat ja fa la resta.

ESCARLATINA: Ai, no s  si podr .

TRUFALDINO: Si vols t'hi puc ajudar.

Van fins el límit de l'escenari on hi han col·locats els actors fent un pont amb els braços per amortir la caiguda acrobàtica que farà la Cosina Escarlatina en llençar-se pel «barranc» camí de casa de Beatrice.

Escena 13: Trufaldino / Francesca

Sorpresa pel coratge de la Cosina, s'aixeca la màscara i revela l'amor que sent i els seus dubtes.

FRANCESCA: Que bèstia! Disfressa, ets una profanació de la qual el maligne s'aprofita (*li diu a la màscara que s'acaba de treure*). Jo, pobre monstre, em moro pel meu amo, i ell en el malentès es perd per mi. O per tu? (*A la màscara.*) Ara ja no ho sé.

Ah, què en sortirà de tot això? Com a criat el teu cas és perdut si t'enamores del teu amo (*a la màscara*). I com a dama... (*a si mateixa:*) Quants de tristos sospirs que els hi trec als meus pobres peüets, que caminen...

59

Arriba Capitano, que reconeix la Francesca d'altres aventures.

Escena 14: El Capitano Xino Xano no perd el temps

CAPITANO: Francesca di Ravenar!

FRANCESCA/TRUFALDINO: Oh, no, un Capitano no! (*Reconeix el Capitano i per a fugir també es llença pel barranc, els mateixos actors d'abans rebem la caiguda.*)

CAPITANO: Què bestia! És que les impressiono! O potser no? Què ens està passant? Ja no queden damiselles per salvar, ni dracs per matar... Només queden sants Jordis per celebrar! Em podeu explicar què pinta un cavaller com jo en aquesta història si no pot ajudar ningú?

Entra l'Enamorat Juan de la Cruz cercant el seu criat.

Escena 15: Típica escena en què el Capitàno ensenya a l'Enamorat a seduir

JUAN: Trufaldino! Trufaldino!

CAPITANO: Un noi! L'ajudarem!

JUAN: Trufa, Trufa...

CAPITANO: Noi, si busques la pastisseria és cap allà!

JUAN: Gràcies. No, busco el meu criat.

CAPITANO: Et puc ajudar?

JUAN: Sí.

CAPITANO: Sí? Com és?

JUAN: És cap en fora! *(El Capitàno va repetint tot el que diu el noi.)* Pit enfora. Cul en fora... i sempre amb un peu al davant.

CAPITANO: Aquest és el meu criat! *(La descripció li fa pensar en l'Arlequino que ha contractat.)*

JUAN: No, és el meu.

CAPITANO: No, el meu! Que sempre té gana...

JUAN: I sempre té son...

CAPITANO: I sempre està al tercer món.

CAPITANO: I es diu Arlequino.

JUAN: Trufaldino.

CAPITANO: Arlequino.

JUAN: Trufaldino. *(Ho repeteixen diverses vegades in crescendo.)*

ELS DOS: No és el mateix!

CAPITANO: Ho sento noi, no et puc ajudar.

JUAN: Sí que pots.

CAPITANO: Sí?

JUAN: Com us ho feu els homes de debò per seduir les dones?

CAPITANO: Doncs, ehem... Que potser no ets un home, tu?

JUAN: No, jo soc un «aprendiz» d'enamorat.

CAPITANO: Aprenent.

JUAN: Aprendiz, que és més baix.

CAPITANO: En aquest cas necessitaràs més que consells. Primer, la teva imatge, el teu aspecte. Has de semblar més viril, més masculí... (*Cridant:*) Pit enfora! Cap enlaire! Difícil, però, encara alguna cosa farem! Millor. Ara només ens cal una dama per seduir-la... (*Mira a públic:*) Veus alguna?

JUAN: Sí, assegudes.

CAPITANO: Què fem?

JUAN: Jo mateix! Jo puc fer de dona, tinc experiència.

CAPITANO: Com?

JUAN: La mama... m'ha entrenat...

CAPITANO: D'acord. No faré preguntes. Arribes a un lloc. Fas la visual. La veus, et veu, s'enamora –sempre és així, no falla–. I un cop la tens enamorada, li claves la mirada... i llavors ja li pots dir allò de «¿No es verdad ángel de amor, que en esta apartada orilla, más pura la luna brilla y se respira mejor?».

JUAN: Això no és de...?

CAPITANO: *Don Juan*, sí.

61

Escena 16: Arriba Arlequino, que els troba en una posició ambigua

ARLEQUINO: Vaja, el meu amo. I està ocupat...la lletra menuda dels contractes...

CAPITANO: Arlequino!

ARLEQUINO: ...uí!

CAPITANO: No és el que et penses!

ARLEQUINO: Ah, és clar, ara em dirà que és la típica escena que el Capitanó ensenya a l'Enamorat a seduir...

CAPITANO i JUAN: Pos sí!

ARLEQUINO: Vols veure realment com es sedueix una dona?

JUAN: Sí.

CAPITANO: A ver, listillo.

ARLEQUINO: Veieu la Colombina que baixa del mercat d'allà dalt?

CAPITANO: No!

ARLEQUINO: Sí, home! Aquella de les bosses...

JUAN: Sí.

ARLEQUINO: Doncs jo a la Colombina, quan ve del mercat, li agafo les bosses, i li vaig dient coses maques com ara maduixeta, crema catalana, tiramisú...

CAPITANO i JUAN: Puafff!

ARLEQUINO: Sí, sí, pero el mío tiene flores, perquè després a la nit quan tothom dorm, jo que he estat tan galant amb la Colombina, ella ho és amb mi i quan tothom dorm... ella obre la porta de la seva habitació i jo hi entro...

CAPITANO i JUAN: I què més, i què més?

ARLEQUINO: ... la resta ja la sabeu!

CAPITANO: Sí, és clar que la sabem!

JUAN: La sabem?

CAPITANO: Sí!

JUAN: És clar que la sabem! Oh, però com ens hem vist els homes portant bosses de la compra en el camí de la seducció...oh, preneu braços aquesta ultima abraçada...perquè acabo de fer un conveni sense fi amb la mort.

ARLEQUINO: Aquest dos son burros: atura't.

JUAN: Per què m'he d'aturar?

ARLEQUINO: Sou uns inútils, sou uns ineptes, no en teniu ni idea... (*Veü l' enamorad, que es vol tirar pel barranc.*) Compte amb el barranc, i vosaltres us creieu homes que seduïu les dones?

CAPITANO i JUAN: Sí!

ARLEQUINO: Doncs no en teniu ni idea.

CAPITANO i JUAN: No?

ARLEQUINO: No! La Colombina està amb mi perquè la faig riure!

JUAN: Se les ha de fer riure?

CAPITANO: Sí, i plorar!

ARLEQUINO: I follar!

JUAN: Sí, sí, follar, follar, follar... jo vull que em follin!

CAPITANO i ARLEQUINO: ¿Mande?

JUAN: La ment. És una metàfora! El que deia és una metàfora.

Vull una dona que em sedueixi amb les seves paraules i que...m'emboliqui amb la seves poesies...

CAPITANO: Sí, molta és la força de la poesia celestial... Vols saber com es sedueix una dona? Doncs pren nota, per que sovint venen sense llibre d'instruccions!

63

JUAN i ARLEQUINO (*en formació militar*): Senyor, sí, senyor.

CAPITANO: Primer: quan una dona diu que no...

JUAN: No!

CAPITANO: ...vol dir que sí!

JUAN i ARLEQUINO: Senyor, sí, senyor.

CAPITANO: Segon, Arlequino quan una dona diu que sí...

ARLEQUINO: Sí!

CAPITANO: ...no vol dir que no, vol dir que més!

JUAN i ARLEQUINO: Senyor, sí, senyor.

CAPITANO: I tercer, això ens duu a la conclusió que les dones sempre estan disposades, són com els llops: sempre a punt, i nosaltres, com els Ràngers.

CAPITANO, JUAN i ARLEQUINO: «Tant com puc!»

CAPITANO: I si això falla envieu-li flors, que sempre funciona.

JUAN: Senyor, s'acosta una dona.

CAPITANO: Bon moment, després de la lliçó per a passar a la pràctica. (*Proposa l'Enamorat.*)

JUAN: No porto els poemes i no sé què li puc dir!

CAPITANO: Està bé! Observa'm i aprèn... Aarrggg! (*És la Cosina, té por i proposa l'Arlequino.*) Mirem com ho fan les classes treballadores. Vinga, Arlequino!

ARLEQUINO: Ui, ui, ui, però allò d'allà és una dama i jo soc un criat i no li podria dir res... *(El Capitano li fa senyals per a que ho faci l'Enamorat.)* Que ho faci el noi...

CAPITANO: Sí, et servirà d'entrenament!

JUAN: Què dius? Que sí? Que no? Ah! És que en vols més? Doncs jo soc un Rànger i «tant com puc!»

CAPITANO: Bé, va per aquí però no acaba de ser això. Millor que ens amaguem!

ARLEQUINO: Sí, amaguem-nos!

Arriba Lelio, que se'ls troba de cara.

64

LELIO: Casa de Beatrice?

CAPITANO, JUAN i ARLEQUINO: Amaga't tu també! *(Sense cap explicació se l'enduen i s'amaguen.)*

Escena 17: Escarlatina n'està farta

COSINA *(entrant coixa)*: Començo a pensar que no soc gaire ben rebuda en aquest poble. Primer no em ve a buscar ningú, després em llencen per un barranc i quan arribo a baix de tot i començo a recuperar-me, el mateix servent em cau al damunt. I ara he tingut com una visió d'algú que em feia senyals, que no l'he entès gens ni mica. Així que he decidit que me'n vaig!

CAPITANO: És una dona i està sola! Vaig a provar sort!

CAPITANO: Senyoreta! Soc el Capitano Xíno Xano, perquè vaig fent!

COSINA: Ui, que mono! Em quedo!

CAPITANO: Senyoreta, vol la meva protecció?

COSINA: Sííí!

CAPITANO: Sí?

COSINA: Sííí!

CAPITANO: Senyoreta... vol una vida plena d'emoció?

COSINA: Sííí!

CAPITANO: Sí? I... vol també aventures?

COSINA: Sííí!

CAPITANO: Ah, també? Doncs... als meus braços? (*Ella salta i ell la deixa caure.*) No! ¡Dios, aparta de mi ese cáliz!

COSINA: Cáliz? Ay, no, Escarlata O'Sara!

CAPITANO: Ah, puc escollir? Sara!

COSINA: Ehem! (*El Capitano l'ajuda a aixecar-se.*)

CAPITANO: I què fa una senyoreta com vostè per aquests mons de Déu?

COSINA: Això mateix em pregunto jo...

CAPITANO: No sap que algun desapareixiu, com ara jo, que se la trobés pel camí se'n podria aprofitar, i abusar de...

COSINA: Eiii... ¡Quieto parao!

CAPITANO: Jo només li volia ensenyar el que li podia haver passat... I què fa aquí, doncs?

COSINA: Ah, doncs Beatrice, la meva cosina...

CAPITANO: Beatrice? La que lluita com el millor dels cavallers...

COSINA: Com un cavallot amb pantalons. Moltes espases però de les armes femenines no en sap res!

CAPITANO: Senyoreta, on hi hagi un bon parell... d'espases... que s'apartin les armes femenines!

COSINA: En guàrdia! (*Obre un ventall.*)

CAPITANO: Ui! Van fortes en aquest poble! Escolti, senyoreta, amb un ventall...?

COSINA: No, amb dos! (*Obre l'altre ventall.*)

CAPITANO: Sí, les armes millor dobles! (*Moviment d'espases, el Capitano en porta dues; fa moviments de molinets encreuats.*)

COSINA: (*Moviment de ventalls, avança fent la perdiu i es dona per presa caçada entre les espases del Capitano.*)

CAPITANO: Ja la tinc als meus braços.

COSINA: Qui té qui? (*Li va a fer un petó; Capitano s'escapa.*)

CAPITANO: Encara no m'ha guanyat!

COSINA: És que encara no he acabat.

Canten el duo de Don Giovanni, Là ci darem la mano amb els papers canviats.

COSINA: Andiam!

CAPITANO: A «dond»?

COSINA: A casa de Beatrice!

CAPITANO: Casa de Beatrice és cap allà! (*Indiquen direccions oposades; canvien de lloc.*) Vol dir, senyoreta, que és cap allà aquí? (*Indiquen direccions oposades.*) Sap què, farem una cosa: vostè va cap allà que jo vaig cap allí. (*Xoquen frontalment.*) Sap què? Millor que anem en la mateixa direcció!

66

Acaben l'ària, ella és portada pels aires als braços d'ell.

CAPITANO: Sap, senyoreta, l'últim cop que vaig dur una dona en braços, el cap li va quedar al marc de la porta!

COSINA: Einnn?

Surten.

Escena 18: Enamorat i Arlequino surten de l'amagatall; ho han vist tot

JOAN i ARLEQUINO: Jua, jua, jua.

ARLEQUINO: Jo això no m'ho perdo!

JUAN: Jo tampoc.

Lazzi de córrer en el mateix lloc, finalment surten d'escena.

ACTE III**Escena 1: Colombina i Lelio**

67

Entra Lelio confós i, tot seguit, Colombina..

COLOMBINA: Una festa, una festa, volen que els hi organitzi una festa!

Ui!!! Què és això?

LELIO: Estic fet un nus.

COLOMBINA: Ets un nus?

LELIO: No! Estic fet un nus, soc en Lelio. Lelio-Juan Lelio-I-O.

COLOMBINA: Lelio, com el gran amor de la mare de la senyoreta Beatrice! Amb qui mai es va pogué casar. Oh, clar! Ja que el senyor Pantalone tenia uns altres plans per a la seva germaneta: casar-la amb un vell ric i llefiscós amb qui va tenir Beatrice, la seva última alegria, perquè es va morir de la pena! Ella es va morir de pena.

Però es clar que em recordo de Lelio di Ravena, eren una parella tan maca, llàstima que s'haguessin de separar...

LELIO: Sí però abans que s'haguessin de separar, juraren que si tenien descendència per separat, casarien els primogènits per mantenir encesa la flama del amor.

COLOMBINA: Oh, tu ets el petit Lelio!

LELIO: Soc el petit Lelio, que ha crescut, s'ha fet gran, i és ara el gran i dolç cavaller.

COLOMBINA: Però el senyor Pantalone ja la ha tornada a fer.

LELIO: El què?

COLOMBINA: Ha promès a la senyoreta Beatrice amb un vell ric i l'hefiscós i no t'hi podràs casar.

LELIO: Doncs si no em puc casar em llençaré pel barranc!

COLOMBINA: Aturat!

LELIO: Era broma.

COLOMBINA: Tots els enamorats són iguals, però tu tens indicis del que sent la senyoreta Beatrice per a tu?

LELIO: Sí, no m'enganyo, lleigeixo en els ulls verds de l'estimada Beatrice, que ella, ella... Oh, tu entendràs una cosa com aquesta... Ella m'estima, sí! Com m'estimo d'ençà que ella m'estima!!!

COLOMBINA: Però, aclariu-me perquè aneu vestit de turc?

LELIO: Aquesta indumentària és la tàctica més genial creada per mi. Amb aquests parracs he descobert l'autèntic cor de l'estimada Beatrice, i he decidit que ella serà la meva esposa.

COLOMBINA: Per començar, amb aquesta roba no hi podeu anar, així que passeu al vestidor. (*Fica Lelio dins l'armari que figura que està al fons de l'escenari, darrere les cortines; entra Francesca.*)

Escena 2: Colombina i Trufaldino, «ajuda'm»

TRUFALDINO: Hola, bona tarda, em dic Trufaldino i vinc per la festa!

COLOMBINA: Hola Trufaldino, jo soc la Colombina, però ja tenim servents per a la festa, gràcies.

TRUFALDINO: No, però si no vinc a servir... De fet, vull demanar-te un favor.

COLOMBINA: Ui, un favor, amb la feïnada que tinc...

TRUFALDINO: Abans, però, t'he de dir una cosa molt important.

El que et vull dir, el que t'he de dir...

COLOMBINA (*mirant l'espai*): Aquí volen que faci una festa, uf...

TRUFALDINO: Escolta, per què no pares i m'escoltes un moment?

El que t'he de dir toca. (*Es posa la mà de Colombina al pit.*)

COLOMBINA: Ai! Si és una dona!

TRUFALDINO: Això és el que et volia dir. Soc Francesca di Ravena (*s'aixeca la màscara*).

COLOMBINA: I per què vas vestida de criat? Si jo fos una dama no em vestiria de criat.

TRUFALDINO: És que fins avui volia ocultar la meua identitat.

COLOMBINA: I per què ja no?

TRUFALDINO: Perquè ja l'he trobat.

COLOMBINA: La teua identitat?

TRUFALDINO: No, l'amor!

COLOMBINA: Jo també, i vindrà aquesta nit a la festa.

TRUFALDINO: El meu també! El meu també!

COLOMBINA: No hi pensaràs anar vestida així.

TRUFALDINO: Això és precisament el que et volia demanar.

COLOMBINA: Ui, nena, com t'has deixat (*fent referència a les seves mans*).

TRUFALDINO: Aggg, això és la vida de criat que és una mer...

COLOMBINA: La vida de criat és saber-s'ho muntar...

TRUFALDINO (*fent referència a les seves mans*): Ui, nena, com t'ho fas?

COLOMBINA: Molt fàcil: llet, sucre, canyella i llimona.

TRUFALDINO: Però això no és la crema catalana? Bah, m'ajudaràs o... (*Arriba algú.*) Ah, ja és aquí, no em pot veure així!

COLOMBINA: És el teu enamorat? Doncs, va, corre, ves al vestidor de la senyoreta Beatrice a veure si trobes alguna

coseta... (*Empeny Francesca a l'armari a on abans ha entrat Lelio.*)

COLOMBINA: Ja en tinc a dos de col·locats ja m'ho deia ma mare: ¡cómo te gusta disponer!

Escena 3: Arriba Juan de la Cruz

JUAN: Colombina, Colombina, diguem que sí!

COLOMBINA: Sí!

JUAN: Oh! No! M'hauries de haver dit que no! No em sé bé la lliçó i a més no tinc criat per anar a la festa. 70

COLOMBINA: Ni criat, ni faldilla. Com et vegi ta mare sense faldilla... no ho vull ni pensar!

JUAN (*espantat, intenta arrancar-li la faldilla a Colombina*): Colombina deixa'm la teva faldilla!

COLOMBINA: No, deixa-la anar! Escolta, per què no vas al vestidor de la senyoreta Beatrice, a veure si trobes alguna cosa per posar-te. (*Empeny l'enamorat al mateix armari.*)

Ja en tinc tres de col·locats, ja m'ho deia ma mare: ¡cómo te gusta disponer!

Es canta Viva tutte le vezzoce.

Escena 4: Colombina i Arlequino, «el tren de la bruixa»

ARLEQUINO: Colombina.

COLOMBINA: Arlequino.

ARLEQUINO: Colombina, ha passat una cosa terrible!

COLOMBINA: Què ha passat?

ARLEQUINO: La bruixa, que anava posseïda en forma de corb: li han disparat un tret i ara vola de costat!

COLOMBINA: I ara què?

ARLEQUINO: Sí! Oh, pobre noi, haig d'anar a dir a l'Enamorat
que no es tiri pel barranc!

CAPITANO (*crident des de fora d'escena*): Arlequino!

ARLEQUINO: El meu amo. Ja va amo!! (*Surt.*)

Escena 5: Enamorat, preocupat per la seva mama

JUAN (*sortint de l'armari*): He sentit bé? La meva mare anava
posseïda en forma de corb! Li han disparat un tret i ara
vola de tort! ¡Mare no hay más que una y como la mía
ninguna! Vaig a descobrir què és el que ha passat!
(*Surt.*)

71

Escena 6: Colombina sap que la Bruixa Gàrgola sempre perd el tren

COLOMBINA: Però, noi, no veus que això no pot ser? No veus
que la teva mare és bruixa i no li pot passar res!

BEATRICE (*des de fora d'escena*): Colombina!

COLOMBINA: Ja vinc!

Per costats contraris entren Beatrice i la seva Cosina.

Escena 7: Beatrice i Cosina

Entren i es fan dos petons.

BEATRICE: Escarlatina!

COSINA: Beatrice!

BEATRICE: Em pensava que estaries enfadada perquè no t'he vingut a buscar.

COSINA: I ho estava, ho estava, ho estava molt! Però he trobat un home que m'ha posat de bon humor.

BEATRICE: Jo també n'he trobat un parell que m'han obert els ulls.

COSINA: Els ulls? Pffff!

BEATRICE: Sí, un home que m'ha fet trontollar les contradiccions internes.

COSINA: Ai, sí, ja ho fan això.

BEATRICE: Que m'ha fet veure que jo no sabia res de la vida.

COSINA: Això ja t'ho podia haver dit jo.

BEATRICE: I he decidit anar a conèixer món.

COSINA: Oh!

BEATRICE: De la manera que ha clavat la seva mirada en la meva mirada, tal com m'ha parlat, tal com m'ha agafat per la cintura he vist clar que aquest poble és massa petit per a mi.

COSINA: Ui, et veig molt malament, eh? Mira, si tot això em sembla molt bé, però amb aquesta fila on vols anar?

BEATRICE: Precisament d'això et volia parlar...

COSINA: Que potser m'estàs demanant consell?

BEATRICE: Sí.

COSINA: Ja! Però jo, pobra de mi, què et podria dir, si jo no...
Què vols saber?

BEATRICE: Les armes femenines.

Trufaldino/Francesca surt de l'armari per afegir-se.

**Escena 8: Trufaldino s'hi afegeix perquè és un alumne
«que ve d'oient»**

TRUFALDINO: Perdoneu, això m'interessa, que puc prendre notes?

COSINA: Mira, un alumne que ve d'oient. Donaré una classe magistral. Actitud, apuntes, dispaes, dissimules, comproves l'efecte...

BEATRICE: I si no fa efecte?

COSINA: Insisteixes. (*Beatrice no entén res.*) Bea, xata, si a aquestes alçades encara no ha fet efecte, deixa-ho córrer. Deu tenir altres prioritats. Quan et demanin una cosa que tu desitges més que res de res en el món els has de dir que...

BEATRICE: Sí!

COSINA: No, que les donzelles molts cops diem «no» i és per modèstia quan desitgem que sigui entès un «sí».

BEATRICE: Auch!

COSINA: Shakespeare, *Els dos cavallers de Verona*, acte 3, escena 4. Si després de mitja hora d'estar parlant amb ells encara no t'han fet riure, abandona.

BEATRICE: I si et fan plorar?

COSINA: Això els dona 10 minuts més de marge. I tercera, i més important: que et follin!

Beatrice Uih!

COSINA: La ment!

BEATRICE: ¿Mande?

COSINA: Si dona, que et sedueixin, amb la literatura, amb la poesia, amb les metàfores... (*Cosina i Beatrice sospiren.*)
I quines ganes tinc que em fff...

BEATRICE: Jo també... (*Miren a públic.*)

COSINA: Ah! Un últim consell... Vesteix-te.

TRUFALDINO (*Que estava assegut a la cantonada de l'escenari prenent notes*): Ui, sí! He de vestir-me! (*Marxa.*)

Escena 9: Arriba el Capitàno: pot amb les dues

CAPITANO: Bona tarda. (*S'adona que a Beatrice l'estan vestint i s'espanta.*)

BEATRICE: Oh! L'home que m'ha obert els ulls!

COSINA: L'home que m'ha posat de bon humor!

CAPITANO: L'home que us farà somniar!

BEATRICE i COSINA: Ja, ja, ja! Mira, ens ha fet riure: 2 punts!

CAPITANO: Si voleu us faig plorar.

BEATRICE i COSINA: 10 minuts més.

CAPITANO: Bé, abans no comenceu a barallar-vos, us he de dir
que el meu cor és tan gran com per estimar tota la terra...
i, vaja, que m'haureu de compartir!

74

COSINA: Mira, jo avui estic com generosa i ja te'l pots quedar
(*a Beatrice*).

CAPITANO: Però, Escarlatina...

BEATRICE: No, tot teu, cosineta, tot teu (*a la seva cosina*).

CAPITANO: Ei, que puc amb les dues!

Beatrice i COSINA: Ja, ja, ja! 2 punts més!

CAPITANO: Espero que vinguin més convidades a la festa, per
que si no...

BEATRICE: Ui, sí, la festa! Aquí hi posarem... (*Es passegen per l'espai.*)

COSINA: L'orquestra! I aquí hi posarem....

BEATRICE: Les flors! I aquí hi posarem....

COSINA: Ja se'ns acudirà alguna cosa. Les flors!

BEATRICE: No! Les flors, no!

COSINA: Per què no?

Beatrice i COSINA: Doncs hi posarem... El còctel!

CAPITANO: De totes maneres espero que vinguin més convidades!

Se sent picar.

COSINA: Ui, Bea, que tens algú amagat dins l'armari?

Escena 10: Entrada Lelio

Entra Lelio sortint de l'armari.

LELIO: Jo sono Lelio i he vingut a buscar Beatrice per ferla la mia donaaaa! (*Cantant.*)

BEATRICE: Beatrice soc jo! (*La cosina fa un senyal de que digui «no»!*) No! No soc Beatrice!

LELIO: Vengo a buscar a Beatrice per que la menjo, la volio, la amo, la destrosso!

BEATRICE: Ah...!

LELIO: I debo dir-li que no sono turquí, que sono Italianisimi, d'aquí de Ravena, d'aquí al costat...

BEATRICE: Ah! No est turc! No et vull!

COSINA: Ah! Jo no tinc manies... (*S'apropa a Lelio per seduir-lo.*)

BEATRICE (*apartant la Cosina*): he canviat de idea! (*A Lelio:*) Ah, quines ganes tenia de que vinguessis a la festa...

LELIO: Vine, que t'haig d'explicar unes cosetes... (*S'aparten a un costat.*)

75

Finale con «tutti»

Entren Juan, l'Enamorat, i Arlequino.

ENAMORAT: Arlequino, què li passa a la meva mare?

ARLEQUINO: Que es fea.

Arriba Colombina.

BEATRICE: Colombina! Els canapès.

COLOMBINA: No, senyora. Encara queda una altra convidada.

TOTS: Una altra?

Arriba Trufaldino però vestit de dona amb la faldilla arremangada com un pantaló.

TRUFALDINO (*al mig de l'escena*): Shkliga!

TOTS: Qui és? Qui és? Qui és? Qui és? Qui és?

CAPITANO: Jo us la presentaré: és Francesca di Ravena, fugitiva paterna!

LELIO: És la meva germana, la meva sorella.

TRUFALDINO: Encantada.

ENAMORAT: Trufaldino?

TRUFALDINO: No, no, Francesca.

ENAMORAT: Trufa?

TRUFALDINO: No, no, Francesca.

ENAMORAT: Trufa!

TRUFALDINO: Ai, mira, Trufaldino és a punt de morir perquè, de fet, ell només m'ha servit per dur-me fins a tu.

Francesca s'aixeca la màscara i s'arregla la faldilla; es presenta com una dona; l'enamorat la rebutja.

ENAMORAT: Pèrfida, maligna. T'has servit d'una vil disfressa per enganyar el meu cor. Amor, que en cor gentil com flama pren, inflamà aquest de l'escaient persona, i el com encara m'ofèn.

TRUFALDINO (*Francesca reconeix el poema de Dante i segueix el joc que han iniciat en l'escena del duel de poemes:*) Dante! Amor, que a cap amat d'amar perdona, a ell em lligà amb plaer tan fort, que encara, com tu veus, no m'abandona.

ENAMORAT (*seguint el joc*): Alighieri!

TRUFALDINO: Ja.

FRANCESCA: Sí!

ELS DOS: Dante Alighieri.

FRANCESCA: Per fi serem dels de la llista.

ENAMORAT: Sí. De quina?

FRANCESCA: La dels enamorats més fervents.

ENAMORAT: T'ho juro.

BEATRICE: Feu tan bona parella!

FRANCESCA i ENAMORAT: De fet, ja som parella de fet.

BEATRICE: Arlequino! Colombina! Arlequino, el vi?

ARLEQUINO: Senyora, no hi ha vi.

BEATRICE: Colombina, el cava?

COLOMBINA: Senyora, no hi ha cava

BEATRICE: Llimonada? Taronjada? Agua del Carmen? No? M'estic enfadant!

COLOMBINA: Senyora, el vi bo de la bodega del senyor Pantalone!

BEATRICE: Doncs sí! Vaig a rebentar la bodega!

Capitano es posa molt malat i en girar-se canvia de màscara i podem reconèixer Pantalone; tots els personatges estan espantats.

PANTALONE: No sé què ha passat amb aquest elixir! Deu haver passat l'efecte... M'he fet passar per Capitano, que era el que era quan era jove, però només ho he fet per posar-te a prova neboda... i t'he estat observant i m'has decebut... *(Molt agressiu:)* Et vaig dir que no volia una persona a casa i has fet una festa amb aquella patulaire! *(Indica la Colombina.)* Et vaig dir que no toquessis la caixa i l'has rebentat! I ara t'anaves a beure el meu vi! Fuig de la meva vista! No et vull tornar a veure! Sàpigues que et deshereto! I que...! Ai! El cor! Ves el que m'has fet? Ai, que em moro! Que em moro! Que em moro!

Sembla un atac de cor, tots l'agafen i es queda quiet.

COLOMBINA: És mort?

ARLEQUINO (*agafant-li el pols i sentint la mà que es mou*): No, no, encara és viu.

TRUFALDINO: És mort?

BEATRICE: No, no, encara és viu.

TOTS: Pantalone és mort!

La Cosina surt del grup i es col·loca la màscara de Bruixa, desvetllant així la seva identitat.

BRUIXA: No és mort. Només li han passat els efectes de l'elixir que jo mateixa li vaig vendre.

TOTS: Eh?

BRUIXA: Perquè només li vaig vendre mitja ampolla.

ENAMORAT: Mama?

BEATRICE: Cosineta?

ENAMORAT: És la meva mama!

BEATRICE: És la meva cosineta.

ENAMORAT: No. És la meva mama!

BEATRICE: No. És la meva cosineta.

BRUIXA: Prou. Totes dues coses. Perquè l'altra mitja ampolla me la vaig beure jo.

ENAMORAT: Mama, de fet...

BRUIXA: Mira, després del que jo he fet, trobo que el que tu has fet està molt ben fet. I ara ta mare t'ensenyarà com encara és viu aquest carcamal... nyeeee (*intenta agafar la bossa de diners que Pantalone sempre duu a sobre; això el fa revifar a l'instant*).

PANTALONE: Bruixa! Em volies robar.

TOTS: És viu!

BRUIXA: I tant que és viu. He arribat a temps d'evitar una segona tragèdia. Pel que li vas causar a la teva germana. Perquè....

TOTS: Eh?

PANTALONE: Calla, que no saben res!

BRUIXA: No callaré! Perquè tu li volies robar l'herència a Beatrice i a més a més la volies casar amb el Dotore, quan ella en realitat està promesa des de naixement amb Lelio.

BEATRICE (*adonant-se que l'herència és seva i que es podrà casar amb Lelio*): Sí, i soc rica!

LELIO: I jo ti amo.

BEATRICE: Finalment ha vençut l'amor!

PANTALONE: Ara sí que em moro. (*Tots van per pegar-lo.*) Val, val, val, demanaré perdó. (*S'ho pensa i ho fa:*) Perdó.

TOTS: Més fort.

79

PANTALONE: Més fort? Més for... Ai! Perdó.

TOTS: Més fort.

PANTALONE: Més? Perdóóóó!

BEATRICE: I és clar que et perdono, tiet. Bé, et perdonem. Finalment ha vençut l'amor!

BRUIXA: Tu, demanar perdó? Això sí que em sorprèn!

PANTALONE: Sí, mira, són coses que tard o d'hora s'han d'aprendre. I, tranquils, com que sospito que no soc gaire ben rebut, no patiu, que no em tornareu a veure més perquè me'n vaig.

BEATRICE: Tiet, no cal que marxis.

PANTALONE: Ah, no? I per què?

COLOMBINA: Doncs perquè els teus enganys no són més que pur teatre.

ARLEQUINO: Tot el món és com un gran escenari, on tots els que hi viuen en són els comedians.

TRUFALDINO: Que hi van fent les seves entrades i sortides.

ENAMORAT: I un, mentre hi viu, hi juga molts papers.

Tots fan l'onada.

ARLEQUINO: Doncs a mi només me n'ha tocat un.

PANTALONE: I de tants papers que hi ha, a mi per què sempre em toquen els dolents?

Tots discuteixen i comencen a donar-se les mateixes bufetades de l'inici.

COLOMBINA (*a públic*): Són coses de la convivència!

Fa unes palmetes, tots paren i canten, primer entre ells, després a públic, avançant Gli amanti morescano.

Fi

Divertimento

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
DIVERTIMENTO

Divertimento es va estrenar el 6 de juliol de 2003 al convent de Sant Agustí dins la programació del Festival Grec de Barcelona amb el següent repartiment:

EL LOCO i LA PESTA, Oscar Bosch
 BRUIXA, Elia Corra
 DAMA JOVE ISABELLA, Ester Cort
 ESMERALDINA, Eva Cutura
 PULCINELA (en alternança), Roger Julià i Santi Monreal
 NOBLE ARIADNA i DOTTORE DE LA PESTA, Anna Sahun
 ARLEQUÍ, Marc Vilavella

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)
 Pantomima i combats, Pawel Rouba
 Màscars i *palco scenico*, Stefano Pertoco
 Vestuari amb la col·laboració de Ramon Ivars
 Fotografies, Ros Ribas
 Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Cançons a cappella

- *L'Umorista*. Giovanni Giacomo Gastoldi (1622)
- *Tre ciechi siamo*. Giovanni Domenico da Nola (1602)
- *Chi la gagliarda*. Baldassare Donato (1603)

Divertimento en italià significa ‘diversió’ i també és una forma musical. (El títol d’aquest espectacle, com en l’anterior, té un doble sentit.)

Divertimento, un joc atrevit que va de l’absurd a les befes i on la fortuna i l’amor s’enfronten, amb exaltació i enginy, a l’odi i la dissort.

Un divertiment vigorós i humà a l’estil renaixentista de la comèdia de l’art.

L’acció transcorre en un lloc habitat per un poble pintoresc, simpàtic i resignadament sotmès a l’arbitri de les jerarquies. Sobre la ciutat arriba La Pesta, el poder de la vella estirp apocalíptica que en aquest espectacle simbolitza la subjecció dels homes a la tirania de la por.

84

Sota el signe de la Comèdia de l’Art

Apunts pertinents

La singularitat que uneix els corrents teatrals del segle xx, i la característica comuna de la majoria dels mestres que van reformar l’escena, fou que observaren no només els nous mitjans d’expressió que sorgien, sinó també el teatre d’essència ritual, les formes de representació antigues, la *commedia dell’arte*, el circ o el teatre tradicional oriental en un intent d’apropar-se una altra vegada a la idea de l’escena com a art (Decroux, Lecoq,

Artaud, Brecht, Grotowski, Eugenio Barba, Kantor, Peter Brook, Ariane Mouskine, Bob Wilson, Living theatre...).

Aquest gènere es caracteritza pel tractament irrespectuós dels déus, la sàtira de l'actualitat, la tècnica del contrast lingüístic i formal, ja que cada personatge és originari d'alguna ciutat o regió d'Itàlia, té uns trets diferencials i parla el dialecte del seu lloc de procedència. Amb això s'enriqueix el muntatge i es treballen les potencialitats còmiques d'uns personatges (el debat vivaç entre els interlocutors) i l'ús còmic del llenguatge.

gb

85

Clip de l'espectacle: <https://youtu.be/cngDdKI96yg>

Pròleg (Pulcinela - Arlequino - Esmeraldina)

Accions

Entren per davant de la tarima d'actuació Arlequino i Pulcinela, que porta una guitarra...

Veu en off Teatre Grec (àudio del teatre: apagueu mòbils...)

PULCINELA (*fent referència a la veu en off*): Què diu? Si aquí no hi ha ningú! (*Mira la tarima buida i com si la platea estigues també deserta.*)

ARLEQUINO: Ja fa tres pobles...

PULCINELA: I ningú...

ARLEQUINO: Aquell silenci...

PULCINELA: Aquelles salutacions sense aplaudiments... Les cases buides amb les portes obertes. Tot saquejat.... Un gat agonitzant:

ARLEQUINO: Mmmiiiiiaaaaauuuuuuuu! Un gos agonitzant:

PULCINELA: Bbbbbbbuuuuuuuuuuupppppppp!

ALHORA: I bitxos... Molts bitxos... Pucés... Moltes pucés.

PULCINELA: Que trist...

ARLEQUINO: Que trist...

PULCINELA: No hi havia una ànima, tu.

ARLEQUINO: Oh, i això que eren places, que si arriben a ser teatres... ja, ja, ja...

PULCINELA: Escolta...

ARLEQUINO: Sí...

PULCINELA: Tu no notes...

ARLEQUINO: Sí... és com...

PULCINELA: Sí però, ai, no sé com dir-t'ho... (*Oloren.*)

ARLEQUINO: Té gust de...

PULCINELA: I se t'enganxa a la pell com si fos una mena de...

ARLEQUINO: Sí, i a més... no se sent res, eh?

87

S'acaben olorant l'un a l'altre com gossos.

ALHORA: La Pesta!

PULCINELA: Quina?

ARLEQUINO: La teva.

ALHORA: No! Sí! No! Sí!...

PULCINELA: Prou!

Entra Esmeraldina que els veu i els pren pels músics ja que porten una guitarra.

ESMERALDINA: Ui! Els músics!

PULCINELA i ARLEQUINO: Una dona!

Van a tocar-la.

ESMERALDINA (*descobrint unes robes que porten al sac*): Tsei! Ui!

Aquestes no són les cortines de casa el marquès de Can Putala?

PULCINELA i ARLEQUINO: No! Sí!

PULCINELA i ARLEQUINO: Sí! No!

PULCINELA i ARLEQUINO: No! Sí!

PULCINELA: No ens delatis!

ARLEQUINO: Si us plau!

ESMERALDINA: Està bé, no us delataré si me les deixeu una estona.

PULCINELA: Per a què?

ESMERALDINA: Perquè em farien conjunt amb aquestes sabatetes tan mones.

ARLEQUINO: Que son noves?

ESMERALDINA: No, són de la meva senyora, però com que ha fugit i se les ha deixat...

PULCINELA: Què ens dones a canvi?

ESMERALDINA: Passeu per la cuina i ja veurem què hi podem fer.

PULCINELA i ARLEQUINO: D'acord!

PULCINELA: I per què vols les cortines?

ESMERALDINA: Ja no són unes cortines, a partir d'ara seran unes faldilles (*posant-se-les al voltant de la cintura*) i així em podré fer passar per noble i anar al ball d'aquesta nit.

PULCINELA (*fent referència a com porta els cabells*): Ui! Amb aquests «pèls» penses anar al ball? Doncs quina sort acabes de trobar perquè *je suis le mesieur* «l'art del pentinat» (*la pentina*).

ESMERALDINA: Que quedi ben mono, eh?

Arriben al ball els altres personatges vestits de gala.

ESMERALDINA: Els nobles!

Entren els nobles cantant i ballant una pavana. Arlequino i Esmeraldina entren al ball i es fan passar per nobles. El ball acaba quan veiem com poc a poc tot el grup és atacat per puces i surten corrents d'escena. Durant el ball han cantat Chi la gagliarda acompanyats de la guitarra.

Escena 1: Pulcinela

Pulcinela, que ha tocat la guitarra durant el ball, es queda sol a escena.

PULCINELA (*dirigint la veu per on han sortit els nobles*): Aaaaah!

Tothom fuig!

Oye, guapas, ¿no vais a dejar que me gane uns cale-rons? ¿Guita, pasta, parné, money, euros?

¡Anda! Y iros por ahí, así encontréis un maleante que os desplume y os quedéis sin ná, como yo que estoy más solo que la una (*semi-rumbita picant de mans*) a la una y a las dos... a la una y a las dos...

¡Si parezco el perro del afilador, que se comía las chispas pa comer algo caliente! Estamos aplicando ya la filosofía del indio: hoy comemos y mañana ya veremos... estoy sin blanca, estoy sin un duro, y yo mas solo que la una (*cantant*) a la una y a las dos... a la una y a las dos...

Y es que hay que ver lo malament que está el pueblo, bueno, el pueblo y los bloques, porque yo soy de los bloques, pero es que aquí no queda nadie... ni na... estoy más solo que la una (*cantant*) a la una y a las dos... a la una y a las dos...

...solo quedo yo, ¡que no es poco! Que no es moc de pav! Yo solo soy lo que veis: una herencia que me dejó mi abuelo Antonio que era más murri que el Takiki, que media metro y medio, ¡y se hizo casteller pa meter mano en la piña!

Toda la herencia la tengo aquí, en la chepa, (s'assenya-la l'espatlla que té una deformació) bueno en la chepa no, en unas celullillas que llevan dentro unos cromosomas y que allí esta toda la información codificada y que dicen «el Pulcinela es un tío enrollao», aunque no quiero enrollarme much.

Aquí todo el mundo, all people is missing, a lo mejor se han largao de vacansas... ya com m'agradan las vacansas... y yo no tinc vacansas... claro como voy a tener vacansas si soy autónomo.. ¡business quiero business!

Al primero que pase lo engatuso con un juego que me enseñó mi abuelo... que me enseñó a hacer un lladronici, una variant del delicte que alguns drets penals tipifiquen per l'apoderament de la cosa robada, vaya: afaná, robá, claro que dos no se «lladran» si un no vol, y aquí el que no corre vol y el más tonto hace relojes...

¡Así que yo no doy cuentas a nadie, voy por mi cuenta, se me va la olla, se me china la flappa le pongo patilla y estoy contento! ¿Y saben por qué estoy contento? ¡Porque soy feo!

90

Entra el Loco.

PULCINELA: ¡Hombre, el Loco!

Escena 2: Pulcinela i el Loco

EL LOCO: Què? Piquen?

PULCINELA: ¡Como no sean los mosquitos!

EL LOCO i PULCINELA (*cantant*): Pican, pican los mosquitos, pican con gran disimulo... (*Pulcinela li dona una clatellada al Loco: tush!*)

EL LOCO: Quan m'he aixecat aquest matí els meus amos m'havien abandonat.

PULCINELA: Alguna cosa els hi hauràs fet.

EL LOCO: No. Jo mai no ho faria.

PULCINELA: Eh, Loco!

EL LOCO: Què?

PULCINELA: ¿Quieres ganarte uns calerons? ¿Guita, pasta, par-né, money, euros?

EL LOCO: Sí.

PULCINELA: ¡A jugar!

EL LOCO: ¡Vale!

PULCINELA: Te voy a hacer un juegucito que me enseñó mi abuelo, que se juega con una mesita de fusta, mira: toc toc.

EL LOCO: Bon día! Qui hi ha?

PULCINELA: ¡A jugar!

EL LOCO (*rebuent una clatellada*): Ai!

PULCINELA: Tres caceroletas, de fusta també, toc toc.

EL LOCO: Qui hi ha? Qui hi ha?

PULCINELA: ¡A jugar! ¡A jugar!

EL LOCO: Ai!

PULCINELA: Y una boleta.

EL LOCO: De fusta!

PULCINELA: No, de goma! Ara t'he fotut, vols veure com és de goma?

EL LOCO: Sí.

Tuc, tuc, tuc; fa la pantomima d'una bola de goma.

PULCINELA: ¡Te pongo la bolita debajo de la caceroleta y te hago amb el trucu trucu trucu, amb el trucu trucu tru! ¿Dónde está la bolita?

EL LOCO: No ho sé!

PULCINELA: ¡Vamos para bingo! Vamos a ver, te lo voy a repetir otra vez, pa que lo entiendas atentamente y te lo voy a repetir lentament: ¡amb el trucu trucu trucu, amb el trucu trucu tru! ¿Dónde está la bolita?

EL LOCO: No ho sé!

PULCINELA: ¡Este tío es genial! Vamos a ver, te lo vaig a repetir lentament pa que lo entiendas y te lu dic en català.

EL LOCO: Ajuda'm.

LOCO i PULCINELA: Parla'm en català. I si m'equivoco torno a començar!

PULCINELA: Amb el trucu trucu trucu, amb el trucu trucu tru!
A on està la boleta?

EL LOCO: A dins.

PULCINELA: De on?

EL LOCO: De la caceroleta.

PULCINELA: De quina?

EL LOCO: D'una de les tres.

PULCINELA: ¿De cuál? De quina?

EL LOCO: Si l'encerto l'endevino?

PULCINELA: Sí.

EL LOCO: Puxí, està aquí. (*Li marca la butxaca a on Pulcinela ha guardat la bola.*)

PULCINELA: Coño, este tío no es tan tonto.

EL LOCO: ¡Tonto no, loco!

PULCINELA: Loco, ¿quieres ser mi socio?

EL LOCO: Espera que m'ho penso... ¡vale!

PULCINELA: Bienvenido a la empresa.

EL LOCO: ¿Y a quién engatusamos?

Entra Arlequino fent-se passar per coix.

PULCINELA (*fent referència a Arlequino*): ¡Al tullido!

Escena 3: Pulcinela, el Loco i Arlequino

PULCINELA: ¡Eh, tu!

EL LOCO: ...llido.

ARLEQUINO: Què?

PULCINELA: ¡Ven aquí!

ARLEQUINO: Sí, home, per què?

PULCINELA: Tu ven y luego te lo cuento.

PULCINELA: Que ta pasao en la pierna?

ARLEQUINO: Res, que he tingut un dia amb molt mala pata.

PULCINELA: ¿Quieres ganarte uns calerons? ¿Guita, pasta, parné, money, euros?

ARLEQUINO: Síiiii! ¡Guita, pasta, parné, money, euros!

EL LOCO: Miracle, miracle!

PULCINELA (*tush*): ¡Que este es de los nuestros! Te vamos a hacer un juego con una mesa.

EL LOCO: Tres caceroletes...

PULCINELA: ¡Y una boleta!

ARLEQUINO: Ui, el trucu de l'almendrucu. Ei, que jo tinc feina... que aquest ja me'l sé.

PULCINELA: Eh! ¿Dónde vas tan rápido? Que nos vas a servir de esquer.

ARLEQUINO: Sí, home, jo d'asqueroso no faig!

PULCINELA: ¡De anzuelo!

ARLEQUINO: Ah, ¿para que piquen?

EL LOCO (*cantant*): Pican, pican los mosquitos (*tush*).

ARLEQUINO: Ah, vale, yo seré el anzuelo.

EL LOCO: I jo la canya.

PULCINELA: ¡Y yo el gusano!

EL LOCO: ¿Y a quién engatusamos?

PULCINELA: A este no que no tiene un duro.

Entra la Bruixa Moët o també coneguda com Madame Fru-Fru.

Escena 4: Pulcinela, el Loco, Arlequino i Fru-Fru

Cançó cuplé anònim.

BRUIXA (*cantant amb una capsa amb pols blanca a la mà i passejant-se per l'escenari*): Los polvos son, corazón, mi ilusión porque me hacen presumir y distinguir, para lograr cautivar hay que dar este timo al hombre infiel, siempre a por él. Los polvos son un imán, que al hombre el timo le dan, los polvos son lo mejor, eh, eh; sí, señor.

ARLEQUINO: I aquesta qui és?

BRUIXA: Madame Moët! I tu qui ets?

ARLEQUINO: Jo soc l'esquer, asqueroso per als amics.

BRUIXA: Vine cap aquí, asquerosillo. Que bé que us trobo, nois, perquè estic tan avorrida...

EL LOCO: Avorrida?

PULCINELA: ¿Quieres que te hagamos un juegucito con una mesita?

EL LOCO: I tres caceroletes?

PULCINELA: ¿Y una boleta?

BRUIXA: Ah! Ja el conec el joc dels trileros, ja me'l conec jo aquest joc! de fet també hi jugo jo amb els clients del meu saló, però no pas ara, que estic tota sola i que ha marxat tothom, fins i tot les meves nenes!

LOCO i PULCINELA: Què? ¿Cómo? No! ¿Las niñas? Les nenes? ¿Las niñas?

EL LOCO: I ara què farem?

PULCINELA: ¿Qué vamos a hacer sin las niñas?

ARLEQUINO: Quines nenes?

BRUIXA: Doncs les nenes del meu saló, elles són dames de companyia, dones de poesia, de teatre, de música...

EL LOCO: Ah, sí? Oh, la Mari Fe.

PULCINELA: Sí, que tocaba tan bien la flauta...

EL LOCO: ¿Era músico?

PULCINELA: Y la rusa.

EL LOCO: Con su sonrisa vertical.

PULCINELA: Y la cocaína...

EL LOCO: ¡Que polvos!

LOCO i PULCINELA (*cantant* El tango de la cocaína): Cocaína,
sé que al fin me ha de matar, me asesina pero calma mi
pesar...

ARLEQUINO: I on són aquestes nenes?

BRUIXA: Doncs com que tenien por les he enviat a refugiar-se en
un monestir.

EL LOCO i PULCINELA: Què? ¿Cómo? No!

EL LOCO: ¿Y si vuelven santas?

PULCINELA: ¿Y si vuelven monjas?

EL LOCO: ¿Y si vuelven vírgenes?

PULCINELA: Coño, pues no estaría mal.

EL LOCO: Pues no...

PULCINELA: Porque yo solo estrene el pijama en la noche de
bodas.

ARLEQUINO: Ah, ¿que estás casao?

PULCINELA: Sí, tres veces.

EL LOCO: ¿Por qué?

PULCINELA: ¡Por la dote! ¿Quieres casarte conmigo?

EL LOCO: ¿Tienes dote?

PULCINELA: ¡No, pero estoy muy bien dotao!

EL LOCO: ¡Pues pa tí!

BRUIXA: Sempre us quedarà la manola y la alemanita.

Lazzi.

BRUIXA: Eh! Que tornaran de seguida que passi la plaga...

EL LOCO: Plaga?

PULCINELA: ¿Qué plaga?

EL LOCO: ¡Ahí viene la plaga!

PULCINELA: Me gusta bailar.

ARLEQUINO: I a mi!

BRUIXA: Poc que ballaràs tu quan arribi aquesta plaga que està arrasant tota la contrada.

PULCINELA: Ahora estoy atando cabos.

EL LOCO: Pues pásame cuerda, que no pillo.

PULCINELA: I com la reconeixerem?

BRUIXA: Quan la miris, no la veuràs.

EL LOCO: Mira...

BRUIXA: Quan l'escoltis, no la sentiràs.

PULCINELA: Oye...

BRUIXA: I quan la vagis a tocar, no la notaràs.

Loco i PULCINELA: Joder! Ens està confonent...

ARLEQUINO: Sí!

BRUIXA: Ah, no... Jo només us estic intentat explicar la terrible mort que us espera!

TOTS: ¡Vamos a morir!

EL LOCO: ¡Me pido susto!

PULCINELA i ARLEQUINO: AAA!

EL LOCO: Ay, qué susto.

PULCINELA i ARLEQUINO: Pues haber pedido muerte.

EL LOCO: I tu no tens por?

BRUIXA: No, jo no tinc por perquè tinc un secret que em van revelar a l'Orient.

EL LOCO: On està Orient?

PULCINELA: Detrás de los bloques.

ARLEQUINO: Uy, què lluny...

BRUIXA: Allà a l'Orient vaig tenir un amant a qui li agradava que li expliqués un conte, i vaig estar mil i una nits intentant explicar el maleït conte que mai no vaig poder acabar perquè sempre se'm quedava adormit, així que la nit mil dos, vaig decidir tocar el dos. Però abans de marxar

una serventa em va revelar un secret perquè la mort no se'm pugués acostar!

EL LOCO: Ens interessa.

PULCINELA: Fru Fru, Moët, nos interesa tu secreto.

EL LOCO: Sí, sí, sí, sí.

BRUIXA: I què em podeu oferir a canvi?

EL LOCO: Jo no tinc res.

PULCINELA: Yo tampoco, ¿y tú?

ARLEQUINO: Nada.

EL LOCO: Res!

PULCINELA: Todo lo que quieras.

BRUIXA (*a Pulcinela*): Així m'agrada, Puxi, doncs em veniu al pèl, nois, perquè m'acabo de quedar sense cos de ball. Què!? Com porteu el cancan?

EL LOCO: Al can, can...

PULCINELA: Y al vino, vino. ¡Estate quieto, Arlequino!

Entra Isabella, que camina encongida; sembla una criatura petita, nana.

Escena 5: Pulcinela, el Loco, Fru-Fru, Arlequino i Isabella

BRUIXA (*fent referència a la seva talla*): Ui, si és la Sra. Isabella. S'ha fet petita.

EL LOCO: No és petita, és que està lluny.

ARLEQUINO: No està lluny, és que és baixeta.

PULCINELA: No és baixeta, és que és profunda.

ARLEQUINO: És microscòpica.

PULCINELA: Diminuta.

BRUIXA: Ridícula.

EL LOCO: Menuda.

BRUIXA: Esquifida.

PULCINELA: Nana.

ARLEQUINO: Xica.

PULCINELA: Tica.

ISABELLA: Mica.

EL LOCO: Camacurta.

TOTS: I ballarica.

ISABELLA: Descarats, insolents, impertinents, desvergonyits, cí-nics, barruts, llenguts, llenguallargs, impudents i petu-lants. (*Aixecant-se poc a poc recupera la seva alçada i és molt alta.*) Ai, em marejo!

98

Joc de la geganta i capgrossos, ball.

ISABELLA (*com si es despertés*): No em reconec.

TOTS: Sí, si és la senyoreta Isabella...

ISABELLA: No, això ja ho sé, vull dir que no em reconec per dins. A mi mai res m'havia inspirat por, però això em sobrepassa, no em sento mestressa de mi mateixa! Ja se m'ha fet evident la primera marca, i això implica que el meu cas és dubtós; però si se'm fes evident la segona, estaria contaminada i amb la tercera, moriria! No soc massa jove jo encara per morir?! (*S'aproximen per consolar-la.*) No, no, no em toqueu!

TOTS: No, no, no, no!

ISABELLA: Us podria contagiar el meu mal. Deixeu-me respirar, l'estupor m'ofega! Mireu! Les meves mans, veieu? Les meves mans tremolen d'horror! Jo abans era una persona alegre, contenta, feliç, em preocupava per la meva persona. Era feliç abandonada a la naturalesa i a l'estiu benèvol. M'agradava el món. És més fàcil ser feliç entre les flors fresques i els somriures. Però ara... Ara, però, ja no sento el soroll de les onades (*comença a encongir-se i fer-se petita de nou*); ara tot són crits, pànic, orgull i covardia.

Tinc tanta por! Em fa por la violència, la injustícia, la desolació, no poder entendre què està passant. Em fa por morir! No puc acostumar-me a aquesta foscor. Necessito saber què està passant, què m'està passant, què ens està passant?!

BRUIXA: Doncs la plaga.

EL LOCO: La invisible.

ARLEQUINO: La inaudible.

PULCINELA: La intangible!

ISABELLA: Nois, m'esteu confonent. Jo ja havia agafat allò més necessari per fugir amb el meu Rodrigo, havia agafat el matalàs, la gàbia de l'ocell, el collar del gos.

99

BRUIXA: I el gos...

ISABELLA: No, només el collar, el gos no l'he trobat. Ah! I també he agafat la menta fresca per a poder respirar pel camí. Que el sentiu? (*Li sembla escoltar la veu del seu enamorat a l'aire.*) M'està cridant! Que el sentiu? No el sentiu? Que sí! (*Va creixent mentre camina.*)

TOTS: Sí, sí, sí...! (*No senten res.*)

ISABELLA: Rodrigo! Rodrigo!

TOTS: Rodrigo! Rodri!

ISABELLA: Calleu! És el meu marit i, per tant, m'està cridant a mi! Rodrigo! Amor, fa tan poc que som casats, t'enyoro tant, vida... però no puc venir, no puc per què cada vegada que ho intento la desgràcia em sorprèn; bé, la desgràcia, no, la desgraciadeta aquesta!

ARLEQUINO: O sigui que cada vegada que surt del poble, es fa petita?

BRUIXA: Clar, a ella el que li passa és que, quan te por, s'encongeix.

TOTS: Que surti, que surti!

ISABELLA: Eh! Una mica de respecte pels malalts! L'amor necessita futur, i a mi no em queden sinó instants.

PULCINELA: Jo tinc la solució!

ISABELLA: Sí? Tens la solució?

BRUIXA, EL LOCO i ARLEQUINO (*a Pulcinela, en cadena*): Té la solució!

ISABELLA: No, no tens la solució.

PULCINELA: No tinc la solució.

BRUIXA, EL LOCO i ARLEQUINO (*en cadena*): No té la solució.

ISABELLA: No, perquè les autoritats han prohibit donar ajuda humanitària, a no ser que se'ns denunciï. Sort que els pares han marxat, perquè si no s'haguessin vist obligats a denunciar-me, i ho haguessin fet, pobres.

100

Escena 6: Operació

PULCINELA: Això s'ha d'extirpar! Operació!

(*Joc escènic: lazzi de l'operació.*)

LOCO i ARLEQUINO: Operació!

BRUIXA: Vaig a buscar la medicina!

PULCINELA: Operació!

Entra el Dottore de la Pesta, amb dos vares de fusta que farà servir d'instruments.

DOCTOR: A veure, a veure...Qui ha dit «operació»?

LOCO, ARLEQUINO i ISABELLA (*assenyalant el Puxi*): Ell!

DOCTORE DE LA PESTA: A qui s'ha d'extirpar?

LOCO, ARLEQUINO i PULCINELA: A ella!

ISABELLA: Vols dir?

DOCTORE DE LA PESTA: Anestèsia!

EL LOCO: Local?

PULCINELA: O general?
 DOTTORE DE LA PESTA: General!

Cops. Després de la bufetada del Pulcinela.

ISABELLA: No, no m'opereu!
 EL LOCO: Que es desperta!

Cops i porta la Isabella al centre.

DOTTORE DE LA PESTA: D'això jo en dic un equip eficient. S'han de tenir uns auxiliars que et facin la feina que necessites (*comodí de temps*).

101

PULCINELA: Això ja està, jefe!

DOTTORE DE LA PESTA: Molt bé. (*Bufetada.*) Surt d'aquí.

BRUIXA: Porto la medicina. (*Brindis al públic:*) Nasdrovia!

Tots beuen.

ISABELLA: I jo.

BRUIXA: Que es desperta!

DOTTORE DE LA PESTA: Més anestèsia!

Cop de Puxi i Arlequino a Isabella, després el Loco s'acomoda fent de taula d'operació.

DOTTORE DE LA PESTA: Posicions, tothom al seu lloc. Inspecció. (*Clavada d'espasa. El Loco posa esquena de gat, baixa i puja, es queixa que han travessat la pacient i l'han punxat a ell.*)

DOTTORE DE LA PESTA: Això s'ha d'obrir. (*Obre fent de les dues vares que porta unes tisores gegants.*)

BRUIXA: Per on?

DOTTORE DE LA PESTA: Comencem... pels budells. (*Pulcinela i la Bruixa fan una pantomima d'estirar una corda que surt de la panxa de la pacient i van jugant.*)

DOTTORE DE LA PESTA: Com estan aquests budells?

BRUIXA: Plens de merda!

DOTTORE DE LA PESTA: Què et pensaves? Continuem... pel fetge!
El fetge és una cosa a analitzar...

PULCINELA (*a públic, com fent venda de carn*): Hígado de blanca blanca!

ARLEQUINO: Tràfic legal!

PULCINELA: ¡Hígado a la 1!

ARLEQUINO: ¡Hígado a las 2!

PULCINELA: ¡Hígado a las 3!

DOTTORE DE LA PESTA: Puxi! Torna el fetge! És que no em deixeu treballar...

PULCINELA: tampoc no el vol ningú...

BRUIXA: També tenim uns bonics òrgans femenins que podem fer servir com a complementos (*fent com que si es posés arracades*).

DOTTORE DE LA PESTA: Els ovaris! Home, que no em deixeu treballar! Si em foteu totes les peces! Això està perfectament. Només falta tancar. Qui m'anirà a buscar el desinfectant?

EL LOCO: Ah, ja hi vaig jo! (*Ell s'aixeca i ja no fa de taula, Isabella queda sobre Fru-Fru i després dreta.*)

ARLEQUINO: Ah, els budells! (*Arlequino recull òrgans de terra.*)

DOTTORE DE LA PESTA: I aquest qui era?

PULCINELA: El Loco.

DOTTORE DE LA PESTA: ¿El loco del pueblo?

PULCINELA: Sí!

DOTTORE DE LA PESTA: Doncs si hem d'esperar que torni... ho portem clar! Puxi, tens didal?

PULCINELA: De Lloret.

DOTTORE DE LA PESTA: Doncs enfila! Fil i agulla. Ara farem els punts de cutura, vull dir de sutura!

PULCINELA: Què vol: punt de creu o punt simple? O Petit point?

DOTTORE DE LA PESTA: Punt simple, punt simple! Petit point, Petit point!

PULCINELA: Li poso les inicials?

DOTTORE DE LA PESTA: Sí, les meves, DP, Dottore de la Pesta!

PULCINELA: ¡De puta madre! (*Història d'un didal de Lloret; ens l'explica al mateix temps que fan la pantomima de cosir la ferida oberta a Isabella sense adonar-se que quedaran cosits amb ella.*) Doncs resulta que per Pasqua d'enguany vam anar la Pepita i l'Enriqueta i jo a Lloret, i doncs això que pugem a l'autu de línia i buenu allò que tira i ves, i com t'ho faràs fins a Lloret... i això que arribem i parem davant d'un culmadu i això que jo vaig i compru palosantus i doncs dins d'un palosantu, hi havia el didal, tu! Goita! I vam riure!!!

DOTTORE DE LA PESTA: Bé, el Dottore de la Pesta ha acabat la seva feina!

BRUIXA: Però escolti, doctor, no se'n vagi sense fer-me les receptes, Doctor, que necessito noves receptes per a la medicina!

PULCINELA i ARLEQUINO: Doctor, esperi, que tenim un problema!

Estan tots cosits amb Isabella.

Se'n van tots darrere d'ell portant Isabella, vorejant la tarima.

DOTTORE DE LA PESTA (*marxant*): Receptes! No tinc temps per ximpleries, que te les faci el «seguro»! Jo ja tinc prou feina amb aquesta epidèmia infecciosa...

BRUIXA: Però, dottore, no se'n pot anar sense fer-me unes receptes, no el penso deixar estar fins que no me les faci...

ARLEQUINO: Escolti, dottore, ja que hi som... és que a vegades tinc com una rampa aquí a la cama que m'agafa no sé cómo, ni sé cuándo, ni sé por qué, i que de vegades la tinc però de vegades no, i voldria preguntar-li si vostè m'ho podria mirar perquè...

Tots surten darrere el Dottore de la Pesta.

Entra la Pesta, un home amb capa i un bastó mes alt que ell.

104

Escena 7: monòleg Pesta

PESTA: Soc qui torna agre el vi i resseca els fruits. Per allà on trepitjo no torna a créixer l'herba. Soy un hombre que deja huella. O millor dit: soy la huella misma, ¿o la misma huella? (*Llepa el bastó.*)

Jo aporto l'organització. A partir d'avui aprendran a morir dintre d'un ordre, no com ho havien fet fins ara, morint perquè havia fet calor després d'haver fet fred, un mort per aquí, un altre per allà... No. S'ha acabat morir malament. Aquest desordre serà administrat. El destí s'ha tornat savi i ha muntat oficines. Vuelva usted mañana. Una mort única per a tots seguint l'ordre d'una llista. Una llista on hi són tots. No m'oblido de ningú. Ningú se m'escapa.

M'horroritzen les vostres senzilles alegries. M'horroritza aquest país en el que es pretén ser lliure sense ser ric.

La ciutat serà assolada i, sobre les seves cendres, la història finalment agonitzarà en el bell silenci de les societats perfectes.

Oh, cels, cobriu-vos de núvols que no deixin passar la llum del sol. Ombres, fosca, boires i silenci, us conjuro a regnar en un món de tenebres.

El meu ministeri ha començat!

Entra Ariadna, desconcertada per una mena de boira.

Escena 8: Pesta i Ariadna

ARIADNA: Ui, quina foscor més estranya i terrible. Si us plau, m'heu d'ajudar. (*Mocador a terra.*) Necessito urgentment trobar un hostel on descansar.

PESTA: La Glòria l'ha tancat.

ARIADNA: Vaja, doncs algun cafè on reposar una estona?

PESTA: El de la Marina està en quarantena.

ARIADNA: Caram, doncs, una pensió de mala mort o algun lloc on caure morta?

PESTA: Ja que ho dius, sé d'un lloc residencial a les afores, on l'aire duu el perfum del crisantem, el mobiliari és de marbre, i on podràs descansar eternament...

ARIADNA: Ah, no! Eternament no, jo només vull descansar una estona, tot just per emprendre la meva lluita.

PESTA (*hipnotitzant-la*): Tanca els ulls, deixa't vèncer per l'instint més pur. Dona'm la mà, deixa el món que has conegut.

ARIADNA: Disculpeu, però us he de dir que el meu cor està ocupat.

PESTA: Per un simple mortal?

ARIADNA: No, està ocupat en trobar la Immortal, la Bèstia immunda i gegantina que arrasa pobles sencers. Aquella de tentacles negres i peluts, d'ulls grocs i bava verda a qui jo, amb les meves dagues, travessaré. Si és que abans puc descansar una mica...

PESTA: Llegiu massa novel·les. Sempre m'heu d'imaginar com un rei negre o un magnífic insecte. Necessiteu servir-vos del patetisme per definir-me, ja ho sé. Doncs sàpigues-ho bé, quan arribo jo, el patetisme fuig. Tot allò patètic queda prohibit juntament amb la resta de romanços com la ridícula angoixa de la felicitat o l'estúpid rostre dels enamorats.

ARIADNA: Vós, la Pesta? Vull una prova.

PESTA: Molt bé, que consti que tu ho has volgut. (*Treu una llibreta.*) Fulanito de tal. (*Llepa la fitxa i sentim un crit; s'entén que algú s'acaba de morir.*)

VEU EN OFF: Ah!

ARIADNA: Oh, no pot ser! Vull veure aquesta llista! Disculpeu, puc saber si Paolo el meu enamorat hi consta? Paolo hi figura?

PESTA: Paolo? Sí. Està en segona fase (*a punt de llepar de nou la llista*).

ARIADNA: No! (*La pesta la mira.*) No ho feu! 2a fase? I això què vol dir?

PESTA: Que encara li'n queda una tercera per morir.

ARIADNA: Ah, potser encara soc a temps de salvar-lo. Agrrrrrrr...
En guàrdia!

Combat (li presenta les seves dues dagues en guàrdia).

PESTA: Petita, ridícula, pretensiosa. De debò vols acabar amb la mort?

ARIADNA: Només vull salvar de la mort el meu enamorat. (*La Pesta la desarma i la fa la seva víctima embolcada amb la seva capa.*)

PESTA: Què sents?

ARIADNA: Sento un fred enorme i esgarrifós.

PESTA: Això és perquè la mort se t'acosta.

ARIADNA: No.

PESTA: Sí.

ARIADNA: No.

PESTA: Sí.

ARIADNA: No.

PESTA: Sí.

ARIADNA: Però, escolteu, això és injust! Nosaltres som innocents!

PESTA: I què hi té a veure la innocència o la justícia amb la mort? *(Agafa la capa i fa el numero de màgia amb el cap d'Ariadna.)*

ARIADNA: Escolteu, que es tracta de riqueses? Jo us puc donar el meu palau, totes les meves terres...

107

PESTA: Tot això ja ho tinc, soc el nou governador!

ARIADNA: Doncs us cedeixo els meus servents, les meves dames de cambra, tots els meus pagesos...

PESTA: Les seves vides?

ARIADNA: No! El seu esforç.

PESTA: No m'interessa! Els necessito morts.

ARIADNA: Ah, no! Abans morta!

PESTA: Ah, sí? Estaries disposada a morir per ells?

ARIADNA: Si cal, sí!

PESTA: Molt bé, te m'enduc a tu enlloc seu! *(Està a punt de llepar-la.)*

ARIADNA: Bé! Potser m'he precipitat.

PESTA *(fent una pausa)*: Dubtes? Potser preferiries salvar-te tu i el teu enamorat, a canvi del sacrifici de tota la humanitat. No, no, no em contestis ara. Fem-ho durar fins a la nit! *(La Pesta surt.)*

Escena 9: monòleg Ariadna

ARIADNA: Ah, rata cruel, no em deixis viva en aquest món despietat i sense amor! Vençuda en el meu intent de salvar de la mort el meu enamorat Paolo, no em queda sinó esperar, desesperadament, la mort.

(*Mirant els vestits que porta del seu enamorat.*) Els teus vestits em feien més lleugera... em duïen les ales de l'amor... van ser testimoni d'un amor sense mesura i d'una malaltia sense sentit i ara seran mortalla d'Ariadna perquè ni amb ells no he trobat la força per acabar amb la mort.

Ai las! Quina impotència! Ahir vaig sortir del meu Palau, deixant el meu enamorat al seu llit de mort, ple de bubons i de pústules, amb unes febres altíssimes i després d'acomiar-me amb una penyora d'amor em va dir «T'esperaré fins que el cor em digui prou». Oh, Paolo meu, aguant, que la teva Ariadna trobarà una solució...

I cavalca que cavalcaràs a la recerca de la Cosa, de la Innombrable, de la Invencible va i resulta ser un galant refinat i perfumat a qui no he pogut vèncer. Enlloc d'això, em dona el privilegi de decidir. Però si jo no el vull, aquest privilegi, que és per a mi un suplici haver de decidir. Jo no voldria morir, però siestic a la flor de la vida... però, és clar, tampoc voldria acabar amb tota la humanitat per culpa del meu amor desmesurat...

Oh, pare! Si jo sabés parlar, si jo tingués l'art de l'eloqüència ara me'n serviria. Però el meu únic art només són les llàgrimes, i és dels plors que em serviré, i en ells m'ofegaré.

Déjame, amor, llorar
en tantas penas y enojos,
débanle algo a mis ojos
mi desdicha y mi pesar.

(Canta «Lasciatemi morire», un fragment de L'Arianna, de Monteverdi.)

Lasciatemi morire..

Entra Esmeraldina que en sentir que Ariadna canta s'aproxima i l'espanta.

Escena 10: Esmeraldina i Ariadna

109

ESMERALDINA: Ei! *(En el moment que canta que vol morir.)*

ARIADNA: Ah! Quasi em mates del susto!

ESMERALDINA: I no és això el què volies?

ARIADNA: Si, però no, és que no ho tinc clar, no sé què vull...

(Torna a cantar.) Lasciatemi morire. La...cia...

Esmeraldina s'afegeix a la cançó pero amb un fragment d'«Una furtiva lacrima».

ESMERALDINA: Lacia ch'io pianga...

ARIADNA: ...te mi...

ESMERALDINA: ...la cruda sorte.

ARIADNA: ...morire.

ARIADNA: Ehm... Lacia *(Tornen a cantar les àries solapades.)*

ESMERALDINA: E che sospiri la libertat.

ARIADNA *(com despertant)*: Ah! La llibertat és pel que sospira aquesta gent.

ESMERALDINA: Llibertat, igualtat, fraternitat! I tu per què sospires?

ARIADNA: Perquè decideixi el que decideixi, implica que algú haurà de morir... *(Plora.)*

ESMERALDINA: Ai, Senyor! Però quina afició als amors tràgics que teniu les dames! Això és que en deu tenir més d'un que es mor per ella.

ARIADNA: Em fa tanta por morir...

ESMERALDINA: Si pïxes clar i cagues fort no has de tenir por a la mort.

ARIADNA: Uï. No, si la mort tard o d'hora arriba, però l'agonia és llaaaaaaaaarga!

ESMERALDINA: Doncs disfruta, come y bebe que la vida es breve y si no canta que qui canta els seus mals espanta.

ARIADNA: Ai, si tu sabessis la meva pena...

ESMERALDINA: A les penes, punyalades; nena els mals d'amor se solucionen al llit.

ARIADNA: Consultant-ho amb el coixí?

ESMERALDINA: No, dona, no. A la taula i al llit, al primer crit però com que veig que el tema llit no el toquem gaire, passem a taula. Convida'l a sopar, crea un ambient càlid, encén espelmes, crema encens...

ARIADNA: Si, l'últim sopar abans del sacrifici.

ESMERALDINA: Sacrifici? Nena, sí que ets estreta! Si després del sopar ve la millor part!

ARIADNA: M'ajudaràs? Prepara-ho tot. Digues que Ariadna convida tothom a sopar. (*Arlequino i Pulcinela s'arramben a la tarima, Ariadna els mira.*)

ARIADNA: I quan dic, tothom, vull dir, tothom, tothom.

Escena 11: monòleg Esmeraldina

ESMERALDINA: Una Dama que convida a tothom, tothom a sopar? Ai, jo hauria fet una cosa més íntima, no sé... però que n'és esplèndida, tu! Però és estrany tanta generositat venint d'una dama, no? Elles més aviat van sobrades de

riquesa, educació, bones maneres, mals d'amor, mal humor, decepcions, obsessions, desil·lusions, pardals al cap... Ah! I una cosa que en diuen «virtut» que sospito que ja fa temps que vaig perdre! I qui la trobi ja se la pot quedar!

Ai, les dames, tot plegat poca feina i moltes hòsties! Mira, ja ho he dit. Sempre tenen tots els mals. Jo si que tinc una veritable malaltia, una malaltia que en diuen «pobresa». Però tot seria diferent si els pobres tinguéssim salut, «salut econòmica»! Ai, si em deixessin fer a mi... Jo faria la Revolució Total; que seria la Revolució Francesa, la Industrial, la Bolxevic, la dels Clavells i la Revolució Sexual, així tot en un *pack*. Jo seria la consistència de classe dels explorats, dels alineats i dels comprimits! La terra per qui la treballa!, hasta la victoria siempre!, vaga general i sufragi universal! Arriba, parias de la tierra! Le jour de glorie est arrivé. Do you hear the people sing? Singing the song of hungry men! Perquè al fossar de les moreres no s'hi enterra cap traïdor! Bon cop de falç, defensors de la terra! Bandiera rosa triunferá! I si tu l'estires fort per aquí, i jo l'estiro fort per allà... (*Aquest últim tros, cantant.*)

111

Entra Pulcinela fent una acrobàcia.

Escena 12: Esmeraldina i Pulcinela

Pulcinela li fa pessigolles.

ESMERALDINA: Ai, Puxi!

PULCINELA: Pero Esmeraldina que la Revolución está mes acabada que las maracas del Machín!

ESMERALDINA: A mi això m'és igual, jo crec en la Revolución Permanente!

PULCINELA: ¿La de los rulos?

ESMERALDINA: No, la del Ché, collons!

PULCINELA: Pues yo solo creo en la Revolución Sexual.

ESMERALDINA: Ai, sí, me'n recordo de la Revolució Sexual d'aquell maig...

PULCINELA: Al maig cada dia un raig.

ESMERALDINA: I al juny la falç al puny.

PULCINELA: Uo, uo, uo.

ESMERALDINA: Precisament allà va ser quan vaig perdre la virtut entre tanta exaltació revolucionària.

PULCINELA: Ah, ya me acuerdo.

ESMERALDINA: Clar, tu també hi eres.

PULCINELA: Que tu anaves cun lus camperols.

ESMERALDINA: I tu cun lus estudiants. I què estudiaves?

PULCINELA: Francés y griego

ESMERALDINA: I què vas aprendre?

PULCINELA: Nada, pero sé latín. Magnus magna magnam quienquam nostram est, medica mediquinalis. Sabantissimi doctore, mediquinae profesore, qui hic assemblatis est...

ESMERALDINA: Ai, sí, quins temps! Que lluitàvem colze a colze... i anàvem plegats pels nostres drets (*es pleguen sobre si mateixos*). I com volíem aconseguir drets si anàvem plegats?

Es despleguen fent acrobàcia.

PULCINELA: Doncs ara que ho dius, Esmeraldina, tens tota la raó del món... I què va passar?

ESMERALDINA: Doncs va passar que vaig relliscar amb una pell de plàtan que algun desaprensiu incívic havia llençat a terra... em va caure al damunt tot el pes de la Revolució... i vaig sentir el moviment de la Revolta!

PULCINELA: Tòma, Moreno!

ESMERALDINA: Després vaig saber que havia perdut la virtut entre la multitud.

PULCINELA: ¡Y búscala!

ESMERALDINA: I des d'aquell dia que no he parat de fer el possible... per no recuperar-la mai més!

PULCINELA: Esmeraldina, que tanto hablar de revoluciones... ¡voy a mil!

ESMERALDINA: Ai, Puxi, que el més calent és a l'aigüera!

PULCINELA: El més calent soc jo. Qui tens a l'aigüera?

ESMERALDINA: La sopa de pollastre.

PULCINELA: ¡Alto! Con las cosas de comer no s'hi juga!

113

Entra el Loco amb la levita del marquès de Kamputala.

Escena 13: Esmeraldina, Pulcinela i el Loco

ESMERALDINA: Vaya, el marquès de Kamputala.

PULCINELA: ¡Qué coño el marquès de Kamputala... esto es el Loco con la casaca del marquès de Kamputala...!

EL LOCO: Com ho has sabut?

ESMERALDINA: Loco, quan et vegi el marquès amb la seva casaca...

EL LOCO: I tu què, amb les seves cortines (*referint-se a les faldilles d'Esmeraldina*). Ara soc el meu propi amo.

ESMERALDINA: Perfecte! Tinc una idea! Perquè de fet necessitem nobles per al sopar. Tu podries fer el mateix.

PULCINELA: Molt bé. Jo seré el conde-duque de Olivillas (*posa l'esquena normal, fins ara semblava tenir gepa*).

ESMERALDINA: I què n'has fet de la gepa?

PULCINELA: Luego te lo cuento.

ESMERALDINA: Doncs us deixo, que tinc molta feina a la cuina. (*Surt.*)

EL LOCO: Què hi haurà de sopar?

Lazzi del sopar.

PULCINELA: Podríamos empezar por unas tapitas.
 EL LOCO: ¡Sí! Sepia, pulpo, morros, bravas.
 PULCINELA: Calamares, lacón, cocochas y rabas.
 EL LOCO: Gambas, boquerones.
 PULCINELA: Anchoas, mejillones.
 EL LOCO: Pon también unos chipirones.
 PULCINELA: Pimientos del piquillo.
 EL LOCO: Muchas banderilles.
 PULCINELA: Pinchos morunos.
 EL LOCO: Y tacos de tortilla.
 PULCINELA: Pistacho y pescaíto.
 EL LOCO: Mmm, yo quiero poquito.
 PULCINELA: Y caracoles en vinagre.
 EL LOCO: Y tacos de jamón.
 PULCINELA: Pero si esto no rima
 EL LOCO: Pero me gusta un montón.
 PULCINELA: El primer que s'ha de fer es la distribució.
 PULCINELA / EL LOCO: Distribució, distribució!

114

Distribuiran la taula per tot l'escenari-tarima com si fos una alineació de futbol.

PULCINELA: Con el numero 1, la sopa.
 EL LOCO: Seguida con el numero 3 por la amanida.
 PULCINELA: Con el 5, el rostit.
 EL LOCO: Con el 2, el fricaca, fricaca, fricacando!
 PULCINELA: Con el numero 4, la salsa del rostit.
 EL LOCO / PULCINELA: ...Y con el 7, el postre... oe, oe, oe, oe,...
 sopar, sopar.

Apareix Arlequino de sota la tarima.

Escena 14: Pulcinela, el Loco i Arlequino

ARLEQUINO: Pareu de parlar de menjar, si us plau, perquè tinc molta gana i la panxa buida.

PULCINELA: Eh, tu!

LOCO: Llido.

PULCINELA: ¿Dónde te habías metido?

EL LOCO: Eh?

ARLEQUINO: M'estava amagant de la Innombrable, la Insofrible...

PULCINELA: Vale, vale, vale. No nos cuentes sopars de duro. Menos hablar y más trabajar. Ven acá, pa cá.

115

ARLEQUINO: Què s'ha de fer?

EL LOCO: Tu sabes jugar con la comida?

ARLEQUINO: Sí!

EL LOCO: ¡Pues con la comida no se juega!

PULCINELA: No me asustes al chaval. ¡Piiiiiiiiip! Empieza el partido.

EL LOCO: Al centre de la taulaaaaaaaaaaaa... la sopa!

Arlequino xuta.

EL LOCO i PULCINELA: ¿Qué haces? Què fas?!

EL LOCO: No ha estat res. Al centreeeeeeeeeeeeeeee... l'amanida d'endíviés!

Arlequino xuta.

PULCINELA: ¡Este tío nos va a dejar sin cena!

EL LOCO: ¡Este tío es gilipollas!

PULCINELA: ¡Bien dicho!

EL LOCO: Temps mort.

PULCINELA: Reestructuració!

EL LOCO: Reestructuració!

PULCINELA: Eh, tu!

EL LOCO: Llido.

PULCINELA: ¡Banquillo! (*Arlequino es posa de quatre grapes i se li asseu a l'esquena.*)

Vamos a ver. ¿A quién ponemos en el centro, al fricaca?

EL LOCO: No, que està escalfant.

PULCINELA: Vale, que escalfi pero que no se canse.

EL LOCO: Surt amb el rostit al segon temps.

PULCINELA: Ah, ¿pero es que están saliendo juntos?

EL LOCO: Sí, ¿no lo sabías? Hace tres meses.

PULCINELA: No.

EL LOCO: Y, ¿a que no sabes de qué me he enterado?

PULCINELA: ¿De qué?

EL LOCO: De que el café va detrás del postre.

PULCINELA: ¡No!

EL LOCO: ¡Sí!

PULCINELA: Ya ves... Cuando se entere el sorbete se va a quedar helao...

EL LOCO: ¡Le va a caer un puro!

PULCINELA: Bueno, va, ¿a quién ponemos en el centro?

EL LOCO: A l'esqueixada.

PULCINELA: ¿Y delante?

EL LOCO: L'escalibada.

PULCINELA: ¿Pa qué?

EL LOCO: Per defensar-la.

PULCINELA: ¿De quién?

EL LOCO: De la gula.

ARLEQUINO: Ah, però també vé la gula?

EL LOCO i PULCINELA: Sí, del norte.

ARLEQUINO: I si ve la gula, també vindrà la envidia, no?

EL LOCO: ¡Las endivias están todas esparcidas!

ARLEQUINO: I la moderació?

PULCINELA: En el banquillo.

ARLEQUINO: ¿Y el hambre?

EL LOCO i PULCINELA: ¡Con las ganas de comer!

EL LOCO: Si es que Dios las cría y ellas se juntan...

PULCINELA: Y no hay Dios sin tres.

ARLEQUINO: Y tres son multitud.

PULCINELA: Pues yo me comería unos caracoles alegres, que vienen dando palmas.

Fan acrobàcia.

ARLEQUINO: Doncs jo em menjaria un gazpacho ben fresquet amb els seus tropezones.

117

EL LOCO: Doncs jo em menjaria uns peus de porc.

PULCINELA: I jo, un salpicón de pulpo.

ARLEQUINO: Jo, uns ous al plat.

EL LOCO: Jo, unes ancas de rana i un rollito de primavera.

PULCINELA: Jo, unes croquetes.

ARLEQUINO: Bistec vuelta y vuelta.

LOCO: Un tournedó.

PULCINELA: Jo, unes mandonguilles.

Entra Ariadna.

ARIADNA: Que està a punt el meu sopar?

TOTS (*murmurant*): Mmh... sí... no... anem a comprovar-ho?

ARIADNA: Va! De pressa, que no em queda gaire temps! (*Cantant*;) Lasciate mi morire...

Escena 15: Isabella i Ariadna

Entra Isabella, caminant petita i ajupida, que reconeix la seva antiga amiga.

ISABELLA: Ariadna?

ARIADNA: Isabel·l...leta? (*Emprant el diminutiu per la seva talla.*)

Isabel·leta! Quan de temps!

ISABELLA: Quina il·lusió... veure't per aquí. (*Isabella va creixent fins recuperar la seva alçada.*)

ARIADNA: Ai, nena, no sabia res d'això de la teva talla, quin greu que em sap... Però tranquil·la que ja em poso a la teva alçada.

Ariadna es fa baixeta –petita i ajupida– però Isabella ja està a l'alçada normal. Pugen i baixen a destemps rient de la mateixa situació absurda que estan protagonitzant.

118

ARIADNA: Au, va, fem-nos dos petons...

ISABELLA: No!... No te m'acostis: et podria contaminar.

ARIADNA: Tu també?

ISABELLA: Sí. Estic a la primera fase.

ARIADNA: Ah! El meu enamorat ja està a la segona fas, i el cor se m'encongeix cada vegada que hi penso.

ISABELLA: Tu, rai, que això teu només és una metàfora, però a mi això em passa de veritat.

ARIADNA: El què?

ISABELLA: Que m'encongeixo.

ARIADNA: Quan?

ISABELLA: Doncs quan tinc por.

ARIADNA: Por de què?

ISABELLA: Por de què! Por de què! Doncs por de la injustícia, de que em tornin a operar, por a la desolació... (*Es fa petita.*)

ARIADNA: (*posant-se un altre cop a la seva alçada i animant-la*): No, no, no, no! Tu has de ser una dona forta! Valenta. Treu el teu coratge, mantén el teu orgull. (*Isabella va pujant mentre que Ariadna queda a baix, i en veure-ho ella puja també.*) O si no distreu-te, no hi pensis, canta o balla o... juga!

ISABELLA: Juguem?

ISABELLA i ARIADNA (*mirant-se i dient les dues:*) Sí, com quan érem petites!

ARIADNA: A què?

ISABELLA: Juguem al joooooc de la veritat?

ARIADNA: Va, sí. Començo jo! Em diràs tota la veritat?

ISABELLA: Sí.

ARIADNA: Tota la veritat?

ISABELLA: Sí.

ARIADNA: I res més que la veritat?

ISABELLA: T'ho juro.

ARIADNA: Molt bé. Imagina't, imagina't que només pots escollir entre sacrificar-te per salvar a tota la humanitat, o bé salvar-te tu i el teu enamorat a canvi del sacrifici de tota la humanitat?

ISABELLA: Jo m'imagino, m'imagino...que em salvaria jo i el meu enamorat.

ARIADNA: Ah, sí? Per què?

ISABELLA: Perquè podríem córrer lliures pels camps, i aniríem nuets, nuets, perquè no tindríem vergonyes! I a més em seria fidel per tota la vida, perquè no hi hauria competència, seria la única dona al món!

ARIADNA: Si però a qui li explicaries tot això si no hi hauria ningú més que ell per escoltar-te? I és clar, tampoc no hi hauria ningú que us cuinés o us fes les feines domèstiques...

ISABELLA: Ah, no? (*Isabella comença a empetitir-se.*)

ARIADNA: Ni que us llaurés la terra o us collís la fruita...

ISABELLA: Ah, no?

ARIADNA: I us esllomaríeu de tant treballar!

ISABELLA: Ah, no! Mira, nosaltres faríem com els pagesos!

ARIADNA: I què fan els pagesos?

ISABELLA: Tenir fills que els ajudin a collir peres.

ARIADNA: Peres? Per què peres?

ISABELLA: Qui diu peres diu pomes, dona.

ARIADNA: Oh, és que n'hauríeu de tenir molts!

ISABELLA: Ah no, jo la parelleta!

ARIADNA: Però no podríeu deixar que s'aturés el procés evolutiu de l'home!

ISABELLA: Clar, hauríem de repoblar la terra, seríem com Adam i Eva. El meu marit, jo, els nens, entre tots ho farem tot!

ARIADNA i ISABELLA (*alhora*): Tot? (*Es miren.*) Ah! l'Incest! (*Isabella s'encongeix de cop.*)

ISABELLA: A mi això em supera.

ARIADNA: Jo amb aquest tema no puc. Morim?

ISABELLA: Morim. Bé, imaginem que morim.

ARIADNA: Morir per tot un poble, morir pel bé d'un poble, sona bé, oi?

ISABELLA: Sí, sí, molt digne.

ARIADNA (*recordant la proposta que li ha fet la Pesta*): Però, si jo fes un sacrifici... bé, si tu fessis un sacrifici tan gran creus que la gent t'ho reconeixeria?

ISABELLA: Oh, n'hi va haver un que ja ho va fer i cada diumenge li agraeixen!

ARIADNA: Oh i tant, i per Nadal...

ISABELLA: I per Pasqua...

ARIADNA: Sí, però escolta a mi m'agradaria veure com m'honoren...

ISABELLA: Aquell de qui parlàvem diuen que ho veu tot, eh?

ARIADNA: Sí, i també diuen que sa mare era verge!

ISABELLA: Com jo.

ARIADNA: I com jo!

Entra la Bruixa.

Escena 16: Ariadna, Isabella i la Bruixa

BRUIXA: Verge Santa!

ARIADNA i ISABELLA (*mirant la Bruixa*): Eh?!

BRUIXA: Miracle!

ARIADNA i ISABELLA (*mirant-se*): Oh!.

BRUIXA: Aquesta nit hi ha un sopar! Ah! (*A públic:*) Que bé amb lo necessitada queestic jo d'una mica de vida social. I aquesta qui és? (*Fent referència a Ariadna.*)

ISABELLA: Ariadna.

BRUIXA: Ah! Una turista. I jo que em pensava que la plaga havia acabat amb aquests paràsits.

ARIADNA: No soc turista, soc viatgera.

BRUIXA: Ah! Viatgera.

ISABELLA: I és amiga meva.

BRUIXA: Ah! I amiga teva! Doncs així no és una turista, és una estrangera. Podrem practicar idiomes! Est-ce que tu parles français ma chery?

ARIADNA (*cantant*): No, rien de rien...je ne regrette rien...

BRUIXA: Ah! Escolta xata que tu també pots venir al sopar, eh? Que es veu que tothom, tothom hi està convidat.

ARIADNA: Sí, ja ho sé, de fet, el sopar el pago jo.

BRUIXA: Ah! Com no me n'havia adonat, però si es veu d'una hora lluny que ets una dona amb glamur, amb classe (*gest de diners a Isabella*), vaja que està forrada. I què celebrem?

ARIADNA: El meu comiat.

BRUIXA i ISABELLA: Ah! Es casa! (*Comença el malentès, creuen que és un comiat de soltera i Ariadna es prepara per sacrificar-se a la Pesta.*)

ISABELLA: No m'ho havies dit.

BRUIXA: Ara ja no tenim temps de preparar-te res.

ARIADNA: No cal, vull una cosa senzilla. Només vull acomiadar-me abans d'emprendre el viatge cap a aquell món no

descobert que no permet tornar de les seves fronteres a cap dels viatgers. Un viatge que he ajornat tant com he pogut, per què encara soc massa jove, però avui ha arribat el meu dia.

ISABELLA: Massa jove?

BRUIXA: Però si estàs a l'edat perfecta.

ARIADNA: Voleu dir?

BRUIXA: I pel que veig no en deus tenir ni idea de com traspasar aquesta frontera.

ARIADNA: Però jo em pensava que això no depenia de mi: jo m'estiraré al llit, tancaré els ulls... i ell farà la resta.

122

BRUIXA: Clàssic error de joventut! Tu has d'estar preparada, m'entens. Tu no has de tenir por quan ell et descobreixi... La seva columna de jade, aquella que també li diuen la palmera juvenil, l'oncle del crani calb, germà amb turbant o nebot de les delícies, que també se la coneix com el navegador infatigable, el flotador irresistible... la columna dels prodigis!

ARIADNA: Ara he perdut el fil.

BRUIXA: Nena, l'espasa flamejant.

ARIADNA: Ah!

ISABELLA: Aquesta sí, eh?!

ARIADNA: Però si ell no en té, d'espasa. (*Ella segueix parlant de la Pesta.*)

BUIXA i ISABELLA: Ein?

ARIADNA: Ell té un bastó.

ISABELLA: Ara n'hi diuen bastó.

ARIADNA: Un bastó llarg i poderós.

BRUIXA: Que ja te l'ha ensenyat?

ARIADNA: I tant que me l'ha ensenyat, al primerencontre. L'he vist amb aquests ulls.

BRUIXA i ISABELLA: Mira!

ARIADNA: Sí, sí, era un bastó rígid i amenaçador. Però així que l'ha tret, jo m'he defensat amb les meves dues armes (*fent*

referencia a les seves dagues pero elles entenen els seus pits).
 Al principi, no us penseu, hi ha hagut una mica de força... una mica d'estira i ara arronsa, ja ho saps, tu per aquí, jo per allà, ell tan aviat estava a sobre, com jo a sota, i en un moment que ell va i que salta... i quan estava a punt de travessar-me amb el seu bastó... va i s'ha fet enrere.

BRUIXA i ISABELLA: Ohhh...

ARIADNA: I sabeu què?

BRUIXA i ISABELLA: Què?

ARIADNA: M'ha deixat decidir.

BRUIXA: Això és un home.

ISABELLA: Que considerat!

ARIADNA: I ara que ja m'he decidit estic morta de por.

BRUIXA i ISABELLA: De... por?

ARIADNA: Perquè, i sí, i sí, i sí... em fa mal?

BRUIXA: No dona no...

ISABELLA: Breu és el dolor i eterna l'alegria.

ARIADNA: L'alegria? Però de quina alegria em parles?

ISABELLA: De l'alegria d'avançar per la foscor cap a aquella petita espurna que et crida, que t'atrau, que et fascina, que et sedueix i magnetitza, que et fa perdre els sentits i et fa veure la llum! Benvinguda al Paradís.

ARIADNA: És clar! El Paradís! Però i si jo no hi puc entrar?

BRUIXA: Dona de poca fe.

ISABELLA: Si no hi entres per la porta principal, hi ha una porta al primer pis, i si no, encara hi ha una petita porta al darrere.

ARIADNA: Bé, doncs, em deixaré caure en aquest abisme obscur i misteriós, confiant en què la llum em cridi a mi també i m'obri les tres portes del Paradís.

Veus des de fora: ¡La taula, la taula!

Escena 17: Sopar

Els criats porten una tela blanca que estiren com unes estovalles. Aquesta roba queda amb forma de taula ja que per sota i sense ser vistos pel públic altres aguanten les extrems per tal de que quedi flotant i ben estirada; entraran i sortiran à tour de rôle.

VEUS: La taula!

ARIADNA: Oh, quina taula!

BRUIXA: Esmeraldina, això t'ha quedat molt bonic!

ESMERALDINA: Doncs si us agrada la taula, ja veureu quan porti el menjar!

124

ARIADNA: Doncs, vinga, va! Volem veure'ls, aquests plats!

Pulcinela, Arlequino i Esmeraldina es tornen per aguantar la taula que és agafada per torns per Ariadna, Isabella o la Bruixa per l'extrem exterior, com qui deixa la mà en una cantonada.

ARIADNA: Isabel·leta, tu a la meva dreta.

ISABELLA: Sí, Senyor.

BRUIXA: Doncs jo faré de Judes!

ISABELLA: Ah, que ens ajudes?

ISABELLA: Perfecte! Doncs porta el beure (*la Bruixa fa aparèixer copes fictícies a les mans i brinda tres vegades*).

TOTES TRES: Nasdrovia!

Entra la Pesta, Isabella i La Bruixa; pensen que és el nuvi, Ariadna sap que ve a buscar-la.

Entra Esmeraldina.

ESMERALDINA: Ja puc servir l'aperitiu? Ui, qui és aquest? (*Fent referència a la Pesta.*)

ARIADNA: Aquest és el que em ve a buscar.

TOTES: El nuuuuuvi!

ISABELLA: Nena, que guapo! Quina planta, sí que fa goig!

LA PESTA: Ha arribat l'hora.

ARIADNA: No, encara no, és que no em sento preparada, no estic a punt, no hi vull anar.

TOTES: Va, dona, no et facis l'estreta, però si estàs guapíssima!
I amb tots els consells que t'hem donat no has de tenir cap por: el dolor es breu nena, no hi has de pensar.

ARIADNA: Ai, mira! Doncs aneu-hi vosaltres!

125

Totes fan cua per seduir a la Pesta.

TOTES: Ui, val, abans ho haguessis dit, a nadie le amarga un dulce.

ISABELLA: I vostè d'on és?

LA PESTA: Del més enllà.

ISABELLA: Del més enllà, ui, que lluny!

ESMERALDINA: I de què treballa?

LA PESTA: Amb la mort. (*Repeteixen tots tres fent cadena:*) amb la mort, amb la mort, amb la mort, funeràries! Quin negoci més rendible, mai no li faltaran clients, té contracte fixe, segur.

BRUIXA: I alguna afició en particular?

LA PESTA: Domesticco puces. (*Repeteixen tots tres fent cadena:*) No, no, no.

ARIADNA (*assentint*): Sí, sí, sí.

LA PESTA (*assentint*): No, no, no! Sí, sí, sí? Vinga, petita, (*treu una puça i li parla:*) ensenya'ls del que ets capaç. (Veiem com salta la puça en cadena pel cos de tots, joc mirada pantomima, i finalment torna a la Bruixa.)

BRUIXA (*cantant divertida el conegut cuplé de La Pulga*): Ayúdeme, Caballero, a encontrar esta pulguita que yo sola no

puedo... *(Li agafa un atac de riure en sentir les pessigolles que li fa la puça, el trio de dones s'afegeix al riure, fins que esdevé una tragèdia: estan a punt de morir-se de riure.)*

Esmeraldina troba, agafa i mata la puça de manera popular, entre els dits.

LA PESTA *(que veu com maten el seu animal)*: AAAAAAhhhhh.

ESMERALDINA *(s'adona del que ha fet i té por)*: Em sap greu.

(Fent una confessió a Ariadna:) Ai, nena, aquest home és molt rar, no fa per tu... no ens agrada.

LA PESTA: No tenim temps per perdre!

ARIADNA: Doncs jo en voldria tenir una mica més per viure perquè encara no hem començat el sopar. Ens falta l'aperitiu.

Si jo fos pinyol d'oliva l'ennuegaria!

LA PESTA: Si jo fos foc us cremaria, si jo fos vent us airejaria, i si jo fos aigua us negaria...

ARIADNA: Servents, de pressa! Doneu-li al cavaller tot el que desitgi.

PULCINELA: Alguna cosa per menjar?

LA PESTA: No menjo.

ESMERALDINA: Alguna cosa per beure?

LA PESTA: No bec.

PULCINELA: Alguna cosa per fumar?

LA PESTA: No fumo.

PULCINELA: Pues si no fumas ni bebes ni follas, ¿pa qué vives, gilipollas?

LA PESTA: Arrenglereu-vos, que vol dir poseu-vos en fila, per morir.

LA BRUIXA: Sí, home, però què s'ha pensat? Que aquí ningú no l'ha votat, eh!

ARIADNA: Però que encara no ho heu entès? Ell és la Cosa, la Innombrable, la Invencible, la Pesta! La mort! *(Tothom*

s'amaga sota la taula, Ariadna queda sola.) Amigues? Pesta, aquí unes amigues...sss.

LA PESTA: A on?

ARIADNA: Amigues, no patiu, no us ho tindrè en compte, només em volia acomiadar...

LA PESTA: No t'amoïnis, vénen amb tu.

ARIADNA: Però aquest no era el tracte! El tracte era que jo decidia. I jo he decidit morir enlloc d'ells!

LA PESTA: I la meva intenció sempre ha estat emportar-me a tothom!

ARIADNA: Traïció! Traïció!

127

Tots canten darrera la llarga roba blanca que ara sembla un llençol gegant que agafen com malats, treuen alguna ma o estiren un braç demanant ajuda.

Tots canten Tre ciechi siamo. La Pesta enretira el llençol. Tots es tapen amb les mans, mirant-se i sentint que estan malats, amb pústules, bubons... Pulcinela està perfecte, no se sent malalt.

PULCINELA: Ei! Que és lu que us passa? Que és lu que teniu?

LA PESTA: Primera fase. *(Llepada a la llista que porta.)*

BRUIXA: Ai, ui, m'ha sortit una pústula, a mi em fa mal aquí...

ESMERALDINA: I a tu, Puxi, no et passa res?

PULCINELA: A parte de la chepa, fresco como una rosa.

LA PESTA: No pot ser. A la meva llista hi és tot fill nascut de mare.

PULCINELA: Aquí está el error. Jo no soc fill nascut de mare.

LA PESTA: Ara em diràs que has nascut d'un ou!

PULCINELA: Poz zi.

LA PESTA: Pulcinela?

COR MORIBUND: Sí!

PULCINELA: ¡¡Pulcinela Puerto Urraco, nacido en Nápoles, criado en Sicilia, salsa bolognesa, queso parmesano y vino de

borgoña!! (*Li treu la llibreta a La Pesta. El cor s'apinya i es fa petit a la manera d'Isabella.*)

LA PESTA: Com t'atreveixes? (*Recupera la llista i busca:*) Pulcinella, Pulcinela...

PULCINELA: Que no estoy empadronao...

LA PESTA: Aquí! Descarat, insolent, impertinent, desvergonyit, cínic, barrut, llengut, llenguallarg, impudent, petulant i estafador.

PULCINELA: Alto un segon! Descarat, insolent, impertinent, desvergonyit, cínic, barrut, llengut, llenguallarg, impudent i petulant que pase, ¡estafador nunca en la vida! Yo solo soy un simpático buscavidas que no fa mal a ningú, un astuto mago que me aprovecho de la avaricia del incauto. (*El grup s'anirà aixecant amb les paraules de Pulcinela.*) Además no todo el mundo es capaz de superar la prueba, solo los más guapos, los más inteligentes y los más astutos pueden jugar al juego de mi abuelo. Y yo te he visto que tú tienes la mirada de los campeones, el porte de los astutos y esa carita de vicio, que yo te he visto que se te han iluminao esos ojitos que tú tienes porque yo sé que a ti te gusta eso de apostar, los juegos, las apuestas y los retos. Mira si la cosa es fácil que solo nos falta una mesita de fusta...

LA PESTA: Que no tenim! Al grup, a morir! (*El grup cau de cop i es fa petit de nou.*)

PULCINELA: No vaya tan rápido, compadre, que esa tarima nos va a venir de perillas porque si alguna cosa tiene a pesar de que cuesta un huevo de montar es que tiene fusta para alicatar tres cuartos de baño, así que lo de la mesa, asunto arreglao. (*El grup va pujant.*) Después vamos a necesitar para el desarrollo del juego tres caceroletas de fusta també.

LA PESTA: Que tampoc tenim!

PULCINELA: Efectivament... ¿me voy pal grupo? (*El grup cau al-tre cop.*)

LA PESTA: Sí.

TOTS: No, no, no...

PULCINELA: No hará falta, jefe, porque aquí las niñas han tenido una idea muy brillante y ellas mismas van a hacer de caceroletas. (*Les tres noies avancen i ensenyen que amb les seves faldilles faran de cassoletes com una mena de cub per amagar la bola del joc.*) Así que solo nos falta una boleta que algunas veces es de fusta y otras veces es de goma.

LA PESTA: I que, deixa'm que ho endevini, tampoc no tenim!

ESMERALDINA (*a la manera d'espontània*): Jo, jo faré de boleta!

PULCINELA: Aquí la niña que está más buena que el pan nos va a hacer de boleta. Así que ya podemos empezar però, alto un segon, que el juego sin soltar mil duros no tiene ni puta gracia, así que vamos a echarle un poco de guita pa' que la cosa funcione, todo fluya y ¡honremos la memoria de mi abuelo!

LA PESTA: Molt bé i què teniu per oferir-me?

ESMERALDINA: Les nostres vides!

PULCINELA: Esto e lo que tú te jugas! Venga, vamos allà, niñas a poner toda la carne en el asador... los músicos tocadme en clave de fa... y hacerme tres bemoles y dos sostenidos... amb el trucu trucu trucu... amb el trucu trucu tru...

NENES: Fa-la-la-la-la-la-la-! (*cançó d'Adriano Banchieri. Introducció del Contraponto bestiale alla mente, mentre ballen aixecant les faldilles i ensenyant cuixes per distreure La Pesta, Esmeraldina que fa de boleta acaba a sota d'una de les faldilles.*)

PULCINELA (*parant de ballar i cantar*): ¿Dónde está la bolita?

LA PESTA: Aquí (*ho encerta*).

ESMERALDINA: Ho sento Puxi...

PULCINELA: No te preocupes niña, es peixet, es vidilla... venga los músicos vamos por la segunda... amb el trucu trucu trucu... amb el trucu trucu tru... a on està la boleta?

Tornen a cantar i ballar fins que acaba l'estrofa.

LA PESTA: Aquí (*la torna a encertar*).

PULCINELA (*a Esmeraldina*): No te preocupes...

LA PESTA: M'estic avorrint. Marxem.

PULCINELA (*animant el grup*): Venga, aquesta al tot o res!

LA PESTA: Evidentment o tot o res!

130

PULCINELA: Pues venga al tot, las niñas! Venga, vamos a quemar las naves ya, los músicos vamos por la tercera, amb el trucu trucu trucu... amb el trucu trucu tru... a on està la boleta?

LA PESTA: Aquí... aquí... aquí (*dubta i s'equivoca*).

BRUIXA: Ha perdut!

LA PESTA (*seriosament enfadat*): La Pesta ni perd ni guanya, ni mor ni desapareix. Pot romandre endormiscada durant molts anys als mobles i a la roba. I potser arribarà el dia en què per a dissort i aprenentatge dels homes, torni a despertar a les meves puces i les enviï a mossegar a una ciutat alegre!

Amb molta energia fa girar la seva capa que forma un gran cercle horitzontal en moviment circular, una estranya força fa que un a un es posin sota la roba negra; al final només es veu una muntanya negra que gira sense parar. En el moment que s'atura, la roba cau a terra i la Pesta ha desaparegut.

TOTS: Estic bé! Estic viva! No m'he hagut de sacrificar! Ja no tinc bubons...

ARLEQUINO: Ei, ei, i la Pesta?

TOTS (*cercant la Pesta*): No sé, no hi és. Se n'ha anat.

ISABELLA: Escolteu! Ja es torna a sentir el soroll de les onades, ja no hi ha crits, ja no hi ha plors ni covardia. Sentiu el cant dels ocells? (*Tots miren el cel i canten amb poca veu el cant dels ocells de Pau Casals. La mirada s'atura al mig, i un ocell es caga.*)

ISABELLA: Uí, canten i es caguen...

BRUIXA: Que això no és pas una merda, és un missatge! (*Recull de terra el que sembla un missatge.*) Com s'obre? Arlequino!

Arlequino, que té gana, se'l posa a la boca per menjar-se'l.

131

PULCINELA: Que això no es menja! (*Li fa un clatellot i li estira de la boca el missatge, que té forma de paper llarg, com si fos un telegrama quilomètric. Isabella agafa un costat i intenta desxifrar el que hi posa.*)

ISABELLA (*llegint*): Oh! Estimada Ariadna! Amor meu, vida meva.

ARIADNA (*traient-li de les mans el missatge*): És per a mi! (*Segueix llegint*.) Ens han saquejat el palau i ens n'han cremat les runes. Però jo estic bé! Ja no tinc ni bubons ni febre i t'espero impacient a la cabana del bosc! Adjunto la col·lecció completa de poesies que t'he escrit en temps de pesta... Uí, això són poemes per a mi, és personal.

TOTS: Personal, personal...

Apareix de sobte la capa movent-se sola. Tots s'espanten i resen demanant clemència i imaginant que la Pesta ha tornat. En surt de sota el Loco.

EL LOCO: Que no hi ha anxoves per sopar. Qui ha apagat el llum? (*Tots van a apallissar-lo. I ell s'escapa per sota la pinya.*) Us heu tornat locus o què? Només he dit que no hi ha anxoves pel sopar, tampoc és tan greu, no? El que sí

que és greu és que quan he anat a buscar-ne no he trobat res. No anxoves, no. Res. Ni catifes, cortines, tapissos, vaixelles. Vaja, tot saquejat!

ISABELLA: Casa meva també?

EL LOCO: També.

ISABELLA: Ariadna, soc pobra!

BRUIXA: Loco, el meu saló no l'hauran pas tocat?

LOCO: No ho sé. No hi he pogut entrar. Estava molt ben tancat.

BRUIXA: És que el tinc ben protegit.

PULCINELA: Això demana ocupació!

EL LOCO: No caldrà. Jo ja m'he quedat la casa del marquès de Kamputala.

PULCINELA: Pues jo em quedo la del conde-duque de Olivillas.

ESMERALDINA: I quan tornin us ompliran la cara d'hòsties!

ARLEQUINO: No podran!

TOTS: No?

ARLEQUINO: No.

TOTS: Per què?

PULCINELA: Perquè l'Arlequino i jo hem estat testimonis fidedignes d'una mort fatal, brutal, col·lectiva, una mort sense ferides, amb arma invisible. Des de la carena de la muntanya vam sentir el murmuri de la multitud: «¡Esto es ilegal, no queremos irnos!».

ARLEQUINO: I la Lluna, corre que correràs, a il·luminar el panorama!

ARLEQUINO i PULCINELA: I quin panorama! La terra es va obrir i la multitud es va veure engolida per l'abisme. Dove vai? Adio, tío Antonino!. La terra es va tancar i es va fer la llum. I la resta és silenci. I si no, pregunteu-li a l'Arlequino!

ISABELLA: Perdoneu, perdoneu, el meu Rodrigo també anava amb tota aquesta multitud que queia a l'abisme?

PULCINELA i ARLEQUINO: Rodri... Rodri...

ISABELLA: M'estava esperant al bosc!

PULCINELA i ARLEQUINO: Rodri de les bosques! Està fort com un roure i s'ha fet la cabana del bosc.

ISABELLA: Ah!

ARIADNA i ISABELLA: La cabana! Corre, marxem!

BRUIXA: Ei, noies! Abans de marxar això s'ha de celebrar. Aquesta nit farem una festa!

TOTS: Una festa!

BRUIXA: Ei, nois fareu de músics! Oi que abans de marxar ens amenitzareu una mica la vetllada?

ARLEQUINO: Teca gratis? Doncs ens quedem!

BRUIXA: Home, i tant!

ARLEQUINO: Doncs ens quedem!

PULCINELA: Però abans de marxar us cantarem una mica de bon apetí...

BRUIXA: Eh! Sí, això està molt bé però ho deixem per després del sopar. Esmeraldina, reina, oi que et pensaves que m'havia oblidat de tu? Oi que t'has quedat sola al món? Oi que t'has quedat sense pares? Sense amos? Doncs podries venir aquesta nit a casa meva i donar-me un copet de mà amb la festa.

ESMERALDINA: A la festa sí que vinc. Però després tinc una cita a casa del conde-duque de Olivillas.

PULCINELA: Oui, c'est moi.

BRUIXA: Ai, és clar, marqués de Kamputala (*referint-se al Loco*), conde-duque... oi que aquesta nit després del sopar anireu al monestir a buscar les nenes?

EL LOCO: Les nenes, ándale, ándale. Un moment. Amb una condició.

BRUIXA: Quina?

EL LOCO: Que em deixeu viure a la caseta del gos.

TOTS: Eh?!

EL LOCO: Sí. Per compartir-la amb les meves puces!

TOTS: Aiiii! (*Tots corren espantats, amb por i ganes d'apallissar-lo.*)

EL LOCO (*que corre i es defensa*): Ei!... És un scherzo!

TOTS: Què?

EL LOCO: Una broma!

L'amenacen i canten L'Umorista, primer entre ells, després aixecant la mascara al públic.

Fi

Tocata i fuga

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
TOCATA I FUGA

Tocata i fuga es va estrenar el dia 10 de febrer de 2004 al Jove Teatre Regina de Barcelona amb el següent repartiment:

Cortesà TEADOR, Oscar Bosch

ZÀNNIA, Elia Corral

Princesa ISOTTA, Ester Cort

ZERLINA CASTA DIVINA, Eva Cutura

Cavaller TRISTAN, Joan Carles Martel i Robert Gonzalez (en alternança)

Cortesà FIDELIO, Santi Monreal

Noble ORLANDO, Anna Sahun

Capitano ALTIUS FORTIUS CITIUS, Toni Vinyals i Robert Gonzalez (en alternança)

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)

Màscares, Stefano Perocco

Pantomima i combats, Pawel Rouba

Il·luminació, J. L. Gascón

Vestuari amb la col·laboració de Ramon Ivars

Fotografies, Ros Ribas

Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Cançons a tres i cinc veus a *cappella*

- *Un giovane e il suo dolce amor*. Thomas Morley, 1603
- *Il Zabaione musicale. Introduzione*. Adriano Banchieri, 1592
- *O mio bene*. Claudio Monteverdi, 1643

Tocata de l'italià *toccata*, 'per tocar' també és una forma musical (igual que els títol dels espectacles anteriors –*Scherzo* i *Divertimento*– té doble sentit).

138

Seguint amb l'estil renaixentista de la comèdia de l'art aquesta és una comèdia deliciosa, basada en el conflicte amorós que, com bé sabem, no s'acaba mai. A *Tocata i Fuga*, els enganys i les falses identitats són els embolics que donen forma a la trama.

És un joc on s'expressa el desig, l'amor-passió, la seducció, la gelosia, la frustració sexual, l'enveja i les formes pertinents. No hi falta l'elixir d'amor que, juntament amb una llei d'abstinència sexual, farà que tothom acabi a les masmorres... L'engany descarat i l'acudit agosarat seran per una estona la norma davant la gran força que mou el món: el desig i la passió amorosa.

Sota el signe de la Comèdia de l'Art

Apunts pertinents

La singularitat que uneix els corrents teatrals del segle xx, i la característica comuna de la majoria dels mestres que van reformar l'escena, fou que observaren no només els nous mitjans d'expressió que sorgien, sinó també el teatre d'essència ritual, les formes de representació antigues, la *commedia dell'arte*, el circ o el teatre tradicional oriental en un intent d'apropar-se una

altra vegada a la idea de l'escena com a art (Decroux, Lecoq, Artaud, Brecht, Grotowski, Eugenio Barba, Kantor, Peter Brook, Ariane Mouskine, Bob Wilson, Living theatre...).

Aquest gènere es caracteritza pel tractament irrespectuós dels déus, la sàtira de l'actualitat, la tècnica del contrast lingüístic i formal, ja que cada personatge és originari d'alguna ciutat o regió d'Itàlia, té uns trets diferencials i parla el dialecte del seu lloc de procedència. Amb això s'enriqueix el muntatge i es treballen les potencialitats còmiques d'uns personatges (el debat vivaç entre els interlocutors) i l'ús còmic del llenguatge.

139

gb

Clip de l'espectacle: https://youtu.be/_JPBlK77Xhc

A la cort del retrobat Príncep Lúxur se'n fan els preparatius de les noces.

140

Personatges

ORLANDO, primer ministre, porta una capsa (personatge masculí interpretat per una dona).

LÚXUR, fals príncep en realitat el Capitano Altius Fortius Citius.

TEADOR, cortesà del príncep, home al que li agrada vestir-se de dona.

FIDELIO, cortesà de palau, que descobrirem com a verdader príncep Lúxur.

TRISTAN, amic del Príncep Lúxur que ha anat a cercar la núvia.

ISOTTA, princesa destina a ser l'esposa de Lúxur.

ZÀNNIA i ZERLINA, criades de la princesa Isotta.

Pròleg

ORLANDO: Príncep Lúxur, el primer regal de nocés!

Mira que no el vegi ningú. Obra la caixa; estranyat treu una mà amb un guant. La torna a deixar i tanca. La caixa s'obre amb la força de la mà enguantada de dins, que intenta escanyar Orlando. És un joc visual i de màgia: en realitat l'espectador veu una mà que agafa la capsa que és falsa, la mà de l'actriu és la que es fa passar per el que sembla un regal de nocés.

Ah! Espereu! (*li parla a la mà que vol ofegar-lo*). Aquí hi ha hagut un error! (*Forcegen.*) Jo no soc Lúxur. De veritat (*la mà es passeja indecisa per davant de la caixa, sembla una aranya*). Sé que no està bé mirar el correu dels altres... Però, si us plau, feu el favor d'entrar a dins perquè... (*Aconsegueix entrar la mà i tanca la caixa.*) Nyec! Ui! (*Toc-toc, soroll fort des de dins de la capsa.*) No us obriré si no us calmeu... (*Toc-toc suau.*) Està bé. (*Obre i s'adona que la mà s'ha fet mal.*) Ai, ai, perdoneu! Us he enganxat els dits, sí que em sap greu... (*La treu en forma de banyes, la col·loca a la part frontal i li rectifica els dits torts. La mà es recupera.*) Oh, però si vós sou Hermínia! (*Hermínia li*

demana amb l'índex que s'apropi, amb el palmell que s'espera i després desapareix. Surt amb un anell. Orlando intenta tres cops agafar l'anell, però Hermínia l'esquiva. Al final cedeix. Orlando llegeix:) A la meva estimada de Lúxur, la dolça Hermínia. *(Mentrestant la mà d'Hermínia espera impacient.)* Però vós no sabíeu que el príncep Lúxur feia temps que estava compromès? *(La mà d'Hermínia es desmaia.)* Ai, no, no us desmaieu si us plau. *(Li fa uns copets, li bufa el palmell i la mà es recupera.)* Bé, i a part de tornar-li l'anell, teniu algun altre missatge per a Lúxur? *(Hermínia respon amb un gest molt explícit, ma tancada i el dit del cor aixecat.)* Oh, bé, això millor que li digueu vos mateixa *(forçant-la a tancar el puny. Ella hi torna.)* Hermínia, vos sou una senyoreta com cal... *(Ídem. Amb una bufada Orlando aconsegueix que el dit s'amagui. A partir d'aquest moment Hermínia intenta seduir-lo, acariciant-lo i intimidant-lo.)* No, no, jo no... Hermínia sé que us deveu sentir molt sola, però jo no... és que no m'interessa això de l'amor, de veritat... Hermínia. *(Orlando intenta desempallegar-se'n i li suggereix entrar de nou a la caixa.)* Hauríeu de tornar cap a dins, eh? Ale-hop! *(Ho aconsegueix però segueixen els cops des de dins la caixa. D'una manera decidida i amb la capsca tancada, Orlando surt a la recerca del príncep.)* Lúxur, el vostre regal de nocces! *(Surt d'escena.)*

142

Arriben tots els personatges rient i demanen a què jugar, Orlando s'hi afegeix i decideixen cantar Un giovane e il suo dolce amor. Pugen a l'escenari i, acabada la cançó, surten corrents i s'amaguen darrera el teló i les cadires que estan al voltant de la tarima central.

Escena 1: Lúxur

Lúxur (en realitat Capitano) fa esclatar un fuet de 3 m de llarg.

LÚXUR: Si l'amor es nodreix de música, continueu cantant! Doneu-me'n un excés, i així la passió anirà emmalaltint i, assadollada, em morirà.

Com? No canteu més?

Oh, esperit de l'amor, que n'ets d'ardent!

Em crema al pit un foc inclement que m'exalta, em torba i m'inflama, i no es coneix un llit a recer d'aquesta flama!

Seran tots cendres al matí, molls d'una pluja daurada. Serà una pluja daurada que caurà del cel: no serà pas d'aigua sinó de mel. Dolces gotes de mel, llàgrimes de Cupido, l'arquer alat que, tot i ser cec, més d'un cop m'ha guiat dins el jardí de les delícies... i en quin jardí ens hem ficat!

He menjat de la seva mà el fruit obert de les figueres, i les peres dolces i sucoses, i els melons, que són...reina! Són molt bons! I he menjat raves i pebrots quan el negre de la nit m'ha dut a l'hort.

Però ah!, dansa celeste del destí, hi ha un racó que m'és prohibit, i és el racó on creixen les flors de les donzelles que encara no... encara no s'han... decidit. Un pètal els diu que sí, l'altre que no...!

Però el meu moment és ara, la sort la tinc de cara, per llei m'he de casar. Per fi tindrè la meva esposa. La meva muller; sona bé. La meva dona; que bé que sona!

Però Capitano Altius Fortius Citius, has d'abandonar els teus instints guerrers i adoptar un posat més gentil, més *gentleman*, més... sensible. No serà pas gaire difícil perquè sempre he estat un home sensible, sobretot a l'entrecuix. Ha, ha, ha.

Gira, gira la roda: el vell governador és mort, i l'anell que vaig trobar al camp de batalla ara m'obre les portes de palau. Tothom creu que soc el seu hereu, el fill desaparegut del governador, i ara, Capitano, què has de fer? Què? Doncs assumir un nou paper...

Entra Orlando.

Escena 2: Lúxur i Orlando

144

ORLANDO: Príncep Lúxur.

LÚXUR: Ministre Orlando.

ORLANDO: M'heu fet cridar.

LÚXUR: Jo us he fet cridar? Per què? Que us he fet mal?

ORLANDO: Vull dir que m'heu fet venir...

LÚXUR: El que voleu dir no se m'escapa. Soc jo, no, que us he fet venir?

ORLANDO: Potser perquè hem de parlar d'algun tema?

LÚXUR: Potser per parlar, no! Hem de parlar del tema.

ORLANDO: El tema és clar, perquè un no es casa cada dia.

LÚXUR: Home, és evident que un no es casa cada, cada dia.

ORLANDO: Oh, però viurà casat la resta dels seus dies.

LÚXUR: Sí, però per a un marit enamorat...

ORLANDO: Enamorat?! Però si ni tan sols la coneixeu?

LÚXUR: Precisament per això encara em puc permetre de somiar que la resta de la seva vida no serà pas resta, sinó suma!

ORLANDO: Ja que parlem de sumes, no ens surten els números.

LÚXUR: Què voleu dir ?

ORLANDO: Doncs que hi ha més despeses que ingressos.

LÚXUR: Doncs apugeu els impostos!

ORLANDO: Això ja ho va fer la setmana passada, però les entrades encara no cobreixen les sortides.

LÚXUR: Ah, les entrades encara no... Parleu clar, Orlando.
 ORLANDO: Hi ha massa sortides.
 LÚXUR: Hi ha massa sortides, sí. Les dones van massa sortides!
 Seduir-les no ha estat mai tan fàcil. Les festes ja no són el
 que eren...
 ORLANDO: Però vos no podríeu passar sense elles.
 LÚXUR: Sense les festes?
 ORLANDO: Ni sense les dones.
 LÚXUR: Oh, i tant, que podria.
 ORLANDO: Doncs jo crec que no.
 LÚXUR: Què t'hi jugues?
 ORLANDO: El príncep Lúxur fent abstinència?
 LÚXUR: Eh, què?!
 ORLANDO: Us donaria massa bona imatge.
 LÚXUR: Ah, sí? Doncs no vull que ningú tingui millor imatge
 que jo, per tant seré el primer a fer abstinència i darrere
 meu, tot el poble!
 ORLANDO: És un decret?
 LÚXUR: No, no, no, és una llei!
 ORLANDO: I quan entrarà en vigor?
 LÚXUR: Tan bon punt l'hàgiu redactada.
 ORLANDO: I fins quan serà vigent?
 LÚXUR: Fins a la nit de noces, s'entén... I qui gosi tastar els plaers
 de la carn, patirà després la foscó de les masmorres!

145

Lúxur marxa.

Escena 3: monòleg Orlando

ORLANDO: Ah, miserable foll! El seu regnat té els dies comptats.
 Perquè si Lisístrata va aconseguir abaixar les armes
 fent pujar els membres, Lúxur, fent abaixar els membres,
 aconseguirà que el poble s'alci en armes!

La Revolució està servida!

Mmmmh...Ho he tingut tan a prop.

M'he passat tants anys al costat del seu pare, el rei, estimant-lo com si fos el meu propi pare, aprenent i reescriuint fins a l'última llei, entenent la complexitat de governar tot un país, desitjant que el príncep desaparegut no tornés a reclamar el seu tron...

I just en el moment en que el meu somni estava a punt de fer-se realitat...

Arriba aquest desgraciat a robar-me allò que havia de ser meeeeee...

Però d'on ha vingut? Per què no ens ha explicat res de tot el temps que ha estat fora? Aquí ningú no s'ha queixat. Fins ara, espero.

146

Amb deliri, fa una arenga.

...Però la culpa de sentir-vos postergats, compatriotes, no és del nostre destí, no és ben vostra!
 Lúxur i Orlando. ¿I què té aquest Lúxur?
 Per què aquest nom ressona més que el meu?
 Escriviu-los plegats i és tan bonic Orlando com el seu.
 Peseu-los i l'un pesa tant com l'altre.
 Però, ah!, un bon dia algú va decidir que el llinatge pesava més que el seny i les capacitats de governar.
 Com podem anar bé? Alguna cosa put a la Comarca.
 I el meu instint em diu que he de vigilar de prop els moviments d'aquest nou Lúxur.
 Confesso que espisar les faltes és el meu vici natural.
 I ja que per llei m'és impossible ser un amant
(fent referència a la nova llei que el príncep ha declarat)
 i entretenir aquests dies bonics i benparlats

he decidit de ser una criatura perversa
i fer caure el poder pel seu propi pes.

Entren corrents els cortesans Teador, vestit de dona, i Fidelio.

Escena 4: Orlando, Teador i Fidelio

FIDELIO: Orlando!

TEADOR: Oh, Orlando, que bé que t'haguem trobat.

FIDELIO: És veritat això que corre per palau?

ORLANDO: Què corre per palau a part de vosaltres?

Teador i FIDELIO: Un rumor.

ORLANDO: Quin?

TEADOR: És veritat que Lúxur es casa?

ORLANDO: Oh, i tant.

TEADOR: Què serà de nosaltres ? Però, però...

FIDELIO: Quan?

ORLANDO: Així que arribi la núvia. Deu estar al caure. Vosaltres sereu el comitè de benvinguda, i fareu abstinència sexual.

TEADOR i FIDELIO: Ein?!

ORLANDO: És el nou decret que Lúxur acaba d'imposar i que jo mateix me'n vaig a redactar.

TEADOR: O sigui que encara no és vigent.

FIDELIO: I quan entra en vigor?

ORLANDO: Tan bon punt estigui redactat.

TEADOR i FIDELIO: Orlando, per què no sortim una mica, ens deus una farra, no has volgut sortir amb nosaltres, no ens pots fer això, ho hauríem de parlar una mica.

ORLANDO: A més a més ha amenaçat que qui ho incompleixi patirà la foscor de les masmorres! (*Surt.*)

Escena 5: Teador i Fidelio

TEADOR i FIDELIO: De les masmorres?

FIDELIO: S'ha trastocat.

TEADOR: Però de que va? O sigui que ell es casa i nosaltres som els que no podem ni ni ni ni tocar-nos?

FIDELIO: És como el perro del hortelano, que ni come ni deja comer.

TEADOR: Sí, pero tiene rabo.

FIDELIO: Enorme...

TEADOR: Casi molesto. Tu ho penses mantenir?

FIDELIO: El què?

TEADOR: L'abstinència.

FIDELIO: I tu?

TEADOR: Jo no puc.

FIDELIO: Jo no vull.

TEADOR: I si pogués no voldria.

FIDELIO: I si volgués no podria.

TEADOR: Mira que prohibir cardar!

FIDELIO: I ho ha dit amb tan de braó.

TEADOR: Però contra natura es pot anar? Que hi puc fer? Soc un pendó.

FIDELIO: Però anem a veure, quan hem seguit nosaltres una norma?

TEADOR: Jo diria que mai. Ah, ja et veig. Què és el vici sinó l'art de transgredir?

FIDELIO: I transgredir sublima el vici en art. A més a més, què ens podria passar?

TEADOR: Home, que aniríem a les masmorres.

FIDELIO: I les masmorres no són un lloc fosc?

TEADOR: I humit.

FIDELIO: Plenes de gent dolenta.

TEADOR: Sí, que t'encadenen.

FIDELIO: I et torturen.

TEADOR: Fes-me mal...

FIDELIO: Toma, toma, toma.

TEADOR: No, no, no... he dicho que no!

FIDELIO: El que és segur és que li hem de deixar clara la nostra posició davant el sexe.

TEADOR: Vols dir?

FIDELIO: Home, és clar. No home no, parlava en sentit figurat.

TEADOR: Ah, ha, ha.

FIDELIO: Mira que casar-se...

TEADOR: Diu que s'ha enamorat.

FIDELIO: A qui pretén enganyar?

TEADOR: ...A la dona!

149

Riuem.

TEADOR i FIDELIO: Un no pot ser fidel a la primera dona que troba i per ella renunciar al món, sense tenir ulls per a ningú més (*fent un homenatge a Don Juan de Molière*).

TEADOR: No!

FIDELIO: La constància només és bona per als ridículs!

TEADOR: Sí.

FIDELIO: I ho demostrarem!

TEADOR: Com?

FIDELIO: Tu ho demostraràs.

TEADOR: Ah, sí... Perquè, com deia el filòsof George Bataille...

FIDELIO: Exacte, ...què deia?

TEADOR: Cada home té al seu cor un porc que dorm.

FIDELIO: Sí, Senyor! I nosaltres el despertarem.

TEADOR: Sí.

FIDELIO: Farem que tothom que vingui a aquest casament desperti el porc que porta dins.

TEADOR: Ruaughhh!

FIDELIO: Oink, oink!

TEADOR: El teu ja esta despert...

FIDELIO: Les 24 hores.

TEADOR: No serà tant!

FIDELIO: Mira, te la fotré una vegada, que ens deixarà a mi content i a tu encantada.

TEADOR (*reconeixent el fragment del poeta Aretino*): Ui, poeta!

FIDELIO: Sí, vaig néixer amb l'ànima calenta i al llit no sé estar-m'hi sol.

TEADOR: Té el cervell sota el ventre.

FIDELIO: Sobre.

TEADOR: Sota.

FIDELIO: Si al final he de pagar. almenys puc dir que dono feina.

TEADOR: Molta feina dones, que m'ho diguin a mi!

FIDELIO: És que tu ets molt puta.

TEADOR: Gràcies, soc més puta que bonica, això sí que ho tinc. Més puta que les gallines. I tu?

FIDELIO: Un putero, putarrot!

TEADOR: Però, un moment... si Lúxur es casa...

TEADOR i FIDELIO: Se'ns acaba el «chollu». Nooooo!

TEADOR: Ho hem d'impedir.

FIDELIO: Com?

TEADOR: No ho sé i ràpid perquè ja el sento.

FIDELIO: A cops de pal!

Entra Lúxur.

Escena 6: Teador, Fidelio i Lúxur

Fidelio i Teador agafen un bastó i es posen en guàrdia d'esgrima.

LÚXUR: Per fi us trobo... ¿què són aquests posats tan bel·licosos, amics?

TEADOR: I tu ens dius amics?

FIDELIO: Que ens abandones?

LÚXUR: Abandonar-vos? Jo? Mai no ho faria.

TEADOR: No és que et cases?

LÚXUR: No puc dir que no.

TEADOR: Et traurem aquesta idea a cops de bastó!

LÚXUR: Colló! (*Lúxur surt a buscar els seus bastons i torna en guàrdia.*)

FIDELIO: En guàrdia!

TEADOR: En guàrdia!

LÚXUR: A mi la guàrdia!

151

Combat d'esgrima de bastó (canne francaise), Lúxur amb dos i Fidelio i Teador amb un.

TEADOR i FIDELIO: Amb dos!

LÚXUR: Amics, no m'obligeu a fer-vos mal. Esteu jugant amb foc i us cremareu!

TEADOR: Nosaltres ja anem cremats.

LÚXUR: És pecat estar enamorat?

TEADOR i FIDELIO: Sí!

LÚXUR: Traïció ! És monstruós!

TEADOR: Te ha llamao feo.

FIDELIO: El matrimoni sí que és monstruós, és com un monstre de dos caps i quatre cames que et devorà...

TEADOR: Qual mantis religiosa. Aaaaah!

FIDELIO: I t'engolirà clavant-te els seus ullals...

LÚXUR: Soc molt indigest!

FIDELIO: No tindrà pietat!

TEADOR: Aaaahhh!

FIDELIO: I et digerirà, mica en mica, en un mar de suc gàstrics.

TEADOR: Traga, traga, traga.

LÚXUR: No vull morir!

TEADOR: I et tallarà el cap!

FIDELIO: I la cua!

LÚXUR: Prou! Coi! Que no recordeu com ens vam conèixer?

Paren la lluita i reconstruiran el moment del encontre al bar; els bastons seran la barra.

TEADOR: No...

FIDELIO: anàvem massa borratxos aquell dia.

LÚXUR: Exacte ! Vaig entrar a una taverna i vaig veure dos borratxos a la barra...

TEADOR: Això de «borratxos» va per a nosaltres?

FIDELIO: És veu que sí...

TEADOR: Però si yo no bebo.

FIDELIO: ¡Anda que no!

Recorden i fan amb els bastons d'esgrima una barra de bar.

LÚXUR: Em vaig acostar a la barra i vaig demanar: una birra!

TEADOR i FIDELIO: Ei, ei,ei...

LÚXUR: Una birra!

TEADOR i FIDELIO: Ei, ei, ei...

LÚXUR: Tres, tres birres!

TEADOR: Ah, mira ens vol convidar. (*Veuen l'anell que porta el que ha entrat.*) L'anell, mira l'anell!

LÚXUR: Cacauets!

TEADOR: És el príncep!

FIDELIO: Tranquil·la, Teador, tranquil·la.

TEADOR: S'està menjant els cacauets del terra!

FIDELIO: És que de porc i de senyor se'n ve de mena.

TEADOR: No obstant, no podem perdre una oportunitat com aquesta.

FIDELIO: Ens arraparem a ell com «lapes».

LÚXUR: Què, aquestes birres, vénen o no vénen?
 LÚXUR, TEADOR i FIDELIO: Una birra... una altra birra...
 FIDELIO: I la meva birra... Aaaarrgh! Uffff. Scinck. Alegria, alegria. Això no va passar!
 LÚXUR i FIDELIO: Sí. (*Lúxur s'adorm.*)
 FIDELIO: S'ha dormit.
 TEADOR: Ja ho veig. Què fem?
 FIDELIO: El portem a casa.
 TEADOR: A palau? Val, i ens hi quedem. Però abans...
 FIDELIO: No! Ara no toca, ei, desperta!
 TEADOR: Ei, que et portem a casa, que tanquen...
 LÚXUR: Que bons amics que sou! Amics per sempre?
 TEADOR i FIDELIO: No ho saps prou!
 LÚXUR (*sortint del flashback*): Doncs, si sou els meus amics, fareu abstinència amb mi... coi, només us demano: feu-me un favor!
 TEADOR: Home, es contradiu una mica amb el que acabes de decretar, però com que ets tu...
 LÚXUR: Que sou «caxondos»!
 TEADOR i FIDELIO: No, no, no... Estem!
 LÚXUR: Doncs les mans quietes fins que no arribi la núvia.
 TEADOR: Però si de fet ja ve.
 TEADOR i FIDELIO: Ah, que ve, ah, que ve... Oh que bé. Oh que bé que ve, «acabé»!
 LÚXUR: Canalles!

153

Entra Orlando amb la capsa del principi.

Escena 7: Orlando

ORLANDO: Príncep Lúxur!
 LÚXUR: Hola, Orlando.

TEADOR: Hola, Orlando.

FIDELIO: Hola, Orlando.

Lúxur, Teador i Fidelio es miren.

FIDELIO: Adeu, Orlando.

TEADOR: Adeu, Orlando.

LÚXUR: Adeu, Orlando.

Surten, Orlando es queda sol amb l'anell a la mà i la capsa sota el braç que fa sorolls d'atenció.

154

ORLANDO (*responent als sorolls de dins la capsa*): Sí, Hermínia, que ja t'he sentit, primer l'anell i després la capseta. Lúxur, el vostre regal de noccs!

Orlando marxa d'escena i per la banda contraria entren Zerlina i Zànnia, les criades de la princesa Isotta, promesa del príncep Lúxur. Acaben d'arribar a palau.

Escena 8: Zerlina i Zànnia

ZÀNNIA: Zerlina! Que fas espiant? Això es una indecència.

ZERLINA: És aquí?

ZÀNNIA: Sí, això és el palau del príncep Lúxur, el promès de la senyoreta Isotta. Ui, ui, ui...

ZERLINA: Ai, ai, ai...

ZÀNNIA: L'hem feta bona...

ZERLINA: Que encara hi estan, al vaixell?

ZERLINA i ZÀNNIA: Sí, sí, sí.

ZERLINA: I quins petons!

ZÀNNIA: I quines abraçades!

ZERLINA: I quina enveja que fan!

ZERLINA i ZÀNNIA: Sí, sí, sí.

ZÀNNIA: El que em sabria més greu, és que per culpa nostra aquesta boda entre la senyoreta Isotta i Lúxur no es pugui celebrar.

ZERLINA: Doncs a mi el que em sabria més greu és no poder cantar al seu casament. *(Canta Ave Zerlina.)*

ZÀNNIA: Zerlina, la Casta Divina! Doncs alguna cosa bona que n'hauríem tret de tot plegat.

ZERLINA: Zànnia di Bergamo, no em busquis que em trobaràs.

ZÀNNIA: Però si tot això es culpa teva.

ZERLINA: O díu, cosa dicce, mea culpa. Culpa meva?

ZÀNNIA: Qui va posar l'elixir d'amor a la seva amanida?

ZERLINA: I qui va posar l'elixir d'amor al costat de l'aceto balsamico di Mòdena?

ZÀNNIA: És que no ens l'havien d'haver donat aquesta responsabilitat.

ZERLINA: Que encara en queda?

ZÀNNIA: Sí.

ZERLINA i ZÀNNIA: Hi, hi, hi.

ZÀNNIA: No, no, no.

ZERLINA: Qui s'havia de prendre aquest elixir?

ZÀNNIA: La senyoreta Isotta i Lúxur.

ZERLINA: I qui se l'ha pres?

ZÀNNIA: La senyoreta Isotta i el Tristan, el millor amic de Lúxur.

ZERLINA: Perquè aquest elixir no torni a fer mal a ningú tu i jo ens podríem acabar aquestes gotetes que queden.

ZÀNNIA: No te'n penso donar.

ZERLINA: Ai, que rància!

ZÀNNIA: Que no veus que és molt potent aquest elixir, que es van llençar l'un contra l'altre com si fossin animals, sense control, sense contenció.

ZERLINA: C'est l'amour. Ja t'hi trobaràs; ell et veurà, tu el veuràs i ell et dirà «Caro mio ben».

ZÀNNIA: Zerlina, vols fer el favor de callar? Vols que passi com al vaixell, que et vas entestar en cantar i vam estar tres dies sense veure la llum del sol?

ZERLINA: Jo només intentava explicar-te què és l'amor.

ZÀNNIA: L'amor, això és l'amor? Estaràs de broma, estàs parlant del més gran i el més important dels sentiments que poden tenir els homes i em dius que això de fer com els animals és amor? De seguir l'instint, sense més ni més. T'ho diré cantant perquè ho entenguis... *(Canta.)* Voi che sapete che cosa é amor, donne vedete s'io l'ho nel cor. *(Canten un duet amb fragments d'òpera.)*

156

ZERLINA: Vegem. Aquí la cantant soc jo. Va! Fes-me la pandereta: Una donna a quindici anni. Dèe saper ogni gran moda, Dove il diavolo ha la coda, Cosa è bene e mal cos'è.

ZÀNNIA: Sospiro e gemmo senza voler, palpito e tremo senza saper, non trovo pace notte nè di, ma pur mi piace languir così.

ZERLINA: Sentilo batere toca mi cua, sentilo batere, sentilo bate-re, toca mi cua, cua, cua.

ZÀNNIA: Cua,cua, cua.

ZERLINA i ZÀNNIA: Finger riso, finger pianti inventari bei per-che... Shhh! *(Paren de cantar i miren cap el costat.)*

ZERLINA: Encara hi són?

ZERLINA i ZÀNNIA: Sí, sí, sí.

ZÀNNIA: Quin viatge.

ZERLINA: No m'ho recordis.

ZÀNNIA: Tres dies sense parar.

ZERLINA: Amb les seves tres nits.

ZÀNNIA: Sense parar.

ZERLINA: Tants anys de formació.

ZÀNNIA: I de vigilar pel seu honor.

ZERLINA: Fins l'Orient vam anar per instruir-la en l'art de la dansa.

ZÀNNIA: La conversa.

ZERLINA: La música.

ZÀNNIA: Malaguanyats coneixements.

ZERLINA: Malaguanyats? A mi em sembla que n'hi està traient bon profit.

ZÀNNIA: Quin viatge.

ZERLINA: Que no m'ho recordis.

ZÀNNIA: Qui ens manava sortir de l'Orient.

ZERLINA: Tan bé que s'hi estava.

ZÀNNIA: Els dies lluminosos de pau i repòs.

ZERLINA: Amb les seves càlides i humides mil i una nits.

ZÀNNIA: I aquelles nits de dansa inacabables.

Se sent un tambor amb ritme de l'Orient; recorden com ballaven quan entra la princesa Isotta amb un vel al cap que s'afegeix a la dansa.

Escena 9: Zànnia, Zerlina i Isotta

Ball oriental; al final es queda sola la princesa, les criades se'n burlen.

ZÀNNIA i ZERLINA: Jijiji.

ISOTTA: Jo també me'n riuria d'una enamorada.

ZÀNNIA i ZERLINA: Jijiji.

ISOTTA: Però jo no estic enamorada.

ZÀNNIA i ZERLINA: No, i ara. Jijiji!

ISOTTA: Estic drogada!

ZÀNNIA i ZERLINA: Aaah, drogada, drogada...

ISOTTA: I sabeu qui en té la culpa? Vosaltres. Me'n vaig que Tris-tan m'espera.

ZÀNNIA: Voleu dir que no hauríeu de descansar una mica?

ISOTTA: Potser sí. Oh, què he fet? Què m'ha passat? Maleït sigui aquest elixir! Què dic! Beneït sigui! Beneït sigui! Perquè m'ha fet conèixer coses que mai abans havia conegut! Uuuuuuh! Però, com em podré presentar ara davant de Lúxur? Com em mirarà? Espero que hagueu trobat la solució.

ZÀNNIA i ZERLINA: Mmm... No.

ISOTTA: No, no, no. Vosaltres m'heu posat en aquest embolic i vosaltres me'n traureu.

ZERLINA: Tu tampoc és que hi possedis massa resistència, eh?

ZÀNNIA: Resistència? Cap ni una!

ZERLINA: Tu ho vas veure?

ZÀNNIA: Jo ho vaig veure.

ZERLINA: I la vas sentir?

ZÀNNIA: I tant. Quins gemecs!

ZERLINA: És que no tenim mesura.

ZÀNNIA: Acabarem malament...

ISOTTA: No us penseu pas que en aquest moment em considero justa, o que em sento innocent. D'acord, els gemecs eren meus. Sí, jo he fet aquestes coses, però d'aquest amor que tota em fa enfollir, amb dolça complaença no n'he fet créixer el verí.

ZERLINA i ZÀNNIA: Enc?

ISOTTA: Que la culpa és vostra. Vosaltres em vau drogar!

ZERLINA i ZÀNNIA: Va ser un error, una confusió, sense voler.

ISOTTA: Aaaah! I li explico això a Lúxur? Que va ser un error, una confusió, un sense voler... Li dic això la primera nit?

ZERLINA: Ah! És aquest el problema? La primera nit? Que notarà que ja estàs estrenadeta, per dir-ho d'alguna manera. Ja ho tinc, em costarà, no serà fàcil, ja em posaré al teu lloc la primera nit.

ISOTTA: Faries això per mi? Oh! Que és maca!

ZÀNNIA (*rient*): Però si ella ja... Però si tu ja no...

ZERLINA: Qui t'ha preguntat.

ISOTTA: Tu també? Vull dir... tu tampoc? Vull dir que ja has estat...?

ZERLINA: Només una miqueta. I vestida.

ISOTTA: Vestida?

ZERLINA: Sí, perquè qualsevol donzella pot tombar-se i treure's la roba i els homes li aniran darrera. Però l'autèntic poder va més enllà de la bellesa. Cleòpatra ho sabia, Teodosia, Aspasia... podien seduir un home a vint milles sense ensenyar una sola polzada de pell.

ISOTTA: Però com?

ZERLINA: T'ho diré cantant. (*Canta:*) Vaga luna que in argenti.

ISOTTA: Zerlina! No cal.

ZERLINA: Ningú no entén el meu art. Se'ls ha de fer creure que són l'únic home que hi ha a l'univers.

ISOTTA: Però, com li podré fer creure a Lúxur que és l'únic home al món si es farà evident que n'hi ha hagut un altre!

ZERLINA: Hem de trobar una verge que et substitueixi almenys la primera nit.

ISOTTA: Sí però verges, només als altars.

ZERLINA: Són una raça en extinció.

ZÀNNIA: En quedem molt poques.

Isotta i Zerlina: es miren i s'acosten a Zànnia.

ZÀNNIA: Ui!

ISOTTA: Tu no em deus un favor?

ZÀNNIA: Sí?

ISOTTA: Doncs enlloc de fer-me'l a mi li fas a Lúxur.

ZERLINA: Amb lo «mancadeta» que va més aviat li faran a ella, el favor.

ZÀNNIA: No, però és que jo... la primera vegada... amor... (*S'atabala.*)

ISOTTA: Mira, Zànnia, el desig comença a la ment, l'amor ve després. I, a més, que te'n vagis al llit amb Lúxur la primera nit és una ordre!

ZERLINA: Es pot dir més fort, però no més clar!

ZÀNNIA: Sort que encara tinc per animar-me... (*Treu l'elixir que quedava del seu escot i Zerlina li pren.*)

ISOTTA (*prenent-li el potet*): Això és meu. (*A Zerlina:*) Emprova-li tots els meus vestits. (*A Zànnia:*) i tu de perfil, de perfil. Ah! I talonets per l'alçada.

ZERLINA: No caldrà. En posició horitzontal, s'arriba a tot arreu.

Surten Zerlina i Zànnia.

160

Escena 10: monòleg Isotta

ISOTTA: Oh! Tu ets el causant de tots els meus problemes, i de totes les meves alegries. (*Parla a l'ampolleta de l'elixir d'amor.*)

Esperem que Lúxur no s'adoni que no soc jo! Aquest matrimoni s'ha de consumir encara que sigui a través d'un engany, si no, de que m'hauran servit tots aquest anys instruint-me en l'art de la retòrica clàssica, de l'habilitat lingüística, del ball, del gravat sobre fusta i paper, de la criptografia de l'escriptura cuneïforme, sinó per convertir-me en una dona de poder.

Oh, si pogués no casar-me! Bé, també puc tenir a Tristan com amant.

El que més em molesta és que si Tristan m'estima no és per mi mateixa, és per l'elixir, però mentre el seu efecte no caduqui –que segons diuen, caduca– jo no me'n podré anar d'ell, ni ell de mi, perquè ell és tot meu i jo soc tota seva! L'estimo tant que, per excés de desig, em sembla que em veuré privada de tot desig. És com si hagués emmalaltit;

però el meu mal difereix de tots els mals perquè em plau, en ell em complanyo, perquè des de que vaig seure sota la seva ombra i vaig agafar la bonica i dolça fruita que ell em va oferir, i que per la seva dolçor em va agradar, ja no he pogut deixar d'estimar-lo. M'han dit que tastant altres fruites podria deixar de sentir el que sento, però ara com ara, no sé si vull deixar de sentir-ho.

Escena 11: Tristan i Isotta

161

TRISTAN: Isotta!

ISOTTA (*aixecant-se*): Oh! Tristan, com he patit en la teva absència! No ens separem mai més (*S'abracen.*)

TRISTAN (*galta amb galta*): Oh, Isotta!

ISOTTA: Sí, Tristan?

TRISTAN: Només vinc a saber com estàs.

ISOTTA: Que no ho veus?

TRISTAN: Però vull que m'ho diguis tu.

ISOTTA: Estic molt bé.

TRISTAN: I a mi, que no em dius res?

ISOTTA: Com estàs?

TRISTAN: Malalt.

ISOTTA: Malalt?

TRISTAN: Sí, però sort que hi ha mals tan dolços de patir... no-més em dol haver te de deixar.

ISOTTA: Deixar-me? Per què?

TRISTAN: Bé t'has de casar!

ISOTTA: Sí, bé m'he de casar.

TRISTAN: Doncs marxo.

ISOTTA: Marxa doncs... (*se separen*) si te'n vas donaràs aigua als meus ulls... (*s'abracen*) que no marxaves?

TRISTAN: Sí, Isotta, marxo. (*Es separa. S'abracen.*)

ISOTTA: Espera. (*Galta amb galta.*) Marxa. (*Se separa.*) Escolta.
(*Tristan posa el cap al pit d'Isotta.*)

TRISTAN (*fent els batecs del cor amb els ulls*): Què vols?

ISOTTA: No res.

TRISTAN: Doncs me'n vaig.

ISOTTA: Oh! No hi ha patiment més gran que la passió d'amor.
Ja has marxat?

TRISTAN (*encara abraçant-la*): Sí, ja he marxat. Me'n vaig. (*Se'n va.*)

ISOTTA: Vaja, ara ha marxat. Maleeixo l'honor, invenció tan opo-
sada al propi gust!

TRISTAN (*tornant i abraçant-se*): Torno per saber si puc marxar.

ISOTTA: No ho sé... (*Galta amb galta.*) i tu tampoc... (*Abraçats.*)
però, per què fas les coses més difícils, per què tornes?

TRISTAN: Isotta, torno perquè estava allà. (*Galta amb galta.*) Però
realment estic aquí amb tu i torno perquè em tornis.

ISOTTA: Si després t'has de tornar a buscar no em demanis ara
que et torni.

TRISTAN (*mirant-la de reüll*): Què vols dir?

ISOTTA: Que vas ser tu que vas entrar al meu hort i vas agafar les
meves flors i les meves olors (*canvi de costat*), i vas beure
el meu vi i els meus licors... i vas menjar la mel del meu
rusc (*Tristan li mossega el coll*). I si algú ha de marxar
d'aquesta escena he de ser jo.

Isotta marxa.

Escena 12: monòleg Tristan

TRISTAN: Vaja, ara ha marxat...

La meva impotència per escollir valentament entre la
norma de dia i la passió de nit és deguda únicament i exclu-
siva a aquella poció maleïda i alhora agraïda pel meu cor.

He de donar a Isotta en matrimoni al meu amic Lúxur que per encàrrec d'amistat em va fer anar a buscar-la fins a l'Orient... jo. Jo, que no era més que un simple missatger d'un amor luxuriós m'he trobat amb la passió i m'he convertit en esclau del desig..

Mira que és estrany l'amor que es conforma amb les lleis que el condemnen a conservar-se millor. D'on pot venir aquesta preferència per tot allò que s'oposa a la passió, impedit la felicitat dels amants, separant-los i martiritzant-los? D'on? D'on pot venir? Jo no ho sé... Oh, soc un desgraciat!. Soc tan desgraciat que fins i tot el fals amor entre Isotta i jo provocat per una poció malèfica, em fa convertir tot un miratge... en, en, en tota una realitat i em provoca de tal manera que fins i tot podria traïr la meva amistat i desemmascarar la pròpia luxúria. (*Es deprimeix.*)

163

Tot és mentida. I és la mentida la que em serveix de balança per mesurar totes les virtuts i tots els atributs femenins de la meva estimada Isotta en contra de l'amistat del meu amic Lúxur. Hauríem d'eliminar aquest fals amor del món controlant el desig desbocat del sexe que ens entra pels ulls, ens recorre la pell i ens surt per la por... la por a lluitar pel que no és teu.

Isotta i la meva amistat-ta-ta pertanyen a Lúxur, però el meu desig-chi-chi només em pertany a mi. Desitjar i no tenir només fa que incrementar el desig... Si algun dia Isotta fos del tot meva física i físicament, psicològicament jo ja no tindria desig. La qual cosa significaria que per no tenir ja no tindria ni desig... Oh, soc un desgraciat! Soc tan desgraciat que faig d'una dona l'objecte del meu desig i d'un home l'objecte del meu dubte.

Entra Lúxur i troba el seu amic.

Escena 13: Tristan i Lúxur

LÚXUR: Com? Ja són aquí? Ja han arribat?

TRISTAN: Ja he arribat, ja soc aquí!

LÚXUR: Ja sou aquí...

TRISTAN: Ja he arribat

LÚXUR: Ja heu arribat

TRISTAN: Ja soc aquí!

LÚXUR: Ooooh! Una Bíblia! Doneu-me una Bíblia que vull jurar! Juro que no he estat mai un home més complet, perquè per fi ha arribat la meva mà dreta, i aquesta mà em porta el cor de la meva estimada.

TRISTAN: Bé, el cor...

LÚXUR: Com?

TRISTAN: Capitano Altius Fortius Citius, altrament anomenat Lúxur, totus tuus sumus, sum, est, est, sumus, estis, sunt, cus cus!

LÚXUR: Tristan! L'home que tinc en més alta estima, perquè amic, us estimo tan alt com sou! M'han sortit banyes per culpa vostra... de tant esperar-te!

TRISTAN: Olé! Amic meu us he d'explicar una cosa...

LÚXUR: I tant. Com ha anat el viatge? I la mar, estava salada?

TRISTAN: Estava la mar de salada, però... al vaixell...

LÚXUR: I ella, estava contenta de venir amb tu, o l'has hagut de forçar?

TRISTAN: Al principi li va costar, li va costar, però després li va encantar, li va encantar... Però al vaixell ens van donar de veure...

LÚXUR: I ella?

TRISTAN: Ella també va veure..

LÚXUR: No, vull dir, com és ella?

TRISTAN: Ella és la típica dona que una mare voldria pel seu fill, i que un fill mai voldria com a mare.

LÚXUR: Tristan, sigues sincer. Si jo la conegués com tu la coneixes, tu en el meu lloc t'hi casaries?

TRISTAN: Si tu la coneguessis com jo la conec, jo en el teu lloc m'hi casaria.

LÚXUR: Tu t'hi casaries?

TRISTAN: Jo m'hi casaria

LÚXUR: T'hi casaries?

TRISTAN: Jo m'hi casaria

LÚXUR: Tu t'hi...

TRISTAN: ...casaria.

LÚXUR: Aaaaah, mira, de tu me'n refio, però si algú li toqués un pel, li tallava la punta del ciri!

165

TRISTAN: Aaaaaah.

LÚXUR: No pateixis, Tristan, no deixarem mai de ser amics.

TRISTAN: Però és que jo l'he coneguda i...

LÚXUR: I?

TRISTAN: I l'he reconeguda.

LÚXUR: I jo, Tristan, com la reconeixeré?

TRISTAN: Perquè duu un vel... un vel d'un blanc de mitja lluna amb estels de l'Orient brodats.

Passatge per davant l'escena amb vel de Zànnia i Zerlina.

LÚXUR: Com aquell! (*Lúxur pren Zànnia, que porta un vel, per la princesa.*) És ella! Princesa! Atureu-vos feromones! (*A si mateix.*)

TRISTAN: Atureu-vos formoses!

LÚXUR: No puc, que jo desitjo! Jo vull!

TRISTAN: No ho pots fer fins el dia del casament!

LÚXUR: Oh, que n'és de dura la vida del virtuós! (*Marxa.*)

Zànnia i ZERLINA: Hola!

TRISTAN: Isotta? (*Descobreix l'engany.*) Zànnia!

ZERLINA: Tristan, estem perdudes en aquest palau i necessitem algú que ens guies pels racons foscos...

TRISTAN: Doncs... ara mateix us envio el comitè de benvinguda...
(*Marxa.*)

ZERLINA: Ja se'ns ha tornat a escapar.

ZÀNNIA: Però ens envia un comitè de benvinguda!

Entren els cortesans Fidelio i Teador.

Escena 14: Zànnia, Zerlina, Teador i Fidelio

166

FIDELIO i TEADOR (*que entren cantant i jugant a ser orientals*):
Hare, hare, hare, Krishna...

FIDELIO (*parant davant les noies*): El comitè de benvinguda els dona la benvinguda, som retòrics en aquest palau.

ZÀNNIA: Una benvinguda molt benvinguda.

FIDELIO: Vosaltres deveu ser les dames de companyia de la princesa Isotta.

ZERLINA: Com ho heu sabut?

TEADOR: Dona, doncs per les monedetes, les sedes, el pàtxuli...

FIDELIO: Oh, sí, i quines robes, quins vels, quins perfums...

TEADOR: No como yo que parezco una zarapastrosa..., dilo todo.

FIDELIO: Es que aunque la mona se vista de seda, mona se queda... i què, com ha anat el viatge?

TEADOR: Heu vingut en camell?

ZÀNNIA: Una estona, sí...

ZERLINA: Però l'últim tros l'hem fet en vaixell.

TEADOR: En vaixell?

TEADOR: Bé, potser que ens presentéssim, jo soc...

ZERLINA: Zerlina, casta i divina, la sorra del desert...

FIDELIO: Oh, Zerlina casta i divina, vine amb mi i explica'm què has fet els últims deu anys... jo soc Fidelio Pérez el organista.

ZERLINA: I que organistes?

FIDELIO: Bodas, banquetes y comuniones.

TEADOR (*a Zànnia*): Jo soc Teador de la cort i tu?

ZÀNNIA: Jo soc Zànnia di Bergamo.

TEADOR: Ui, que graciosa!

ZERLINA: Mira que flamenca!

TOTS: Ole, ole y ole.

FIDELIO: Voleu que us ensenyem tots els racons de palau?

ZÀNNIA i ZERLINA: Sí.

TEADOR (*agafant-se les mans i fent una fila*): Començarem per el lado este.

FIDELIO (*estirant cap al costat contrari*): O este!

TEADOR (*estirant cap al costat contrari*): No, no he dicho este!

FIDELIO: ¡Pues vale!

Tots xoquen com a excusa per tocar-se entre ells i riuen.

ZERLINA: Monsieurs!

FIDELIO: I'm sorry.

TEADOR: Abans de començar us he de comunicar que en aquest palau no es pot obrir una porta sense tancar l'anterior...

FIDELIO: Xan, xan! (*Imitant una musica de tensió.*)

ZERLINA: Per què?

TEADOR: No ho sé, és el costum. Tanca la porta. I silenci. (*Passegen fent la pantomima d'entrar a diferents salons.*) En aquesta sala és a on van assassinar el primer comte de Lúxur.

ZERLINA (*començant a fer el joc del telèfon, en què passa la informació al que ve després sempre amb alguna variant*): En aquesta sala és a on van explicar el primer conte a Lúxur.

ZÀNNIA: En aquesta sala és a on Lúxur passa comptes.

FIDELIO (*a si mateix*): El que s'ha de fer per un «polvo».

TEADOR: Ah! Per aquí ja hem passat.

FIDELIO: Xan, xan!

TEADOR: Estem donant voltes en cercles.

FIDELIO: En canvi, la banda «oeste» és molt més ràpida de visitar, per que la van tapiar i només hi ha aquesta naturalesa morta i aquesta «mesa camilla».

TEADOR: Lo de mesa camilla no lo dirás por mi!

ZERLINA: Sí, mira, tot això està molt bé, però el que nosaltres voldríem saber és si hi ha algun passadís secret.

TEADOR: No, de fet no.

FIDELIO: Hi ha milers de passadissos secrets.

TEADOR: (Enfadat amb Fidelio) Molt bé, doncs ja no són secrets! No veus que venen de l'Orient? I si són terroristes?

168

FIDELIO (*només per a ells*): Ho hem de saber.

TEADOR: Sí, ho hem de saber. Noies, unes preguntetes: teniu instints suïcides?

FIDELIO: «Chin», heu estat mai a les Açores?

TEADOR: «Chin», ¿tú cómo preparas los seitons?

FIDELIO: «Chin», i la pregunta definitiva!

TEADOR: Per què volem saber a on son els passadissos secrets?

ZÀNNIA i ZERLINA: És per fer una sorpresa...

TEADOR: Una sorpresa? M'encanten les sorpreses!

FIDELIO (*al mateix temps que Teador*): Ah, que bé, una sorpresa!

TEADOR: Doncs els passadissos comencen a les masmorres

FIDELIO: O acaben...

TEADOR: Segons es miri...

ZÀNNIA: Doncs anem cap a les masmorres.

FIDELIO: No és tan fàcil. (*Es miren.*)

TEADOR: O sí.

FIDELIO: Segons com es miri, perquè abans s'ha de transgredir una norma.

TEADOR: Jo encara diria més: s'ha de transgredir La Norma (*fent referència a la nova llei que prohibeix les relacions carnals*).

ZERLINA: Doncs transgredirem. On és el problema? Vinga, ràpid, tenim una mica de presa, i aquí perdent el temps d'aquesta manera....

TEADOR: Però així de cop i volta? Sense jugar una mica abans?

FIDELIO: Sense uns preliminars?

ZERLINA: No, no.

TEADOR: A bodes em convides.

FIDELIO: Ancha es Castilla, comencem per una posició clàssica, primera quarta i gran Batman! *(Zerlina i Zànnia fan les posicions de dansa i en aixecar les cames Teador i Fidelio, ben atents, es posicionen encaixats amb elles i donen una imatge ambigua i picaresca.)*

169

Entra Orlando.

ORLANDO *(a l'estil pregoner)*:

Per ordre de sa Majestat el príncep
es fa saber a tothom que
s'ha imposat un nou decret que prohibeix
qualsevol tipus de contacte carnal
sota pena de masmorra.

Orlando veu la posició culpable del grup.

ORLANDO: Mireu, nois, per ser els primers esteu de sort. *(Els vol perdonar.)* Farem la vista grossa.

TOTS: No!

ORLANDO: Voleu anar a les masmorres!

TOTS: Sí.

ORLANDO: Però sent la primera vegada...

TOTS: No, bé... *(Surten.)*

ORLANDO: Sou reincidents?

TOTS: Sí, bé...

ORLANDO: Em sap molt de greu... Les Masmorres... al fons a mà dreta!

El grup surt content cap a les masmorres.

ORLANDO (*sorprès*): És ben curiosa la disposició del poble a acatar lleis absurdes... I amb quina alegria se'n van a complir condemna! No saben que permetre una injustícia significa obrir el camí a totes les que van darrere. Definitivament, alguna cosa put a la Comarca! Anem a veure si la princesa Isotta ens porta aires nous, nous perfums...

170

Entra Isotta, veu Orlando i creu que es el príncep Lúxur. Es posa bé el vel que porta i es tapa part de la cara.

Escena 15: Isotta i Orlando

ISOTTA: M'heu fet cridar.

ORLANDO: Jo us he fet cridar? Doncs res més lluny de la meva intenció que fer-vos mal!

ISOTTA: Vull dir que m'heu fet venir.

ORLANDO: Es clar, en què estaria pensant...Volia saber que no us falta de res i que sapigieu que faré tot el que estigui a les meves mans perquè us sentiú a gust. I no sabeu què podrien arribar a fer les meves mans perquè us sentíssiú a gust...

ISOTTA: I qui és que es preocupa tant per la meva persona?

ORLANDO: El que vetlla pels interessos de palau.

ISOTTA (*a públic*): El príncep Lúxur! El meu futur marit! (*A Orlando*.) No ens havíem d'haver vist.

ORLANDO: No? Per què?

ISOTTA: Perquè porta mala sort! No ens podíem veure fins al dia, fins al moment!

ORLANDO: Doncs no ho direm a ningú, serà un secret.

ISOTTA: Sí, serà el nostre primer secret.

ORLANDO: Doncs, ara que ja hem entrat en una certa confiança us voldria preguntar si esteu preparada per suportar el pes que representa ser la dona d'un governador.

ISOTTA: I tant! I si no, ja adoptarem altres postures...

ORLANDO: A veure si ens entenem. El que vull dir és si vós sou... una dona com cal.

ISOTTA: Que enteneu vós per «una dona com cal».

ORLANDO: Doncs, per exemple, la que no canviaria mai un marit per un amant.

ISOTTA (*creient que ha estat descoberta la seva aventura amb Tristan*): Ho puc explicar tot. No ha estat culpa meva. La culpa és d'aquest elixir. (*Treu un potet del seu escot; Orlando li pren.*)

ORLANDO: Eh! Una dona com cal no manifesta el pensament.

ISOTTA (*que veu l'error del seu impuls i vol recuperar l'elixir*): Ah, doncs torneu-me'l.

ORLANDO: Què és això?

ISOTTA (*dissimulant*): Era un regal per la nit de noces...

ORLANDO: Això té tota la pinta d'una conspiració per a enverinar el futur rei.

ISOTTA: Una conspiració? Però què dieu?!

ORLANDO: Amb què ho volíeu fer? Arsènic, cicuta, cianur...? (*Obre el tap i el tasta.*)

ISOTTA: No, no ho tasteu! Bé, feu el que vulgueu, però si ho tasteu morireu.

ORLANDO: No digueu res més. Tot el que digueu pot ser utilitzat en contra vostra.

ISOTTA: Us confoneu, morireu... de passió!

Entra Tristan.

Escena 16: Orlando, Isotta i Tristan / escena dels gossets

TRISTAN: Isotta!

ISOTTA: Oh, Tristan.

TRISTAN: He perdut l'alè per perseguir-te tant. (*Veü Orlando i el saluda:*) Ministre Orlando.

ISOTTA: Orlando? (*Isotta descobreix que el ministre no es Lúxur.*)

ORLANDO (*sota els efectes de l'elixir d'amor, cau apassionadament enamorat de la primera persona que veü*): Oh, Tristan tan diví i perfecte...

ISOTTA: Però si és Lúxur! (*Encara dubtant si Orlando no és Lúxur.*)

172

TRISTAN: No, és Orlando, el conseller de Lúxur. (*Compren que el ministre ha provat l'elixir.*) I això que s'ha pres és allò que tu i jo...?

ORLANDO (*a Tristan*): A què puc comparar els teus ulls divins amor?

TRISTAN: Orlando, tot és mentida... estàs drogat, jo a tu no t'estimo.

ORLANDO: Precisament això fa que encara t'estimi més. Soc com el teu gosset, com més em pegues més lligat em sento a tu. Tracta'm com a un gosset, a puntades de peu, pega'm, menysprea'm, abandona'm i com a cosa indigna permet-me que et segueixi.

TRISTAN: Que et sedueixo jo? Que dic coses boniques? Al contrari, diga-li tu. (*Passa al darrere d'Isotta que s'havia col·locat darrere d'ell.*)

ISOTTA: No et diu que no t'estima i que no pot estimar-te?

ORLANDO: Precisament això fa que encara t'estimi més. Soc com el teu gosset, (*Es posa darrere de Tristan recolzat en la seva espatlla. Tristan l'empeny.*) com més em pegues... (*Isotta i Tristan miren el que queda d'elixir dubtant si provar-ne una mica mes,*) més lligat em sento a tu. Tracta'm com a un

gosset, a puntades de peu, pega'm, menysprea'm, abandona'm i com a cosa indigna permet-me que et segueixi.

ISOTTA (*fent referència a l'elixir*): Pren-te'l tu.

TRISTAN: No, tu.

ISOTTA: No, tu.

TRISTAN: Doncs, jo! (*Beu i rellisca fins als peus de la princesa.*)
Dona'm el peu. (*Tristan baixa fins als peus d'Isotta.*)

ISOTTA (*Mentre ella beu l'elixir i Tristan rellisca fins els seus peus, la seva mirada topa amb Orlando i se n'enamora; s'oblida de Tristan*): Oh, Orlando tan diví i perfecte, a què puc comparar els teus ulls divins amor?

ORLANDO: Que et sedueixo jo? Que et dic coses boniques? No et dic que no t'estimo i que no puc estimar-te?

ISOTTA: Soc com el teu gosset, com més em pegues més lligat em sento a tu. Tracta'm com un gosset...

ISOTTA i TRISTAN: ...a puntades de peu, pega'm, menysprea'm, abandona'm i com a cosa indigna permet-me que et segueixi.

Sempre n'hi ha un que escolta i els altres dos un està de cara, el primer i el tercer darrere del segon parlant al darrere. El joc continua alternant el primer, que passa a ser el tercer, de manera que el segon pren la posició primera i el tercer la segona.

ISOTTA (*a Tristan des de la primera posició*): Que et sedueixo jo?
Que et dic coses boniques? No et dic que no t'estimo i que no puc estimar-te? (*Se'n va darrere d'Orlando, que estava en tercera posició.*)

ORLANDO (*a Tristan, que ara està en primera posició*): Soc com el teu gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): Soc com el teu gosset.

ORLANDO (*a Tristan*): Com més em pegues més lligat em sento a tu.

ISOTTA (*a Orlando*): Com més em pegues més lligada em sento a tu.

ORLANDO (*a Isotta*): No! Jo soc com el seu gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): Sí però jo soc el teu gosset.

ORLANDO (*a Tristan*): Tracta'm com a un gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): Tracta'm com a un gosset.

TRISTAN (*a Orlando*): No t'estimo.

ORLANDO (*a Isotta*): No t'estimo.

ISOTTA (*a Orlando*): Precisament això fa que encara t'estimi més.

ORLANDO (*a Tristan*): Precisament això fa que encara t'estimi més.

Tristan (*a Orlando, que deixa la primera posició i es posa en tercera*): Per tant, no em vinguis al darrere.

ORLANDO (*a Isotta*): Per tant, no em vinguis al darrere. (*A Tristan*): Soc com el teu gosset. (*Es posa darrere de Tristan.*)

ISOTTA (*a Orlando*): Soc com el teu gosset.

TRISTAN (*a Isotta*): Soc com el seu gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): Com més em pegues més lligada em sento a tu.

TRISTAN (*a Isotta*): Com més em pegues més lligada em sento a tu.

ISOTTA (*a Tristan*): No! Jo soc com el seu gosset.

TRISTAN (*a Isotta*): Sí, però jo soc com el teu gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): Tracta'm com a un gosset.

TRISTAN (*a Isotta*): Tracta'm com a un gosset.

ORLANDO (*a Isotta*): No t'estimo.

ISOTTA (*a Tristan*): No t'estimo.

TRISTAN (*a Isotta*): Precisament això fa que encara t'estimi més.

ISOTTA (*a Orlando*): Precisament això fa que encara t'estimi més.

ORLANDO (*a Isotta*): Per tant, no em vinguis al darrere.

ISOTTA (*a Tristan*): Per tant, no em vinguis al darrere. (*A Orlando*): Tracta'm com a un gosset.

TRISTAN (*a Isotta*): Tracta'm com a un gosset.

ORLANDO (*a Tristan*): Tracta'm com a un gosset.

ISOTTA (*a Orlando*): A puntades de peu.

ORLANDO (*a Tristan*): Pega'm.

TRISTAN (*a Isotta*): Menysprea'm.

ISOTTA (*a Orlando*): Abandona'm.

ORLANDO (*a Tristan*): I com a cosa indigna...

TOTS (*als respectius*):... permet-me que et segueixi. Soc com el teu gosset, soc com el te...

(En un moment han començat a perseguir-se en rotllana com gossets que s'oloren la cua.)

175

ORLANDO (*que, parant de córrer, surt del cercle com embriagat*):

Uuuuuueeee, m'encanta això que m'heu donat; prenem-ne una mica més, va, va, fem una altra ronda, va, va, treu-lo que no ens veu ningú... (*Isotta li dona el potet a Orlando i ell li'l dona a Tristan.*) Té, comença tu, oh, quina passada! (*Tristan en beu i mira a Orlando*) No! No! Aquí no.

TRISTAN (*que ha trobat la mirada d'Orlando després de beure*): Oh, Orlando, tan diví i perfecte.

ORLANDO: Farem l'última en un lloc que jo conec, que no tanquen; bé, sí, de fet et tanquen un cop ets a dins i, bé, hi ha muntada una festa!, el lloc es diu les masmorres, comenceu a passar que jo he de tancar la porta; és al fons a mà dreta.

ISOTTA: Vindràs, Orlando?

TRISTAN: Orlando!

ORLANDO (*que els llença un petó*): Tristan. Smuack.

Marxen Isotta i Tristan cap a les masmorres i arriba el príncep Lúxur.

Escena 17: Orlando i Lúxur

LÚXUR: Orlando, que bé que us trobo!

ORLANDO: Ai, sí! Que bé que em trobo, mai no m'havia trobat millor.

LÚXUR: Estem parlant de mi, Orlando! Tinc «calentura», i no sé on ficar-la. Soc víctima de les meves pròpies mesures...

ORLANDO: Doncs fiqueu-vos al cap que el nou decret ha estat tot un èxit.

LÚXUR: No és un decret, és una llei! No entenc res: quin és el secret del seu èxit?

ORLANDO: El meu èxit no té secrets, i el vostre?

LÚXUR: Be, tothom té secrets...

ORLANDO (*que segueix embriac*): Jo us en confessaré un: jo us envejava.

LÚXUR: Com tothom.

ORLANDO: Però des de que he tastat què és això de l'amor... que em quedo amb les palpitations, amb les pessigolles a l'estómac...

LÚXUR: Teniu pessigolles? (*Li fa pessigolles.*) Oh, teniu cintureta (*descobrint un cos femení*) i sou lleuger com una dona. Podria dur-vos en braços tota la vida! Què estic fent, què estic fent? Aaaaaaaah, podrit! No cauré!

ORLANDO: Uuuuueeee! Me'n vaig amb la gent a les masmorres.

LÚXUR: Orlando, què t'has pres?

ORLANDO: M'he pres la vida amb més alegria! Sííííí! Me'n vaig amb la gent a les masmorres!

LÚXUR: I així em deixes tan insatisfet?

ORLANDO: Teniu, preneu això (*li dona l'ampolla d'elixir*), però no n'abuseu, que enganxa...

Surt Orlando.

LÚXUR (*llegint l'etiqueta*): Aceto balsamico di Mòdena... Orlando! Un altre cop em quedo sol! Quin país aquest, que t'obliga a escollir entre la virtut en solitari o el vici en companyia! Són tots a les masmorres passant-s'ho bé... Ja me'ls imagino, a les fosques, tocant-se, tocant-se... cançons! (*Se senten veus que canten.*) Sí, és com si els sentís... No puc més, me'n vaig a les masmorres!

Surt.

177

Escena 18: Masmorres / cançó / Pantomima a les masmorres

Cançó a cappella amb sis veus: Il Zabaione musicale. Introduzione.

Tot segueix el ritme de la cançó, cada vegada que s'incorpora a la cançó una veu entra un personatge fins a compondre una figura col·lectiva.

Aquesta pantomima recrea el laberint de les masmorres a les fosques on aniran a parar els personatges fent acrobàcies amb formes prou ambigües i eròtiques que indiquen que tot acabarà en una orgia general.

Final de la cançó.

LÚXUR: Quin plaer haver-vos trobat.

Tots decideixen anar a continuar la festa a la sala de les tortures... Pantomima de sortida de les masmorres.

Escena 19: Lúxur

El príncep es l'últim a reaccionar, tots han marxat i han tancat la porta amb clau. Lúxur troba una palanca però això activa el moviment de les parets cap al centre; pantomima que mostra com acabarà esclafat. En fer l'exercici trobarà una trapa sobre el seu cap; sempre de manera gràfica ens mostrarà com surt del perill arribant a una sala superior.

LÚXUR: Oh, han tancat la porta amb clau. Maleïdes normes de palau!

Alçat Capitano, lluita! Endavant per la llibertat! Autx!
 Què és això? Una palanca? Oh, llum que jo estimava! Re-
 coi! S'ha activat la trituradora de residus. Això no és sos-
 tenible. No vull morir aixafat! Una trampeta... salvat!

On soc? La sala del tro, que estrany...

178

Escena 20: Lúxur i Teador

Entra Teador sense veure a Lúxur, creu que el príncep ha quedat triturat a les masmorres.

TEODOR: Nooo... Lúxur es mort. El vam deixar a les masmorres i vam tancar la porta, es va activar el mecanisme i ha mort aixafat... todo ese cuerpo... desaprofitat. Aaaaah! (*Descobreix el príncep.*)

LÚXUR: Aaaaah! (*S'espanta de l'espant de Teador.*)

TEADOR: En ocasiones veo muertos.

LÚXUR: Com?

TEADOR: Lúxur, has vingut del més enllà per donar-me un mis-
 satge? (*Creu que es un fantasma.*)

LÚXUR: Noooo.

TEADOR: Per què has vingut, doncs?

LÚXUR: Ja estava aquí quan tu has arribat.

TEADOR: Clar, ha tingut una mort tan traumàtica que s'ha quedat en aquesta dimensió.

LÚXUR: No, no, soc viu. I la meva dimensió segueix sent la de sempre. Ja veuràs, toca, toca... *(Li dona el braç perquè vegi que està viu.)*

TEADOR: Ooooooh, quin ensurt, ja em sento millor.

LÚXUR: Tu abans ploraves per mi. Ningú mai no s'ha preocupat per mi com ho has fet tu. Per què has plorat? Per què has plorat per qui no havies de plorar?

TEADOR: Què m'ha passat? Que m'ha passat? Tenia una brossa a l'ull.

LÚXUR: Una brossa a l'ull?!

TEADOR: De fet encara la tinc...

LÚXUR: Vols que te la tregui?

TEADOR: Treu-me-la. Aaaaah, la brossa (de l'ull)?

LÚXUR (bufant-li a l'ull): Defalleixes?! Té, pren això, tothom es revifa quan s'ho pren. *(Li dona el potet de l'elixir.)*

TEADOR: Què amable. *(Beu.)* Ecs, sembla vinagre!

LÚXUR: Avia'm... *(També en beu.)*

TEADOR i LÚXUR *(extasiats l'un amb l'altre)*: Oh, tu, tan diví i perfecte. A què puc comparar els teus ulls divins, amor?

LÚXUR: Qui ho deia això?

TEADOR: Ho tinc a la punta de la llengua.

LÚXUR: Ho sé, ho sé, ho sé o no ho sé...

TEADOR: ...oh, aquesta és la qüestió.

LÚXUR: On érem?

TEADOR: Aquí

LÚXUR: Doncs anem més enllà.

TEADOR: Val!

LÚXUR: Agafarem el vaixell...

TEADOR: Tens un vaixell?

LÚXUR: ...jo duré el timó i a tu al meu costat.

TEADOR: Sentint la brisa...

LÚXUR: Arrieu las veles!

TEADOR: I em passejaré pel mascaró de proa.

LÚXUR: La meva sirena!

TEADOR: Ein? Val. Tuuuuuuuuut!

LÚXUR: Amor meu!

TEADOR: El meu príncep blau!

LÚXUR: Bé, t'he de dir una cosa, no soc qui semblo...

TEADOR: Què vols dir?

LÚXUR: Aquest anell no em pertany, i mentre el dugui no podrem viure el nostre amor entre aquestes parets...

180

TEADOR: No t'amoïnis, jo t'estimo a tu no la teva posició. Ein? A més jo tampoc soc qui semblo.

LÚXUR: Ningú no és perfecte.

TEADOR: Però m'hi acosto.

LÚXUR: Acosta't.

Entra Isotta.

ISOTTA: El príncep Lúxur és mort! No he tingut temps ni de saber com es. Només he pogut sentir la seva veu!

TEADOR: Una tragèdia, és horrible, horrible. Tu deus ser Isotta, la núvia, ai, vull dir, la vídua, ai, ni això... T'acompanyem en el sentiment.

LÚXUR (*seguint-li el corrent ja que Isotta no la vist mai*): T'acompanyem, t'acompanyem...

TEADOR: No som ningú...

ISOTTA: Una tragèdia.

LÚXUR: Avui hi ets, demà ja no...

TEADOR: No n'ha quedat res.

ISOTTA: No tinc ni un trist record.

TEADOR: Calla, sí que hem trobat alguna resta...

ISOTTA: Oh! No sigueu cruels!

TEADOR: L'únic que hem trobat és... *(Intenta treure l'anell que porta Lúxur al dit per tal de donar a Isotta una prova de la seva desaparició.)*

ISOTTA: Un braç?

TEADOR: L'únic que hem trobat és...

ISOTTA: Una cama?

TEADOR: L'únic que hem trobat és...

ISOTTA: Una mà?

TEADOR: No sigueu morbosa! *(Ho aconseguix.)* Aquest anell!

ISOTTA: L'anell de Lúxur.

LÚXUR: Aquest és l'anell que jo... *(En veu baixa:)* vaig trobar al bosc...

ISOTTA: Sí?

LÚXUR: Vull dir que jo mateix l'he trobat entre les restes de les masmorres.

TEADOR: Sí el va trobar ell.

LÚXUR: Això i aquest potet... *(Li ensenya l'elixir.)*

TEADOR: Sí, juntament amb això *(Li dona l'ampolleta.)*

ISOTTA: I vos qui sou?

TEADOR: Jo soc Teador de la cort.

LÚXUR: Jo soc Capitano Altius Fortius Citius.

TEADOR: Un Capitano.

LÚXUR: Sí.

ISOTTA: Que no us coneixíeu?

TEADOR i LÚXUR: No...

LÚXUR: Tenim tantes coses per explicar-nos...

TEADOR: No perdem més temps.

LÚXUR: El cel és el límit!

Marxa el príncep, ara com a Capitano, portant Teador als braços.

Escena 21: Isotta i Fidelio

ISOTTA: Oh, Lúxur! Perquè t'has mort? Havíem de ser el matrimoni perfecte! I mira'm ara... sola, sense el meu príncep, sense cap possibilitat de ser reina! Tota la vida preparant-me per a aquest casament i m'he quedat per a vestir sants! Si pogués faria príncep al primer que entrés per aquesta porta. (*Fidelio entra. Isotta se'l mira i reacciona amb fredor.*) O potser no.

FIDELIO: Hi ha una dama a la sala que necessita el meu consol.

ISOTTA: Mmmm...

FIDELIO: Aquí teniu, estimada, la meva espatlla per poder-hi plorar...

ISOTTA: No gràcies. La meva desolació no en té prou amb la vostra espatlla.

FIDELIO: Bé, és que en tinc dues d'espatlles. Us he portat un petit instrument musical per a consolar-vos... (*Treu unes campanetes i canta a la manera oriental.*) Hare, hare.

ISOTTA: Pareu de fer l'imbècil.

FIDELIO: Vaja, no té sentit de l'humor, passem a una altra estratègia... encantadora Isotta, venerable verge, és que una petita membrana ens ha d'impedir ser un sol cos?

ISOTTA: Vulgar.

FIDELIO: Amb prou feines goso besar-vos la mà, no la retireu, abandoneu-vos als dolços plaers de la carn, deixeu-vos caure...

ISOTTA: Dimoni fastigós, com goseu seduir-me amb el cadàver del príncep Lúxur encara calent.

FIDELIO: Bé, està calent i aixafat.

ISOTTA: Només em resta aquest anell.

FIDELIO: Ah, sí, és l'anell del príncep Lúxur ja el reconec...

ISOTTA: Vós?

FIDELIO: Vull dir, és que hi reconec l'escut del seu llinatge reial: porc senglar esquarterat damunt d'un llit de carcassa de

mort francès amb cavall alat tallat a quaters creuant el cel de la Bretanya i deu ànecs silvestres xipollejant en un estany ple de peixos de colors.

ISOTTA: Deu ànecs xipollejant, no, jo diria que no n'hi ha tants.
(*Ho diu mirant l'anell.*)

FIDELIO: Bé, aquí no es veuen, però tinc un tapís igual de dos per dos a la meua habitació amb el mateix dibuix i, per si fos poc, ho tinc tatuat al meu braç; fixe'u-vos-hi...

ISOTTA (*reconeixent el tatuatge*): Sí que n'hi ha deu, sí. Oh, i sembla que se senti l'olor...

FIDELIO: És que està molt ben fet.

ISOTTA: De quan teniu aquest tatuatge?

FIDELIO: Des de sempre, el tapís i el tatuatge son les dues úniques coses que recordo de la meua infantesa a l'orfenat.

ISOTTA (*reaccionant*): Vós sou el príncep!

FIDELIO: No, jo només soc un pobre orfe que va menjar lleties per dinar cada dia fins als 18 anys.

ISOTTA: Proveu-vos l'anell.

FIDELIO: Qui jo? No, no...

ISOTTA: Feu-ho per mi, proveu-vos-el.

FIDELIO: No no...

ISOTTA (*autoritària*): Que us el poseu!

FIDELIO: No comencem a manar, me'l poso perquè vull.

ISOTTA: I tant!

FIDELIO (*amb una reacció inesperada, recorda gràcies l'anell*): Oh!

ISOTTA: Què sentiu?

FIDELIO: Ho veig tot! El bosc frondós, la boira baixa... la porta de l'orfenat...

ISOTTA: Es clar! De petit us van abandonar embolcallat amb el tapís de dos per dos i us van deixar a la porta de l'orfenat, i després van llençar l'anell al bosc... Vos sou el príncep!

FIDELIO: Que no, que jo només soc un pobre orfe que va menjar lleties per dinar cada dia fins als 18 anys.

ISOTTA: Sí, sí, però sou el príncep.
 FIDELIO (*començant a entendre*): Soc el príncep?
 ISOTTA: Sou el príncep!
 FIDELIO: Soc el príncep, soc el príncep... soc el príncep!
 ISOTTA: Sou el príncep, sou el príncep, i jo la princesa!
 FIDELIO: I ara serem feliços i menjarem anissos?
 ISOTTA: Sí, però abans una coseta... vos no ho sabeu però els nostres pares ens van comprometre al néixer, això vol dir que ens hem de casar.
 FIDELIO: Casar-me jo? No, impossible! Si jo soc cràpula, només sentir la paraula casament... em venen basques.
 ISOTTA: Doncs preneu-vos això que us anirà bé. (*Li dona l'elixir i beuen tots dos.*)
 ISOTTA: Què? Divina i perfecta, no?
 FIDELIO (*enlluernat*): Vull viure al vostre cor, morir a la vostra falda i ser enterrat als vostres ulls.
 ISOTTA: Tu i jo no ens em tocat abans en alguna banda? (*Recorda una possible trobada a les masmorres a les fosques a l'escena anterior.*)
 FIDELIO: Sí però no les mans.

184

Entra Tristan.

TRISTAN: Isotta!
 ISOTTA: Tristan!
 TRISTAN: Fidelio!
 FIDELIO: Tristan...
 TRISTAN: Isotta, hem de parlar.
 ISOTTA: Oh que bé perquè jo també volia parlar amb tu...
 FIDELIO: Jo me'n vaig.
 ISOTTA i TRISTAN: Noooo!
 TRISTAN: Doncs comença tu.

ISOTTA: No tu, que has vingut de més lluny...
 TRISTAN: No, però tu ja hi eres aquí, quan jo he arribat.
 ISOTTA: Doncs per això mateix.
 TRISTAN: Tens raó. Començo jo. Isotta jo ja no t'estimo.
 ISOTTA: Quin descans! Perquè jo tampoc.
 TRISTAN: Com?
 ISOTTA: Però podem continuar sent amics.
 FIDELIO: Ara sí que marxo.
 TRISTAN i ISOTTA: Noooo!
 FIDELIO: He decidit que em quedo.
 ISOTTA: M'he enamorat.
 TRISTAN: De qui?
 ISOTTA: De Fidelio.
 TRISTAN: De Fidelio?
 ISOTTA: Sí.
 TRISTAN: Jo també.
 ISOTTA: De Fidelio?
 FIDELIO: De mi?
 TRISTAN: No, d'un amor tan diví i perfecte que res és comparable...

185

Entra Orlando.

Escena 22: Isotta, Fidelio, Tristan i Orlando

ORLANDO: Tristan.
 TRISTAN: Amor meu.
 ORLANDO: T'estava buscant.
 TRISTAN: Doncs ja m'has trobat.
 ISOTTA: Hola, Orlando.
 FIDELIO: Hola, Orlando.

ISOTTA: Adeu, Orlando
 FIDELIO: Adeu, Orlando.

Marxen Fidelio i Isotta.

Escena 23: Tristan i Orlando

ORLANDO (*a Tristan, sospitant que tenen una aventura*): Fidelio i Isotta?

TRISTAN: Fidelio i Isotta.

ORLANDO: Isotta i Fidelio?

TRISTAN: Isotta i Fidelio.

ORLANDO: Tristan.

TRISTAN: Orlando.

ORLANDO: Tristan i Orlando.

TRISTAN: Orlando i Tristan.

ORLANDO: Tristan? Fidelio i Isotta...?

TRISTAN: Fidelio i Isotta.

ORLANDO: Isotta i Fidelio?

TRISTAN: Isotta i Fidelio.

ORLANDO: Tristan!

TRISTAN: Sí, Isotta? (*S'ha equivocat i ha dit el nom de la seva ex-amant.*)

ORLANDO: Ahh...

TRISTAN: Oh, perdona, m'he confós.

ORLANDO: Agrr...

TRISTAN: És el costum...

ORLANDO: Buuaaa... Tu encara l'estimes.

TRISTAN: Compte amb la gelosia, que és un monstre d'ulls verds que es burla de la carn que l'alimenta.

ORLANDO: Mira, el cornut que no estima qui l'ofèn viu molt feliç, però ah, quins minuts tan condemnats passa el que

estima i dubta, el que sospita, i tanmateix encara estima més.

TRISTAN: Vols dir que jo que no soc gelós no t'estimo?

ORLANDO: Ui, m'ha caigut. (*Ha llençat l'anell d'Hermínia que va arribar amb la capsa de la primera escena.*)

TRISTAN: Què és això?

ORLANDO: És un anell que he de tornar.

TRISTAN: A la meva estimada, Lúxur...

TRISTAN: Orlando? Orlando i Lúxur...? (*Sospita.*)

ORLANDO: Orlando i Tristan

TRISTAN: Orlando... i Lúxur?

ORLANDO: Lúxur i Teador (*afirmant que els ha vist junts.*)

TRISTAN: Lúxur i Teador?

TRISTAN: I Orlando?

ORLANDO: Orlando i Tristan.

TRISTAN: Orlando i Tristan?

ORLANDO: Tristan i Orlando.

TRISTAN: Tristan i Orlando?

ORLANDO: Orlando i Tristaaaaan (*marxant perseguint-se, jugant i rient.*)

TRISTAN: Orlando i Tristan, Tristan i Orlan...

ORLANDO (*Des de dins, estirant el nom*): Tristaaaaaaaan!

Marxen deixant l'escena buida quan entra Zànnia.

Escena 24: monòleg Zànnia

ZÀNNIA: Ja, ja, ja... Qui m'ho havia de dir que aquest viatge a Occident seria tan, tan, tan excitant. (*Encara sota els efectes de l'elixir i les trobades a les masmorres.*)

Quin palau més maco i més generós. Primer ens envien un comitè de benvinguda molt afectuós, que ens porta a

una festa estupenda a les masmorres, d'allà hem continuat la festa a la sala de les tortures on hi havia moltes joguines que provocaven tota mena de sensacions, com us ho diria? Com unes pessigolles, però d'aquestes que asfixien que no vols que parin, que donaven una escalforeta molt agradable, i tu només volies més calor i més pessigolletes i hi havia altres cossos, colors, olors, formes, tactes, sons. I quan jo només volia més calor i més pessigolles... ha marxat tothom.

He decidit trobar la gent i buscant i buscant entre els passadissos he anat a parar al port, i com que tenia gana m'he dit, calla que em faré un entrepà, he entrat a la cuina del vaixell i quan he obert l'armari dels condiments he vist que l'aceto balsamico di Mòdena no hi era, però el que sí que hi havia era l'elixir que s'havia quedat al vaixell, ui, la Zerlina, quan s'assabenti de que l'elixir s'havia quedat al vaixell, ui que «tontus».

188

En l'últim fragment entra Zerlina, que sent part del monòleg.

Escena 25: Zànnia i Zerlina

ZERLINA: Repeteix això que acabes de dir.

ZÀNNIA: Ui que «tontus», no? La Zerlina quan s'assabenti, tampoc? Que l'elixir s'havia quedat al vaixell?

ZERLINA: Que l'elixir s'havia quedat al vaixell? Dignes la veritat, no l'hauràs tastat?

ZÀNNIA: No i ara, només m'he fet un entrepà, perquè tenia gana.

ZERLINA: I de què era l'entrepà?

ZÀNNIA: De formatge.

ZERLINA: I te l'has fet amb el pa sol.

ZÀNNIA: No home no, que li he tirat una mica de... (*Fa el gest de posar gotes de l'elixir.*)

ZERLINA: No ens poséssim nerviosos... Concentrem-nos: què sents?

ZÀNNIA: Ara que ho dius, sento com una escalforeta a l'estómac.

ZERLINA: Fogots, fogots...

ZÀNNIA: No, no, és més aviat intestinal.

ZERLINA: I el cor, no sents unes palpitations?

ZÀNNIA: No, no, només vaig com fluixa...

Li dona l'elixir a Zerlina i surt corrents d'escena.

189

Escena 26: monòleg Zerlina

ZERLINA (*mirant l'ampolleta*): Em sembla que no el tastaré.

Aquesta sí que és bona! A qui volem enganyar? L'elixir que justificava totes les follies d'amor que han fet no és més que pur vinagre!

Ja hem begut oli! Vinagre... aceto, tant se val.

Tots hem perdut l'enteniment.

No en tenim i, si en teníem...

Inútilment l'hem tingut.

Perquè del tot ens l'hem begut.

Ai, quina set que té l'amor!

Set d'amor! Que, incapaç d'assadollar-se en ell mateix, no fa sinó créixer a cada glop!

L'amor *l'amour... l'amour... l'amour... l'amour.* (*Canta.*)

Des de fora se sent «¡Que la mateen!».

És el desig irrefrenable qui ha alimentat aquesta set.

I no ha trobat millor coartada que un fals elixir d'amor.

L'elixir d'amore... Una furtiva lac... (*Cantant.*) Una furtiva lacrima...

Des de fora se sent «¡Que la mateen!».

Sort que l'amor és cec.

Perquè si els enamorats poguessin veure les delicioses bogeries que ells cometen, si fos així, si per un moment en fossin conscients... l'amor es convertiria en una contínua tocata i fuga!

Perquè sense cap pretext, qui pot suportar la immersió en l'amor? Els huracans de la impaciència? L'ardor que devora nit i dia? Les delícies rutilants?

Qui podria beure de les mirades de l'amor i, ebri, enfonsar-s'hi quan el cor es fon com el gel amb el foc?

Qui podria estretament abraçar-se cridant: «l'amor em consum, m'uneixo a l'amor ebri d'amor. En les flames cremo i defalleixo; vivint moro i morint visc»?! Qui?!

190

Entra el fals príncep Lúxur –ja com a Capitàno– amb el fuet, l'agafa des de lluny i l'atrau fins a ell.

LÚXUR: Qui, qui? I jo què sé! (*La deixa anar.*)

ZERLINA (*a públic*): Jo tampoc. Però, i ara què? L'engany s'ha descobert. Cal treure'ls de l'error? No. Ja sigui vinagre o poció... millor no dir res i que es quedin enfollits per la passió. O serà amor. Potser desig? O només sexe.

LÚXUR: Què amagues, oh tu, potet?

ZERLINA: Només és el pretext. (*Intenta amagar l'elixir.*)

LÚXUR (*agafant-li*): Però jo hi veig escrit «Elixir d'Amore»...

Entra tothom a escena cridant: «Elixir d'Amore!».

Escena 27: finale precipitato i cançó

L'elixir desapareix de les mans de Capitano i en Teador, que diu que el té ell. Tots van cap a ell a buscar el potet entre els seus vestits... riuen i es toquen, divertits. Mes lluny Fidelio fa el mateix i tots el toquen buscant...

El Capitano repeteix la malifeta per tal que el toqui tothom...

Al mig del escàndol Zerlina i Zànnia comencen la cançó final (O mio bene), que tots segueixen, ja mirant a públic.

191

Fi

L'illa dels esclaus

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
L'ILLA DELS ESCLAUS

L'illa dels esclaus, marivodiada es va estrenar el 9 de setembre del 2006 a la Fira de Tàrraga amb el següent repartiment:

ARLEQUÍ, Toni Vinyals i Robert Gonzalez (en alternança)
IFICRATES, Òscar Bosch
CLEANTIS, Anna Coll
EUFROSINA, Laura López
TRIVELÍ, Dafnis Balduz
Violoncel·lista, Nerea de Miguel

Adaptació, dramaturgia, espai escènic
i direcció, Gemma Beltran (gb)
Il·luminació, Albert Faura (a.a.i.)
Assessor de vestuari, Ramon Ivars
Assessor de moviment, Pawel Rouba
Fotografies, Ros Ribas
Ajudant de producció, Maria del Pozo
Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. I amb el suport de Les Golfes de Can Fabra: Factoria d'Arts Escèniques, Sant Andreu Teatre (Sat) i Vol-Ras

Fragments al violoncel d'obres de Frescobaldi, Vivaldi i Boccherini.

Cançons a quatre veus

Tout l'univers obéit a l'amour, de Michel Lambert amb transcripció de Jordi Arquimbau i la col·laboració de Joan Sans.

L'illa dels esclaus, marivodiada

(*Marivaudage*, del francès, 'coqueteig lleuger i enginyós')

Adaptació de l'obra de P. Marivaux (França, 1725)

Ificrates i Arlequí, el seu criat, juntament amb Eufrosina i la seva criada Cleantis han naufragat i es troben en una illa dominada per esclaus alliberats.

Obligats a acceptar les seves lleis, els patrons seran esclaus i els criats seran els nous amos.

Metàfora sobre la corrupció inherent als mecanismes del poder a través dels esclaus (alliberats), de l'illa de Marivaux que suplantem en aquesta obra el paper dels seus senyors.

Comèdia francesa impregnada de la tradició de la comèdia de l'art italiana. És a dir, joc escènic que enllaça les qualitats del teatre francès de Marivaux amb la tradició del teatre italià del Renaixement.

Una peça imminentment social i sorprenentment actual, on els aristòcrates insisteixen en els seus jocs de saló i els criats segueixen seduït amb astúcia verbal.

gb

Clip de l'espectacle: <https://youtu.be/0f4qRzNo9Ys>

Personatges

196

IFICRATES
ARLEQUÍ
EUFROSINA
CLEANTIS
TRIVELÍ

L'escenari se situa a l'Illa dels esclaus. La platea del teatre representa el mar.

Escena I

Ificrates entra caminant a l'escenari, amb semblant trist, sospirant.

IFICRATES: Arlequí?

ARLEQUÍ (*amb una ampolla de vi lligada al cinturó*): Patró?

IFICRATES: Què serà de nosaltres en aquesta illa?

ARLEQUÍ: Ens tornarem prims, esquelètics i després, morts de gana: això és el que hi ha.

IFICRATES: Només nosaltres hem escapat del naufragi, tots els nostres companys han mort, i ara mateix envejo el seu destí.

ARLEQUÍ: Ai! S'han ofegat al mar i nosaltres tenim la mateixa possibilitat.

IFICRATES: Escolta: quan el nostre vaixell va xocar contra les roques, alguns dels nostres van tenir temps de llançar-se a la xalupa. És veritat que les ones la van cobrir, no sé què se n'ha fet, però potser hauran tingut la sort d'arribar a algun lloc de l'illa, i el meu parer és que els busquem.

ARLEQUÍ: Busquem, no hi ha cap mal en això, però abans descansem per remullar la gola amb aigües. He salvat la meua pobra ampolla, és aquí; en beuré les dues terceres parts, com és de justícia, i aleshores us en donaré la resta.

IFICRATES: Eh! No hem de perdre temps, segueix-me, no negligim res per sortir d'aquí. Si no em salvo, estic perdut, mai no tornaré a veure Atenes, perquè som a l'Illa dels esclaus.

ARLEQUÍ: Oh, oh! Quina raça és aquesta?

IFICRATES: Són esclaus de Grècia rebel·lats contra els seus amos i des de fa cent anys han anat a establir-se en una illa, i em sembla que és aquesta: *guaita*, sens dubte aquestes seran algunes de les seves cabanes, i el seu costum, estimat Arlequí, és matar tots els amos que troben o bé reduir-los a l'esclavitud.

198

ARLEQUÍ: Eh!... Cada país té els seus costums; maten els amos, està bé, també ho he sentit a dir, però diuen que no fan res als esclaus com jo.

IFICRATES: Això és veritat.

ARLEQUÍ: I almenys estem vius.

IFICRATES: Però corro el risc de perdre la llibertat i potser la vida, Arlequí, amb això no en tens prou per plànyer-me?

ARLEQUÍ (*prenent l'ampolla per beure*): Ah! Us planyo amb tot el meu cor, això és just.

IFICRATES: Aleshores, segueix-me

ARLEQUÍ (*xiulant*): Hi, hi, hi!...

IFICRATES: Com? Què vols dir?

ARLEQUÍ (*distret, cantant*): Tralarà...

IFICRATES: Parla d'una vegada! Anem a veure! Has perdut el cap? En què penses?

ARLEQUÍ (*rient*): He, he, he! Senyor Ificrates, quina aventura tan divertida; us planyo, de debò, però no puc evitar de riure.

IFICRATES (*dient les primeres paraules, a part*): El canalla abuseja de la meva situació, he fet malament de dir-li on som. Arlequí, la teva alegria és fora de lloc, continuem avançant per aquest costat.

ARLEQUÍ: Tinc les cames tan adormides...

IFICRATES: Anem avançant, t'ho prego.

ARLEQUÍ: T'ho prego, t'ho prego, que cortès i educat us heu tornat; és l'aire del país que fa això.

IFICRATES: Anem i afanyem-nos, fem només mitja llegua per la costa per buscar la nostra xalupa, que potser trobarem amb una part de la nostra gent; i en aquest cas, ens tornarem a embarcar amb ells.

ARLEQUÍ (*fent broma*): Facinerós, com sabeu presentar les coses. (*Canta.*)

IFICRATES (*contenint la còlera*): La veritat és que no t'entenc, estimat Arlequí.

ARLEQUÍ: Estimat patró, els vostres compliments m'afalaguen; els que teniu el costum de fer-me a cops de bastó no són comparables a aquests, i el bastó és a la xalupa.

IFICRATES: I ara, que no ho saps que t'estimo?

ARLEQUÍ: Sí, però les marques de la vostra amistat cauen sempre sobre les meves espatlles i aquest no és un bon lloc. Així que, mireu, pel que fa la nostra gent, que Déu els beneeixi; si són morts, serà per molt de temps; si estan vius, se'ls passarà, i se me'n refot.

IFICRATES (*una mica emocionat*): Però, els necessito!

ARLEQUÍ (*amb indiferència*): Oh! És molt possible, cadascú té les seves coses; jo no us vull molestar.

IFICRATES: Esclau insolent!

ARLEQUÍ (*rient*): He! He! Parleu la llengua «d'Atenes», mal argot que ja no entenc més.

IFICRATES: És que em negues com a amo teu, i ja no ets el meu esclau?

ARLEQUÍ (*fent: se enrere, amb semblant seriós*): Ho vaig ser, ho confesso per vergonya teva; però està bé, et perdono: els homes no valen res. Al país d'Atenes, era el teu esclau, em tractaves com a un pobre animal, i deies que això era just, perquè eres el més fort. Doncs bé, Ificrates, aquí en

trobaràs de més forts que tu; et tocarà a tu ésser l'esclau, també et diran que això és just, i ja veurem què pensaràs d'aquella justícia, ja em diràs com et sents, aquí t'espero. Quan hakis sofert, seràs més raonable, sabràs millor el que és permès de fer sofrir als altres. Tot aniria més bé al món si els que s'assemblen a tu rebessin la mateixa lliçó. Adeu, amic meu, vaig a trobar els meus companys i els teus amos.

IFICRATES (*desesperat, corrent darrere d'ell amb l'espasa a la mà*): Déu meu! És possible ésser més desgraciat i ultratjat que jo? Miserable, no mereixes viure.

ARLEQUÍ: A poc a poc! Les teves forces han minvat, perquè ja no t'obeeixo, tingues en compte això.

200

Escena II

Trivelí arriba acompanyant una dama i la seva donzella, i van corrents cap a Ificrates quan el veuen amb l'espasa a la mà.

TRIVELÍ (*aturant i desarmant Ificrates*): Atureu-vos. Què voleu fer?

IFICRATES: Castigar la insolència del meu esclau.

TRIVELÍ: El vostre esclau? Esteu equivocats i us ensenyarem a corregir els vostres termes. (*Pren l'espasa d'Ificrates i l'entrega a Arlequí.*)

Preneu aquesta espasa, company, és vostra.

ARLEQUÍ: Que el cel us guardi valent, brau camarada.

TRIVELÍ: Com us dieu?

ARLEQUÍ: És el meu nom el que demaneu?

TRIVELÍ: Sí, naturalment.

ARLEQUÍ: No en tinc, camarada.

TRIVELÍ: Com, que no en teniu?

ARLEQUÍ: Només tinc els sobrenoms que m'ha donat, unes vegades em diu «Arlequí» i altres «Ep!»

TRIVELÍ: Ep, el terme és sense mirament, reconec aquests senyors amb aquestes llibertats. I ell, com es diu?

ARLEQUÍ: Oh! Diantre, es diu pel seu nom, ell. És el senyor Ificrates.

TRIVELÍ: Doncs bé, ara canviu de nom; sigueu el senyor Ificrates al vostre torn; i vós, Ificrates, digueu-vos «Arlequí», o bé «Ep!»

ARLEQUÍ (*saltant d'alegria, al seu amo*): Oh, oh! Com riurem, Senyor Ep!

TRIVELÍ: En prendre el seu nom, estimat amic, recordeu que us el donem molt menys per satisfer la vostra vanitat que per a corregir-lo del seu orgull.

ARLEQUÍ: Sí, sí! Corregim, corregim!

IFICRATES (*mirant a Arlequí*): Canalla!

ARLEQUÍ: Doncs bé, parleva, amic meu, tenim aquí una altra llibertat que s'està prenent; això forma part del joc?

TRIVELÍ (*a Arlequí*): En aquest moment, pot dir-vos el que vulgui.
(*A Ificrates:*) Arlequí, la vostra ventura us afligeix i esteu indignat amb Ificrates i nosaltres. No us amoïneu, alleugeu-vos amb el furor més viu; tracteu-lo de miserable i a nosaltres, també. Ara tot és permès; però una vegada passat aquest moment, no oblideu que sou Arlequí, que aquest és Ificrates i que sou per a ell el mateix que ell era per a vós: aquestes són les nostres lleis i el meu càrrec a la República és el de fer-les complir en aquest districte.

ARLEQUÍ: Ah! Quin càrrec més bonic!

IFICRATES: Jo, l'esclau d'aquest miserable!

TRIVELÍ: També ell ha estat el vostre!

ARLEQUÍ: Per desgràcia n'hi ha prou amb que sigui molt obedient, i tindrà mil bondats amb ell.

IFICRATES: Em doneu la llibertat de dir-li el que em plagui; no n'hi ha prou; concediu-me a més a més un bastó!

ARLEQUÍ: Company, té ganes de parlar a la meua esquena, i la poso sota la protecció de la República, almenys.

TRIVELÍ: No tingueu por!

CLEANTIS (*a Trivelí*): Senyor, jo també soc esclava, i del mateix vaixell. No us oblideu de mi, si us plau.

TRIVELÍ: No, bella jove. He endevinat la vostra condició pel vostre vestit, i anava a parlar-vos del que us concerneix quan l'he vist amb l'espasa a la mà. Deixeu-me acabar el que havia de dir. Arlequí!

ARLEQUÍ (*pensant que el criden*): Hola! Ah, és veritat, em dic Ificrates!

TRIVELÍ (*continuant*): Tracteu de calmar-vos; sabeu qui som.

ARLEQUÍ: Oh, caram! Una gent molt amable.

CLEANTIS: I raonables.

TRIVELÍ: No m'interrompeu, fills meus; crec que sabeu qui som.

Quan els nostres pares, irritats per la crueltat del seus amos, van abandonar Grècia i van venir a establir-se aquí, pel ressentiment dels ultratges que havien rebut dels seus patrons, la primera llei que van fer va ser la de treure la vida a tots els amos que l'atzar o el naufragi portessin a la seva illa i, per tant, tornar la llibertat a tots els esclaus. La venjança havia dictat aquesta llei. Vint anys després, però la raó la va abolir i en va dictar una altra, més suau. Ja no ens vengem de vosaltres, us corregim; ja no és la vostra vida el que perseguim, és la barbàrie dels vostres cors el que volem destruir; us llancem a l'esclavitud per tornar-vos més sensibles als mals que s'hi pateixen; us humiliem a fi que, trobant-nos superbs, us reprotxeu el fet d'haver-ho estat. La vostra esclavitud, o més aviat el vostre curs d'humanitat dura tres anys, al terme dels quals us alliberem si els vostres amos estan contents amb els

vostres progressos i, si no, us retenim per caritat envers els nous desgraciats que aniríeu a fer en altres llocs; i per bondat envers vosaltres, us casem amb una de les nostres ciutadanes. Aquestes són les nostres lleis pel que fa al cas, aprofiteu el seu rigor saludable. Doneu gràcies al destí que us ha conduït aquí, us ha lliurat a les nostres mans, durs, injustos i orgullosos. Us trobeu en mal estat, emprendrem la vostra curació, sou menys els nostres esclaus que els nostres malalts, i tardem només tres anys en tornar-vos sans, és a dir, persones honrades i generosos per tota la vostra vida.

ARLEQUÍ: I tot això de franc, sense purga ni sangria. Serà possible gaudir de salut a millor preu?

TRIVELÍ: A més, no intenteu fugir. Seria un intent sense èxit i faríeu la vostra desgràcia; comenceu el vostre nou règim de vida per la paciència.

ARLEQUÍ: Com que és per al seu bé, que més es pot dir?

TRIVELÍ (*als esclaus*): Quant a vosaltres, fills meus, que esdevingueu lliures i ciutadans. Us intercanviareu els vestits. És una ordre concreta. Ificrates viurà en aquesta cabana amb el nou Arlequí, i aquesta bella jove s'allotjarà en l'altra. Allà us donarà de menjar si ho necessiteu. (*A Arlequí:*) Ara, passeu a aquesta casa que és aquí al costat, on se us donarà de menjar si ho necessiteu. A més a més, us comunico que teniu vuit dies per gaudir del canvi d'estat, després dels quals se us donarà, com a tothom, una ocupació convenient. Us en podeu anar. Aquí us espero. (*A les dones:*) I vosaltres, quedeu-vos.

Arlequí, que marxa, fa grans reverències a Cleantis.

Escena III

Trivelí, Cleantis, esclava, i Eufrosina, la seva senyora.

TRIVELÍ: Aleshores, compatriota meva, perquè ja veig la nostra illa com la vostra pàtria, digueu-me el vostre nom.

CLEANTIS (*saludant*): Em dic Cleantis i ella, Eufrosina.

TRIVELÍ: Cleantis? Pot passar.

CLEANTIS: També tinc malnoms. Us faria gràcia conèixer-los?

TRIVELÍ: És clar que sí. Quins són?

CLEANTIS: En tinc una llista: Beneita, Ridícula, Ximple, Estúpida, Imbècil, etcètera.

EUFROSINA (*rondinant*): Seràs impertinent!

CLEANTIS: Veu, veu, un altre que m'oblidava.

TRIVELÍ: En efecte, ens agafa *in fraganti*. Al vostre país, Eufrosina, els insults es diuen aviat a tots aquells a qui se'ls pot dir impunement.

EUFROSINA: Ai! Què voleu que li respongui en l'estranya aventura en què em trobo.

CLEANTIS: Oh! Vaja, ja no és tan senzill respondre'm. Abans no hi havia res més fàcil; només se les havia amb gent pobra: feien falta tantes cerimònies? Fes això, ho vull, calla ximple! I ja s'havia acabat. Però ara s'ha de parlar amb seny; per a la senyora és un llenguatge desconegut, n'aprendrà amb el temps; s'ha de tenir paciència; obraré tan bé com pugui per fer-la progressar.

TRIVELÍ (*a Cleantis*): Modereu-vos, Eufrosina.

(*A Eufrosina*): I vós, Cleantis, no us abandoneu al vostre dolor. No puc canviar les nostres lleis, ni alliberar-vos d'elles; us he fet veure que n'eren d'elogiables i benèfiques per a vós.

CLEANTIS: Hum! Estaré molt enganyada si millora.

TRIVELÍ: Però com que sou d'un sexe naturalment força dèbil,

i que per això heu hagut de cedir –més fàcilment que un home– als exemples d'altivesa, de menyspreu i de duresa que us han donat a casa vostra en contra dels vostres semblants, tot el que puc fer per a vós és demanar a Eufrosina d'examinar amb bondat els torts que teniu amb ella a fi d'avaluar-los amb justícia.

CLEANTIS: Oh! Mireu, tot això és massa savi per a mi, i no entenc res; no donaré més voltes a l'assumpte, jo examinaré com ella examinava; el que vindrà, ho prendrem.

TRIVELÍ: A poc a poc, sense venjança.

CLEANTIS: Però, valent amic nostre, al cap i a la fi, parlem del seu sexe, té el defecte de ser feble, li ofereixo un altre tant; no tinc la virtut de ser forta. Si he de disculpar totes les seves males maneres envers mi, doncs haurà d'excusar també el rancor que tinc en contra d'ella; perquè jo soc tan dona com ella; veurem qui decidirà. Que no soc la senyora, per una vegada? Doncs bé, que comenci sempre per excusar el meu rancor; i després, jo li perdonaré quan pugui el que m'ha fet; que esperi.

EUFROSINA (*a Trivelí*): Quins raonaments! És necessari que m'exposeu a sentir-los?

CLEANTIS: Sofriu-los, senyora, és el fruit de les vostres obres.

TRIVELÍ: Apa, Eufrosina, modereu-vos.

CLEANTIS: Què voleu que us digui? Quan s'està carregat d'ira, no hi ha cosa millor perquè passi que accontentar-la una mica, enteneu? Quan l'hagi renyat només una dotzena de vegades, a tot plaer, ja s'haurà descarregat, però necessito fer-ho.

TRIVELÍ (*a part, a Eufrosina*): Això ha de seguir el seu curs; però consoleu-vos, s'acabarà més aviat del que us penseu. (*A Cleantis*;) Espero, Eufrosina, que perdreu el vostre rancor, i com a amic jo hi us exhorto. Passem ara a l'examen del seu caràcter; és necessari que me'n feu un retrat, que

s'ha de fer al davant de la persona que es retrata a fi que s'hi reconegui, que es ruboritzi de les seves ridiculeses, si en té, i que s'esmeni. Com podeu veure, tenim amb això bones intencions. Som-hi, comencem.

CLEANTIS: Sí que n'està, això, de ben inventat. Som-hi, estic llista i pregunteu-me, estic forta en aquesta matèria.

EUFROSINA (*amb dolçor*): Us ho prego, senyor, deixeu que em retiri i que no escolti el que va a dir.

TRIVELÍ: Malauradament, estimada senyora, això es fa només per vós; ha de ser en la vostra presència.

CLEANTIS: Quedeu-vos, quedeu-vos, una mica de vergonya passa aviat.

TRIVELÍ: Vana, posturera i coqueta, més o menys és sobre això que us preguntaré a l'atzar. Això la concerneix?

CLEANTIS: Vana, posturera, coqueta... sí això la concerneix? Eh, aquí tenim la meva estimada mestressa! És el seu viu retrat.

EUFROSINA: És que no n'hi ha prou, senyor?

TRIVELÍ: Ah! Us felicito pel petit mal tràngol en què això us posa; veieu, és un bon signe i em fa presagiar un bon futur; però aquests no són res més que els grans trets; els haurem de detallar una mica. Per exemple, en què li trobeu doncs els defectes de què parlem?

CLEANTIS: En què? Per tot arreu, a totes hores, en tots els llocs; us he dit de preguntar-me; però, per on començar, no ho sé, em perdo; hi ha tantes coses, n'he vistes tantes, n'he notades tantes, de tota mena, que em faig un embolic. La senyora està callada, la senyora parla, mira, està trista, està alegre; silenci, paraules, mirades, tristesa i alegria, és tot el mateix, sols el color és diferent; és vanitat muda, contenta o irritada; és coqueteria xerraire, gelosa o curiosa: és sempre la senyora, sempre vana o coqueta, una rere l'altra o les dues a la vegada. Això és així, això és per on començo, res més que això.

EUFROSINA: No sé si em podré contenir.

TRIVELÍ: Doncs espereu, només és el principi.

CLEANTIS: La senyora es lleva. Ha dormit bé, el son l'ha embellit, se sent viva i amb esclat als ulls? Ràpid, a les armes, el dia serà gloriós, «que em vesteixin». La senyora veurà gent avui, anirà als espectacles, les passejades, les tertúlies, el seu rostre es pot mostrar, pot sostenir la llum de ple dia, donarà gust de veure'l, només s'ha de passejar fogosament, està en condicions, no hi ha res a témer.

TRIVELÍ (*a Eufrosina*): Ho està explicant prou bé.

CLEANTIS: Al contrari, la senyora ha descansat malament? Ah! Que em portin un mirall! Quin mal aspecte tinc! Quina mala cara que faig! Entretant, es mira, fa proves amb el rostre de mil maneres; res reeixit; ulleres, cutis apagat, ja s'ha acabat; s'ha de cobrir aquest rostre, tan sols tindrem *négligé*, la senyora no veurà ningú avui, ni tan sols la llum del dia, si pot; almenys a la seva habitació estarà a les fosques. Mentrestant arriben visites, què pensaran de la cara de la senyora? Creuran que s'està tornant lletja; donarà aquest gust a les seves amigues? No, ja veureu, hi ha remei per a tot. Com us trobeu, senyora? Molt malament, senyora, he perdut la son, fa vuit dies que no acluco els ulls. No goso mostrar-me, faig por. I això vol dir: senyors, adoneu-vos almenys que aquesta no soc jo; no em mireu, diferiu la vostra visita, no em jutgeu avui; espereu que hagi dormit. Jo sentia tot això; perquè nosaltres, els esclaus, estem dotats en contra dels nostres amos d'una perspicàcia... Oh! No són res més que una pobra gent per a nosaltres.

TRIVELÍ (*a Eufrosina*): Coratge, senyora, aprofiteu aquesta pintura, ja que em sembla fidel.

EUFROSINA: Ja no sé per on vaig.

CLEANTIS: Aneu per les terceres parts i acabaré, si no us és molèstia.

TRIVELÍ: Acabeu, acabeu, la senyora bé aguantarà la resta.

CLEANTIS: Us recordeu d'una nit en que éreu amb aquest cavaller tan ben plantat? Jo era a la vostra cambra, parlàveu en veu baixa; però tinc l'oïda fina; volíeu agradar-li sense que es notés, parlàveu d'una dona que ell veia molt sovint. «Aquesta dona, si que és amable», dèieu; té els ulls petits, però molt dolços, i aleshores obríeu els vostres, us donàveu uns aires, gestos amb el cap, petites contorsions, una vivesa. Jo me'n reia. Malgrat això, el cavaller hi va caure de quatre potes; us va oferir el seu cor. «A mi?», diguéreu. «Sí, senyora, a vós mateixa, la més amable que existeix al món». «Continueu, agosarat, continueu», diguéreu traient-vos els guants amb el pretext de demanar-me'n uns altres; però teniu belles mans, les veié, les agafà, les besà. Això animà la seva declaració; i tot això pels guants que demanàveu. Doncs bé, és o no és així?

TRIVELÍ (*a Eufrosina*): De debò, té raó?

CLEANTIS: Escolteu, escolteu, vet aquí el més graciós. Un dia que podia sentir-me, però que pensava que jo no ho sospitava, vaig parlar d'ella i vaig dir: «Oh! S'ha de dir que la senyora és una de les dones més belles del món». Quantes bondats no em va valer durant vuit dies aquesta petita frase. En una ocasió semblant, vaig intentar dir que la senyora era una dona molt raonable: oh, no vaig obtenir res amb això, no va caure bé; i era ben fet, perquè l'afalagava.

EUFROSINA: Senyor, no em quedaré, o bé em faran quedar per força. No ho puc suportar més.

TRIVELÍ: Doncs, n'hi ha prou per ara.

CLEANTIS: Anava a parlar dels fogots melindrosos als quals la senyora és propensa a la mínima olor. No sap que un dia vaig posar flors al costat del seu llit sense que se n'adonés, per veure què passava. M'esperava un fogot: encara ha

d'arribar. L'endemà, quan es trobava acompanyada, una rosa va fer la seva aparició. Crac! Li van arribar els fogots.

TRIVELÍ: Ja n'hi ha prou, Eufrosina, passegeu-vos un moment a uns passos de nosaltres perquè he de dir-li alguna cosa; es reunirà amb vós després.

CLEANTIS (*marxant*): Sobretot, recomaneu-li que sigui dòcil. Adeu, bon amic nostre, us he divertit, me'n felicito; una altra vegada us explicaré com la senyora sovint deixa de posar-se bells vestits per posar-se un *negligé* que li marqui suaument la cintura. Aquest vestit és una finesa més; semblaria que una dona que s'ho posa no es preocupa d'aparentar, però pot comptar. S'enquibeix en una cotilla atractiva, ensenya la seva bona forma natural; com dient a la gent: mireu les meves gràcies, són ben meves i, d'altra banda, també vol dir: veieu com em vesteixo, quina simplicitat, no hi ha cap coqueteria en la meua manera de fer.

TRIVELÍ: Però, us he preguntat de deixar-nos.

CLEANTIS: Ja surto, i aviat prosseguirem la xerrada, que serà molt distreta, perquè veureu també de quina manera la senyora entra en una llotja d'espectacle, amb quina afectació, amb quin aire majestuós i malgrat això distret, com qui no hi pensa; perquè és la bona educació que dona aquest tipus d'orgull. Veureu com, dins la llotja, llança una mirada d'indiferència i menyspreu a les dones que es troben al costat i que no coneix! Fins després, amic meu, me'n vaig al nostre allotjament.

Escena IV

TRIVELÍ: Aquesta escena us ha cansat una mica, però no us resultarà inútil.

EUFROSINA: Sou uns bàrbars.

TRIVELÍ: Som persones honrades que us instruïm, res més. Us queda encara una formalitat per complir.

EUFROSINA: Més formalitats?

TRIVELÍ: Aquesta és una cosa de no res; he de fer una relació de tot el que acabo de sentir, i de tot el que aneu a respondre'm. Conveniu en tot els melindros d'amor propi que us acaba d'atribuir?

EUFROSINA: Jo, convenir: hi? Com, falsedats semblants són creïbles?

TRIVELÍ: Oh! Molt creïbles, en podeu estar segura. Si hi conveniu, això contribuirà a millorar la vostra situació; no us dic res més. Esperarem que havent-vos reconegut, abjureu un dia de totes aquestes bogeries que fan que un només s'estimi a si mateix, i que han distret el vostre bon cor d'una infinitat d'atencions més lloables. Si, al contrari, no conveniu en el que ha dit, se us mirarà com a incorregible, i això retardarà el vostre alliberament.

EUFROSINA: El meu alliberament! Ah! Puc esperar-lo?

TRIVELÍ: Sí, us el garanteixo amb les condicions que us he dit.

EUFROSINA: Aviat?

TRIVELÍ: Sens dubte.

EUFROSINA: Senyor, doncs feu com si estigués d'acord amb tot.

TRIVELÍ: Com, m'esteu aconsellant que menteixi?

EUFROSINA: En veritat, aquestes són condicions estranyes, és indignant.

TRIVELÍ: Humilien una mica, però això va molt bé. Decidiu-vos; una llibertat molt propera és el preu de la veritat. Però, escolteu, que no us assembleu al retrat que s'ha fet?

EUFROSINA: Però...

TRIVELÍ: Què?

EUFROSINA: Hi ha una part de veritat, per aquí per allà.

TRIVELÍ: Per aquí per allà, confesseu tots els fets? N'ha dit massa? Ha dit només el que calia? Afanyeu-vos, tinc altres coses a fer.

EUFROSINA: Necessiteu una resposta tan exacta?
 TRIVELÍ: Doncs sí, senyora, i tot això pel vostre bé.
 EUFROSINA: A veure...
 TRIVELÍ: I després?
 EUFROSINA: Soc jove.
 TRIVELÍ: No us demano la vostra edat.
 EUFROSINA: Una té un cert rang, vol agradar.
 TRIVELÍ: I per això el retrat se us assembla.
 EUFROSINA: Crec que sí.
 TRIVELÍ: Ah! Aquí tenim el que necessitàvem. També trobeu el retrat una mica risible, veritat?
 EUFROSINA: S'ha de confessar.
 TRIVELÍ: Perfecte! Estic content, estimada senyora. Aneu a reunir-vos amb Cleantis. Us torno el vostre nom per donar-vos testimoni de la meva paraula. No us impacienteu, mostreu una mica de docilitat i el moment esperat arribarà.
 EUFROSINA: Em fio de vós.

211

Escena V

Arlequí, Ificrates (que han canviat de vestit), Trivelí

ARLEQUÍ: Tralarí, tralarà, tralariro, tralari. Alegre, company, el vi de la República és meravellós, em vaig beure la meva pinta, a la valenta, perquè estic tan assedegat des que soc amo que aviat tindrè encara set d'una altra pinta. Que el cel conservi la vinya, el vinyater, la verema i les caves de la nostra admirable República!

TRIVELÍ: Està bé, distraieu-vos, company meu. Esteu content d'Arlequí?

ARLEQUÍ: Sí, és un bon minyó. En podré fer alguna cosa. A vegades sospira i li he prohibit això sota pena de desobe-

diència. I li he ordenat alegria! (*Agafa el seu amo de la mà i balla.*)

TRIVELÍ: M'alegreu a mi també.

ARLEQUÍ: Oh! Quan estic alegre, estic de bon humor.

TRIVELÍ: Molt bé. Estic encantat de veure-us satisfet d'Arlequí. Pel que es veu, no teníeu gaires motius de queixa amb ell, al seu país.

ARLEQUÍ: Com, allà? Sovint li desitjava un mal de tots els diables, perquè a vegades era insuportable. Però ara que soc feliç, tot està pagat, l'he lliurat d'obligacions.

TRIVELÍ: Us estimo per aquesta causa i em commoveu. Voleu dir que aprofitareu modestament la vostra bona fortuna i que no li causareu pena.

ARLEQUÍ: Pena? Ah! Pobre home! Potser seré un pèl insolent, ja que soc l'amo.

TRIVELÍ: Ja que soc l'amo: teniu raó.

ARLEQUÍ: Sí, perquè quan s'és amo s'actua francament, sense miraments, i a vegades tenir pocs miraments condueix un home honest a ser impertinent.

TRIVELÍ: Oh! No importa, ja veig que no sou dolent.

ARLEQUÍ: Ah! Només soc torracollons.

TRIVELÍ (*a Ificrates*): No us espanteu del que vaig a dir. (*A Arlequí:*) Informeu-me d'una cosa: com es comportava allà, tenia algun defecte d'humor, de caràcter?

ARLEQUÍ (*rient*): Ah! Amic meu, teníeu malícia, m'esteu demanant que faci teatre.

TRIVELÍ: Doncs, aquest caràcter és molt extravagant?

ARLEQUÍ: Per ma fe, és una farsa.

TRIVELÍ: No hi fa res. En riurem.

ARLEQUÍ (*a Ificrates*): Em promets de riure'n tu també?

IFICRATES (*en veu baixa*): Que vols acabar de desesperar-me? Què vas a dir-li?

ARLEQUÍ: Deixa'm fer; quan t'hagi ofès, et demanaré perdó després.

TRIVELÍ: Només es tracta d'una bagatella; he demanat el mateix a la noia que heu vist, sobre les escenes de la seva senyora.

ARLEQUÍ: Doncs bé, tot el que us ha explicat, no són més que bogeries que fan llàstima, mesquineses?

TRIVELÍ: Teniu raó una altra vegada, això és veritat.

ARLEQUÍ: Doncs, jo us ofereixo el mateix. Aquest pobre noi no donarà més de si: extravagància, mesquineses, això és el seu lot: no són aquests pellingots tan macos dignes de ser airejats? Atabalat per naturalesa, atabalat per imitació, perquè a les dones els agraden així: un dilapidador; ranci quan s'ha de ser generós, lliberal quan s'ha de ser conservador: bo a l'hora de manllevar, dolent a l'hora de pagar, avergonyit de ser prudent, orgullós de ser excèntric, un pèl burlesc de la bona gent; un pèl jactanciós, amb una pila d'amants a qui no fa cas: aquí teniu el meu home. Val la pena fer el seu retrat?

(*A Ificrates:*) No, no ho faré amic meu, no pateixis.

TRIVELÍ: En tinc prou amb aquest esbós.

(*A Ificrates:*) Ara només heu de certificar com a veritable el que acaba de dir.

IFICRATES: Jo?

TRIVELÍ: Vós mateix. La senyora que era aquí fa poc ha fet igual; us explicarà els motius que l'han decidit. Creieu-me. Es tracta del més gran bé que pugueu desitjar.

IFICRATES: Del més gran bé? Si és així, en certa manera hi ha en això alguna cosa que podria prou convenir-me.

ARLEQUÍ: Agafa-ho tot, és un vestit fet a la teva mida.

IFICRATES: És que vols que confessi ser un ridícul?

ARLEQUÍ: Tant li fa quan un ho ha estat.

TRIVELÍ: Només teniu això per dir-me?

IFICRATES: Doncs, diguem la meitat per sortir del pas.

TRIVELÍ: Diguem-ho tot.

IFICRATES: Bé. (*Arlequíriu amb totes les seves forces.*)

TRIVELÍ: Heu fet molt bé, no hi perdreu res. Adeu, aviat tindreu notícies meves.

Escena VI

Cleantis, Ificrates, Arlequí, Eufrosina.

CLEANTIS: Senyor Ificrates, es pot saber de què rèieu?

ARLEQUÍ: Ric del meu Arlequí, que ha confessat que és un ridícul.

214

CLEANTIS: Això em sorprèn perquè té l'aspecte d'un home raonable. Si voleu veure una vertadera coqueta, per confessió pròpia, mireu la meva donzella.

ARLEQUÍ (*mirant-la*): Carai, quan aquesta cara fa la berganta, és el seu posat. Però, parlem d'altres coses, bella damisella; què farem ara que estem alegres?

CLEANTIS: Eh! Però... una conversació elegant.

ARLEQUÍ: Temo que això us faci badallar. Ja estic badallant. Si m'enamorés de vós, em divertiria més.

CLEANTIS: Està bé; sospireu per mi, perseguiu el meu cor, agafeu-lo si podeu, no us ho impedeixo; sou vós qui m'ha de fer la cort, aquí estic, us espero: però tractem l'amor amb belles maneres; ja que ens hem tornat amos, procedim cortesament, i com la gent elegant.

ARLEQUÍ: Sí, és clar. Així anirem més de pressa.

CLEANTIS: Penso una cosa, diguem que ens portin seients perquè semblen gent asseguda i per escoltar els discursos galants que m'aneu a adreçar. Bé s'ha de gaudir de la nostra condició, assaborir: ne el plaer.

ARLEQUÍ: La vostra voluntat val una ordre. (*A Ificrates:*) Arlequí, de pressa, seients per a mi i poltrones per a la senyora.

IFICRATES: És que em pots ocupar en aquestes coses?

ARLEQUÍ: La República ho vol.

CLEANTIS: Escolteu, escolteu, més aviat passem-nos d'aquesta manera, i sense deixar de conversar; amb habilitat farem girar la conversa sobre la vostra inclinació envers mi inspirada pels meus ulls. Perquè, ho repeteixo, en aquest moment som gent educada; cal pensar-hi, ja res de la familiaritat de criats. Som-hi, procedim amb noblesa, no estalvieu ni galanteries ni reverències.

ARLEQUÍ: I vós, no estalvieu els melindros. Coratge! Encara que sigui només per burlar-nos dels nostres amos. Retindrem els nostres criats amb nosaltres?

CLEANTIS: No cal dir-ho. Podem estar sense ells? Són el nostre seguici. Que s'allunyin solament.

ARLEQUÍ (*a Ificrates*): Enretireu-vos a deu passes. (*Ificrates i Eufrosina s'allunyen fent escarufs de sorpresa i pena; mentre s'allunyen, Cleantis mira a Ificrates i Arlequí, a Eufrosina.*)

ARLEQUÍ (*passajant a l'escenari amb Cleantis*): Heu notat, senyora, la claredat del dia?

CLEANTIS: Està fent el millor temps del món; se'n diu un dia amorós.

ARLEQUÍ: Un dia amorós? Així doncs senyora, m'assemblo al dia.

CLEANTIS: Com, que us hi assembleu?

ARLEQUÍ: Eh, renoi! Que existeix algun mitjà per a no ser amorós quan un es troba al davant de les vostres gràcies. (*Després d'aquesta paraula, salta de joia*). Oh! Oh! Oh!

CLEANTIS: Què us passa, desfigureu la nostra conversa?

ARLEQUÍ: Oh! No passa res; és que m'estic aplaudint.

CLEANTIS: Suprimiu aquests aplaudiments. Ens destorben (*continuant*). Ja sabia que les meves gràcies comptarien per a alguna cosa aquí. Senyor, sou galant, us passegeu amb mi, em dieu tendreses; però acabem, ja n'hi ha prou, us dispenso de les galanteries.

ARLEQUÍ: I jo us agraeixo les vostres dispenses.

CLEANTIS: M'aneu a dir que m'estimeu, ja ho veig; digueu-ho, senyor, digueu-ho; per fortuna no m'ho creuré gens ni mica; sou galant, però presumit i no sereu persuasiu.

ARLEQUÍ (*agafant-la del braç i posant-se de genolls*): M'hauré d'agenollar, senyora, per convèncer-vos de la meva flama i de la sinceritat del meu cor abrusant-se d'amor.

CLEANTIS: Però això s'està posant seriós! Deixeu-me. No vull cap història galant; aixequen-vos. Quina vivacitat! S'ha de dir que se us estima? No podríem passar amb menys? Que estrany que és això!

ARLEQUÍ (*rient, de genolls*): He, he, he! Que bé que marxa això! Som igual de pallassos que els nostres amos, però som més savis.

CLEANTIS: Ah! Esteu rient, ho espatlleu tot.

ARLEQUÍ: He, he, a fe que sou molt amable i jo també. Sabeu ben bé el que penso?

CLEANTIS: Què?

ARLEQUÍ: En primer lloc, que no m'estimeu, sinó per galanteria com la gent fina.

CLEANTIS: Encara no, però només faltava una paraula quan m'heu interromput. I vós m'estimeu?

ARLEQUÍ: També estava a punt quan se m'ha ocorregut una idea. Com trobeu el meu Arlequí?

CLEANTIS: Molt del meu gust. Però que me'n dieu de la meva donzella?

ARLEQUÍ: Que és berganta.

CLEANTIS: Endeveno el vostre pensament.

ARLEQUÍ: Aquí el teniu: enamoreu-vos d'Arlequí i jo de la vostra donzella. Som prou forts com per aguantar això.

CLEANTIS: M'agrada bastant imaginar-ho. En el fons, no podrien fer res millor que estimar-nos.

ARLEQUÍ: No han estimat mai res tan raonable, i som excel·lents partits per a ells.

CLEANTIS: Molt bé. Sugeriu a Arlequí que posi afecte en mi, feu-li veure els avantatges que trobarà en la seva situació, que es casi amb mi, sortirà tot d'un cop de l'esclavitud. Al capdavant, això és molt senzill. Fa uns dies, només era una esclava; però per fi aquí em teniu, tan veritablement dama i senyora com qualsevol altra. Ho soc per atzar; però que no és l'atzar que ho fa tot? Què es pot replicar a això? Fins i tot tinc un rostre de condició. Tothom m'ho diu.

ARLEQUÍ: Té! Jo sí que us agafaria si no estimés la vostra donzella un pèl més que a vós. Aconselleu-li d'amar la meva petita persona, que com veieu no és gens desagradable.

217

CLEANTIS: Sereu plenament satisfet; vaig a cridar a Cleantis. Només he de dir-li quatre paraules, allunyeu-vos un moment i torneu. Després parlareu amb Arlequí per mi, perquè ha de començar; el meu sexe, la decència i la meva dignitat ho requereixen.

ARLEQUÍ: Oh! Ho requereixen si voleu, perquè en l'alta societat no s'és tan amanerat; i fent-vos la desentesa, podríeu deixar caure quatre paraules a l'atzar per donar-li ànim, ja que vós sou més que ell, és l'ordre.

CLEANTIS: És un raonament prou bo. En efecte, en la situació en què em trobo, podria haver petitesa si em sotmetés a certes formalitats que ja no em concerneixen; ho comprenc a meravella, però en tot cas parlu amb ell, vaig a dir quatre paraules a Cleantis. Retireu-vos un moment.

ARLEQUÍ: Lloeu el meu mèrit, presteu-me'n una mica, que jo us tornaré el favor.

CLEANTIS: Deixeu-me fer a mi.

EUFROSINA (*criant*): Cleantis!

Escena VII

Cleantis i Eufrosina, que arriba lentament.

CLEANTIS: Aproveu-vos i acostumeu-vos a anar més de pressa, perquè no em vull fer esperar.

EUFROSINA: De què es tracta?

CLEANTIS: Eufrosina! Veniu, escolteu això: un home com cal m'acaba de dir que us estima; és Ificrates.

EUFROSINA: Quin?

CLEANTIS: Quin? És que n'hi ha dos aquí? És el que acaba d'anar-se'n.

218

EUFROSINA: Eh, què vol que en faci, del seu amor?

CLEANTIS: Eh! Què heu fet de l'amor dels que us estimaven? Us veig molt atordida. És la paraula amor el que us espanta? Fins ara només heu mirat els homes per donar-los aquest amor que coneixeu tan bé. Els vostres bells ulls no han fet res més. Que menysprearan el del senyor Ificrates? No us farà grans reverències, no li trobareu maneres ridícules, aires esbojarrats; no és un cap fluix, un entremaliat, un pèrfid, un galant inconstant, un amable indiscret; no és res de tot això; en veritat, no té aquestes gràcies; només és un home franc, un home simple en les seves maneres, que no té el talent de donar-se aires, que us dirà que us estima sols perquè serà la veritat: en fi, és tot cor, i res més; i això és avorrit, no és graciós. Però teniu seny, jo us destino a ell, farà la vostra fortuna aquí; tingueu la bondat de valorar el seu amor i de ser-li sensible, enteneu? Espero que us acomodareu a les meves intencions. Fins i tot, penseu que jo ho vull.

Escena VIII

Arlequí i Eufrosina. Arlequí arriba saludant Cleantis, que està sortint. Estira Eufrosina per la màniga.

EUFROSINA: Què voleu de mi?

ARLEQUÍ: Eh, eh, eh! Que no us han parlat de mi?

EUFROSINA: Deixeu-me, us ho prego.

ARLEQUÍ: Eh, un moment! Mireu-me als ulls per endevinar el meu pensament!

EUFROSINA: Eh! Penseu el que us vingui de gust.

ARLEQUÍ: M'enteneu una mica?

EUFROSINA: No.

ARLEQUÍ: És que no he dit res encara.

EUFROSINA (*impacient*): Ah!

ARLEQUÍ: No mentiu; us han comunicat els sentiments de la meva ànima, no hi ha res més falaguer per a vós.

EUFROSINA: Quina situació!

ARLEQUÍ: Em trobeu una mica beneit, veritat? Però això passarà; és que jo us estimo, que no sé com us ho puc dir.

EUFROSINA: Vós?

ARLEQUÍ: Eh, caram, què es pot fer de millor? Sou tan bella; bé se us ha d'entregar el cor; de tota manera l'agafaríeu vós mateixa.

EUFROSINA: Vet ací el sùmmum del meu infortuni!

ARLEQUÍ (*mirant-li les mans*): Quines mans tan encantadores! Quins ditets! Que feliç que seria amb això; el meu cor en trauria profit de bona gana. Reina meva, jo soc molt afectuós, però no veieu res; si tinguéssiu la caritat de ser afectuosa també, oh! Em tornaria boig del tot.

EUFROSINA: És que ja ho ets massa!

ARLEQUÍ: No ho seré mai tant com us mereixeu.

EUFROSINA: Només em mereixo compassió, fill meu.

ARLEQUÍ: Bé, bé, a qui esteu dient això? Sou digne de totes les dignitats imaginables, un emperador no us val, ni jo tampoc. Però jo soc aquí i no hi ha cap emperador i una cosa que es veu és millor que una cosa que no es veu. Què me'n dieu?

EUFROSINA: Arlequí, em sembla que no tens mal cor.

ARLEQUÍ: Oh! ja no se'n fan d'aquesta pasta, soc un anyell.

EUFROSINA: Així doncs, respecta el pesar que sento.

ARLEQUÍ: Ai! Em posaria de genolls al davant d'ell.

EUFROSINA: No persegueixis una desgraciada perquè pots perseguir-la impunement. Mira a quina situació extrema estic sotmesa i, si no tens consideració pel rang que tenia en la societat, per la meva estirp, la meva educació, almenys que les meves desgràcies, la meva esclavitud i el meu dolor t'entendreixin. Aquí em pots ofendre tant com vulguis; estic sense asil i sense defensa, només tinc la meva desesperació com a únic auxili, necessito la compassió de tothom, fins i tot la teva, Arlequí; aquesta és la situació en què em trobo, no et sembla prou miserable? Tu has esdevingut lliure i feliç; és una raó per tornar-te dolent? No tinc força per dir-te més coses: no t'he fet mai cap mal, no n'afegeixis més al que estic patint.

ARLEQUÍ (*abatut, amb els braços caiguts i com immòbil*): M'he quedat sense paraules.

Escena IX

Ificrates, Arlequí.

IFICRATES: Cleantis m'ha dit que volies parlar amb mi; què vols de mi? Tens encara algun insult per fer-me?

ARLEQUÍ: Un altre personatge que em demanarà també la meva compassió. No tinc res a dir-te, amic meu, sinó que et volia

manar d'estimar la nova Eufrosina: res més. A qui diantre la tens votada?

IFICRATES: M'ho pots demanar, Arlequí?

ARLEQUÍ: Eh caram, si ho faig és que ho puc fer.

IFICRATES: M'havien promès que la meva esclavitud s'acabaria aviat, però m'enganyen i ja no hi ha res a fer. Estic sucumbint, m'estic morint, Arlequí, i aviat perdràs aquest desgraciat d'amo que no et pensava capaç de les indignitats que li has fet patir.

ARLEQUÍ: Ah! Només ens faltava això, i els nostres amors quin bon aspecte tindran! Escolta, et prohibeixo morir per malícia; per malaltia, pot passar, t'ho permeto.

IFICRATES: Els déus et castigaran, Arlequí.

ARLEQUÍ: Ei! Per què vols que em castiguin? Per haver patit durant tota la meva vida?

IFICRATES: Pel teu atreviment i els teus menyspreus envers el teu amo. Res no m'ha estat mai tan pesarós, ho confesso. Vas néixer, et vas criar amb mi a la casa del meu pare, el teu hi és encara; t'havia recomanat el teu deure al marxar; jo mateix t'havia escollit, per un sentiment d'amistat, per acompanyar-me en el meu viatge. Creia que m'estimaves, i això em lligava a tu.

ARLEQUÍ (*plorant*): I qui et diu que ja no t'estimo?

IFICRATES: M'estimes i em fas mil ofenses!

ARLEQUÍ (*agafant-lo pel fulard i fent un nus l'estreny i fa que el segueixi com un gos*): Perquè em ric un pèl de tu, això em privaria d'estimar-te? També tu deies que m'estimaves quan em feies apallissar; vol dir que les teves corretges són més honrades que les burles?

IFICRATES: Reconec que a vegades he pogut maltractar-te sense gaire motiu.

ARLEQUÍ: És veritat.

IFICRATES: Però amb quantes bondats he reparat això!

ARLEQUÍ: No me'n vaig adonar.

IFICRATES: A més a més, és que no calia corregir els teus defectes?

ARLEQUÍ: He patit més pels teus que pels meus. Els meus defectes eren el teu mal humor, la teva autoritat i el poc cas que li feies al teu pobre esclau.

IFICRATES: Vaja! Ets un ingrati i res més; en lloc de socórrer-me aquí, compartir la meua aflicció, mostrar als teus companys l'exemple d'un afecte que els hagués commogut, que potser els hagués incitat a renunciar al seu costum o a lliurar-me'n, i que, quant a mi, m'hagués omplert del més viu agraïment.

ARLEQUÍ (*desistint de matar-lo, el deixa anar*): Tens raó, amic meu, em recordes bé el meu deure aquí envers tu, però no has sabut el teu envers mi, quan érem a Atenes. Vols que comparteixi la teua aflicció, i no has compartit mai la meua. Està bé, vinga, he de tenir millor cor que tu, perquè fa més temps que pateixo i que sé el que és la pena; em vas apallissar per amatat, ja que ho dius, t'ho perdono; jo m'he mofat de tu per divertir-me; pren-t'ho bé i treu-ne profit; parlaré en favor teu als meus companys, els pregaré de deixar-te anar; i, si no ho volen, et retindré al meu costat com a amic; perquè no em semblo a tu, jo, no tindria pas valor per ésser feliç a costa teua.

IFICRATES (*acostant-se a Arlequí*): Estimat Arlequí! Després del que acabo de sentir, faci el cel que tingui l'alegria de mostrar-te algun dia els sentiments que m'estàs fent sentir per tu. Vés, estimat fill meu, oblida que has estat el meu esclau i sempre recordaré que jo no em mereixia ésser el teu amo.

ARLEQUÍ: No digueu això, estimat patró meu: si hagués estat el vostre igual, potser no hauria valgut més que vós. Soc jo qui ha de demanar-vos perdó pel mal servei que us he prestat sempre.

IFICRATES (*abraçant-lo*): La teva generositat m'omple de confusió.

ARLEQUÍ: Pobre patró meu, quant plaer dona fer el bé. (*Després de dir això, desvesteix el seu amo.*)

IFICRATES: Què fas estimat amic?

ARLEQUÍ: Torneu-me el meu vestit i preneu el vostre, no soc digne de portar-lo.

IFICRATES: No puc retenir les llàgrimes. Fes el que vulguis.

Escena X

223

Cleantis, Eufrosina, Ificrates, Arlequí.

CLEANTIS (*entrant amb Eufrosina, que plora*): Deixeu-me, no m'interessa sentir-vos gemegar. (*I més a prop d'Arlequí:*)

Què significa això senyor Ificrates? Perquè us heu tornat a posar el vostre vestit?

ARLEQUÍ (*amb tendresa*): Perquè és massa petit per al meu estimat amic i el seu és massa gran per a mi. (*Abraça els genolls del seu amo.*)

CLEANTIS: Expliqueu-me el que estic veient: sembla que li esteu demanant perdó.

ARLEQUÍ: És per castigar-me de les meves insolències.

CLEANTIS: Però... i el nostre projecte?

ARLEQUÍ: Jo vull ésser un home de bé; no és aquest un projecte bonic? Em penedeixo de les meves ximpleries, i ell de les seves; penediu-vos de les vostres, la senyora Eufrosina es penedirà també; i després visca l'honor! Això farà quatre penediments ben macos que ens faran plorar tant com voldrem.

EUFROSINA: Ah, estimada Cleantis, quin exemple per a vós.

IFICRATES: Digueu més aviat: quin exemple per a nosaltres, senyora, n'estic plenament convençut.

CLEANTIS: Ah, és clar, ja hi som amb els vostres bells exemples; tenim aquí els nostres criats que ens menyspreen en públic, es fan el altius, ens maltracten, ens miren com a cucs i, tot seguit, són massa feliços de trobar-nos cent vegades més bona gent que ells. Uf, que lleig que és haver tingut per únic mèrit or, plata i dignitats: no valia la pena fer-se els gloriosos. En quina situació us trobaríeu avui si no tinguéssim per a vosaltres cap altre mèrit que aquest. A veure, que no estaríeu ben atrapats? Es tracta de perdonar-vos, i per tenir aquesta bondat, què s'ha d'ésser, si us plau? Ric? No; noble? No. Un gran senyor? De cap manera. Valíeu més perquè éreu tot això? I doncs, què s'ha d'ésser? Ah! Ja hi som. S'ha de tenir un cor bo, virtut i seny, això és el que es necessita, això és estimable, el que distingeix, el que fa que un home sigui més que un altre. Ho heu sentit bé, distingits senyors del gran món? És així com es donen els bells exemples que esteu demanant i que us són incomprensibles. I a qui els demaneu? A una pobra gent que sempre heu ofès, maltractat, oprimít, per rics que sigueu, i que avui es compadeix de vosaltres, per pobre que sigui. Vanteu-vos ara, feu els superbs, caureu en gràcia. Vinga, hauríeu de ruboritzar-vos de vergonya!

ARLEQUÍ: Apa, amiga meva, siguem bona gent sense reprotaxar-ho, fem el bé sense ofendre. Es penedeixen d'haver estat malvats, això fa que valguin tant com nosaltres; perquè quan un es penedeix, és bo; i quan un és bo, està tan avançat com nosaltres. Apropieu-vos, senyora Eufrosina, ella us perdona, ara està plorant, el rancor se'n va i el vostre problema s'ha acabat.

CLEANTIS: És veritat que ploro; si bon cor no em falta.

EUFROSINA (*amb tristesa*): Estimada Cleantis, he abusat de l'autoritat que tenia sobre tu, ho confesso.

CLEANTIS: Ai! Com teníeu valor per fer-ho? Però ja està fet, estic d'acord en oblidar-ho tot plegat, faci's com vulgueu. Si m'heu fet patir, pitjor per a vós; no vull haver de reprotxar-me el mateix, us torno la llibertat; i, si hi hagués un vaixell, partiria ara mateix amb vós: això és tot el mal que us desitjo; si me'n feu encara, no serà culpa meva.

ARLEQUÍ: Ah, quina bona noia! Quin natural tan caritatiu!

IFICRATES: Esteu contenta, senyora?

EUFROSINA (*commoguda*): Vine que t'abraci, estimada Cleantis.

ARLEQUÍ (*a Cleantis*): Agenolleu-vos per ésser encara millor que ella.

225

EUFROSINA: L'agraïment no em deixa gairebé força per respondre't. No parlis més de la teva esclavitud i des d'ara pensa solament a compartir tots els béns que els déus m'han donat, si és que tornem a Atenes.

Escena XI

Trivelí i els actors precedents.

TRIVELÍ: Què estic veient? Esteu plorant, fills meus, us esteu abraçant!

ARLEQUÍ: Ah! No veieu res, som admirables; som reis i reines. Al final del final, la pau és conclosa, la virtut ha compost això. Només ens fa falta un vaixell i un barquer per anar-nos-en; i si ens els doneu, sereu una gent casi tan honorable com nosaltres.

TRIVELÍ: I vós, Cleantis, penseu el mateix?

CLEANTIS (*besant la mà de la seva senyora*): No cal que us digui més. Ja veieu el que passa.

ARLEQUÍ (*agafant també la mà del seu amo per besar-la*): Aquesta també és la meva darrera paraula, que val per moltes paraules.

TRIVELI: M'heu commogut. Abraceu-me també, estimats fills meus, és això el que esperava; si no hagués passat, haguéssim castigat les vostres venjances de la mateixa manera que hem castigat les seves dureses. I vós Ificrates, vós, Eufrosina, us veig entendrits, no he d'afegir res més a les lliçons que us dona aquesta aventura; heu estat els seus amos i heu obrat malament amb ells. Ells s'han convertit en els vostres i us perdonen; feu les vostres reflexions sobre això. La diferència de condicions és una prova que els déus fan sobre nostre. No us dic res més. Sortireu d'aquí a dos dies i tornareu a veure Atenes. Que l'alegria d'ara i els plaers succeeixin les penes que heu experimentat i festegeu el dia més profitós de la vostra vida.

226

Fi

A photograph of three men, likely actors, in a red-tinted setting. They are looking in various directions, with the man on the right looking upwards and to the right. The text 'Homes de Shakespeare' is overlaid in white.

Homes de Shakespeare

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
HOMES DE SHAKESPEARE

Guardonat amb el tercer premi a la **millor direcció**
del XIII Certamen Nacional de Directoras de Escena
de Ciudad de Torrejón de Ardoz 2010

Homes de Shakespeare es va estrenar el dia 23 d'abril de 2008 al Teatre Tantarantana de Barcelona amb el següent repartiment:

Intèrprets, Toni Vinyals / Marc Vilavella (en alternança), Òscar Bosch, Robert González
Violoncel·listes, Nerea de Miguel i Romain Boyer
en alternança amb Sara Guri i Maria Bou

Dramatúrgia, espai escènic i direcció, Gemma Beltran (gb)
Il·luminador, David Bofarull
Vestuari, Ramón Ivars
Ajudant de direcció, Roger Julia
Realització vestuari, Elisa Echegaray
Ajudant vestuari, Priscila Roca i Anna Ribera
Assessor esgrima, Pere Sais
Fotografies, Juan Carlos García
Disseny gràfic, Alberto Fregenal
Producció, Baubo SCCL.

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'Institut Ramon Llull, INAEM.

Músiques i cançons

- Shakespeare Songs: «*How should I your true love know?*» i «*Strike It Up, Tabor!*»
- *Sí dolce è'l tormento*, de Claudio Monteverdi
- *Contraponto bestiale*, d'Adriano Banchieri
- *Menuetto* i *Mosquito Dance*, de Béla Bartok
- *Duo en sol major*, de François Couperin
- *Sonata* núm. 2 en sol major, de Domenico Gabrielli
- *Henri*, de Luciano Berio.

230

Homes de Shakespeare és una divertida immersió en l'univers de Shakespeare i pren aquest nom per títol ja que els intèrprets són homes que canvien de gènere, segons el personatge que representen tal i com succeïa en els temps de Shakespeare, quan les dones tenien prohibit per llei pujar a un escenari.

En una combinació de teatre de l'absurd i Shakespeare, tres personatges deixen endevinar la relació entre les situacions pròpies dels *clowns* i la de l'home abandonat al seu destí.

Els jocs i les accions que realitzen són els propis de la comèdia, dels bufons (*clowns*), sempre acompanyats per la música dels dos violoncel·listes en directe.

Els personatges es troben al final d'un camí, lluny d'una quotidianitat perduda, sostenen un diàleg absurd i espontani, el provoquen i inventen les accions més absurdes a partir de fragments de l'obra de Shakespeare.

gb

Clip de l'espectacle (castellà): <https://youtu.be/MIzuz3GCpAo>

Sona la Sonata núm. 2 en sol major, de Domenico Gabrielli

Escena 1: Pròleg

Llum. Tres individus a escena, davant d'una via de tren. Davant l'escena, hi ha dos violoncel·listes que acompanyaran tot l'espectacle amb musica en directe. Sona Henri, de Luciano Berio.

Z: Altre cop aquí.

X, Y: Altre cop.

X: Què fem?

Y: Anem-nos-en.

X: No podem.

Z: No podem fer res.

Y: I nosaltres?

Z: Deies?

Y: Deia, i nosaltres?

X: No t'entenc.

Y i Z alcen a X.

X: Tot el món és igual que un escenari.
Homes i dones son comediantes

que hi van fent entrades i sortides.

I un, mentre viu, hi juga molts papers.

X: Dormir.

Y, Z: Dormir!

X: Morir...

Y, Z: Morir?

X: Potser somiar.

Y, Z: Res més que això...?

X: Tots estem fets de la matèria
de què estan fets el somnis.

X: El somni, en sí mateix, no és més que una ombra.

X: La vida no és res més que una ombra que camina.

X: I és el somni que encercla
les nostres vides (badalla).

Y: El pes de la tristesa s'incrementa
perquè la son, en bancarrota,
no li paga el que li deu.

X: No et deixis perdre aquesta oferta, el son ben poc sovint
visita la tristesa. Quan ho fa és un consol immens.

Z: Nosaltres dos vetllarem per la teva persona mentre reposes
i et donarem protecció.

Y: Gràcies. Quina son tan sorprenent! (*Torna a badallar.*)
Posem-hi doncs remei, faré una migdiada. (*Dorm.*)

X: Quin endormiscament més curiós!

Z: Deu ser alguna influència del clima.

X: Doncs, perquè no se'ns clouen els ulls, a nosaltres? No em
sento gens inclinat al son.

Z: Ni jo; tinc el cap molt despert.
L'ocasió t'està parlant.

La meva poderosa fantasia, veu com et cau
una corona sobre el cap.

X: Què dius? Estàs despert?

Z: No em sents enraonar?

- X: Sí, però estic segur
que parles com en somnis i enraones
des del somni mateix. Què has dit abans?
És un repòs estrany estar adormit
amb els ulls ben oberts, parlant i caminant
i tanmateix ben adormit.
- Z: Fent que s'adormi la fortuna, més aviat la fas morir.
Estàs despert i tens els ulls tancats.
- X: És clar que ronques,
però tens un roncar ple de sentit!
Sona «Strike It Up, Tabor!»
- Y (*despertant de cop*): D'on ve la música? De l'aire o de la terra?
(La música s'atura.)
Ja no sona. Dormia,
i he sentit com la música lliscava sobre l'aigua
apaivagant la meva fúria i el meus dolors
amb una dolça melodia. Per això l'he seguida,
o millor dit: se m'ha emportat. Ara ja està.
(La música torna a sonar.)
No! Torna a començar.
No pertany a aquest món, no pot ser un so
que vingui de la terra. El sento damunt meu.

233

Canten «Strike It Up, Tabor!» a tres veus.

Escena 2: Reis (de nou davant les vies del tren)

BLOC A:

Z: Jo soc... jo soc... jo soc...

X: Qui ets?

Y: No ho sap!

Z: Sí sé.

Y: Ha! Me'n ric!

Z: Si sé... Enric sisè!

X: Ah, vols ser rei!

Z: Sí, ser rei: Enric VI!

X: Moriràs!

Z: Eh?

Y: Els reis moren.

Z: Perquè?

X: Per qui?

Y: Mmm... perquè sí! Ara el duc jo. Duc de Gloucester!

Z: Fotut Ricard III...

X: No pots! Primer regna el teu germà!

Y: Primer tu?

X: Primer York, soc el teu germà gran: Eduard IV.

Y: Gran fill de p...

Z: Però has matat el teu germà!

Y: Això no es fa.

Z: A tu?

Y: No, al petit.

Z: Ah, clar!

X: Clarence, però m'ho vas dir tu.

Z,Y: Culpa, culpa, culpai cul pel cul...

Y: Per fi, soc rei, soc ric!

Z: Ricard.

Y: Ricard III.

Z: Moriràs!

Y: Per què?

X: Per qui?

Z: Perquè sí.

X: Per Richmond!

Z: A la batalla de Bosworth.

Y: El meu regne per un cavall. A horse. A horse!

Z riu.

X: Què fas?

Z: Me'n ric.

X: De què?

Y: No ho saps.

Z: Si sé.

Y, X: Sisè no pot ser!

Z: Em ric...

Y: Serà setè.

X: Sarasa tu!

Z: Serà setè: Enric VII!

X: Jo vull... jo vull...

Y: No ho sap.

X: Si sé!

Z, Y: Sisè no pot ser.

X: Jo vull tè.

Z, Y: Vols tè?

X: Vuitè, Enric VIII!

Z, Y: Ah! L'Enric vol tè.

235

BLOC B:

Y: A cup of tea.

X, Z: Oh!

Sona Big Ben.

X: What a wonderful weather...

Z: Yes, its raining!

Y: You know what?

Z, X: What?

Y: A second.
 X: El del segon.
 Y: Va ser assassinat.
 Z, X: No. Per què?
 Y: Per qui?
 Z: Per qui?
 Y: Per l'Enric.
 Z: El del quart.
 Y: El gran de ca l'Ester!
 Z, X: Lancaster.
 X: Pare d'Enric, el del cinquè.
 Y: Es va casar amb una francesota...
 Z, X: Le man, the hand...
 Z: Jo soc... jo soc...

236

Repetició (A i B) tres vegades. Després de la tercera repetició en progressió de velocitat paren de cop.

Y: Quin sentit té tot això?
 Z: No ho sé pas, i si me l'inventés, em passaria de viu.
 X: I passar-se de viu vol dir morir.
 Y: Dormia! Perquè no em deixeu dormir mai?
 Z: Ens sentíem sols.
 Y: He tingut un somni.
 X: No ens l'expliquis.
 Y: Somniava que...
 Z: No ens l'expliquis!
 X: Jo podria viure dintre la closca d'una nou i considerar-me com el rei d'un espai infinit, si no fos perquè tinc malsons.
 Z (*badallant*): Allò que sembla, Cèsar, no és allò que és....
 X: Tu també, Brutus?
 Z: Sí.

Y, X: No.

Z: Sí.

Z: Bé, doncs. Fes una migdiada. (*Dorm a terra.*)

Y: Quin endormiscament més curiós.

X: Quina son més sorprenent!

Y: Dormir.

X: Morir.

Y: Potser somiar.

Sona *Duo* - 16 compassos de F. Couperin.

237

X: Somnis d'una nit d'estiu?

Y: Helena?

X: Demetri?

Y: Lisandre.

Es miren còmplices, giren els seus barrets i jugaran a fer els personatges de Somni d'una nit d'estiu; l'actor que encarna Lisandre també farà Demetri; alternant el perfil canviarà de personalitat.

Escena 3: Somni d'una nit d'estiu

LISANDRE: Per què et creus que et festejo, per fer broma?

Les bromes no s'avenen amb les llàgrimes;
 ¿no veus com ploro quan et dic «t'estimo»?
 Les paraules d'amor són molt sinceres
 quan neixen amb el plor. Com és possible
 que això et sembli una broma,
 si en pots veure la prova de la fidelitat?

HELENA: Cada vegada em mostres més astúcia.

Quan una veritat en mata una altra,
 ah, quina honestedat més diabòlica!

Els juraments d'amor que em fas són d'Hèrmia.
 Ja no en vols saber res? Sospesa el jurament
 que li has fet a ella amb el que em fas a mi,
 i pesaran igual, i l'un i l'altre
 seran lleugers com una ploma.

LISANDRE: Quan li jurava amor, no tenia senderi.

HELENA: Ni crec que en tinguis ara, abandonant-la.

LISANDRE: Demetri estima Hèrmia, i no a tu.

DEMETRI (*despertant-se*):

Oh, Helena, deessa, tan divina i perfecta!
 A què puc comparar els teus ulls divins, amor?
 Al cristall? No; el trobo massa tèrbol.
 Que en són de temptadors aquests llavis madurs,
 cireres fetes per besar! Aquesta pura
 i congelada neu,
 que acaricia el vent oriental, em sembla negra
 quan tu alces la mà. Ah, deixeu-me besar
 aquest obsequi de blancor, segell de benaurança.

HELENA: Ah, crueltat, infern! Ja veig que els dos
 us heu posat en contra meva per burlar-vos-en.

...

Tots dos estimeu Hèrmia i sou rivals,
 com ara sou rivals per burlar-vos d'Helena.
 Quina proesa, quina empresa d'homes,
 conjurar el plor en els ulls d'una pobre donzella
 amb una irrisió semblant! Cap cavaller
 no ofendria una verge d'una manera així,
 martiritzant, només per divertir-se,
 la paciència d'una pobra ànima.

LISANDRE: Ets molt injust, Demetri; i no ho has de ser més;
 tu estimes Hèrmia, ja saps que ho sé del cert.
 Doncs: ara, amb els millors desitjos d'aquest món
 i amb tota la meva ànima, et cedeixo

la meva part de l'amor d'Hèrmia
i tu m'has de donar la teva part del cor d'Helena.

HELENA: Esteu perdent el temps, vosaltres dos!

DEMETRI: Lisandre,

ja et pots guardar la teva Hèrmia. Ja no la vull.
Si l'havia estimat, aquest amor ja no existeix.
El meu cor li va fer només una visita,
i ara ha tornat a Helena, a casa seva,
per estar-s'hi per sempre.

LISANDRE: Helena, no pot ser.

DEMETRI: No rebaixis l'amor que no coneixes,
perquè et pot costar car.

Mira, aquí el tens, el teu amor. La teva Hèrmia!

239

El personatge que dormia es desperta i entra en el joc com a Hèrmia.

HÈRMIA: Fosca nit, que arrabassa la funció dels ulls
i fa l'orella més sensible.

Quan el sentit dels ulls es veu minvat,
l'oïda en rep com una doble recompensa.
No són pas els meus ulls que t'han trobat Lisandre,
sinó la meva oïda, i li'n dono les gràcies.

LISANDRE: Quan és l'amor, que ens impulsa a fugir,
per què ens hauríem de quedar?

HÈRMIA: Quin amor et pot dur lluny de la meva vora?

LISANDRE: Doncs l'amor de Lisandre, que no el deixava en pau:

la bella Helena, que daura la nit
més que no pas els inflamats estels,
i tots els ulls de llum. Per què em segueixes?
No te n'adones que l'odi que et tinc
és el que m'ha impulsat a abandonar-te?

HÈRMIA: No dius pas el que penses; no pot ser!

HELENA: Mira-la, com s'entén amb aquests dos!
 Ara ho veig clar: per burlar-se de mi,
 tots tres s'han empescat aquesta farsa.
 Que insultant, Hèrmià, que n'ets d'ingrata!
 No has estat tu que has fet que el teu Lisandre
 em seguís, com per burla, lloant-me cara i ulls?
 No has fet que l'altre teu amor, Demetri,
 que fa ben poc m'hauria clavat guitxes,
 m'hagi anomenat dea, nimfa, preciosa,
 rara i celestial? Per què ha de parlar així
 a una dona que odia? Digues: per què Lisandre
 rebutja el teu amor, tan abundant en el seu cor,
 i m'ofereix, a mi!, afecte i homenatge,
 si no perquè li ho consents i l'hi incites?

HÈRMIA: M'has deixat estorada amb les teves paraules.

No em burlo pas de tu, ets tu que ho fas de mi

HELENA: Això mateix. Vés fent. Poseu la cara trista,
 feu-vos ganyotes quan estic d'esquena,
 i piqueu-vos l'ullet. Aneu seguint la broma.
 D'aquest divertiment, en parlarà tothom.
 Si fóssiu compassius, amables i educats,
 no gosaríeu convertir-me en la vostra riota.
 Però, que us vagi bé. De fet, és culpa meva,
 ja hi posaré remei amb la mort o l'absència.

LISANDRE: Espera't, dolça Helena, i escolta els meus motius.

Amor meu, vida meva, dolça Helena.

HELENA: Excel·lent, excel·lent!

HÈRMIA: Per favor, no te'n burlis.

DEMETRI: Si ella no et pot convèncer, ja t'hi obligaré jo.

LISANDRE: Ni tu pots obligar ni ella convèncer.

Les teves amenaces són tan febles
 com els seus prec: t'estimo, Helena!
 Et juro per la meva vida i per la vida

de la que vull abandonar per obtenir-te a tu
que és fals qui diu que no t'estimo.

DEMETRI: I jo et dic que t'estimo molt més que no pas ell.

LISANDRE: Si dius això, demostra-ho amb l'espasa.

DEMETRI: Au, va, doncs: vine!

HÈRMIA: Lisandre, què és això?

LISANDRE: Tu, fes-te enrere, etiop!

DEMETRI: No, no, si no vindrà

per més que ho faci veure! Veus com no véns?

Ets un covard. Au, vé!

LISANDRE: Que et pengin, gata miserable!

Petit objecte vil, deixa'm estar,

o et llançaré com a una serp.

HÈRMIA: Per què em tractes amb un menyspreu així?

A què és degut tot aquest canvi, amor?

LISANDRE: Amor, em dius? Fora, tàrtara negra!

Fora, avorrible medecina! Fora verí odiós!

HÈRMIA: Segur que és una broma, no?

HELENA: Sí que ho és, i tu ho saps.

LISANDRE: Demetri, què me'n dius del desafiament?

DEMETRI: M'agradaria molt que t'hi sentissis obligat,

però veig que un lligam molt feble et desobliga.

No em fio del que has dit.

LISANDRE: Què vols que faci? Que la pegui? Que la mati?

Jo, per més que l'odiï, no li faré cap mal.

HÈRMIA: Com? Hi ha algun mal pitjor que el d'odiar-me?

M'odies? I per què? Pobra de mi! Què ens ha passat?

No soc jo Hèrmia? I tu, que no ets Lisandre?

Tan bonica soc ara com abans.

Ahir a la nit encara m'estimaves,

i, ara, encara de nit, ja m'abandones.

Per què m'has deixat sola? Ah, que els déus no ho perme-

tin! Perquè en tenies ganes?

LISANDRE: Sí, per la meva vida!

I amb moltes ganes de no veure't més.

Queda't sense esperances, incerteses i dubtes.

I estigues ben segura: no hi ha res més tan cert.

No estic de broma quan dic que t'odio

i que ara estimo Helena.

HÈRMIA: Pobra de mi! Ei, tu, tramposa, cuc de flors,

robadora d'amors! M'has pres el cor

que estimo, protegida per la fosca?

HELENA: Aquesta sí que és bona! No tens cap decència,

ni vergonya de noia, ni cap toc de pudor?

Vols provocar la meva noble llengua

a respondre amb paraules agressives?

Quina vergonya tens, titella mentidera!

HÈRMIA: Titella, jo? Ah, ja li entenc el joc!

Ara vol comparar les nostres estatures.

I ara es vanagloria de l'alçada.

Com que és apersonada, com que té tanta talla

(d'alçada simplement), se n'ha volgut aprofitar

per fer: se'l seu. És per això que has pujat tant

en l'amor d'ell? Perquè jo soc tan baixa?

Com soc de baixa, jo, pal de paller pintat?

Parla, com soc de baixa? No ho soc tant

per no poder-te esgarrapar amb les ungles cara i ulls.

HELENA: Si us plau, amics, per més broma que feu,

no permeteu que em pegui. Potser us imagineu

que, com que ella és més baixa, ja m'hi puc barallar.

HÈRMIA: No l'heu sentit? Ha dit «més baixa»!

HELENA: Hèrmia, dolça amiga, no siguis tan cruel amb mi.

Jo sempre t'he estimat; de veres, Hèrmia.

T'he seguit els consells, mai no t'he fet cap mal,

llevat que, per l'amor que sento per Demetri,

li vaig parlar que fugiríeu fins al bosc.

Per això et va seguir; i, per amor,
 jo vaig seguir-lo a ell. Però ell em renyava,
 volia que marxés, m'amenaçava, deia que em pegaria
 que em clavaria guitzes, i fins i tot que em mataria.
 Doncs bé: sí em deixes marxar en pau,
 aniré cap a casa enduent-me les meves
 insensateses amoroses, i no us seguiré més.
 Deixa: m'hi anar, ja veus que no demano res
 de l'altre món, i que t'estimo.

HÈRMIA: Doncs ja te'n pots anar. Qui t'ho impedeix?

HELENA: El meu cor insensat que deixo aquí.

HÈRMIA: Com? Amb Lisandre?

HELENA: Amb Demetri.

LISANDRE: No tinguis por, que no et farà cap mal, Helena.

DEMETRI: No, senyor, no li'n farà pas,
 per més que et posis de part d'ella.

HELENA: Oh, quan està enfadada, té la llengua punxant
 i maldient. Quan anava a l'escola,
 era tota una harpia. Petiteta com és,
 es pot tornar ferotge.

HÈRMIA: I ara em diu «petiteta»!

Res més que «baixa» i «petiteta»!
 I per què li toleres que m'insulti?
 Deixa-me-la per a mi!

LISANDRE: Fuig d'aquí, diminuta,
 nana, menuderia, feta amb un gra de mill,
 nimietat, aglà!

DEMETRI: Et poses on ningú no et vol;
 ella no necessita els teus serveis. Deixa-la estar!
 No esmentis mai Helena; ni prenguis mai partit
 a favor seu, perquè per poc que vulguis demostrar
 que l'estimes, ho lamentaràs.

LISANDRE: Ara ningú no em té agafat.

Segueix-me, doncs, si goses, per saber
qui té més dret sobre ella: tu o jo.

DEMETRI: Que et segueixi? Ah, no! Anirem de costat.

Surten Lisandre i Demetri, un mateix actor.

HÈRMIA: Tot això per culpa teva, senyoreta.

No, no te'n vagis.

HELENA: No et tinc cap confiança.

Tens les mans molt més àgils que les meves
per a la baralla; però jo, tanmateix,
tinc les cames més llargues per fugir.

244

Surt.

HÈRMIA: Estic ben astorada i ja no sé què dir.

Tots tres han quedat d'esquenes; es giren alhora i riuen.

Escena 4: Insults

Y: Anem-nos-en

X: No podem.

Z: Em pregunto si no hauria volgut més que cadascú hagués
anat pel seu cantó.

Y: No estem fets per al mateix camí.

X: Això no se sap mai.

Z: No se sap mai res.

Y: Encara som a temps de separar-nos, si creus que aniríem
millor.

Z: Ara ja no val la pena.

X: És veritat; ara ja no val la pena.

Y: Anem-hi, doncs?

Z, X: Anem.
 Z: Quan temps fa que anem sempre plegats?
 X: No ho sé.
 Y: Cinquanta anys potser.
 Z: Et deus haver equivocac.
 Y: Com?
 X: Que et deus haver equivocac.
 Y: No cridis.
 X, Y, Z: És que...
 X, Y, Z: Ho! Hem fet un bisbe!
 X: Un altre!

245

Y i Z el peguen. Pausa.

Y: Dignes, digues.
 X: No.
 Z: Si.
 Y: T'he tallat la paraula.
 X: Al contrari.
 Y: Vinga, home. No fem compliments.
 Z: Apa, no siguis tossut.
 Y: Et dic que acabis la frase.
 Y: Acaba la teva.

Escena 5: Romeu i Julieta

Y: Miserable!
 Z: Això mateix, insultem-nos!
 X: Tòtil!
 Z: Ximple!
 X: Vomitiu!
 Z: Calçasses!

Y: Famer!
 X: Arquitecte!
 Z: Creatiu!
 Y: Dissenyador!
 X: Advocat!
 Z: Actor!
 X i Y: Ala!
 Z: Montagut!
 X: Capulet!

Dos enfrontats; el tercer pren el paper de narrador.

246

Y: Two nobel families in confrontation, an impossible love, a secret marriage: Romeo and Juliet! Run away, Romeo, run away!
 X: Why?
 Y: Guay!
 X: No, per què?
 Y: You assassin Tibald!
 Z: Ja t'hi val, my cousin!
 X: Julieta?
 Y: Your cousin killed Mercutio!
 X: My best friend!
 Y: You have to run away! (*X fuig.*) Julieta you have to marry Paris!
 Z: No, con Paris no. No comparis!
 Y: Take this poison and you'll be dead for a little while, instead. Muérete un rato! Is not really, is not really! But... Julieta is muerta! Romeo, don't worry, Romeo... Romeo?
 X: Ah!
 Y (*trobant-se*): Romeo!
 X: Paris?
 Y: Oui, c'est moi!

X: No em paris! Ah!

Y: Romeo drinks a poison. Dame veneno que quiero morir! Julieta is not muerta, despierta!

Z: Romeo!

Y: Romeo.

Z: I want to die with you! (*Agafa una daga imaginaria i se la clava.*)

Y: Yo quiero hoy contigo.

Z: Oh! It's dangerous!

Y: It's a tragedy! Romeo and Juliet. A tragedy!

Rodolen per terra.

247

Escena 6: Mercader de Venècia

Z: M'he fet sang! (*Fent referència a la daga de Julieta.*)

X: Surt sang...

Y: Surt sang i mata l'envejosa lluna...

X: Amb això s'ha fet sang.

Z: La sang crida la sang..

X: Diuen que la sang vol sang...

Y: Si ens punxeu no sagnem?

X: Si ens feu pessigolles, no ens posem a riure?

Z: Si ens emmetzineu no morim?

Y: Si ens ultratgeu, que no ens hem de venjar?

Sona Contrapunto Bestiale, de Banchieri.

Escena 7: Macbeth

Cor de laments, els tres actors fan una construcció corporal que dona com resultat la barreja de tres bruixes.

BRUIXES: El bell és lleig, i el lleig és bell.
 Amunt, amunt,
 entre la boira i l'aire immund.
 Salut, Macbeth!
 Salut, senyor de Glamis!
 Salut, Macbeth! Salut, senyor de Cawdor!
 Salut, Macbeth, que seràs rei!

Desmunten la figura de bruixes i interpreten altres personatges.

LADY MACBETH: Glamis ja ho ets, i Cawdor, i seràs
 el que se t'ha promès.
 Macbeth tens por de ser
 en els teus propis actes i valor
 el mateix que ets en el desig?

MACBETH: Jo goso tot allò que escau a un home.
 Qui s'atreveix a més és insensat, Lady Macbeth.
 I si el cop falla?

LADY MACBETH: Tensa el coratge fins que et quedi ferm
 I no fracassarem. El món serà nostre.

Sona Banchieri.

MACBETH: Hi vaig, i ja està fet. Aquest so m'hi convida.
 No el sentis, Duncan, perquè és un so de mort
 que t'obrirà el camí del cel o de l'infern.

La música s'atura.

BANQUO: Ara ja ho tens: rei, Cawdor, Glamis, tot,
 tal com et van prometre les germanes del fat.
 I em temo que el teu joc ha estat molt brut per aconseguir-ho.

MACBETH: El tron no és res, amic Banquo, si un no s'hi sent segur.

Sona Banchieri.

BRUIXES: Sigues agosarat, sanguinari i cruel;
 pren-te rient tot el poder dels homes,
 perquè ningú nascut de dona no podrà
 vèncer Macbeth!
 I Macbeth no serà mai vençut fins aquell dia
 en què el bosc de Birnam vingui a atrapar-lo.

249

S'atura la música, van canviant les posicions, agafen els rols i representen l'escena amb moviments mínims sempre sense posar-se en peus.

LADY MACBETH: Fora maleïda taca! Fora, et dic!
 No se'm netejaran mai més aquestes mans?
 Encara se sent pudor de sang. Ni tots els bàlsams d'Àràbia no podran perfumar aquesta petita mà.
 El que està fet no es pot desfer.

MACDUFF: Com se'n diu d'aquest bosc que tenim al davant?

SOLDAT 1: És el de Birnam, senyor!

MACDUFF: Feu que cada soldat trenqui una branca i s'hi amagui al darrere.

SOLDAT 2: Senyor, els arbres es mouen. Us asseguro que és un bosc que camina.

MACBETH: A les armes!

Tinc la vida encisada, i no cedirà mai
 davant de cap que hagi nascut de dona.

MACDUFF: Ja pots desesperar d'aquest encís,
 que Macduff va ser llevat abans de temps
 del ventre de la seva mare.

MACBETH: Maleïda la llengua que m'ho ha revelat!
 Ha esfondrat la meua millor força.
 En guàrdia, Macduff!
 I que la maledicció caigui damunt
 d'aquell que hagi de dir primer:
 «ja n'hi ha prou! Atura't!»

Torna a sonar la música.

MACDUFF: El botxí ha mort, i la seva reina s'ha llevat la vida.
 Salut, rei!, perquè ho sou.
 Salut Malcom, rei d'Escòcia.

250

S'atura la música.

X: Salut, rei d'Escòcia.
 MALCOM: Atxim!
 X i Z: Salut!

Escena 8: Si jo fos rei

Y: Si jo fos rei, no sabeu què faria?
 A la comunitat, tot ho faria al revés
 de com es fa: cap tràfic de cap mena,
 ni un càrrec de magistratura,
 res de lletres. Riquesa i pobresa
 i qualsevol servei, tot abolit. Herències, contractes,
 divisions, monjoies, cultiu, vinyes, tot fora.
 Res de metall, ni gra, ni vi, ni oli.
 Cap ocupació; tots els homes farien el gandul.
 I les dones, també, però serien innocents i pures:
 Res de sobiranes...

X i Z, que s'han adormit, ronquen.

Y: Atxim! (*Els desperta.*)

X i Z: Salut!

Els dona un mocador on es pot llegir un brodat: «mocador d'Otel·lo».

Escena 9: Otel·lo

Y: De qui es aquest mocador?

X: De Desdèmona. (*Llegint el brodat.*)

Z: Li va regalar Otel·lo.

Y: D'on l'has tret?

X: El tenia Casio.

Y: Casio i Desdèmona!

X: És la prova de la infidelitat.

Y: Aquest mocador va empènyer Otel·lo a escanyar la seva estimada Desdèmona.

Y: Aquest mocador de què parlem
el va trobar Emília, per atzar,
i el va donar a Iago, el seu marit.

X: Aquesta va ser la fi d'Otel·lo.
Qui el recordi haurà de parlar d'un home
que no va estimar amb seny; sinó en excés.
D'un que poc donat a sentir gelosia,
un cop gelós, ho va ser fins a l'extrem.

Y: Va matar-se a si mateix i va morir sobre un bes.

Y: Atxim!

X i Z: Salut!

Y: Miserables, salvatges animals! (*Juguen a fer de gossos i el mossequen.*)

Caníbals!

Y: Titu, Titus, poteta, Titus...

Escena 10: Menú de Titus

Jugant a perseguir-se acaben cantant i representant Titus Andronicus dins una cançó anònima popular, El menú, de la que s'ha respectat la música i s'ha canviat la lletra, amb la intenció de parlar de la crueltat de la peça.

Lletra de la cançó:

La mano de Titus con patatas fritas, sesos, huevo, hígado, niños al gratén.

Sopa, tropezón de hija, lengua de Lavinia, sopa andrónica.

Titus en su salsa, gran sangría familiar, todo es empezar.

Asesino asao, asao, asao, con ensalada.

¡Buen menú, buen menú, señor!

Tenemos asesino, asao, asao, asao con ensalada.

¡Buen menú, buen menú, señor!

Y después:

un buen revoltillo, de hijitos tiernos, salteado en la sartén, salpicón de Aarón.

Marcio, cortado en carpachio, con filetes de su hermano al perejil.

Una escabechina, reducción de emperador, todo con amor...

Tenemos asesino, asao, asao, asao con ensalada.

¡Buen menú, buen menú, señor!

Riuen.

X, Y, Z: Caníbal, caníbal, caníbal (*joc de comèdia 3 vegades*).

Z: Caníbal?... Calíban!

Y: Ca-liban, què?

X: Calíban!

Z: Caliban!
 Y: La tempesta...
 X: Que li van... robar?
 Z: Que li van robar l'illa?
 Y: Però espera...
 X: Però espero.
 Z: Prospero.
 Y: Perilla.
 X: Per on?
 Z: Per l'illa.
 Y: Prospero i la seva filla...
 X: Mira...
 Z: Anda...
 Y: Miranda!

253

Y es queda sol, els altres es retiren i casi desapareixen. Música: introducció musical Sì dolce è'l tormento.

Escena 11: La tempesta

CALIBAN (*cantant* Sì dolce è'l tormento *en italià*):

Sì dolce è'l tormento ch'in seno mi sta, ch'io vivo contento per cruda beltà. Nel ciel di bellezza s'accreschi fierezza et manchi pietà: che sempre qual scoglio all'onda d'orgoglio mia fede sarà.

La speme fallace rivolgam'il piè, diletto ne pace non scendano a me. E l'empia ch'adoro mi nieghi ristoro di buona mercè: tra doglia infinita tra speme tradita vivrà la mia fè.

Text recitatiu, música en segon pla.

L'illa que em vas robar és meva: me la va donar
 la meva mare Sícorax. Quan hi vas arribar
 m'amanyagaves, sempre em feies cas, em preparaves
 aigua amb baies a dintre, m'ensenyaves
 els noms del llum més gran i del llum més petit
 que cremen l'un de dia, l'altre de nit. Jo t'estimava
 i vaig mostrar-te totes les riqueses de l'illa:
 fonts d'aigua dolça, pous salats,
 els llocs fèrtils i els erms.
 Maleït sigui per haver-ho fet [...]

perquè ara soc, jo sol, tots els teus súbdits,
 jo que era abans el rei de mi mateix.

254

Torna a cantar.

Per fuoco e per gelo riposo non hò; nel porto del cielo
 riposo haverò. Se colpo mortale con rigido strale il cor
 m'impiegò cangiando mia sorte, col dardo di morte il
 cor sanerò.

Se fiamma d'amore già mai non sentì quel riggido
 core ch'il cor mi rapì, se nega pietate la cruda beltate che
 l'alma invaghì: ben fia che dolente, pentita e languente
 sospirimi un dì.

Acaba la cançó i continua el monòleg.

I ara em tens aquí tancat!

Fas bé, oh, sí! Si no, amb l'ajut de la teva filla, hauria
 omplert l'illa de petits Calibans.

Vas ensenyar-me a enraonar, i el profit que n'he tret
 és poder renegar: que se t'emporti
 la pesta roja per haver-me'n ensenyat.

Segueix en italià.

Tutte le infezioni che il sole succhia dalle paludi, dagli stagni e dagli acquitrini si rovescino su Prospero e lo trasformino pezzetto a pezzetto in un morbo generale! Una perfida ruggiada come quella che mia madre raccoglieva con un penne di corvo su da una malsana palude possa ricader su entrambi voi due! E il vento di libeccio possa ravolgervi ed appestarvi di vesciche!

Ja sé que em senten els seus esperits,
però jo necessito maleir-lo. Mira ara, mira:
aquí ve un esperit dels seus a turmentar-me
M'ajauré; potser així no em veurà.

255

El segon actor s'aproxima amb un nou personatge.

TRÍNCULO: Aquí no hi ha mates ni arbusts per arrecerar-se del mal temps, i sento cantar en el vent que es congria una altra tempesta. Aquell nuvolot negre sembla una bóta empastifada a punt de deixar caure el seu licor. Si torna a tronar com abans, no sabré pas on amagar el cap, i aquest núvol no pot fer res més que vessar de valent. Què és això: un home o un peix? És mort o viu? És un peix; fa pudor de peix, fa un tuf de peix passat. És una mena de bacallà no gaire fresc. Quin peix més estrany! Si ara fos a Anglaterra, tal com vaig ser-hi una vegada, i tinguéssim un peix així, ni que fos pintat, no hi hauria cap brètol endiumenjat que no me'n donés una moneda de plata. Allí, un monstre així em faria ser un home ric. Qualsevol bèstia estranya em faria ser ric. Tot i que la gent no deixa anar ni un cèntim per ajudar un captaire coix, se'n gasta deu per veure un indi mort. Té cames

com un home! I les aletes semblen braços! A fe que està calent! Bah, renuncio a la meua opinió, la deixo estar. No és cap peix, sinó un habitant de l'illa que ha rebut un cop de llamp.

Música: efecte llamp.

Ai, ja tornem a tenir la tempesta a sobre! M'amagaré sota la seva capa! No veig cap més refugi per aquí al voltant. Realment la misèria ens fa conèixer uns companys de llit ben estranys. M'amagaré aquí sota fins que la tempesta hagi deixat anar les seves escorrialles.

256

Trínculo s'amaga sota de Caliban.

CALIBAN: Ah, no em turmentis! (*Caliban el treu a fora.*)

Entra el tercer actor que fa el personatge d'Esteve i es troba amb Trínculo.

ESTEVE: Realment ets el mateix Trínculo de carn i os. Com t'ho has fet per ser l'excrement d'aquest monstre engendrat per la Lluna? Pot deixar anar Trínculo, aquest?

CALIBAN: Aquest esperit em turmenta: ah!

ESTEVE: Au, posa't dret; obre la boca: aquí dins hi ha una cosa que et farà parlar, gat. (*Amb la complicitat de Trínculo l'immobilitzen i l'obliguen a beure.*) Obre la boca. Això et convulsionarà les convulsions, t'ho asseguro, i de ve-res: no saps pas quin amic acabes de trobar. Obre les barres, home!

Caliban beu de l'ampolla.

CALIBAN (*apart i ara ja embriagat pel licor*):

Són éssers ben bonics, si no són esperits.

Aquell és un bon déu: té un licor celestial;
me li agenollaré al davant.

(*A Esteve:*) Jo juraré per aquesta ampolla que seré el teu súbdit fidel, perquè aquest licor no és pas d'aquest món.

ESTEVE: Té, fes un petó a la Bíblia.

TRÍNCULO: Oh, Esteve, te'n queda encara?

ESTEVE: Tota la bóta! ¿I tu, què, monstre lunar? ¿Ja t'ha baixat la febre?

CALIBAN: ¿No has vingut del cel?

ESTEVE: He vingut de la Lluna, de veres. Durant un temps, vaig ser l'home de la Lluna.

CALIBAN: Jo t'hi vaig veure i et venero. La mestressa que tinc em va ensenyar de veure-t'hi amb el gos i l'arbust.

ESTEVE: Vine, jura-ho; besa la Bíblia. Aviat hi posaré més contingut. Jura-ho!

TRÍNCULO: Per aquesta santa llum, quin monstre més poqueta cosa. I jo li tenia por? Quin monstre més feble! L'home de la Lluna! És un monstre que s'ho empassa tot. D'això se'n diu beure a galet, a fe!

CALIBAN: Et vull mostrar cada racó de terra fèrtil d'aquesta illa i vull besar-te els peus. Et demano que siguis el meu déu.

TRÍNCULO: Per la llum del dia: és el monstre més pèrfid i borratxo de tots. Quan el seu déu sigui adormit, li robarà l'ampolla.

CALIBAN: Et vull besar els peus, et vull jurar fidelitat.

ESTEVE: Au, bah doncs: agenolla't i jura.

TRÍNCULO: Em moriré de riure amb aquest monstre de cap de gos. És un monstre dels més abjectes. Em veuria amb cor de pegar-lo.

ESTEVE: Apa, un petonet.

TRÍNCULO: Però està tan borratxo! Quin monstre més abominable.

CALIBAN: T'ensenyaré les millors fonts, et colliré baies de cedre, et portaré peixos i llenya. Caigui la pesta sobre el tirà que serveixo! Ja no li portaré més peixos. Vull seguir-te a tu, home prodigiós!

TRÍNCULO: Quin monstre més ridícul. Mira que prendre per un prodigi un pobre borratxo!

258

De cop s'enfaden i tornen a ser X,Y i Z.

Y: Anem-hi?

Es miren i, còmplices, entren a les vies.

Escena 12: Efectes del vi

Els tres s'estiren a la via; esperant que passi el tren parlen. No se sap si juguen a experiències límit o es volen suïcidar.

X: Sabeu quines són les tres coses que la beguda?

Y, Z: No! Quines són les tres coses que provoca la beguda?

X: Redéu! Nassos vermells, son i orina. I pel que fa a la luxúria, la provoca i la desprovoca: provoca el desig; però desprovoca l'acte. Per això es pot dir que beure massa és un engany per a la luxúria. L'excita i la fa malbé; la posa en marxa i la fa frenar; la fa aixecar i la fa jeure. En resum: ens porta a somniar enganys, i quan ens té enganyats, ens abandona.

Y: Em sembla que a tu sí que et va agafar, ahir a la nit.

X: Sí que ho va fer, començant per la gola. Però em vaig venjar d'aquesta agafada. I, com que em penso que jo era més fort, tot i que em va agafar un moment per l'entreuix, la vaig fotre fora amb un sacseig.

Pausa, X aixeca el cap i mira en les dues direccions de la via; respira decebut.

X: Avui tampoc vindrà.

Y, Z: Sí, avui tampoc.

Pausa.

S'aixequen dos que surten de les vies, el tercer –encara estirat– comença a confessar el seu malestar i fa el monòleg de Hamlet.

Escena 13: Hamlet

HAMLET: Ah, si aquest cos, que és massa sòlid es fongués
o es dissolgués, convertint-se en rosada,
o si l'Etern no hagués fixat la seva
lleï contra el suïcidi. Oh Déu, Déu,
que gastats, avorrits, insípids i poc útils
em són tots els assumptes d'aquest món.
Ah, quin fàstic, quin fàstic! És un jardí de males herbes
que creix per donar fruits, totalment posseït
pels elements vulgars de la naturalesa.
Que s'hagi d'arribar fins a aquest punt!
Mort només de dos mesos (no, no fa tant, ni dos!),
un rei tan excel·lent, que era, al costat d'aquest,
igual que Hiperió al costat d'un sàtir;
era tan amorós envers la meva mare

que mai no hauria tolerat que els vents del cel
 li freguessin les galtes amb aspresa. Cels i terra!
 Me n'he de recordar?
 No, no ho vull ni pensar. Feblesa, nom de dona!
 I ella, ella mateixa (oh Déu, un animal
 privat d'enteniment s'hauria dolgut més),
 ja està casada amb el meu oncle,
 el germà del meu pare; però no pas semblant a ell,
 no més que jo a Hèrcules. Al cap d'un mes,
 molt abans que la sal del seu plor poc sincer
 abandonés la vermellor dels seus ulls inflamats
 ja s'ha casat. Ah, maleïda pressa, que s'aboca
 amb tanta promptitud als llençols de l'incest!
 Ah, no està bé, ni pot acabar bé.
 (Canta la cançó d'*Ofèlia*, How should I your true love
 know *durant tot el següent duel*.)

260

Escena 14: Duel d'esgrima

Música i cançó d'Ofèlia, How should I your true love know; durant tota la cançó es fa el duel d'esgrima de l'escena final de Hamlet i Laertes, fins que moren els dos, al mateix temps que acaba la cançó.

Escena 15: Epíleg

Els duelistes estan estirats amb les armes a terra, el tercer surt de les vies i recull les armes mentre els altres dos es van incorporant i acabaran de peus.

Z: Com mosques a les mans de nens cruels
 som nosaltres per als déus: ens maten
 només per divertir-se.
 Y: Quin sentit té tot això?
 Z: No ho sé pas, i si me l'inventés, em passaria de viu.
 X: I passar-se de viu vol dir morir.
 Y: La vida és... un conte explicat per un dement
 ple de soroll i fúria, i sense cap sentit.

Es miren.

261

X: Una vetllada deliciosa.
 Z: Inoblidable.
 X: I encara no s'ha acabat.
 Y: Sembla que no.
 X: Tot just comença.
 Z: És terrible.
 X: Com si fóssim al teatre.
 Z: Al circ.
 Y: Al *music hall*.
 Z: Al circ.

Música: 1r Sarabande, de Louis Couperin. 2n Cançó rutena, núm. 9, de Bartók. 3r Menueto, núm. 8, de Béla Bartók. Mentre sona la musica X,Y i Z es recolzen en les espatlles; baixant a poc a poc acabaran a terra i, fent una muntanya de braços i cames, acabaran abraçats i dormint ben a gust. Sentim com ronquen.

Fi

Asufre

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
ASUFRE

**1r premi XIV del Certamen Nacional de Directoras
de Escena de España, 2011**

Asufre va ser estrenat el 9 de desembre de 2009 al Teatre Tantarantana de Barcelona, i més tard al Club Capitol i la Biblioteca de Catalunya amb el següent repartiment:

Intèrprets, Marc Vilavella, Òscar Bosch, Robert Gonzalez i David Marcé en alternança amb Toni Vinyals, Jordi Llor-della i Marc Pujol

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)

Il·luminador, David Bofarull

Escenografia i vestuari, Ramón Ivars

Ajudant de direcció, Roger Julia

Realització vestuari, Leo Quintana

Arranjaments musicals, Marc Sambola Manyé

Fotografies, Juan Carlos García

Producció, Baubo SCCL

Imatge, Wave Cap

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i INAEM

Cançons, versions i adaptacions

- *Rap Asufre / Fever / Don Diablo / Sacumdì sacumdà / La primavera*
- *Che farò senza Euridice / Money, Money / Bye, bye, life*

Asufre és un títol que vol sumar els sentits de l'element sofre, amb el de *sofrir* i l'expressió latino americana que dona peu al començament d'una festa «Azúcar». *Asufre*, un cabaret literari a partir d'11 esquetxos o peces curtes.

265

Quatre personatges «a porta tancada» creen una tensió absurda i realista, còmica i profundament humana a través dels «cercles de l'inframón».

Una particular interpretació de l'estructura del cabaret literari en acció amb una gran vis còmica.

Teatre dins el teatre on el ball, la música, la poesia i la comèdia prenen forma guiats per l'humor i el ritme en un ventall de recursos actors que van de la dansa i el gest virtuós al cant i la interpretació.

Una sàtira plena dels efectes de l'humor, amb una estructura que reinterpreta el cabaret i parla amb la seva força endimoniadament còmica.

De vegades una visió de l'infern com a societat organitzada, un quelcom que cal veure, i si es pot, entendre; d'altres com un lloc retret, generalment subterrani, on hom guarda coses que no convé que siguin a l'abast de tothom..., d'altres un carnaval que no s'atura.

gb

Clip de l'espectacle: <https://youtu.be/fwGHCqVvZLI>

Esquetxos o peces curtes:

- 1 ASUFRE: ENTRADA A L'INFERN.
- 2 ASUFRE: EL VESTÍBUL
- 3 ASUFRE: ELS LLIMBS I EL CERCLE VICIÓS
- 4 ASUFRE: GOLAFRE
- 5 ASUFRE: PERIODISTA & DIMONI & MONEY
- 6 ASUFRE: ORFEU
- 7 ASUFRE: ELS CORRUPTES
- 8 ASUFRE: UN MÓN DE CONFLICTES
- 9 ASUFRE: LA CREACIÓ
- 10 ASUFRE: NÍNIXOLS
- 11 ASUFRE: EURIDICHE, FELICE, BEATRICHE
I MARGARIDICHE

1 ASUFRE: ENTRADA A L'INFERN

Entren Tots i s'asseuen a les butaques. Dante fa d'amfitrió.

267

DANTE: Hola, soc Endante, i soc poeta.

TOTS: T'estimem, Endante.

ORFEU: Hola, soc L'Orfeu i soc músic.

TOTS: T'estimem, L'Orfeu.

SR. K: Hola, em diuen..., bé, em podeu dir K, Sr. K i treballo en un banc.

TOTS: T'estimem, Sr. K.

FAUSTÍ: Hola, em diuen Faustí i soc periodista.

TOTS: T'estimem, Faustí.

DANTE: Jo.

SR. K: Soc.

ORFEU: Tu.

FAUSTÍ: Jo.

ORFEU: Soc.

SR. K: L'altre...

DANTE: Soc.

FAUSTÍ: Dins.

ORFEU: Teu.

SR. K: Soc.

DANTE: Al voltant.

SR. K: Jo soc.

FAUSTÍ: La memòria.
 SR. K: L'oblit.
 FAUSTÍ: Jo soc l'instant...
 DANTE: Passat.
 SR. K: Present.
 ORFEU: Fotut, joestic.
 FAUSTÍ: Tac.
 SR. K: Tic.
 DANTE: Tac.
 ORFEU: Tic.
 SR. K: Tac.
 DANTE: Primavera.
 SR. K: Estiu.
 ORFEU: Tardor.
 TOTS: Infern...

268

Canten a ritme de rap. El que està en negreta, ho diuen Tots.

TOTS: És el moment, tothom atent, provinent de les zones fosques el senyor de les mosques que toquen els collons, la cara B de les religions, per a tots vosaltres i a bon pas, arriba Satanàs! Arriba Satanàs! Arriba Satanàs!
 ORFEU: Arriba, arriba, arriba las manos, hermanos. Se nota, se **siente**, está presente, el camarada Comandante Presidente del Eje del **Mal**, cerrado a cal y **canto** mi ritmo infernal,
 FAUSTÍ: Difunto hasta cierto punto en punto **muerto**, y no te miento soy persona.
 TOTS: **La rima és bona si la cosa sona.**
 SR. K: La pena és llarga, l'art és breu, oh benvinguts, **no tremoleu.**
 DANTE: Cantem ahora que ens han fet fora del paradís.
 FAUSTÍ: No tinc perdó, no demano permís, em trobaràs tothora al **666.**

ORFEU: Lo dejo claro, no soy un **bicho raro**,
Vivo mi vida, **de esta fiesta no hay salida**
Acoronada.

SR. K: **Nada** divertida,
oh, benvinguts, **no tremoleu**.

DANTE: Deixeu tota esperança els qui entreu.

FAUSTÍ: Pobres i rics, **rics**, tots pagareu el preu.

ORFEU: Alceu les mans germans, seguiu la veu
del gran senyor **Satan**.

DANTE: Dónde las dan las toman, **lastiman**, que no te coman las
ganas de pecar, **ven a bailar**.

269

TOTS: Hagas lo que hagas **ponte bragas**.

SR. K: Y si la cagas...

ORFEU i DANTE: ¡Sufre!

SR. K: ¡Asufre!

FAUSTÍ: Afila las dagas.

SR. K: ¡Sufre!

ORFEU i DANTE: ¡Asufre!

ORFEU: Quien bien te quiere te hará sufrir.

FAUSTÍ: ¡Sufre!

SR. K i ORFEU: ¡Asufre!

DANTE: Lo voy a repetir.

ORFEU: ¡Sufre!

TOTS: ¡Asufre!

Final del rap (caminant per l'espai)

SR. K: Ja hi som, doncs.

DANTE: Sí.

SR. K: És així...

DANTE: Així és.

SR. K: Suposo... suposo que a la llarga hom es deu acostumar.

DANTE: Depèn de les persones.

SR. K: Eh?

DANTE: Depèn de les persones.

SR. K: Eh?

COR: Depèn de les persones.

SR. K: A! Bé.

COR: Bé.

SR. K: bé, bé.

COR: bé, bé.

SR. K: bé, bé, bé.

COR: Bé, bé, beee.

SR. K (*mirant el seu entorn*): De tota manera, mai no hauria cregut... Suposo que no ignoreu les coses que es diuen allà...

270

DANTE: Allà?

ORFEU: De qui?

COR: De qui? De qui? A on? De què?

SR. K: Doncs bé... (*amb un gest ample i vague*) sobre tot això.

DANTE: No deveu pas creure totes aquestes bestieses? Es tracta de gent que mai no han posat els peus aquí. Perquè si ho haguessin fet...

COR: He, he, he, je...

SR. K (*tornant-se a posar seriós tot d'una*): On són les estaques?

ORFEU: Les estaques?

SR. K: On són?

COR: On són?

SR. K: On són les estaques?

COR: On?

SR. K: Les estaques, les graelles, els embuts de cuir...

DANTE: Bromegeu?

SR. K (*mirant'-se'l*): Eh?

DANTE: Bromegeu?

SR. K: Eh?

COR: Bromegeu?!

SR. K: ...Ah, bé. No, no bromejava. (*Silenci. Es passeja.*) Naturalment, no hi ha miralls ni finestres. Res que sigui fràgil. I per què m'han pres el raspall de les dents?

DANTE: Ja està! Heus aquí que recobreu la dignitat humana. És formidable.

SR. K: Us prego que m'estalvieu les vostres familiaritats. Conec perfectament la meva posició, i no toleraré que vós...

DANTE: Ai! ai! Perdoneu. Feu-vos càrrec que tots els clients fan les mateixes preguntes. Entren i diuen...

COR: «On són les estagues?!»

DANTE: Us asseguro que en aquell moment no tenen gens ni mica de ganes de rentar-se les dents. Però després, quan els hem tranquil·litzats, apa, et surten amb això del...

COR: El raspall de dents!

DANTE: Però, per l'amor de déu, per què no reflexioneu una mica? Ben mirat, em voleu dir per què us hauríeu de rentar les dents?

SR. K (*calmat*): Sí, es veritat, per què? I per què ens hauríem de mirar als miralls? (*Mira el seu entorn.*) Tot això no m'agafa desprevingut... sense raspall de dents, doncs. I sense llit. Perquè, naturalment, aquí no es dorm mai.

COR: He, he, he...

DANTE: Què us sembla?

SR. K: M'hi hauria jugat qualsevol cosa. Per què caldria dormir? La son comença darrera les orelles, sentiu que els ulls se us tanquen, però, per què hem de dormir?

FAUSTÍ: És molt novel·lesc!

SR. K: Calleu. No ploraré, no gemegaré, però vull mirar la situació cara a cara! (*El cor s'apropa*) Novel·lesc? Això vol dir que ni tan sols tenim necessitat de dormir. Per què hem de dormir, si no tenim son? Perfecte.

Esperu. Un moment. ¿Per què és penós, això? Perquè ha de ser forçosament penós. Ja ho sé: és la vida sense talls.

COR: Talls? Quins talls?

SR. K (*imitant-los*): Quins talls? (*Desconfiat.*) Mireu-me. N'estava segur! Això explica la indiscreció grollera i insostenible de la vostra mirada. A fe que les teniu atrofiades!

Els del cor es miren a dins dels pantalons.

SR. K: Les parpelles. Ah! Nosaltres les bellugàvem. En dèiem parpellejar. Un menut llampec negre, una cortina que cau i s'alça: aquí teniu el tall. L'ull s'humiteja, el mon s'anihila. No us podeu pas imaginar com és de refrescant, això... Quatre mil reposos en el curs d' una hora: quatre mil petites evasions. I quan dic quatre mil... Què doncs? ¿Hauré de viure sense parpelles, ara? No sigueu ximple. Sense parpelles, sense son... tot és un... És de dia?

272

COR: He, he, he...

DANTE: Ja veieu que hi ha els llums encesos.

SR. K: Carall! Aquest és el vostre dia... I a fora?

DANTE (*esbalait*): A fora?

COR: He, he, he...

SR. K: Sí, a fora, a l'altra banda d'aquestes parets.

DANTE: Hi ha un corredor.

SR. K: I al capdavant del corredor?

ORFEU: Hi ha més habitacions, més corredors i escales... i cercles.

COR: Molts cercles!

Fosc

2 ASUFRE: EL VESTÍBUL

DANTE (*presentant l'espai*): Som al vestíbul!

273

COR (*sortint de darrere les butaques*): Hall, hell hall, hell hall, hello!

DANTE: Heu passat pel vestíbul?

COR: Hall, hell hall, hello!

Ho repeteixen 3 vegades.

DANTE: Heu vist el cartell? On hi diu...

COR: Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.

DANTE: Schhhht! Abandoneu l'esperança els qui entreu.

DANTE: Al vestíbul, Hall!

COR: Hell hall, hello...

DANTE: Hi trobem els apàtics...

ORFEU: Sí, mira aquí... ni a l'infern ens deixen entrar! I aquí estem perseguits per un eixam d'abelles durant tota l'eternitat.

FAUSTÍ: Mira, mira...

ORFEU: Ah, quita bitxo.

FAUSTÍ: Aleshores us trobareu amb el riu Aqueront.

COR: A que ron!

ORFEU: On us trobareu el barquer Caront.

DANTE: Que caron!

FAUSTÍ: Que és l'encarregat de passar les ànimes a l'altra banda.

COR: Papers, papers, papers.

SR. K: Quins papers?

DANTE: De defunció.

FAUSTÍ: Ui! Mira que viu!

ORFEU: Si no estàs mort no passes.

SR. K: A mi ningú m'ha dit res de papers. Només m'han parlat de que necessitaria un certificat garantit d'innocència, però això només en el cas de sol·licitar l'absolució aparent.

DANTE: Absolució aparent?

ORFEU: Absolució aparent?

FAUSTÍ: Absolució aparent?

SR. K: És una de les tres menes d'alliberació possibles: Està l'absolució real (o definitiva).

FAUSTÍ: Aquesta no es concedeix mai.

COR: He, he, he.

SR. K: Ah, no? Bé, també hi ha l'absolució aparent i l'aplaçament il·limitat: L'absolució aparent exigeix esforços extrems però momentanis, mentre que l'ajornament demana un esforç molt menor però constant.

COR: Ein?

SR. K: Amb l'absolució aparent, un cop t'absolen ets un home lliure. Aconsegeixes lliurar-te del pes de l'acusació per temps indeterminat, no alliberat del tot...

ORFEU: Ets només aparentment lliure.

FAUSTÍ: O, millor dit, «temporalment lliure».

DANTE: En qualsevol moment un jutge pot posar la mà a l'expedient, adonar-se que en aquell cas l'acusació encara és viva, i ordenar l'arrest immediat.

ORFEU: Aleshores...

DANTE: Naturalment...

FAUSTÍ: S'ha acabat la vida lliure.

COR: He, he, he.

FAUSTÍ: S'han donat casos en els que l'absolt, al tornar a casa venint del tribunal, s'ha trobat esperant, en acte de servei, qui l'ha de tornar a arrestar!

COR: He, he, he.

SR. K: L'ajornament, en canvi, consisteix en la retenció perpetua del procés dins la fase processal preliminar.

DANTE: Allargar l'agonia, vaja: una situació kafkiana.

SR. K: Dantesca diria jo. També he portat la 1a demanda que segons el meu advocat és el més important de presentar, ja que determinarà tota la marxa del procés.

Però no es posen d'acord, ja que segons la seva ajudant, el més important és que a la 1a ocasió presenti una confessió completa, així com les proves de culpabilitat.

FAUSTÍ: Així, doncs, és culpable?

SR. K: No!

COR: No!

SR. K: No! No!

COR: No! No!

SR. K: No! No! No!

COR: No! No! No!

SR. K: Soc innocent!

COR: Ah! Innocent!

SR. K: Sens dubte es tracta d'un error.

COR: Ah! Un error!

SR. K: O d'un pecadet insignificant!

COR: Un pecadet... No sabia que era menor, jo anava a 30, a ellas las gusta... yo no la toqué, no la toqué, pero la maté porque era mía...

SR. K: És més, no sé de què se m'acusa!

ORFEU: En quin punt es troba el seu procés?

COR: He, he, he.

DANTE: Bona pregunta.

SR. K: A mi també m'agradaria saber-ho.

COR: A mi també, i a mi, i a mi...

SR. K: Tot i que sempre ha fet progressos, mai no he sabut dir de quina mena han estat. Segons m'han dit el procés ha entrat dins una fase on ja no poden donar-se ajuts ja que tal com ho exigeix la circulació ininterrompuda dels procediments de les escrivanies ha estat transmès als tribunals superiors.

FAUSTÍ: Els jutges de la magistratura inferior no tenen dret d'absoldre definitivament.

SR. K: Es veu que no.

DANTE: Són subalterns.

ORFEU: Aquest dret només el posseeix el tribunal suprem.

SR. K: L'alt tribunal.

ORFEU: La tribu anal?

DANTE: Ha dicho culo.

FAUSTÍ: He, he, he.

SR. K: Un tribunal inassolible al qual no arribo (doncs és alt!)

I com que un procés no pot ser retingut si no hi ha motius, i cal que, mirat des de fora, hi hagi moviment... de l'alt tribunal torna als inferiors i així pendola amunt i avall amb trajectòries incalculables, impossibles de preveure. És inútil intentar-ho, suposo.

COR: Puja, baixa, puja, baixa...

SR. K: No sé on em condueix tot això.

DANTE: Això condueix al següent pis!

ORFEU: Al següent cercle!

DANTE: «Cerclement!» (*Giren amb les butaques i es fa fosc.*)

Fosc

3 ASUFRE: ELS LLIMBS I EL CERCLE VICIÓS

DANTE: ¡Al limbo!

COR: ¡Limbo! (*Ballen «el Limbo».*)

ORFEU: ¡Qué limbo lugar!

FAUSTÍ: ¡Qué sitio más limbo!

DANTE: ¡Esto está limbísimo!

FAUSTÍ: ¡Limbo como una patena!

DANTE: ¡Vamos a disfrutar...

TOTS: ...de lo limbo!

DANTE: Al «limbo» hi van els no nats.

FAUSTÍ: Els no batejats.

ORFEU: Els poetes pagans. Horacio,

FAUSTÍ: Ovidio.

DANTE: Homero, Ho... racio, O... vidio, Ho...mero?

SR. K: Però si no recordo malament, em sembla haver llegit en un edicte que el papa Benet XVI deia que el Limbo no existeix?

ORFEU (*des d'un altar improvisat*): Chertamente. 23 aprile due-milasete, 2007: El limbo non existe piu.

FAUSTÍ: 23 d'abril! Sant Jordi!

DANTE: El Día del Limbo.

FAUSTÍ: Del limbo i de la losa.

SR. K: Aleshores?

DANTE (*amb rosa a la boca*): Aleshores...

TOTS: Aleshores...

DANTE: Estem en un buit legal.

Tots es miren, miren el terra, tornen a mirar-se.

COR: Un buit legal! (*Mirada a terra, mirada al públic.*) Ah! (*Cauen per un buit. Sentim el crit d'un: l'han trepitjat.*)

Cançó Fever (Canta Faustí, la resta fa els cors).

SR. K: Hem caigut al cercle dels luxuriosos! Un cercle... viciós!

278

FAUSTÍ (*cantant Fever*):

Never know how much I love you
 Never know how much I care
 When you put your arms around me
 I get a fever that's so hard to bear.
 You give me fever when you kiss me
 Fever when you hold me tight.
 Fever in the morning,
 Fever all through the night.

Ev'rybody's got the fever.
 That is something you all know.
 Fever isn't such a new thing,
 Fever started long ago.

Acabat de sortir del cicló dels amants, aquest fenomen que arrossega els luxuriosos tal i com la seva passió els arrossega en vida. En directe, per a tots vostès, en exclusiva i des de primera línia de foc. El primer reportatge des de les profunditats per poder donar llum a una de les grans preguntes. Existeix l'infern? Es pot visitar? De moment el que només puc afirmar és que Esto está... ¡que arde!

Sun lights up the daytime
Moon lights up the night
I light up when you call my name
And you know I'm gonna treat you right.
You give me fever when you kiss me
Fever when you hold me tight.
Fever in the morning
Fever all through the night.

Ev'rybody's got the fever.
That is something you all know.
Fever isn't such a new thing,
Fever started long ago

279

Ev'rybody's got the fever.
That is something you all know.
Fever isn't such a new thing,
Fever started long ago.

Tots a sota les gavardines tapant-se el cap.

Fosc

4 ASUFRE: GOLAFRE

Construcció del golafre.

280

Amb les gavardines es tapen tots els caps menys un per donar forma a un gegant del que surten dos braços i dues cames pels cantons.

GOLAFRE: Dum, dum, dum... Aaaaaah!

Deus ací saber, car és notori i coneixedor, que de la gola neix la luxúria. Car, en la repartició dels membres corporals consta que els testicles seran al ventre subjugats. A raó d'açò ve que, quan desordenadament el ventre és mantingut, lo altre se desperta a luxuriosos excessos.

Aquest és el tercer cercle, el dels goluts, o golafres, o golosos, digues-li «hache». I s'hi està prou bé! El més empipador és el clima: plou sempre, un diluvi etern d'aigua bruta, dura i freda. Ah! I som cecs, que això també és força empipador... Però no s'hi està malament... Bé, si no fos pel que vigila, pel «jefe», el dimoni Cerver. És com un gos, però molt gran i té tres caps. Té uns enormes ulls vermells i una llarga barba negra i oliosa... I unes urpes gegants... I de vegades –bé, sovint– ens agafa, i ens estripa i ens escorxa... Ai, mira! Té una mania amb això! Però

mira... què hi vols fer... anar passant! Oh, i a disfrutar-ho que diuen que el que ens espera és molt pitjor... Adió maca!

Fosc

5 ASUFRE: PERIODISTA, DIMONI I MONEY

Amb les gavardines es tapen el cap a la manera d'un burca, i avancen a les palpentes amb els peus.

282

FAUSTÍ: Que difícil és sortir del cercle viciós! L'infern, una de les realitats més qüestionades. L'actual papa contradiu a l'anterior afirmant l'existència de l'infern com a espai real. I entre papa i papa, és la feina del *paparazzi*, la que ens aclarirà tots els dubtes. Però la pregunta seria... és l'infern una realitat innegable? És una de les opcions que ens esperen després de la vida terrenal? És un lloc de dolor i horror, de foc etern, sense descans, sense treva, sense fi? Tantes incògnites per a respondre que avui per fi seran desvetllades. Mai abans s'havia aconseguit estar tan a prop dels fogons de la humanitat per comprovar què s'hi cou. Per aconseguir-ho, m'he hagut de sacrificar de la manera més «tonta» per poder oferir, en exclusiva, aquest reportatge des de l'inframón. ¿Cómo te quedas?

COR (*traient el cap de sota la gavardina*): Muerta.

FAUSTÍ: Mmmm... tenim uns testimonis... (*Aixeca una de les gavardines i descobreix un personatge*.) Endante!

DANTE: Em diuen Endante, andante, Aligieri. Aligieri perché valentino. Oh! Va lentino, ma piano piano si va lontano. Andante que es gerundio: Andare, Andante, Andutto!

FAUSTÍ: Endante doncs, quines són les circumstàncies que l'han dut fins aquí?

DANTE: Arribar fins aquí ha sigut fàcil. El camí a l'infern fa baixada.

FAUSTÍ: Vostè, l'autor de l'única guia fiable de l'inframón, parli'ns, parli'ns a tots sobre Satanàs, Lluçifer, Mefisto, Mefistòfil, Baal de Belcebú.

DANTE: Sí, certament. El van fer fora del Paradís. Hi ha gent –no vull dir noms– que no suporta les crítiques però, vaja, com diria el poeta, «Les seves ales eren més grans que el niu».

FAUSTÍ: I vostè com creu que veuen a Satanàs des de la Terra?

DANTE: Desenfocat, el veuen. Desenfocat. L'home és un ser miop.

FAUSTÍ: Perquè... exactament, Satanàs, a què es dedica?

DANTE: És pagès, agricultor, conrea dubtes, cultiva revolucions. Porta la llum allà on no n'hi ha. És electricista, és el hispas amoral. Y por encima de todas las cosas es monárquico!

FAUSTÍ: En Dante, vostè què en pensa de la discussió papal sobre l'existència de l'infern. Haver-lo trobat a vostè seria la prova definitiva per resoldre aquesta qüestió.

DANTE: Paraules, paraules, parole, parole, parole... paraules d'un actor! El papa Wojtyla deia que «l'infern no és un lloc físic, sinó la situació de qui s'aparta de Déu». No posi paraules d'algú altre a la meua boca. Perquè si no, digui'm, on és vostè ara?

FAUSTÍ: A porta tancada.

DANTE: On no entren mosques!

FAUSTÍ: En Dante, en l'actualitat ens trobem a la societat de la pèrdua del pecat. Suposa això un èxit dels valors de l'infern? Dit d'una altra manera: l'infern... està de moda?

DANTE: L'infern és com el color negre, no passa mai de moda. Un toc atrevit de vermell. És l'etern fons d'armari. Un fons que no es veu... Quina era la pregunta?

FAUSTÍ: Entre nosaltres, l'infern és realment un lloc de càstig?
 Jo no veig ni foc, ni estaques ni sento crits ni sento olor de
 sofre... (*Soroll de pet.*) Ara sí...un lleuger..

DANTE: Parfum!

FAUSTÍ: De sofre.

DANTE: Sí! És que m'ho he fet a sofre!

DANTE: Com si fossis a casa teva. Aquí tindrà de tot!

Cançó Sacumdì sacumdà.

...avrai vestiti, la bellezza, l'argento
 e adesso invece c'è la noia per te.
 Sacumdì, sacumdà, sacumdì cumdì cumdà.
 Perché,
 stai ancora lì a pensare
 io ti voglio regalare
 quello che fa invidia a me,
 con me
 tu puoi chiedere di tutto
 e l'inferno non è brutto,
 trova un posto anche per te.
 Non dire di no,
 ripete il Diavolo con me starai bene
 sentivo già venirmi la tentazione,
 beh, però alla fine gli rispondo così,
 Sacumdì, sacumdà, sacumdì cumdì cumdà.

284

DANTE: I si li fa falta alguna cosa, vostè demani! Aquí no es
 compra res però tot s'acaba pagant.

FAUSTÍ: I quin és el preu?

DANTE: El que vostè digui...

FAUSTÍ: Com?

DANTE: Digui... demani...

FAUSTÍ: Mani?

DANTE: Demani, dimoni!

FAUSTÍ: Demano money?

DANTE: Demani money al dimoni...

FAUSTÍ: Domani, domani.

FAUSTÍ: Dimonis! Diu que demani money al dimoni domani!

DANTE: Di moni.

FAUSTÍ: Moni.

Confusió dimonis, money, digui dimoni, domani, mani? A la mani, mai demani money al dimoni...

285

Tots canten la cançó Money. Coreografia sobre la cançó Money, Money de Cabaret. Fan accions de: robatoris, stars, Venus, Siva, moneda, mans i Ester Williams.

Money makes the world go around
 The world go around
 The world go around.
 Money makes the world go around
 It makes the world go round.
 Money money money money
 Money money money money
 Money money money money mon.
 If you happen to be rich and you feel
 Like a night's entertainment
 You can pay for a gay escapade.
 If you happen to be rich and alone
 And you need a companion you can ring
 Tingeling for the maid.
 If you happen to be rich and you find
 You are left by your lover,
 Tho' you moan and you groan quite a lot,

You can take it on the chin,
Call a cab, and begin to recover
On your fourteen carat yatch.
Money makes the world go around
The world go around
The world go around
Money makes the world go around.
Of that we both are sure
On being poor
Money money money money
Money money money money
Money money money money mon.....

286

Fosc

6 ASUFRE: ORFEU

Orfeu canta l'ària Che farò senza Euridice...

287

FAUSTÍ: L'Orfeu! Senyores i senyors, el mite en directe! És clar, ha vingut a buscar la seva estimada Euridice. Ja l'ha trobat?

ORFEU: Sí.

FAUSTÍ: Com l'ha vista?

ORFEU: No la puc mirar.

FAUSTÍ: Clar! Perquè per poder salvar la seva ànima de l'inframón no pot mirar-la fins que en surti, si ho fa perdrà Euridice per sempre. Però la pot tocar...a les fosques...

SR. K: Sí, però es que aquí el llum, no s'apaga mai.

ORFEU: Che farò senza Euridice...

FAUSTÍ: Doncs tanqui els ulls.

SR. K: Sí, però es que les parpelles les tenim atrofiades.

Orfeu canta la 2a estrofa: Che farò senza Euridice...

(Poema *Terra erma*, de T. S. Eliot)

Aquí no es pot estar dret no es pot jeure ni seure

No hi ha silenci a les muntanyes

Només el tro sec i estèril sense pluja

No hi ha solitud a les muntanyes

Només rostres vermells que grunyen amb desdeny

Des les portes de cases de fang esquerdat
 Si hi hagués aigua
 I no roca
 Si hi hagués roca
 I també aigua
 I aigua
 Una font...

FAUSTÍ: Pobre... Està passant un infern! Aquest lloc del que parla...?

ORFEU: És el meu poble.

COR: Ha, ha, ha, ha.

FAUSTÍ: El seu poble... Parli'ns, parli'ns de la seva... família.

COR: Ha, ha, ha, ha.

ORFEU: Els pares. Educats psicòpates.

ORFEU: Sembrant l'horror en una família que ni coneixen, per simple plaer.

ORFEU: Perquè disposaven del poder de fer-ho...

DANTE: La família. La institució nuclear de la zoocietat.

SR. K: La família és la segona institució més violenta després de la guerra.

FAUSTÍ: Una altra imatge?

ORFEU: El sentiment de culpa i els fantasmes del passat del meu veí que rebia anònims i vídeos d'algú que l'estava filmant contínuament.

ORFEU: I un record... especial?

ORFEU: El calfred del mostrarri de masoquisme i perversions que m'infligia la meva refinada professora de música clàssica.

FAUSTÍ: Ah, el despertar de la primavera.

Tots canten un fragment del despertar de La primavera de Vivaldi.

ORFEU: Al poble apareixen ocells decapitats, un nen subnormal és atacat amb sanya per torturadors sense rostre.

El meu para que viola a les seves filles, i els meus tiets, camperols aclaparats i amb família nombrosa, decideixen suïcidar-se.

FAUSTÍ: Ens posa els pèls de punta... les agressions més salvatges s'engreixen amb els dèbils, els principis intocables amaguen clavegueres de depravació, la innocència no pot sobreviure a l'acorralament, es perpetuen les tensions darrere de les civilitzades aparences, la merda que s'oculta darrere d'una gent que resa unida i que considera l'orde com el valor suprem.

289

Fosc

7 ASUFRE: ELS CORRUPTES

Asseguts a les butaques.

290

ORFEU: Deu ser de nit.
 DANTE: A on?
 ORFEU: Allà.
 FAUSTÍ: On, allà?
 ORFEU: Allà!
 COR: Ah!
 ORFEU: Sí, fa una calor de forn. És de nit.
 DANTE: Ja som de nit, doncs.
 ORFEU: Alguna cosa put...
 DANTE: Alguna cosa put?
 SR. K: Alguna cosa put a... Dinamarca.
 FAUSTÍ: A Santa Coloma.
 ORFEU: No, no, a València.
 COR: Ha, ha, ha!
 SR. K: A València alguna cosa... falla.
 COR: Ha, ha, ha!
 FAUSTÍ: Fa una olor com de cremà...
 DANTE: Sí, puta corrupta.
 TOTS: Ahh!
 FAUSTÍ: Put...
 ORFEU: ...a...

SR. K: ...corrupte.
 DANTE: Sí, a corromput.
 ORFEU: A podrit.
 SR. K: A cadàver...
 ORFEU: Exquisit.
 DANTE: En un fons...
 FAUSTÍ: Perdut.
 DANTE: Perdut estic.
 FAUSTÍ: Tac.
 SR. K: Tic.
 ORFEU: Tut.
 DANTE: Tut?
 SR. K: Perdut.
 FAUSTÍ: Paradís perdut.
 FAUSTÍ: Paradís fiscal...
 SR. K: Soc fiscal.
 ORFEU: Soc capital.
 SR. K: Hola, què tal?
 FAUSTÍ: Soc una trama de corrupció.
 DANTE: Un terreny amb comissió.
 FAUSTÍ: Molt millor!
 ORFEU: Un milió.
 SR. K: Mil Millets.
 FAUSTÍ: Jo corrompo poc, però...
 DANTE: ...pero corrompo, corrompo...
 ORFEU: ...pero corrompo corrompo...
 SR. K: ...corrompo, poc...

Tots a ritme de pasdoble.

TOTS: Corrom, pom, pom
 pero, corrompompero, pero,
 pero, pero, corrompompero,

pero, pero corrompom, pom...
(Ho diuen 2 vegades.)

DANTE: Jo...

FAUSTÍ: Soc...

ORFEU: Poli?

SR. K: Jo...

FAUSTÍ: Soc...

DANTE: Narco.

ORFEU: Soy poli bueno.

SR. K: Soy poli malo.

DANTE: Ara soc corrupte.

FAUSTÍ: Ara soc...

SR. K: Auditat...

ORFEU: De rebut.

DANTE: Desviat.

FAUSTÍ: Imputat.

ORFEU: Puta tu.

DANTE: Tapa-t'ho!

FAUSTÍ: Que tapi què?

SR. K: Tapa-ho tot!

FAUSTÍ: Tot tapat.

DANTE: Estic.

FAUSTÍ: Tac.

ORFEU: Tic.

SR. K: Tac.

DANTE: Sudant.

8 ASUFRE: UN MÓN DE CONFLICTES

DANTE:

293

Estic Sudan, sudan a l'americana.
 El Brasil es desperta (*el braç*).
 Em tiba Eslovaquia (*l'aixella*).
 I em mossego les Hongries. Tot el dia...
 Ciutat del Cap no em para i, no me n'adono, però al cap
 d'una Estonia (*nyam nyam*)
 Se'm cau el Peloponeso. Mira, mira, mira.
 Tinc un nus a l'Angola que em fa venir Toscana, em baixa
 al mig del Tetuan i em deixa Corea en un puny.
 Se'm remou el Trípoli, tant que he perdut Ghana, he per-
 dut Ghana...
 Tinc una por de l'Iran, una por delirant, delirant...
 Tanta que m'Orinoco.
 Se m'inunden els Països Baixos.
 Se m'Escòcia l'Anglaterra.
 Mira, no volia ser Bulgària però ho diré: ja fa temps que
 El Salvador no té tractes amb Txetxenia.
 Per no parlar del conflicte de Gàmbia, foc creuat inter-
 minable a la Rodhesia; jo em dic: va Andante Ruanda,
 Ruanda..., però Ando-rrano, Andorrano!
 Em dic: Va Alighiere, Alighieri! I... Sant Tropez.
 Em sento Antigua, Barbados de tres dies... Jo busco Buenos

Aires, sempre fugint del Vaticano, Puerto Rico... Quito!
I aquí estic: dándole al Bucarest.
Soc un món de conflictes.
Cada persona és un món, i a mi el món em fa mal. (*Al Cor:*) A mi, el món, em fa mal.
I Encara diuen que l'home és un ser en constant evolució... Bah!

Imatge de la teoria de l'evolució darwiniana.

Fosc

9 ASUFRE: LA CREACIÓ

ORFEU: Algunos dicen que venimos del mono. Yo no vengo del mono. A mí no me trajo la cigüeña, ¡a mi me creó Díos!

295

TOTS: ¿Dios? ¡Adiós!

ORFEU: Si jo fos Déu, i a vegades penso que ho soc, depèn del que hagi fumat, tothom viuria eternament, no hi hauria mort; ningú estaria criant malves.

Canta A ritme de rumba, la rumba de Déu; els altres s'amaguen darrera les butaques per canviar-se i sortir després com àngels.

Si jo fos Déu em faria una targeta
 Que em serviria de presentació
 Sense telèfon ni direcció completa
 On, amb lletra gòtica, hi posaria JO.

Si jo fos Déu i encara no existís l'home
 Jo crearia un ésser molt semblant a tu.
 T'explicaria el conte de l'Eva i la poma,
 I m'estiraria al teu costat tot nu.

ÀNGELS:

Si ell fos Déu no faria més miracles
 Ja és prou miracle que algú cregui en ell.

És omnipresent, tot ho pot i tot ho espatlla,
Jo ja em conformo amb no ser impotent.

Marxen els àngels, acaba la cançó.

DÉU (*representat per Orfeo*): Si jo fos Déu, no sabeu què faria?
Àngels, àngels! Mireu! Allà, entre Mart i Venus... (*Veü que els àngels no han aparegut.*) Àngels, àngels! (*Surten els àngels per darrere les butaques a la manera d'un teatret.*) Mireu! Allà, entre Mart i Venus, encara estan sense ocupar unes quantes miríades del meu regne. Allí hi vull crear un món nou: del no res naixerà, i al no res tornarà, un dia. Les criatures que l'habitin es creuran déus com nosaltres, i veure els combats i les seves vanitats serà el nostre plaer. Que el seu nom sigui el món de la bogeria! Que opina de tot això el meu germà Llucifer, que comparteix amb mi aquests dominis al sud de la Via Làctia?

296

LLUCIFER: Senyor, germà, aquesta teva mala voluntat exigeix sofriments i desgràcies. Detesto aquesta idea!

DÉU: Què diuen els àngels de la meva proposta?

ÀNGELS: Faci's la voluntat del Senyor!

LLUCIFER (*imitant-los*): Faci's la voluntat del senyor...

DÉU: Així sigui! I ai dels qui il·luminin els bojos sobre el seu origen i la seva missió!

LLUCIFER: Ai dels qui anomenen mal el bé i bé el mal, que converteixen en llum les tenebres i les tenebres en llum, que tornen dolç l'amarg i amarg el dolç! Aniré a dir la veritat als homes, perquè els teus projectes siguin aniquilats.

DÉU: Maleït siguis, Llucifer. I que el teu lloc estigui per sota del món de les bogeries, perquè vegis els seus turments; i que els homes t'anomenin Maligne!

LLUCIFER: Guanyaràs perquè ets fort com el Mal! Per als homes tu seràs Déu, tu, el calumniador, tu, Satanàs! (*A*

públic:) Homes! Soc Llucifer, el Portador de la Llum, que desitja la vostra felicitat i que pateix amb els vostres patiments.

Acosteu-vos a l'arbre i tasteu-ne el fruit i, només menjar-lo, sereu conscients del bé i del mal. Llavors sabreu que la vida és un mal; que no sou déus, que el Maligne us ha ferit de ceguesa i que la vostra existència només es desenvolupa per a servir de riota als déus. Mengeu-lo i posseïreu el do de l'alliberació dels mals, l'alegria de la mort! (*Surt.*)

ÀNGEL 1: Ai de nosaltres, perquè la nostra alegria s'ha acabat!

DÉU: Què ha passat?

ÀNGEL 1: Llucifer ha descobert les vostres intencions als habitants de la Terra: ho coneixen tot i són feliços.

DÉU: Feliços! Que els caigui a sobre la desgràcia!

ÀNGEL 1: A més a més els hi ha donat el do de la llibertat, de manera que poden tornar al no res.

DÉU: Poden morir! Bé! Que es s'escampin abans de morir! Faci's l'amor!

ÀNGEL 1: Que es faci l'amor, que es faci l'amor!

DÉU: Però si tu no tens sexe.

ÀNGEL 1: Ohh!

DÉU: Home, dona, no pensis
t'ho prohibeixo, bèstia!
Menja, dorm, fornica;
roba, si cal, el teu semblant,
o mata'l, si et fa nosa.
I fins i tot treballa!
Però no pensis, bèstia!
El primer: no pensaràs!

ÀNGEL 2: Senyor! La vostra voluntat cruel i la paraula pronunciada han produït el seu efecte! Les muntanyes s'ensorren, les aigües inunden la terra; la pesta i la gana assolen

les nacions; l'amor s'ha convertit en odis mortals. Els homes es creuen en els inferns, i vós, Senyor, esteu destronat!

DÉU: Socors! Em penedeixo d'haver-me'n penedit!

ÀNGEL 2: Massa tard! Tot segueix el seu curs des que heu desencadenat les forces!

DÉU: Em penedeixo! Vaig depositar guspines de la meua ànima en uns essers impurs! La meua energia s'esgota quan s'allunyen de mi; la seva iniquitat m'atrapa; i em sento atacat per la bogeria de la meua progenitura. Què he fet?

ÀNGEL 1: El vell delira!

ÀNGEL 2: Està fatal!

ÀNGEL 1: Quina bogeria!

ÀNGELS: Bogeria, bogeria!

LLUCIFER: Així va el món: quan els déus es diverteixen, els mortals abusen!

10 ASUFRE: NÍNIXOLS

Apareix un cap per sota de les butaques. Són nínixols.

299

ORFEU: Hola? Hola?

SR. K: Hola? Hola? Ui, m'ha semblat que cridaven, ves.

FAUSTÍ: Hola? Hola!? Quins veïns! Volem descansar en pau!

DANTE: Eo? Hola?

ORFEU: Hola? Ei, tu ets el nou, no?

DANTE: Sí.

ORFEU: Hola.

DANTE: Hola.

SR. K: Hola. I aquest qui és?

ORFEU: És el nou.

SR. K: Ah! Acabes de traspassar.

DANTE: Sí, hola.

SR. K: Hola.

FAUSTÍ: Hola.

D,O,K: Hola.

FAUSTÍ: I aquest qui és?

O,K: És el nou.

DANTE: Hola.

FAUSTÍ: Hola.

ORFEU: Hola.

SR. K: Hola.

ORFEU: Ui! T'has aprimat.

SR. K: Estàs esquelètic.

ORFEU: Un sac d'ossos.

FAUSTÍ: No serà tant. Tu sí que et conserves bé, calavera!

SR. K: No ho diguis a ningú però estic segur que és bàlsam.

FAUSTÍ: No pateixis, soc una tomba.

DANTE: I, què? Com va la vida?

K, O, F: Ja, ja, ja.

SR. K: I què, el pis... maco?

DANTE: Sí. Però m'han fotut una clavada que m'han deixat «tiesso».

SR. K, ORFEU i FAUSTÍ: És la zona, és la zona.

FAUSTÍ: Ei, perdona que no et parli cara a cara, és que no et veig.

SR. K: És que el tens a l'angle mort.

ORFEU: I ho tens tot en caixes encara?

DANTE: Sí. Bé, en una. (*Pausa.*) Perdoneu una pregunta. Sabeu si tenim opció de compra?

ORFEU: Sí. Jo ja el tinc pagat.

SR. K: A mi me'l paga el meu fill.

FAUSTÍ: Jo...

ORFEU i FAUSTÍ: Ell és ocupa.

DANTE: Ah. I tots són tan petits?

SR. K, ORFEU i FAUSTÍ: Mmm... Com és el teu?

DANTE: La mar de bufó: rebedor-passadís-sala-menjador-lava-bo-cuina-dormitori, tot en un sol espai.

SR. K, ORFEU i FAUSTÍ: Ah!

DANTE: Ho tens tot a mà.

ORFEU: Sí. Jo mentre pixo em faig l'esmorzar.

FAUSTÍ: Jo amb una frego els plats i amb l'altra em faig el llit.

SR. K: El meu pis és tan petit que quan el Sol se'n va a dormir no estic segur d'haver-lo vist.

DANTE, ORFEU i FAUSTÍ: Oooooohh!

FAUSTÍ: Però el millor són les vistes. Quins jardins!

SR. K: A més que no t'has de preocupar, eh?, que se n'encarrega l'ajuntament: Parcs i jardins

ORFEU: I el correu te'l deixen a la porta.

FAUSTÍ: És veritat! Jo el dec tenir a petar. A veure... Bon viatge, et recordarem sempre, et trobaré a faltar.

DANTE, ORFEU i SR. K: Ooohh.

FAUSTÍ: No res, propaganda.

DANTE, ORFEU i SR. K: Ahh.

SR. K: Ara que penso, no deus conèixer la zona?

DANTE: No, jo vinc de l'altre barri.

Sr. K, ORFEU i FAUSTÍ: Home, no pot ser, l'hem de treure a passejar, li hem d'ensenyar, ha de conèixer els bars...

301

DANTE: Els bars?

ORFEU: Sí, aquí sortim cada nit.

FAUSTÍ: L'hem de portar al Purga.

ORFEU: Al purgatori?

SR. K: Però si el van traspasar.

FAUSTÍ: Que no, que aquest era el Limbo.

SR. K: No senyor, el Limbo el van «xapar».

ORFEU: Jo l'última vegada que hi vaig anar vaig acabar mort.

FAUSTÍ: Va, no siguis fantasma.

SR. K: El que ets és un «muermo». I si anem al Paradís?

ORFEU i FAUSTÍ: Ah, sí, sí!

SR. K: Tot i que hi ha un «segurata» que Déu n'hi do...

ORFEU: Va! Pagant sant Pere canta.

FAUSTÍ: A més a més jo tinc passes RIP.

DANTE, ORFEU i SR. K: RIP?

FAUSTÍ: RIP; RIP...

DANTE, ORFEU i SR. K: Hurra! Ha, ha, ha!

DANTE, ORFEU i FAUSTÍ: Doncs anem-hi ara mateix...

DANTE: Jo no surto, que estic mort.

DANTE, ORFEU i FAUSTÍ: Això no és excusa.

SR. K: A més, tens tota una eternitat per descansar.

DANTE: Va, m'animo!

ORFEU: Quedem a les dotze.

SR. K: Davant dels crisantems.

DANTE: On?

FAUSTÍ: Sota el xiprer.

DANTE, ORFEU, SR. K i FAUSTÍ: Lo vamos a pasar de muerte! Y los muertos aquí lo pasamos muy bien, entre flores de colores...

Surten tots, un a un, amb les sabates a les mans, els braços despullats i cantant Don diablo se ha escapado, fent una coreografia amb els braços que semblen cames de ballarines.

302

TOTS: Don Diablo se ha escapado
tú no sabes la que ha armado
ten cuidado yo lo digo por si

anda por rincones
o se esconde en los cajones
de la presa que decida conseguir.

Conseguir, si sigue así yo se lo voy a decir
que le cante a mi niña
como gozo cuando guiña
yo quisiera darle un beso chiquitín
con un swing por aquí, por allí
un beso chiquitín con un swing, ¡ah!
un beso chiquitín con un swing.

Me agarra muy suavemente
me atrapa en un pis pas
no tiene moral y es difícil de saciar
le gusta, y todo lo da.

Don Diablo se ha escapado
tú no sabes la que ha armado
ten cuidado yo lo digo por si

va detrás de ustedes
y usará de mil placeres
para ver como los puede conseguir.

Conseguir, si sigue así yo se lo voy a decir
que le cante a mi niña
como gozo cuando guiña
yo quisiera darle un beso chiquitín
con un swing por aquí, por allí
un beso chiquitín con un swing, ¡sí!
un beso chiquitín con un swing.

303

Me agarra muy suavemente
me atrapa en un tris tras
no tiene moral y es difícil de saciar
le gusta, y todo lo da.

Seuen a les butaques; coreografia de cames. Acaben i sospiren.

Fosc

11 ASUFRE: EURIDICHE, FELICE, BEATRICHE I MARGARIDICHE

ORFEU: Euridiche...

SR. K: Feeliche...

DANTE: Beatriiche.

FAUSTÍ: Margarida... Margarit...diche.

SR. K (*traient-se una carta de la butxaca*): Carta a Felice, 21 de juny de 1913.

«Estimada Felice. Què me'n dius sobre una vida matrimonial a la qual, almenys durant alguns mesos a l'any, el marit torna de l'oficina cap a dos quarts de 3 o les 3, menja, s'allita i dorm fins les 7 o les 8, sopa ràpidament, passeja durant una hora, i tot seguit comença a escriure fins la 1 o les 2 de la matinada. Series capaç d'aguantar tot això? No saber res del marit, sinó que està a la seva habitació escrivint? I passar així tota la tardor i l'hivern? I cap a la primavera rebre a aquest home mig mort al costat de la porta de l'escriptori, per haver de contemplar durant la primavera i l'estiu com es recupera per a la tardor i l'hivern? Es aquesta una vida possible? Potser, potser sigui possible, però és precís que tu reflexionis sobre això fins l'última ombra d'un dubte.

Teu sempre: Senyor K.»

No li vaig arribar a enviar mai. De fet, anava a tirar-la a la bústia quan he travessat el carrer i... m'he trobat aquí. Sabeu si hi ha servei de correus?

DANTE: No, no n'hi ha.

TOTS: T'estimem, Sr. K.,

FAUSTÍ: Són joves els meus nervis, la meva sang, i té un gust nou la vida. Conec el dret, la medicina, soc filòsof; teòleg, periodista, per a més mal, i aquí m'estic, pobre mortal, tan negat com abans. Em recrema veure que l'home no sap res de res. Un pacte em va guanyar, volia conèixer els secrets, que són tants... com costa haver de dir el que del món ignoro.

305

TOTS: T'estimem, Faustí.

DANTE: Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura,
ché la diritta via era smarrita.
Ahi quanto a dir qual era è cosa dura,
esta selva selvaggia e aspra e forte,
che nel pensier rinova la paura!

TOTS: T'estimem, Endante.

ORFEU (*cantant*): Euridiche...!

TOTS: T'estimem, Lorfeu.

ORFEU: No que...

TOTS: Que sí, que sí, que t'estimem.

ORFEU: Ah! Un moment! Ja ho entenc! Ara sé per què estem aquí plegats!

DANTE: Compte amb el que dius...

ORFEU: Ja veureu quina cosa No hi ha tortura física, oi?

FAUSTÍ: I tanmateix som a aquí.

DANTE: I no ha de venir ningú més.

SR. K: Ningú.

ORFEU: Ningú.

FAUSTÍ: Ningú.

DANTE: Ningú.

FAUSTÍ: Continuarem plegats fins al final. És això, oi?

ORFEU: En una paraula, aquí falta algú.

DANTE: El botxí.

SR. K: Prou que ho sabem.

DANTE: Doncs bé, han fet una economia de personal.

FAUSTÍ: Res més que això.

DANTE: El servei va a càrrec dels mateixos clients.

ORFEU: Com als restaurants automàtics.

SR. K: Un *self service*.

FAUSTÍ: Què vols dir?

ORFEU: El botxí som nosaltres.

DANTE: Cadascú de nosaltres...

SR. K: ...és el botxí...

ORFEU: ...dels altres!

306

Surt corrents cap a la porta, que està tancada.

ORFEU: Obriu! Obriu d'una vegada! Ho accepto tot: els borseguins, les tenalles, el plom fos, les pinces, el garrot, tot allò que crema, tot allò que esquinça... Vull sofrir de debò. M'estimo cent vegades més les mossegades, el fuet i el vidriol que no pas aquest sofriment que m'omple el cap, aquest fantasma de sofriment que em frega, que m'acaricia i que mai no em fa prou mal. (*Sacsejant la porta.*) No em voleu obrir? (*La porta s'obre bruscament i ell gairebé cau.*) Ah!

ORFEU (*mirant-se els companys*): El món dels esperits no és pas tancat. Mira-te'l aquí, el món!

Els companys intenten treure'l fora per la porta –ara oberta– i no es deixa.

DANTE: Vés-te'n. Què esperes? Apa, de pressa!

ORFEU: Me n'aniré.

FAUSTÍ: Tenim via lliure!

Intenten treure'l fora i no es deixa.

SR. K: Ningú no ens obliga a quedar-nos?

Intenten treure'l fora i no es deixa.

DANTE: Ah! N'hi ha per a morir-se de riure!

Intenten treure'l fora i no es deixa. Van a seure a les butaques.

ORFEU: El món dels esperits no és pas tancat. Vete'l aquí, el món!

FAUSTÍ: Tenim via lliure!

SR. K: Ningú no ens obliga a quedar-nos?

DANTE: Ah! N'hi ha per a morir-se de riure!

FAUSTÍ: Cadascú...

ORFEU: ...de nosaltres...

SR. K: ...és el botxí...

TOTS: ...dels altres!

TOTS (*mirant a públic*): Ha, ha, ha!

Tornen a cantar el rap Asufre de l'inici, avançant cap a públic, asseguts a les butaques; el que està en negreta, ho diuen tots).

TOTS: És el moment, tothom atent, provinent de les zones fosques el senyor de les mosques que toquen els collons, la cara B de les religions, per a tots vosaltres i a bon pas: arriba Satanàs! (*Ho repeteixen 3 vegades: «Arriba Satanàs!».*)

ORFEU: Arriba, arriba, arriba las manos, hermanos. Se nota, se **siente**, está presente, el camarada comandante presidente del Eje del **Mal**, cerrado a cal y **canto** mi ritmo infernal.

FAUSTÍ: Difunto hasta cierto punto, en punto **muerto**, y no te miento soy persona.

TOTS: **La rima és bona si la cosa sona.**

SR. K: La pena és llarga, l'art és breu,
oh, benvinguts, **no tremoleu.**

DANTE: Cantem alhora que ens han fet fora del Paradís.

FAUSTÍ: No tinc perdó no demano permís, em trobaràs tothora
al **666.**

ORFEU: Lo dejo claro, no soy un **bicho raro**,
vivo mi vida, **de esta fiesta no hay salida**
acordonada.

SR. K: **Nada** divertida.

Oh, benvinguts, **no tremoleu.**

DANTE: Deixeu tota esperança els qui entreu.

FAUSTÍ: Pobres i rics, **rics**, tots pagareu el preu.

ORFEU: Alceu les mans, germans, seguuiu la veu
del gran senyor **Satan.**

DANTE: Donde las dan las toman, **lastiman**, que no te coman las
ganas de pecar, **ven a bailar.**

TOTS: Hagas lo que hagas **ponte bragas.**

SR. K: Y si la cagas...

ORFEU i DANTE: ...¡sufre!

SR. K: ¡Asufre!

FAUSTÍ: Afila las dagas.

SR. K: ¡Sufre!

ORFEU i DANTE: ¡Asufre!

ORFEU: Quien bien te quiere te hará sufrir.

FAUSTÍ: ¡Sufre!

SR. K i ORFEU: ¡Asufre!

DANTE: Lo voy a repetir.

ORFEU: ¡Sufre!

TOTS: Asufre!

A man in a white, ruffled costume with his arms outstretched, set against a red background. The text "La flauta màgica" is overlaid on the image.

La flauta màgica

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
LA FLAUTA MÀGICA

Premi Max 2014 al millor espectacle musical
per ***La flauta màgica***.

La flauta màgica – Variacions Dei Furbi es va estrenar el 7 de març de 2013 a La Seca Espai Brossa de Barcelona amb el següent repartiment en alternança:

TAMINO, Toni Vinyals i Robert Gonzalez
 REINA DE LA NIT, Joana Estebanell, Queralt Albinyana i Anna Alborch
 PAPAGENO, Marc Pujol, Albert Mora i Pau Doz
 SARASTRO, Robert González, Alberto Díaz i Jordi Llordella
 PAMINA, Anna Herebia i Laia Piró
 MONOSTATOS, David Marcè, Llorenç González i Albert Mora

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)
 Direcció musical, David Costa
 Arranjaments musicals, Paco Viciano
 Il·luminació, David Bofarull
 Espai escènic, Ramon Ivars, Oscar Merino i Gemma Beltran
 Vestuari, Ramon Ivars i Gemma Beltran
 Màscara balineses
 Realització de vestuari, Elisa Echegaray i Maria Albadalejo
 Assistent a la direcció, Boris Daussà
 Coordinació del projecte, Marta Riera i Maria Rovelló
 Imatge, Wave Cap

Caps tècnics, David Bofarull i Javier Muñoz
Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració de ATRIUM Viladecans, Vol-Ras, ICEC Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Institut Ramon Llull, Neuköllner Oper de Berlín (Alemanya), SGAE i INAEM

La flauta màgica – Variacions Dei Furbi

312

Es tracta d'una adaptació lliure de l'òpera de Mozart *La flauta màgica*. És una versió de teatre i música a *cappella*, és a dir, només veus. La part instrumental passa també a través de les veus i els cants dels intèrprets, en unes polifonies adaptades i originals per a aquesta proposta.

És una combinació, doncs, de teatre i música plena de joia i delit. Aquest espectacle de reinterpretació de *La flauta màgica* com la gran ficció simbòlica que és culmina en un himne de fraternitat universal que fa que l'especulació absolutista entre el bé i el mal només puguem observar-la des del seu pla simbòlic i com a teló de fons per a entendre el comportament dels nostres autèntics protagonistes, que darrera de «la recerca de llum» esdevenen contemporanis i propers.

Mozart ens expressa de forma neta i precisa que, gràcies al poder de la música (de l'art), els personatges podran travessar alegres la fosca nit de la por.

gb

Clip de l'espectacle: https://youtu.be/zyQSB8b_q0A

ÍNDIX

Pròleg

313

Acte I

1. Help!
2. No problemo / Dames / Flauta i Campanetes
Papageno / Les tres Dames encisades
3. Presentacions Papageno i Tamino / Dames morrió
Papageno / retrat
4. Fi del retrat i carta a la Reina
5. La Reina de la Nit surt de l'armari
6. Entrega de la flauta i les campanetes, i cap a on anem?
7. Qui els guiarà? Cadena que surt de l'armari

Acte II

8. Monostatos i Pamina: primer intent de seducció
9. Papageno i Pamina es fan amics
10. Tamino dubta. Trobada amb Sarastro, cerca de Pamina:
i solo de flauta
11. Entren Pamina i Papageno buscant Tamino
12. Sarastro «MAGNIFICO», confessió de Pamina i negació
del perdó de la Reina
13. Monostatos porta Tamino i amb Papageno són conduïts
a fer les proves

Acte III

14. Sarastro i Monostatos deliberen confabulant i dicten normes
15. La temptació de les dames (Tamino i Papageno dins la gàbia)
16. Tamino i Papageno dins la gàbia.
17. Sarastro i Monostatos feliciten Tamino
18. Monostatos, segon intent de seducció
19. La Reina de la Nit salvadora ordena l'assassinat de Sarastro
20. Amenaça de Monostatos i tercer intent de seducció / Sarastro salvador i Pamina, desafiant
21. Arribada de Tamino / Decepció de Pamina
22. Entra Papageno per les portes petites de l'armari, que apareix de nou al fons, buscant Tamino. Aparició de la vella (Papagena) i intent de suïcidi
23. Entra Papagena / duet Papageno i Papagena

314

Acte IV

24. Tres nans anuncien el matí. Intent de suïcidi de Pamina
25. Retrobament Tamino i Pamina, en presència dels tres nans
26. Els tres nans reciten la superació de les proves

Acte V: finale presto

27. Celebració del triomf

A l'inici de cada escena s'afegeix un número que remet a l'ària o fragment corresponent a la part cantada/musical dins la partitura original de Mozart.

PRÒLEG

Núm. 0: Obertura

315

Entrada amb coreografia de moviments de dansa kathakali a l'espai escènic sense text; un metrònom de fons marca el temps. Quan para el so del metrònom, els personatges es treuen les màscares de gas que porten i comencen l'obertura a sis veus a cappella.

Fi de l'obertura.

ORADOR: Acte primer,
quadre primer!
Help. (*Entren llums vermells de perill.*)

ACTE I**1. Help!**

316

Tamino sent pànic i canta: Núm. 1: Ajuda, ajuda!

TAMINO: Ajuda, ajuda, estic ben perdut!
Ajuda, ajuda, estic ben perdut!

Quan Tamino crida, el grup que encara duu màscara s'agrupa. Tamino demana ajuda, el grup intenta dir-li que es posi la màscara, es creuen amb Tamino, el grup l'avisava, fent signes un darrere l'altre, i es queden en forma de serp.

Per víctima em tria un serpent astut, oh, déus piadosos!
S'apropa, ja ve. S'apropa, ja ve.
Salveu-me d'ell! Salveu-me d'ell!

Davant del grup en forma de serp, Tamino s'acaba desmaiant

ORADOR (*fent avançar Papageno, que comprova que no està contaminat*)

Falsa alarma! (*Recull les mascaretes de les Dames.*)
Acte primer. Quadre segon.

Envia les Dames a socórrer Tamino.

Al mateix temps que es treuen les mascares, les Dames es cobreixen el rostre amb un vel i riuen.)

PRIMERA DAMA (*observant Tamino*)

Oh, que és guapo, és com un retrat:

SEGONA DAMA: Ui, que és mono! No n'havia vist mai cap d'igual.

TERCERA DAMA: Senyor, quin bombó!

LES TRES DAMES: Meu! (*Diuen el text mentre fan rodar Tamino cap al fons de l'escenari.*)

Meu! Meu! Meu!...

Oh, l'amor!

317

2. No problemo / Dames / Flauta i Campanetes Papageno / Les tres Dames encisades

Núm. 2: Ària l'ocellaire soc!

PAPAGENO (*cantant per cridar l'atenció de les dames*):

L'ocellaire em diuen perquè caço ocells.

Sempre vaig content per tot arreu.

Tothom coneix la meua veu.

Cercant ocells jo soc feliç!

Conec molt bé l'art del reclam.

La flauta jo sé fer sonar...

Quan les dones cauen boges als meus peus

jo iós batega el cor al pit.

*Joc escènic, que acaba amb un cop a l'entrecreix de l'Orador.
Dama 2 / Pamina surt d'escena enfadada.*

ORADOR: Ahhh!! (*Reacció al cop i final de la cançó.*)

Acte primer. Quadre tercer:

Acció parlada!

Tots surten menys Tamino i Papageno.

3. Presentacions Papageno i Tamino / Dames morrió Papageno / Retrat

Núm. 3: Oh, quin rostre tan meravellós!

318

TAMINO i PAPAGENO: Ep!... Ei!...

In crescendo.

PAPAGENO: Qui ets?

TAMINO: Qui ets?

PAPAGENO: Qui soc?

TAMINO: Qui soc?

PAPAGENO: Què ets?

TAMINO: Què ets?

PAPAGENO: Un home, com tu.

TAMINO: Jo soc príncep. On soc? Qui governa aquest país?

PAPAGENO: T'ho puc dir tan poc com dir-te de quina manera he vingut al món.

TAMINO: I de què vius?

PAPAGENO: Ah, ves! De menjar i beure, com tothom.

TAMINO: I com ho aconsegueixes?

PAPAGENO: A canvi de portar ocellets a la Reina de la Nit.

Petit solo musical de la Reina de la Nit darrere la cortina.

TAMINO: Coneixes la Reina de la Nit?!

PAPAGENO: Bé, ella no, les seves dames. Elles a canvi em donen vi, coca i figues dolces.

TAMINO: Deuen ser molt boniques...

PAPAGENO: Dolces! Són dolces. Si fossin boniques no es taparien la cara.

LES TRES DAMES (*amenaçadorament des de darrera la cortina*):
PAPAGE-NO!

PAPAGENO: Boniques, boniques! En ma vida no he vist res... de semblant! (*Li cauen plomes de les butxaques.*)

TAMINO: Tinc dubtes de que siguis un home.

PAPAGENO: Ves amb compte amb el que dius, perquè tinc una força que ni t'imagines, que estoy muy loco, eh?

(*Es llança contra ell; li queda a l'alçada del pit i li sent el cor.*)

Ah! Ja torna a funcionar!

TAMINO: Així, doncs, has estat tu qui m'ha salvat?

PAPAGENO: Si, humm.

DAMES: PAPAGE-NO! (*Amenaçadorament des de darrere la cortina.*)

TAMINO: T'ho agrairé eternament. Com ho has fet?

PAPAGENO: He posat el peu a sobre, he saltat...

Dues dames: PAPAGE-NO! (*L'entren darrere la cortina, l'expulsen a l'espai escènic i el segueixen.*)

PAPAGENO: Mmm, mmm!!

Tamino xoca amb l'Orador que ha entrat per la banda contrària per on ha desaparegut Papageno.

ORADOR i TAMINO: Aaaaaahhh!

TAMINO: Qui ets?

ORADOR: Qui ets?

TAMINO: Qui ets?

ORADOR: Qui ets?

TAMINO: Qui ets?

ORADOR: Quiet! Que qui ets?

TAMINO: Un Príncep. I tu?

ORADOR: Jo només un pobre Orador. Al primer acte. Al segon faig de Monostatos, un sacerdot.

TAMINO: Segon acte?

ORADOR: Exacte!

TAMINO: Hi ha mitja part?

ORADOR: No.

TAMINO: Però hi ha dos actes

ORADOR: No. Tres.

TAMINO: I ara on som?!

ORADOR: A l'acte primer, «Acció parlada».

TAMINO: Doncs parlem-ne.

ORADOR: No, no... Ja està parlada.

TAMINO: Doncs... acció!

320

Papageno torna a entrar amb un morrió i les dames al darrere.

PRIMERA DAMA: La Reina t'ha castigat per mentider.

SEGONA DAMA: Per mentider t'ha castigat la Reina.

Papageno marxa enfadat cap a una cantonada.

DUES DAMES (*a Tamino*):

Uuuuuuhhh!

Som nosaltres, jove, les qui t'hem salvat.

La Reina t'envia aquesta imatge.

És el retrat de la seva filla.

Si aquests trets no et deixen indiferent, el teu destí seran l'honor,

la fama
i la felicitat.

Les dames obren una porta de l'armari que sempre ha estat al fons com una taquilla industrial, en obrir una de les portes es mostra el rostre de la jove princesa Pamina.

TAMINO (cantant):

*Un rostre tan meravellós,
mai no n'havia vist d'igual!
Jo sento, jo sento, amb semblant visió,
que l'ànima és plena d'un goig joiós,
que l'ànima és plena d'un goig joiós.*

321

Tamino fa una escena física amb l'Orador, que procura impedir que Tamino arribi a l'armari. Al final Tamino cau a terra. L'Orador rep una carta, que apareix per l'esclatxa de l'armari quan es tanca la porta.

ORADOR: Un sobre!

TAMINO: Un sobre?

PAPAGENO: Mmmmmmm?

L'Orador llegeix el paper en veu alta.

ORADOR: Una carta!

4. Fi del retrat i carta a la Reina

ORADOR: «Jove galant (l'Orador se sent identificat),
Davant teu s'obre el camí de la felicitat futura. (Busca
per davant.)

Ha decidit fer-te feliç. Si tens tant de coratge i valentia com tendresa, salvaràs la meua filla Pamina.»

TAMINO: La imatge que he vist és PAMINA?

ORADOR: És una carta de la Reina!

«Un tirà poderós l'ha segrestada.»

TAMINO: Segrestada...

Com ha pogut ser?

ORADOR (*llegint*): «Un bonic matí de maig s'estava tota sola en un bosquet de xiprers, que és el seu lloc de repòs preferit... Bla... bla... bla...»

322

(*Segueix llegint*.) «sota el poder d'un ésser malvat i lasciu!»

Potser en aquest moment... (*escapant-se-li el tic que té*), oh pensament horrible...

(*Segueix llegint*.) «Viu en un castell sumptuós i molt ben guardat.

Confiem en el teu talent, Tamino.»

Tamino?!

TAMINO: Tamino.

ORADOR: És per a tu... (*Decebut, deixa caure la carta a terra.*)

TAMINO: Salvar Pamina i res més!

Va a obrir l'armari, dona la carta a Papageno i, quan obre l'armari, en surt la Reina.

5. La Reina de la Nit surt de l'armari

Núm. 4: Ària «Zum leidem bin ich auserkoren» 1a part en alemany

Núm. 4: Ària «Zum leidem bin ich auserkoren» 2a part en català

La Reina de la Nit surt de l'armari.

REINA DE LA NIT (*cantant en alemany*): Zum leidem bin ich auserkoren.

323

Tamino, Papageno i l'Orador fan de cor.

ORADOR (*fent una síntesi del que s'ha cantat*):

La Reina rememora, compungida en sol menor, amb una barreja d'aflicció i furor l'escena del rapte i admet amb desesper que no el va poder impedir a causa de la seva impotència.

Està plena de dolor perquè un malvat li ha segrestat la filla.

Encara acte primer. Quadre sisè. Recitatiu.

REINA DE LA NIT (*cantant en català*): Estic destinada al sofriment. Ara he perdut la meva filla.

El seu plor vaig sentir, però de bades era el meu crit; els meus poders no la van ajudar. Tu! Tu! Tu hauràs de salvar-la, tu l'alliberaràs. I si jo puc veure't vencedor, t'oferiré per premi tot el meu amor. T'oferiré per premi tot el seu amor. El seu amor. El seu amor.

La Reina desapareix per l'armari.

TAMINO: Què és això que he vist?

ORADOR: Un allegro moderatto per a soprano.

TAMINO: Allegro? Ma non troppo.

ORADOR: Ves... moderatto.

TAMINO: Vivace Tamino, vivace! Aquest és el camí que em portarà a Pamina.

Va cap a l'armari.

ORADOR: A Pamina.... o a la reina de l'abric. O a Pamina! O... a la reina de l'abric. O a Pamina. O a la reina de l'abric.

Obre l'armari.

324

6. Entrega de la flauta i les campanetes, i cap a on anem?

Núm. 5: Quintet «mm, mm, mm, mm...» + Núm. 5. Entrega flauta + Núm. 5: campanetes

Obre l'armari i apareixen Papageno i les Tres dames.

PAPAGENO (*cantant*): *Mm, mm, mm, mm,*
mm, mm, mm, mm!

TRES DAMES: Bla, bla, bla.

TAMINO: Massa xerrar l'ha ben perdut, pobre, amb el càstig s'ha quedat mut.

PAPAGENO: Mm, mm, mm, mm.

TAMINO: Per ajudar-te no tinc poder: sinó plorar no em resta res.

PAPAGENO: Mm, mm, mm, mm.

TAMINO: Per ajudar-te...

PAPAGENO: Mm, mm, mm, mm.

TAMINO: ...no tinc poder, sinó plorar no em resta res.

PAPAGENO: Mm, mm, mm, mm.

TAMINO: Per ajudar-te no tinc poder, per ajudar-te no tinc poder.

PRIMERA DAMA (*a Papageno*): La Reina t'ha perdonat.

SEGONA DAMA: Podràs gaudir del perdó de la Reina. Ups..., perdó.

TERCERA DAMA: Del perdó de la Reina!

Li treuen el morrió.

LES TRES DAMES (*cantant i donant a Tamino una flauta fent els moviment com una dansa kathakali amb un mudra [gest del llenguatge kathakali] que acaba il·lustrant una flauta: mudra kata*):

Senyor aquest present accepta.

La nostra Reina te'l fa dur, du ru du du.

La flauta ha d'ajudar-te.

De tot perill salvaguardar-te.

Tindràs amb ella una força intensa.

Dels homes les passions pot vèncer.

I l'entristit joiós serà.

I el cor «secat» amor tindrà.

PAPAGENO: Precioses, boniques dames... aaah.

I per mi no hi ha res?... Ah, no? doncs me'n puc anar?

Sí? Au, apa, siau!

Fa per marxar, combinació de marxés sur place i tornades.

LES TRES DAMES: Aaaaah, amb Tamino.

PAPAGENO: No, ho agraeixo, però no.

Sarastro és un tirà cruel! Em desplomarà i em rostirà!

O em farà a l'ast!

LES TRES DAMES: Ho mana la Reina.

PAPAGENO: He quedat... faig tard. (*Fa per marxar.*)

LES TRES DAMES (*cantant*): D'aquesta capsa et fem present. (*Li donen una caixa il·lustrada de campanetes.*)

PAPAGENO (*cantant*): Ai, ai! Què deu haver-hi?

LES TRES DAMES (*cantant*): Hi trobaràs les campanetes.

PAPAGENO (*cantant*): Podré tocar les campanetes.

LES TRES DAMES (*cantant*): Segur que sí, segur que sí.

TAMINO: Belles dames, digueu-nos: al castell de Sarastro... per on s'hi va?

Les tres dames indiquen amb picardia direccions diverses.

326

7. Qui els guiarà? Cadena que surt de l'armari

Desapareixeran d'escena entrant a l'armari, tancaran les portes i l'armari desapareixerà d'escena.

Núm. 5.04: quintet «Tres minyonets gentils i savis»

Canten tots.

TAMINO: Ep, ep, ep! On?»

PAPAGENO: On?»

TOTS (*marxen cantant i fent una cadena de la mort*):

Tres minyonets gentils i savis

pel bon camí us menaran.

Hem arribat a l'hora dels adeus. Adeu siau, adeu siau!

Tamino obre les portes de l'armari. Surten tots per l'armari que desapareix darrere d'ells.

ACTE II

8. Monostatos i Pamina: primer intent de seducció

327

Núm. 17: ària «Sento com s'esvaeix la meva esperança»

Mentre acaba la cançó i l'armari desapareix d'escena, des de l'altra banda de l'escenari apareix el sacerdot Monostatos que passa una cortina que queda al mig. Es fa llum darrera la cortina i es veu a la princesa Pamina: en transparència que canta l'ària núm. 17 Sento com s'esvaeix la meva esperança, hi ha una sèrie de desplaçaments, una persecució estilitzada de Monostatos seguint Pamina. El text següent entre aquests personatges es fa durant la persecució estilitzada.

PAMINA (*cantant; primer en sentim la veu i després la veiem a ella per una transparència*):

Ah, sento com s'esvaeix la meva esperança
 Mai no tornareu, hores de felicitat
 Mai no tornareu al meu cor entristit
 Mai no tornareu
 Mai no, mai no tornareu.

MONOSTATOS: Vine aquí, Colometa!

PAMINA: Quin martiri, quin turment!

MONOSTATOS: No fugis, Colometa...

PAMINA: No em fa tremolar la mort.

MONOSTATOS: Ja et tinc!

Pamina volta sola i cau desmaiada dins la capa de Monostatos.

Entra Papageno de camuflatge per terra i es troba de cop amb Monostatos. Es queda immòbil.

PAPAGENO: No hi soc.

MONOSTATOS: Jo tampoc.

Monostatos fuig.

328

9. Papageno i Pamina es fan amics

Núm. 7: duet sobre l'amor

PAPAGENO: Ah!... oh!... uh.... La filla de la Reina de la Nit! (*Descobrint-ho.*)

Jove, bonica i més blanca que el guix...

Papageno intenta despertar-la cantant la cançó de l'ocellaire, porta un ocellet mecànic cantaire que despertarà Pamina.

PAMINA (*encara mig esvaïda*):

Mare?

Ah! (*Espantada, fa un crit i una tombarella enrere i es tapa amb els seus vels.*)

PAMINA: Qui ets?

PAPAGENO: Qui ets? Qui ets? Qui soc? Qui soc? Què ets? Què ets? ... Ah, Papageno, un enviat de la Reina de la Nit.

Pamina no se'n refia.

PAPAGENO: Si et poses així... no et podré explicar que aquest matí m'he trobat un home que diu, que és un... príncep.

PAMINA: Un príncep?

PAPAGENO: Sí. Li ha agradat a la teva mare, que li ha regalat la teva imatge i li ha demanat que t'alliberi.

PAMINA: Que m'alliberi?

PAPAGENO: Sí! I El príncep, només de veure't s'ha enamorat de tu... i els dos hem sortit a salvar-te.

PAMINA: Enamorat?

PAPAGENO: De tu.

PAPAGENO: (*comprovant-ne els trets segons la imatge que abans ha vist a l'armari a l'escena del primer acte*):

He de comprovar que de debò sigui ella.

Ulls... sí, són d'aquest color.

Llavis vermells... sí, són vermells.

Cabells, quasi que sí... cabells quasi que sí.

Tot concorda! Fins que s'arriba als peus.

Si he de fer cas al que recordo, tu no hauries de tenir peus, perquè no els recordo.

PAMINA: ...I aquest príncep? M'estima?

PAPAGENO: Sí, t'estima.

PAMINA (*contenta*): Però molt?

PAPAGENO: Oh, i tant, s'ha posat a cantar i tot!

PAMINA: Torna-m'ho a dir!

PAPAGENO: Oh, i tant, s'ha posat a cantar i tot!

PAPAGENO: T'estima!

PAMINA: M'estima.

PAPAGENO: T'estima.

PAMINA: M'estima.

PAPAGENO: T'estimo! (*Silenci.*)

PAMINA: Què?

PAPAGENO: 'Pa-mi..na?

PAMINA: Papage...no!

PAPAGENO: Ha, ha, ha, era broma! Encara que a mi també m'agrada tenir les meves hores alegres.

PAMINA: I aquest príncep,
per què triga tant a alliberar-me?

PAPAGENO: El príncep m'ha dit que anés tirant...

PAMINA: Papageno, no! T'has exposat molt! Si Sarastro
t'hagués vist per aquí...

PAPAGENO: He, he, m'hauria estalviat el viatge de tornada.

PAMINA: Doncs no perdem temps.

PAPAGENO: Jo també vull algú que m'estimi. Tinc el cor sensible... Soc de bona pasta. Però de què em serveix sense una Papagena?

330

Canten el duet sobre l'amor; durant la cançó fan el joc de l'ocell i el niu.

PAMINA: Els homes que senten de l'amor el goig
sempre trobaran la joia del cor.

PAPAGENO: L'amor compartit és la cosa més dolça,
un do que alegra el cor generós.

PAMINA i PAPAGENO: Volem només, volem només,
volem només sentir l'amor,
volem només, l'amor diví.

PAPAGENO: Ja veuràs quins ulls obriràs
quan veuràs el príncep.

PAMINA: Arrisquem-nos! (*Marxen.*)

Entra Tamino.

10. Tamino dubta. Trobada amb Sarastro, cerca de Pamina: i solo de flauta

Núm. 5: entrega de la flauta (*fragment cantat des de fora*)

Núm. 8: ària de Tamino (*solo de flauta*)

Núm. 2: resposta de Papageno (*cantat des de fora*)

TAMINO: Acte segon, quadre segon. Temple de Sarastro. Segueixo buscant Pamina. Qui hi ha? Què em passa?

Moment sense text, Tamino és seguit i manipulats per Sarastro, amb una seqüència de persecució sense trobada fins al final. Aparició del gran sacerdot Sarastro.

331

SARASTRO: Enrere! On intentes entrar, estranger temerari?
Què cerques al nostre santuari?

TAMINO: Cerco l'amor i la virtut.

SARASTRO: No són l'amor i la virtut els qui et guien,
que et veig encès d'odi i de mort.

TAMINO: És odi contra un malvat.

SARASTRO: Si és així, no el cerquis aquí.

TAMINO: No governa Sarastro aquest Temple de la Saviesa?

SARASTRO: Sí, Sarastro és el senyor.

TAMINO: Hipòcrites! (*Comença a marxar.*)

SARASTRO: Ja t'en vas? Potser algú t'ha explicat una mentida.

TAMINO: No va raptar Sarastro
Pamina del costat de la seva mare?

SARASTRO: Sí, jove, és cert això que dius.

TAMINO: I, on és ara? On és? Vull dir... és viva?

SARASTRO: Fill meu, això no t'ho puc dir encara.

Un jurament i el deure em tanquen la boca.

TAMINO: Doncs quan? Quan? Dignes? Quan ja no em serà un secret?

SARASTRO: Tan bon punt estiguis preparat.

Sarastro se'n va.

TAMINO: Oh, nit eterna, quan desapareixeràs?
 Quan, la llum es revelarà als meus ulls?
 Quan estaré preparat?!

DAMA 1: Aviat.

DAMA 2: Aviat.

TAMINO: Aviat?

DAMA 3: ...o mai!

TAMINO: Mai?

Digueu-me, Invisibles,

Pamina és viva?

DAMA 1: Viva!

DAMA 2: Viva!

DAMA 3: Viva!

TAMINO: Viva!

TAMINO: Pamina és viva! Oh, déus poderosos, si poguéis mostrar-vos l'agraïment que sento al cor! Pamina és viva, però com, ai, com et podré trobar?

332

Les Dames canten un fragment de la cançó de l'acte I «...aquesta flauta ha d'ajudar-te...»

TAMINO (*que recorda que té una flauta màgica, canta el solo de flauta mencionada abans*):

Dolça flauta amb la màgia del teu so poderós
 diga'm on podré trobar-la.

Dolça flauta amb la màgia del teu so poderós
 mostra'm la més dolça de les criatures.

Se senten animals salvatges.

Tots els animals salvatges responen menys Pamina.

Dolça flauta amb la màgia del teu so poderós
la més dolça criatura és Pamina.

Se sent la veu que fa la musica de flauta de Papageno des de fora.

El senyal! El senyal de Papageno! Ha trobat Pamina!

Tamino respon i surt.

11. Entren Pamina i Papageno buscant Tamino

333

Núm. 2: fragment de Papageno i resposta des de fora
amb el núm. 8: fragment de flauta de Tamino

Entren Papageno i Pamina.

PAMINA i PAPAGENO:

Peus lleugers, coratge ardit,
protegiu-nos de la fúria
i l'astúcia de l'enemic.

Però hem de trobar Tamino. *(Ho diuen dues vegades.)*

PAMINA: Oh, el millor dels joves!

PAPAGENO: Calla, no cridis,
ho farem millor: li farem un senyal.

Papageno canta el mateix fragment de l'entrada. Tamino respon amb la tonada de la flauta des de fora de l'escenari. Acaben el fragment de l'ocellaire (ària núm. 2).

Està a punt de sortir.

12. Sarastro «MAGNIFICO», confessió de Pamina i negació del perdó de la Reina

Núm. 10: ària «O Isis und Osiris»

Se sent l'ària darrere la cortina que s'alça pel mig fent un arc, on podem veure el gran sacerdot Sarastro, que canta.

SARASTRO (*cantant*):

«Oh, Isis i Osiris doneu-nos l'esperit de la saviesa.
Que ell sigui guia en el camí,
i força els doni en el perill,
i força els doni en el perill.»

334

PAMINA (*agenollada davant de Sarastro, que s'apropa*):

Senyor, és cert que volia fugir, però...
Monostatos em volia forçar.

Sarastro mira a banda i banda Pamina i Monostatos, que fuig, i torna a mirar al centre; arriba a una conclusió.

Pamina s'agita com si estigués pensant en fugir.

SARASTRO: No, no et puc deixar marxar.

PAMINA: Vull tornar amb la meva mare...

SARASTRO: Acte segon, quadre tercer.

No!

Canta el núm. 8.

És sota el meu poder,
perdries la felicitat
si jo et portés amb ella ara.
Ara escolta'm bé:

un home ha de guiar els teus passos.
 Si no és així...
 les dones no sabeu trobar...
 el camí correcte.

13. Monostatos porta Tamino i amb Papageno són conduïts a fer les proves

Entra Monostatos amb Tamino presoner.

335

MONOSTATOS: Vine, jove orgullós,
 ets davant Sarastro, el nostre senyor.
 TAMINO: És ell?! (*Reconeix Sarastro.*)
 PAPAGENO: És ell! (*Indican Tamino a Pamina.*)
 PAMINA: És ell?!
 PAPAGENO: És ella! (*Indica Pamina a Tamino.*)
 TAMINO: És ella!
 PAMINA: Vull abraçar-lo!
 TAMINO: Vull abraçar-la!
 SARASTRO: Encara no!
 TAMINO i PAMINA: Quan?
 SARASTRO: Aviat.
 PAMINA i TAMINO: Aviat?
 SARASTRO: O mai.
 PAMINA i TAMINO: Mai?!

S'abracen.

MONOSTATOS: Què significa això?
 Quin atreviment! Deixeu-vos anar de seguida!

Els separa i s'aproxima a Sarastro.

SARASTRO (*fent un cop de capa*): Els conduirem al nostre temple,
on passaran les proves que els purificaran.

TAMINO: Mosonratos! Malostratos! Marronazos! Papasseno,
què està pagant?

PAPAGENO: No ho sé, però el cap en vola dontes... Llum!

Tamino i Papageno passen per sota de la cortina, queden tancats en una mena de tub ja que la cortina s'enrosca en si mateixa. Pamina: fuig. Tot queda a les fosques.

TAMINO i PAPAGENO: Llum!

ACTE III**14. Sarastro i Monostatos deliberen confabulant i dicten normes**

337

Deliberació sobre l'elecció de Tamino i observació dels presoners dins del tul.

MONOSTATOS: Posseeix virtuts?

SARASTRO: Es virtuos!

MONOSTATOS: I també discreció?

SARASTRO: Es discret!

MONOSTATOS: Farà el bé?

SARASTRO: Farà el que nosaltres considerem «el bé».

MONOSTATOS: Protegirà el tro i l'altar del sol dels set cercles?

SARASTRO: Els protegirà.

MONOSTATOS: Acabarà amb l'anarquia de la nit?

SARASTRO: Ho farà.

MONOSTATOS: Perpetuarà el teu poder legítim?

SARASTRO: No ho dubtis.

MONOSTATOS: És clar. Es un príncep?

SARASTRO: I molt més: és un home!

MONOSTATOS: I, si aquest home, en la flor de la joventut,
perdés la vida?

SARASTRO: Gaudirà abans que nosaltres de l'alegria dels déus.

Sarastro i Monostatos miren l'interior de la cortina que està il·luminada. L'escena es desenvolupa dins l'espai creat per la cortina, que recorda a una mosquitera.

SARASTRO: Tamino, què t'ha dut al nostre temple?

TAMINO: M'hi ha dut l'amistat i l'amor.

Lluitaré per conèixer la saviesa,
i que la dolça Pamina en sigui la recompensa.

SARASTRO: I per això... et sotmetràs a totes les proves?

TAMINO: A totes.

SARASTRO: Els déus us imposen silenci.

Sense aquest silenci estareu perduts.
Veureu dones, però no goseu parlar-hi.
I això només es el principi. *(Surt.)*

MONOSTATOS: I tu, Papageno, també vols lluitar per guanyar l'amor de la saviesa?

PAPAGENO: Això de lluitar, les proves i la saviesa jo diria que no fa per mi. Jo soc més un home de la naturalesa. Mira, a mi m'agrada dormir, menjar i beure. Bé, i si fos possible, també m'agradaria trobar una doneta ben bonica...

MONOSTATOS: I si et digués que Sarastro també ha destinat una noia per tu?

PAPAGENO: I com és?

MONOSTATOS: Jove i bonica.

PAPAGENO: I es diu... ?

MONOSTATOS: Papagena.

PAPAGENO: Papa...

MONOSTATOS: ...gena. I no la trobaràs pas, si no et sotmetes a les nostres proves.

PAPAGENO: I en què consisteixen aquestes proves?

MONOSTATOS: Els déus us imposen silenci.

Sense aquest silenci estareu perduts.
Malfieu-vos de la perfídia de les dones.

Més d'un home assenyat s'ha deixat
enganyar, i al final només
la mort i la desesperació
han estat la seva recompensa.

Surt, i Tamino i Papageno es queden sols.

15. La temptació de les dames (Tamino i Papageno dins la gàbia)

339

Núm. 12: «Per què, per què, per què...».

PAPAGENO: Tamino, quina nit més espantosa! Aquí no es veu
res... Si almenys s'hi veiés alguna cosa...

On penses que podem ser?

TAMINO: Acte Segon, quadre X, «El Parany».

PAPAGENO: On? Mira, si s'hi veiés alguna cosa, et diria, oh, i tant!
Et diria som aquí o som allà... però és que aquí dins no es
veu res...

TAMINO: Sigues fort, Papageno! Què et passa?

PAPAGENO: Em sembla que no ens en sortirem... Oh!

TAMINO: Suporta-ho amb paciència i ja veuràs com trobarem la
llum!

Apareixen les tres dames amb mascaretes de bruixes.

LES DAMES: Eoo! Holaa!

Com?

Com?

Com heu vingut a un lloc tan feréstec?

PAPAGENO: Aaah!

TAMINO: Shht!

DAMES: La gent parla de com menteixen aquests sacerdots!

PAPAGENO: Que no ho sents?

TAMINO: Shhhht!

DAMES: Mai, mai, mai no podreu sortir-ne vius,

PAPAGENO: Estem perduts.

TAMINO: Calla! Recorda que hem de callar.

PAPAGENO: Sí, calla, sempre calla i calla.

TAMINO: Calla, et dic.

PAPAGENO: Si no dic res!

LES TRES DAMES: Tamino...! Papageno...!

Que no ens dius res?

Oh...!

340

LES TRES DAMES (*cantant a Tamino el núm. 12*):

Per què ets tan aspre amb nosaltres?

Papageno també calla... parla, parla!

PAPAGENO (*cantant*): Jo prou voldria, però...

TAMINO (*a Papageno*): No!

PAPAGENO (*a les dames*):

Veieu que jo no puc.

TAMINO (*a Papageno*):

No! Es una vergonya que

no puguis parar de xerrotejar!

PAPAGENO: Que jo no puc, que jo no puc parlar. He de tenir el bec tancat.

LES DAMES: Els hem de deixar. Quina vergonya!

Ningú no vol, parlar no vol.

TAMINO i PAPAGENO: Heu de marxar, heu de marxar.

Quin fort esperit aquests dos homes, s'ho pensen molt per no parlar.

Fi de la cançó. Les dames desapareixen.

16. Tamino i Papageno dins la gàbia

En veiem la silueta a través del tul, que tenen pràcticament enganxat al cos.

TAMINO: No pots parar ni un segon de parlo-tejar?! Tu has menjat llengua de gat i vinga a parlar...

PAPAGENO: Shht!! Shht!! Shhhht!!! Ara ets tu qui parla!

Que no havíem de callar? Shhhht!!! ...

Ara que tant se val...

No has sentit el què han dit aquestes bruixes?

Diuen que els sacerdots menteixen!

TAMINO: Tant és si els sacerdots menteixen; els hem de seguir el joc. Estem a les seves mans.

PAPAGENO: Em sembla que no en sortirem vius, d'aquí...

TAMINO: Tens por, segons sembla...

PAPAGENO: Por? Què dius? Només un fred glacial que em puja per l'esquena. *(Senten moviment al voltant de la gàbia.)* Oh!

TAMINO: Què et passa, ara?

PAPAGENO: Res, em sembla que tinc una mica de febre.

TAMINO: Au, Papageno, sigues un home!

PAPAGENO: En aquest moment més m'estimaria ser una dona!
(Tornen a sentir el moviment a fora.)

TAMINO: Tu i jo aquí tancats, mig a les fosques... Si tu fossis una dona...

PAPAGENO: Què?

TAMINO: Que no podríem parlar.

PAPAGENO: Si jo fos una dona...Tu i jo aquí tancats, mig a les fosques...

TAMINO: Què?

PAPAGENO: Jo no tindria cap interès a parlar amb tu.

17. Sarastro i Monostatos feliciten Tamino

Entren Sarastro i Monostatos, que obren la cortina –prenent-la pels costats–, que torna a quedar com un fons pla al darrere seu.

SARASTRO (*a Tamino*): Salut, bon jove! La teva fermesa i la teva conducta viril han vençut!

MONOSTATOS: El camí que encara hauràs de fer és aspre i perillós...

SARASTRO: ...però amb l'ajuda dels déus te'n sortiràs feliçment.

PAPAGENO: Perdoneu, per què, si justament els déus m'han destinat una Papagena, me l'han de donar embolicada amb tants perills?

MONOSTATOS: Una pregunta tan indiscreta pot contestar-la la teva pròpia raó. (*El lliguen.*)

PAPAGENO: És que em sembla que estic perdent les ganes de sentir l'amor.

MONOSTATOS: Anem!

PAPAGENO: Ei, llum! Llum! Ei! Ja hi tornem a ser?

Cada vegada que aquests senyors apareixen,
no serveix de res tenir els ulls oberts, per què no t'hi veus.

Els cobreixen el cap. Surten tots menys Monostatos.

18. Monostatos, segon intent de seducció

Núm. 13: ària «Tothom sent les alegries de l'amor»

Pamina dorm darrere la cortina.

Monostatos la veu a través de la cortina, aixeca la cortina i Pamina entra rodolant, adormida.

MONOSTATOS: Quin home, ni que baixés del cel, quedaria fred i impassible davant una visió semblant? Aquesta noia em fa perdre el seny! El foc que em crema acabarà consumint-me. (*Mira al seu voltant.*)

Si sabés que estic sol en aquest lloc...

...i que ningú no em pot veure...

...encara m'hi tornaria a arriscar. (*Canta.*)

*Tothom sent la joia de l'amor, riu i balla i fa petons,
només jo no puc estimar.*

*El meu cor no és com els altres? Per què per a les noies no
soc bo?*

Haver de viure sense elles és un infern.

Vull sentir la joia de l'amor, riure, i viure i fer petons!

(*A la Lluna.*) I tu, dolça Lluna, perdona'm però vull besar-la i si no t'agrada mirar, tanca els ulls.

Monostatos va cap a Pamina pero s'aixeca la cortina i deixa pas a la Reina de la Nit, que amb un gran crit fa que el sacerdot s'amagui i escolti.

19. La Reina de la Nit salvadora ordena l'assassinat de Sarastro

Núm. 14: ària «Mortal venjança»

La Reina de la Nit entra amb un gran crit, des del fons de l'escenari, per la cortina.

PAMINA (*despertant-se*): Mare! (*Es llança als seus braços.*)

REINA DE LA NIT (*frenant-la amb un braç*): On és el jove que vaig enviar-te?

PAMINA: Ai, mare! S'ha consagrat als iniciats.

REINA DE LA NIT (*fent un gran crit*): T'he perdut per sempre.

PAMINA: Per què?

REINA DE LA NIT: Sarastro i els iniciats tenen el sol dels set cercles.

Consideren que el poder és incomprendible a l'esperit femení i que hem de deixar en mans dels homes els afers importants.

PAMINA: Mare estimada... I no podria amar-lo, jo, aquest jove, encara que fos un iniciat?

REINA DE LA NIT:

Què sento! Tu, la meva filla, podries defensar els mateixos principis vergonyosos que aquests bàrbars?

Veus aquesta espasa? L'han forjat per a Sarastro.

Tu ets qui el mataràs, i ens retornaràs el poderós cercle solar.

PAMINA (*queixant-se*): Però mare...!

REINA DE LA NIT: Ni una paraula més!

(*Comença la cançó:*)

Mortal venjança que el meu cor inflama.

Mort infernal.

Mort infernal que em crema dins el pit.

Si amb el teu cop

Sarastro no colpeges,

Sarastro no colpeges,

la meva filla tu mai més seràs,
mai més seràs.

La meva filla tu mai més
 ah, ah, ah...
 Mai més ma filla seràs,
 ah, ah, ah...

Desapareix per la cortina, que s'aixeca per donar-li pas.

**20. Amenaça de Monostatos i tercer intent de seducció /
 Sarastro salvador i Pamina, desafiant**

345

Núm. 15: ària «En aquesta sagrada estança...»

PAMINA (*amb l'espasa que li ha donat la Reina*):

Jo, he de matar? Però si no puc!

Si jo no puc matar!

Resta pensativa i amaga l'espasa amb la roba, que ha quedat a terra.

Monostatos entra ràpid i furtiu; persegueix Pamina.

PAMINA: No! No! No! No!...

MONOSTATOS: Què et fa tremolar Colometa?

La foscor de les meves intencions

o l'assassinat que prepares?

PAMINA: Ho has sentit tot?

MONOSTATOS: Sí. Però tranquil·la... tu saps com salvar-te

i salvar la teva mare.

PAMINA: Quin malson!

MONOSTATOS (*content*): Dubtes? Dignes, noia: sí, o no?

PAMINA (*decidida*): No!

MONOSTATOS: No! No? Doncs moriràs!

PAMINA: No m importa... El meu cor ja no és meu,
l'he donat a un altre.

MONOSTATOS: I a mi què m'importa que ja l'hagis donat a un altre?

PAMINA (*decidida*): No!

MONOSTATOS: Prepara't per a morir!

Sarastro apareix darrere de la capa de Monostatos.

SARASTRO (*a Monostatos*): Aparta't! (*Monostatos fuig.*)

SARASTRO (*a Pamina*): Ho sé tot. Sé que ta mare rumia una venjança contra mi i contra tota la humanitat. Però vull que sàpigues que penso castigar-la i, avergonyida, s'haurà de retirar a la foscor de la nit.

PAMINA (*agafant l'espasa amagada i amenaçant-lo*): Senyor, hauré de renunciar a la venjança.

346

Canten el núm. 15: ària «En aquesta sagrada estança».

SARASTRO (*cantant*): En aquesta sagrada estança
no hi te cabuda la venjança
i si un home és culpable
l'amor el retorna al bon camí.

PAMINA (*responent*): El retorna al bon camí, eh, eh, eh, eh.

La mà de l'amistat li serà guia.
Cap al reialme de la llum i de la vida

SARASTRO i PALMIRA (*junts*): La mà de l'amistat el duu
cap al reialme de la llum
cap al reialme de la llum
cap al reialme de la llum.

Sarastro desarma Pamina; després deixarà l'espasa en mans d'un criat, que la porta fora. Tots dos es queden.

21. Arribada de Tamino / Decepció de Pamina

Núm. 19: ària «Sento el rebuig del teu esguard» (fragment); trio

Entra Tamino cercant Papageno.

TAMINO: Papageno!

PAPAGENO (*des de dins*): Què?!

PAMINA: Tamino, Tamino!

TAMINO: PAMINA!

SARASTRO: No! (*Li recorda que te un vot de silenci.*)

PAMINA: Tamino?! Tamino?!

(Canta «Sento el rebuig del teu esguard»:)

T'enfrontaràs a tantes proves.

Tamino, has de tornar a marxar.

Has de marxar.

Tamino, amor meu,

ens tornarem a trobar.

TAMINO (*cantant*): Pamina, que els deus em facin companyia.

Pamina, haig de tornar a marxar.

Pamina, amor meu, ens tornarem a trobar.

SARASTRO (*cantant*): No, no, no. D'aquí a poc temps us retrobeu.

Que els deus et facin companyia.

Tamino has de tornar a menjar.

Ha sonat l'hora d'allunyar-vos.

Tamino has de tornar a marxar.

Adeu siau.

Has de marxar.

La teva paraula has de complir, i tornaràs.

Surten Tamino i Pamina per costats diferents.

22. Entra Papageno per les portes petites de l'armari, que apareix de nou al fons, buscant Tamino. Aparició de la vella (Papagena) i intent de suïcidi

Entra Papageno buscant Tamino. Inspirat per l'alcohol, canta, salta i balla.

Núm. 20 ària «Ein Mädchen oder Weibchen» (fragment, Papageno). Més tard, durant el suïcidi, sonarà el núm. 5, Campanetes.

348

PAPAGENO (*cantant el núm. 20*):

De dona o de doneta sent Papageno desig, ai dolça Colometa amb tu seria feliç! Amb tu seria feliç! Amb tu seria feliç!

(*Parlant:*) Tamino! Tamino, que no menges tu també?

No és veritat que jo també sé callar quan cal callar? És la millor manera de no parlar, que et vagin donant menjar i beure!

(*Tornant a cantar:*)

Menjant i bevent com un príncep,
aquesta és la vida del savi!

I per acabar de guarir,
el bes d'una noia per a mi!

Bonica, i jove, i tendra!

I per acabar de guarir... (*Es fa callar a si mateix.*)

Shhhhhht! Papageno!....Què?... Recorda bé!... Què? ... No pots parlar!... No! ...Si trenques el silenci els déus et castigaran amb llamps i trons.... Sí, sí! Shhhhhht!

PAPAGENO (*després d'un moment de silenci*): Però suposo que amb mi sí que puc parlar, no?

I nosaltres dos també, Tamino, perquè cap dels dos som dones!

Taminoooo!

Tamino, penses abandonar-me tu també?

No em donaran una mica més de vi aquesta gent?

Apareix una vella d'aspecte horrible, amb una ampolla plena.

349

PAPAGENO: És per a mi, això?

VELLA: Sí, àngel meu.

PAPAGENO: Aigua i només aigua.

VELLA: De desagraïts el món n'és ple! (*Fa per anar-se'n.*)

PAPAGENO: Un moment, un moment! Les hores aquí se'm fan terriblement llargues. Digueu, bellesa desconeguda, a tots els forasters els obsequieu d'aquesta manera?

VELLA: I és clar que sí, àngel meu!

PAPAGENO: Vaja, vaja. Així no deu venir ningú.

VELLA: No gaires.

PAPAGENO: Ja m'ho imagino. Per què no seiem?

VELLA: Vaaaig! (*Es deixa caure, Papageno la recull i seuen.*)

PAPAGENO: El temps se'm fa condemnadament llarg aquí. Quants anys tens?

VELLA: Divuit anys i dos minuts.

PAPAGENO: Divuit anys i dos minuts?

VELLA: Sí.

PAPAGENO: Ha, ha, ha! Ja et dic jo, joveneta! A la flor de la vida!

I... tens xicot, potser?

VELLA: Ui, sí, ja ho crec!

PAPAGENO: I és tan jove com tu?

VELLA: No, té uns deu anys més que jo.

PAPAGENO: Uns deu anys més que tu! Deu ser un gran amor, el vostre! I com es diu, el teu enamorat?

VELLA: Papageno!

PAPAGENO (*espantat, després d'una pausa*): Papageno? On és, aquest Papageno?

VELLA: Assegut aquí, àngel meu.

PAPAGENO: Jo? Seria el teu enamorat?

VELLA: Sí, àngel meu.

PAPAGENO: Dígues, com te dius, tu?

VELLA: Em dic... ho sabràs si em promets de ser-me fidel sempre, comprovaràs la tendresa de la teva doneta.

PAPAGENO: Què dius, tendríssima beneitona!

VELLA: Ja friso per abraçar-te, i amanyagar-te, i estrènyer-te contra el cor.

PAPAGENO: Estrènyer-me contra el cor, també?

VELLA: Au, do'm la mà com a penyora de la nostra unió.

PAPAGENO: No corris tant, angelet meu! Unions com aquesta volen ser rumiades.

VELLA: Papageno, t'ho aconsello, res de dubtes; do'm la mà o et quedaràs aquí sempre tancat en una presó.

PAPAGENO: Una presó?

VELLA: A pa i aigua, sense amics i renunciant al món.

PAPAGENO: Aigua, per beure? Renunciar al món? No! Més m'estimo quedar-me la vella que no pas viure sol. Té, la meva mà, (*A part:*) Fins que no en trobi una de més jove i bonica.

VELLA: Ho jures?

PAPAGENO: Sí, ho juro! Certament era millor tenir la boca callada...

Bé... ara si que podríem celebrar-ho amb un bon vi-
net... Saps on tenen el celler aquí?

La vella es transforma en una noia bonica: Papagena.

PAPAGENO: Pa-Pa-Papagena!

Va per abraçar-la. Papagena desapareix.

PAPAGENO: Papapapagena!? Papapagena?!

Papagena! Papagena! Papagena!
Doneta meva, colometa meva!

Ai, pobre de mi!
És ben inútil, l'he perduda!
Per què he parlat?
No he nascut per ser feliç!

351

Papagena, colometa,
doneta de la meva ànima!
És inútil, ben inútil!
Quin món més fals!
Quin fàstic la vida!

Agafa la capa de Papagena, que ha quedat al terra.

Molt bé, doncs, em mataré, m'ofegaré,
I la mort posarà fi al meu amor.

Adeu!
Nena bonica,
pensa en mi.

Papageno, fes el cor fort:
talla el fil de la teva vida!

Mira al seu voltant.

Us aviso que m'esperaré
i comptaré fins a tres, i prou.

Un!

Mira al seu voltant, toca.

Dos!

Dos i mig.

Acte tercer, quadre vuitè: suïcidi de Papageno... Andante.

352

Se sent des de dins un fragment de la cançó de les campanetes.

Núm. 5: Campanetes

Il·luminat pel que sent, recorda la capsa de campanetes.

PAPAGENO: Ai, ai! Ai, ai! Ai, ai! Que en soc, de ruc!

No he pensat en les coses màgiques!
Repiqueu, repiqueu, campanetes,
vull veure la meva noieta!

Toca el joc de campanetes i apareix Papagena.

23. Entra Papagena / duet Papageno i Papagena

Núm. 21: duet Papageno i Papagena

PAPAGENO: Pa-pa-pa...

PAPAGENA: Pa-pa-pa...

PAPAGENO: Tu finalment ja ets ben meva.

PAPAGENO: Sí, finalment ja soc ben teva.

PAPAGENO i PAPAGENA: Papapa, Papa, Papa, Papa, Pa.

Oh, quin goig el nostre amor!

Oh, quin goig més gran tindrem!

Quan l'amor ens beneeixi

amb un niu ple de mainada (amb un niu de papagen@s),

amb un niu ple de mainada (amb un niu de papagen@s),

amb un niu de petitons,

petitons, pa-pa-pa, petitons, ma-ma-ma, petitons...

Volem un niu ple de mainada, el pa sota l'ala i petitons.

353

PAPAGENO: Jo voldré tenir un Papageno.

PAPAGENA: Jo voldré tenir una Papagena.

PAPAGENO: Jo voldré tenir un Papageno.

PAPAGENA: Jo voldré tenir una Papagena.

PAPAGENO: Papageno.

PAPAGENA: Papagena.

PAPAGENO: Papageno.

PAPAGENA: Papagena.

PAPAGENO i PAPAGENA: Papageno, Papagena, Papageno, Papagena...!

PAPAGENA: Quin goig tan gran el nostre amor!

PAPAGENO: Quin goig tan gran, quin goig tan gran!

PAPAGENA: Quin goig tan gran...!

PAPAGENA: Amb moltes, moltes Papagenes i també molts Papagenos, Papagenos Papagenes papapagenos!

PAPAGENO i PAPAGENA: Els petitons són un regal... Papageno, Papageno, Papa papa papa papageno els petitons són un regal, els petitons són un regal, els petitons són un regal!

Surten jugant.

ACTE IV**24. Tres nans anuncien el matí. Intent de suïcidi de Pamina**

354

Núm. 17: ària «Sento com s'esvaeix la meva esperança»

Els tres minyonets –nans– ens fan pensar en cortesans: entren a escena com qui surt d'una discoteca al matí.

NAN 1: Aviat ens vindrà el sol,
tot ell resplendor daurada,
a anunciar-nos l'albada.

NAN 2: Aviat s'esvairà
la fosca superstició,
aviat els savis
venceran.

NAN 1: Oh dolça pau,
vine amb nosaltres,
retorna al cor dels homes.

NAN 3: Que vinguin la pau, la llibertat, la igualtat i la fraternitat!
Així podrà la Terra
ser un regne celestial
i els mortals seran
iguals que els déus.

NANS 1 i 2: Adeu!

NAN 3: Déu!

Entra Pamima amb l'espasa i canta:

Peça núm. 17 «Sento com s'esvaeix la meva esperança».

PAMINA (*cantant*):

Ah, sento com s'esvaeix la meva esperança.

Mai no tornareu, hores de felicitat.

Mai no tornareu al meu cor entristit.

Mai no tornareu.

Mai no, mai no tornareu.

NAN 1: Mireu, mireu l'aflicció
que tortura Pamina!

NAN 2: On és?

NAN 1: Allà.

NAN 3: Sent el dolor
d'un amor desdenyat.

NAN 1: Ha perdut el seny!

Pamina està forassenyada, duu l'espasa a la mà.

Els nans eviten que Pamina es mati traient-li l'espasa.

NAN 2: Noia bonica, mira'ns!

PAMINA: Vull morir, ja que l'home
que mai no podré odiar
m'ha abandonat

NAN 2: Els déus castiguen qui a si mateix es mata.

NAN 3: Si això fos la presa de la Bastilla seria una altra cosa...

PAMINA: Millor és que un punyal em mati
que no morir consumint-me
d'amor mal correspost.

NAN 3: Que no, dona, que Tamino t'estima.

PAMINA: I aleshores per què no em parla?

TRES MINYONETS (*enduent-se-la quan intenta fugir*): Digues, noieta, vols venir amb nosaltres?

25. Retrobament Tamino i Pamina, en presència dels tres nans

1r fragment del finale «Bald prangt, den Morgen zu verkünden»

2n fragment del finale «Bald prangt, den Morgen zu verkünden»

356

Entra Tamino sense veure Pamina.

TAMINO:

Aquell qui recorre un camí tan ple de perills
 queda purificat per l'aire, l'aigua, la terra i el foc.
 Si pots vèncer la por, la llum brollarà enmig de la foscor.
 Obriu les portes del temple. No em fa por la mort.

PAMINA: Tamino...

TAMINO: Què sento? (*Continua sense veure el grup.*)

PAMINA: ...atura't!

TAMINO: Pamina? La seva veu... si ella fos aquí res no ens podria separar.

PAMINA: Tamino...

TAMINO: La sento tan a prop com si fos a tocar!

PAMINA: Tamino!

TAMINO: Shht... un segon. Junts, ella i jo, podríem entrar al temple amb la mà dins la mà.

NAN 2: La chose dans la chose.

NANS 1 i 3: Aixòs, aixòs.

PAMINA: Tamino!

Es presenta davant d'ell.

TAMINO (*la veu*):

Pamina! Una dona que no reula ni davant la nit.
Pamina meva, aquestes són les portes del terror,
darrere seu només hi ha l'amenaça del dolor i la mort.
Vindràs amb mi?

PAMINA: Dona'm la mà. Jo et guiaré a tu, i a mi em guiarà l'amor.

TAMINO i PAMINA (*cantant*): Pamina, amor meu, oh quin gran goig.

NANS: Ooooh... hi, hi, hi (*saludant*).

NAN 3: Gràcies al poder de la música, travessen alegres la fosca nit de la por.

357

26. Els tres nans reciten la superació de les proves

PAMINA (*des de dins*): Tamino, amor meu, oh quin gran goig.

NAN: Se'ls veu que travessen un gran mur de flames mentre
Tamino toca la flauta.

TAMINO (*des de dins*): Pamina, amor, oh quin gran goig.

NAN: Tamino i Pamina s'abracen.

NANS: Ah, ah, ah!

NAN: No, no, no! S'abracen.

TAMINO i PAMINA (*cantant*):

Del foc les brases i les flames sens por els perills hem
vençut. Que el cant de l'aigua ens protegeixi tal com del
foc ens ha salvat!

NAN 3: Tamino continua tocant la flauta i passen triomfalment
a través de l'aigua.

PAMINA: i TAMINO (*des de dins*):

Que el cant de l'aigua ens protegeixi tal com del foc ens
ha salvat.

NAN: I reapareixen davant les portes del temple, que s'obren.

NAN: Una llum brillant els il·lumina.

NAN 3: Doncs què?

NAN 1 i 2: Què?

NAN 3: Home, doncs que podríem aprofitar per anar a estirar les cames, no?

NANS: Sí. Mmmmm. Ooooh! (*Els tres nans estiren les cames i els descobrim amb una alçada normal pero que fa l'efecte de que són gegants.*)

TAMINO I PAMINA (*entrant a escena per l'armari i deixant passar els tres nans, que marxen; es queden sols a escena*): Oh déus, quin instant! Veiem d'Isis la majestat! (*Tamino balla i canta per Pamina*)

TAMINO (*cantant l'ària núm. 3*): Oh, quin rostre tan meravellós!
Segon fragment:

No sé què deu ser aquesta joia,
el batec que em provoca aquesta noia,
sento potser el foc de l'amor.
Ja està! Amor, només pot ser amor.
Amor, amor. Només amor.

ACTE V: FINALE PRESTO**27. Celebració del triomf**

359

Arriben tots per la porta de l'armari vestits de nou amb les granelles de treball blanques, es feliciten i saluden cantant.

Núm. 21.01 2n fragment del finale «Bald prangt, den Morgen zu verkünden»

TOTS (*cantant*):

Triomf! Triomf ! Triomf! Triomf!

Noble parella, heu triomfat!

Noble parella heu triomfat!

Núm. 21.03 (tercer bloc) Finale

TOTS (*reproduint la coreografia del començament de l'espectacle*):

Triomfa la vida,
 triomfa la vida,
 triomfa l'amor
 i amb etern guardó,
 bellesa
 i saviesa

premia amb amor.
De l'amor, triomf, triomf!
De l'amor, triomf, triomf!
De l'amor, triomf, triomf!

Fi

Premio do público 2015 de la Mostra Internacional de Teatre Còmic e Festivo de Cangas per *La flauta màgica*

360

Premi Max 2014 al millor espectacle musical per *La flauta màgica*

Premi Guineueta 2014 al millor espectacle professional del Teatre Zorrilla de Badalona per *La flauta màgica*

Premi Butaca 2013 a millor actor de Teatre Musical per a Toni Vinyals a *La flauta màgica*

Trilogia MozArt

Gemma Beltran / Companyia Dei Furbi
TRILOGIA MOZART

Trilogia MozArt es va estrenar el 4 d'octubre de 2014 al Teatre de Bescanó dins la programació del Festival Temporada Alta de Girona amb el següent repartiment:

Intèrprets en alternança: Robert González, Toni Vinyals i Llorenç González, Marc Pujol, Albert Mora i Marc Vilavella, Queralt Albinyana, Anna Herebia, David Marcè i Jordi Llordella.

Dramatúrgia i direcció, Gemma Beltran (gb)
 Arranjaments musicals, Paco Viciano
 Coaching de veus, David Costa i Armando Grebol
 Il·luminació, David Bofarull
 Espai escènic i vestuari, Ramon Ivars i Gemma Beltran
 Ajudant a la direcció, Boris Daussà
 Disseny d'imatge, Wave Cap
 Fotografia, Caroline Morel Fontaine
 Realització vestuari, Elisa Echegaray i Anna Chwaliszewska
 Coordinació del projecte, Marta Riera i Maria G. Rovelló
 Producció, Baubo SCCL

Amb la col·laboració de Temporada Alta, Atrium Viladecans, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Institut Ramón Llull i INAEM

Trilogia MozArt – Così fan Dei Furbi

Interpretació molt lliure de la trilogia més famosa en la història del gènere operístic: *Les noces de Fígaro*, *Don Giovanni* i *Così fan tutte*.

Continuant la recerca de llenguatge escènic poètic, líric i visual (sempre salpebrat amb bones dosis d'humor) amb una combinació de teatre i música a partir de la síntesi de les tres òperes que van crear conjuntament Mozart i Da Ponte. En aquest espectacle, com en l'anterior, la part instrumental ha estat arranjada per a veu i sentirem els intèrprets en unes polifònies adaptades i originals per a aquesta proposta a *cappella*.

364

Aquesta coneguda trilogia va ser produïda poc abans de la Revolució francesa amb un mateix propòsit: fer una crítica a la particular deshumanització que provoca l'ús i abús dels privilegis de l'aristocràcia. En el conjunt d'aquestes obres, els personatges femenins són considerats com objectes en el seu sentit més ampli: sexual, econòmic i jurídic.

«La practica constant de cosificació de l'ésser humà transforma els que ho infligeixen en objecte de si mateixos...»

Al voltant de la narració d'aquesta atrevida proposta giren uns personatges que s'agiten entre els extrems de la tragèdia i la comèdia. Des d'una mirada lúdica i darrere d'una aparença bufa, travessen la trilogia representant l'atzarosa fragilitat de la condició humana.

gb

Clip de l'espectacle: <https://youtu.be/YdlLqDCUYU>

CONTINGUT

Pròleg

En una galeria d'art / Síntesi de *Così fan tutte*. Collage musical.

365

Acte 1

Escena 1: Monòleg de Don Alfonso / Recordant *Don Joan* de Molière.

Escena 2: Leporello i Don Giovanni / Fugida.
Fragments núm. 1-1 «Notte e giorno faticar» (Leporello) i trio núm. 1-2 «No esperis, si no em mates...».

Escena 3: Doña Anna contempla l'assassinat del seu pare i jura venjança.
Fragment (sola) del duet núm. 2 «Fuggi, crudele, fuggi».

Escena 4: Don Giovanni i Leporello / Continua la fugida i escarni.
Ària del Vi, núm. 11 «Fin ch'han dal vino».

Escena 5: Doña Elvira troba Don Giovanni.
Núm. 3: ària Doña Elvira «Ah, chi mi dice mai».
Núm. 21b: ària «Mi tradì quell'alma ingrata».
Núm. 16: canzonetta «Deh, vieni alla finestra».

Escena 6: Leporello i el catàleg de seduccions núm. 4: «Madamina».

Escena 7: Zerlina, Masetto i Don Giovanni. Preparació festes prometatge.

Núm. 5 «Jovenetes, de mena amorosa...».

Intent de seducció, núm. 7: duettino «Là ci darem la mano».

Escena 8: Doña Elvira, Don Giovanni i Zerlina.

Confrontació i nova recitació del monòleg de *Don Joan* de Molière.

Escena 9: Els camperols anuncien les festes de prometatge.

Proposen un espectacle.

366

Acte 2

Quadre únic / recitatiu de *Les noces de Fígaro*.

Núm. 10 ària «Non più andrai» (fragment).

Núm. 12 arietta «Voi che sapete che cosa è amor» (fragment).

Núm. 24 cavatina «L'ho perduta... me meschina» (fragment).

Acte 3

Escena 1: Don Giovanni i canta el núm. 13 «Visca la llibertat!...».

Leporello explica que han estat descoberts dins la festa de prometatge amb els vestits intercanviats i han de fugir de nou. Apareix Doña Anna.

Núm. 1-2 «No esperis, si no em mates» (fragment).

Escena 2: Doña Anna i Doña Elvira persegueixen Don Giovanni.

Núm. 21b-23: duet «Mi tradi quell'alma ingrata» i «Non mi dir, bell'idol mio».

Núm. 2: duet «Fuggi, crudele, fuggi» (fragment).

Escena 3: Escena de la taula.

Núm. 24 «Ja tenim la taula preparada...» (primer fragment).

Aparició del convidat de pedra.

Don Giovanni desapareix a través del cercle diabòlic.

Núm. 24: finale «Già la mensa è preparata...»
(segon fragment).

Tothom desapareix.

Escena 4: Don Alfonso acaba l'espectacle amb un brindis a públic.

A l'inici de cada escena s'afegeix un número que remet a l'ària o fragment corresponent a la part cantada/musical dins la partitura original de Mozart.

PRÒLEG

«Così fan tutte». Collage musical
 Núm. 4: «Ah, guarda Sorella» (fragment)

368

Entra Don Alfonso, col·loca la placa davant la peça d'art que recorda una faldilla gegant i veu una mica de xampany mentre prepara el vernissatge d'apertura. Obre la porta. Entren dues dames joves, jugant amb el mòbil.

ELLES (*cantant*): *Ha, ha, feliç!* (*Rebutgen les copes que els ofereix Alfonso.*)

Ha, ha, feliç! (*S'adonen de la faldilla i n'observen la placa informativa.*)

ha, ha, feliç, feliiiç!

ELLS (*que entren cantant*): *Ha, ha, ha, ha, ha...* (*S'ajunten en parelles.*)

Veuen la faldilla, joc amb la imatge de la guillotina que està estampada.

ALFONSO: *És una obra interactiva... (Ells toquen la faldilla, Alfonso els atura.)*

Interactiva de ment, de ment (reacció d'ells, que se senten insultats)... de ment, interactiva de ment. No de dement, de-ment, dement, subnormal...

PARELLES (*que ho entenen*): Ha, ha, ha, ha.

ALFONSO (*amb autoritat*): Entroncant directament amb la tradició estructuralista però rebutjant la institucionalització de la postmodernitat, aquesta peça ens proposa un canvi de paradigma en la dialèctica art-espectador en el marc de la representació simbòlica.... Aquesta faldilla (*les parelles reaccionen entenent-ho: Aaab!* Ens parla d'uns senyors que, en abusar dels seus privilegis van acabar perdent... el cap...

Les parelles fan jocs de paraules mentre s'ajunten (acabat, cap, kaput, capat...).

369

PARELLES (*cantant*):

Jo soc feliç.
 Jo soc feliç.
 Jo soc feliç.
 Feliiiiic, ha, ha, ha.

Si el meu cor

mai pensa en canviar

el seu desig

mai pensa,
 mai pensa,
 mai pensa
 que amooooor
 que amooooor
 em faci viure patint
 em faci viure patint (*afectuosos*).

Núm. 2: «È la fede delle femmine» (fragment)

Don Alfonso, recitatiu.

Parelles, cantant.

DON ALFONSO: La fidelitat de les dones
és com l'au fènix d'Aràbia,
que existeix,
tothom ho diu.
tothom ho diu
però on es troba,
on es troba,
ningú no ho sap.

ELLES: Ningú no ho sap.

ELLS: Jo sí que ho sé.

FERNANDO: El meu fènix és Dorabella.

GUGLIELMO: El meu fènix és Fiordiligi.

FERNANDO: Dorabella.

GUGLIELMO: Fiordiligi.

FERNANDO: El fènix és Dorabella.

GUGLIELMO: El fènix és Fiordiligi.

(Es fan petons.)

DON ALFONSO: Què us fa pensar que aquestes dues dones us
seran fidels per sempre,
digueu.

FERNANDO: Llarga experiència.

GUGLIELMO: Noble educació.

DON ALFONSO: A poc a poc.

I si avui mateix

us fes tocar

amb les vostres pròpies mans

que aquestes dues són com tota la resta?

FERNANDO: Apostem!

GUGLIELMO: Apostem!

DON ALFONSO: Apostem!

FERNANDO: 50!

GUGLIELMO: Cent!

ALFONSO: Cent? Se límits!

ELLS: Sense límits.

DON ALFONSO: Però m'heu de jurar

que de tot això

no en fareu cap senyal,

cap gest

a les vostres Penèlopes. (*Ells les miren; elles saluden.*)

Marxareu i tornareu fent-vos passar per uns altres. (*Joc de senyalar i còmplices per canviar de parella; marxen animats.*)

ELLES (*buscant-los*): On són? (*A Don Alfonso.*)

ALFONSO: Al front.

ELLES (*alternant*): Al front? La mort, tinc por, no hi són, on són?

ALFONSO: Al front.

NOIES: Al front.

La mort.

ALFONSO: Si, és cert, avui en perdeu a dos, però (*entren nois, descamisats i amb bigoti postís*) en guanyeu tota la resta.

Va, deixeu de ser esquives, ulls gràcils i alegres, dos nous amors per a vosaltres són aquí.

Núm. 15: «Non siate ritrosi» (fragment)

Canten Guglielmo i Fernando alhora musicant. Entren amb bigotis que fan pensar que son altres personatges; a l'original tornen com albanesos.

FERNANDO i GUGLIELMO: Deixeu de ser esquives

ulls gràcils i alegres.

Dos rajos amorosos
envieu cap aquí.

ELLES: Qui són, què volen aquest parell?

ELLS: Ja, ja, ja ja.

DON ALFONSO: Mireu d' acontentar-los,
estimeu-los com fan totes.

GUGLIELMO i FERNANDO: I vosaltres felicíssimes
sereu amb nosaltres.
Mireu, toqueu, gaudiu de tot.

Núm. 19: «Una donna a 15 anni» (fragment)

372

Canten tots.

ALBANESOS: Als quinze anys una dona
cal que tingui bon ull per a les modes.

DORABELLA i FIORDILIGI: On el diable té la cua
què és el bé i on és el mal.

DON ALFONSO: Heu de saber bé les malícies
que enamoren els amants:
fingir riures, fingir plors,
i inventar bones raons.

DORABELLA i FIORDILIGI: Fingir riures, fingir plors,
i inventar bones raons.

*Elles no han cedit, pero Don Alfonso farà que es creuin els amants
i es canviïn les parelles.*

ALFONSO (*als joves, insistint i proposant estratagemes*): Sense límits.
La mort, compassió...

FERNANDO (*cantant*): Ai!

GUGLIELMO: Ai!

Núm. 17: «Un'aura amorosa» (fragment).

Ària dels tenors, afectada; van pel terra, elles senten pietat i els curen, ells acaben arrapats a les seves cames.

ALBANESOS: Una aura amorosa
del nostre tresor
un dolç consol
al cor portarà.

Petit Recitatiu Dorabella-Fiordiligi (fragment).

373

FIORDILIGI: Què, què fem? (*Ells fan cara de pena.*)

DORABELLA: Tu què dius?

FIORDILIGI: En moments tan dolorosos, qui els podria abandonar?

DORABELLA: Quines figures més interessants! (*Decideixen jugar amb els estrangers.*)

Núm. 20: «Prenderò quel brunettino» (fragment).

Canten tots.

DORABELLA: Jo prendré el morenet,
que em sembla més divertit.

FIORDILIGI: I mentrestant jo i el rosset
riurem i parlarem.

DORABELLA: Jugarem, i les seves dolces paraules respondré.

FIORDILIGI: sospirant, els seus sospirs, els seus sospirs imitaré.

DORABELLA: Em dirà:

ALBANÈS 1 (Guglielmo): Cor meu, em moro!

FIORDILIGI: Em dirà:

ALBANÈS 2 (Fernando): El meu tresor!

DORABELLA: Mentrestant, ai quin delit!

FIORDILIGI: Mentrestant, ai quin delit!

TOTS: Quina diversió que sentirem, quina diversió que sentirem.

Quina, quina diversió!

Quina, quina diversió!

Quina, quina diversió

que sentirem, que sentirem,

que sentirem

que sentirem, que sentirem!

Ara que les joves han cedit als nous amants, Don Alfonso els desemmascara; ells, descoberts, s'excusen mentre es fiquen la camisa per dins; elles estan molt desconcertades i enfadades.

374

Núm. 28: «È amore un ladroncello» (fragment).

TOTS (*cantant*):

L'amor és un petit lladre,

l'amor és també una serp.

Ens treu i ens dona la pau del cor,

tal com li plau a l'amor.

Porta dolçor, dolçor i plaer si el deixes fer,

però t'omple de disgustos,

però t'omple de disgustos si intentes lluitar.

Porta dolçor i plaer si el deixes fer,

però t'omple de disgustos si intentes lluitar.

Canvi a les parelles originals i repetició amb canvi de sentit.

DORABELLA i FIORDILIGI: L'amor és un petit lladre,

l'amor és també una serp.

Ens treu i ens dona la pau del cor,
tal com li plau a l'amor.

Núm. 30: «Tutti accusan le donne» (fragment).

ALFONSO (*recitant*): L'amant que se sent a la fi decebut
no ha de condemnar l'altre,
sinó el seu propi error;
ja que joves,
velles,
boniques,
lletges,
repetiu amb mi:
Així fan totes!

PARELLES: Així fan totes!

FERNANDO i GUGLIELMO: Ídol meu, si això és cert,
ídol meu, si això és cert,
amb fidelitat i amb l'amor.

Núm. 31: «Afanyeu-vos, estimats amics...» (fragment).

Parelles, cantant; Don Alfonso, recitatiu.

FIORDILIGI i DORABELLA: Heus aquí el bàrbar
que ens ha enganyat.

DON ALFONSO: És cert. Us he enganyat, però l'engany
ha desenganyat els vostres amants.

Ara seran més savis,
i faran tot el que els diré.

ELLS: I ara què farem?

ALFONSO: Aquí les mans!

ELLS: Doneu-nos les mans.

ALFONSO: Ja sou esposos!

ELLES: Tot el que ha passat, ja ho hem oblidat.

ALFONSO: Abraceu-vos. Calleu.

PARELLES: Tot el que ha passat ja està oblidat.

ALFONSO: Tots quatre ara ja rieu,
que jo ja he rigut i riuré. (*Marxa.*)

Núm. 31: Finale «Fortunato l'uom che prende» (fragment).

La nova parella va per ajuntar-se, els altres no els deixen; comencen les bufetades alhora que canten. El que semblava una reconciliació no té lloc, tots es trenquen.

376

TOTS: Sortós l'home que pren sempre
tot pel costat bo,
i entre atzars i tràfecs
és guiat per la raó,
és guiat per la raó.
Allò que sol fer plorar als altres,
que sigui per a ell motiu de riure,
de riure, de riure,
i enmig dels remolins del món,
i enmig dels remolins del món,
preciosa calma trobarà,
preciosa calma trobarà,
preciosa calma trobarà, preciosa trobarà.

Marxen els joves i es queda sol Don Alfonso amb les peces de braços i mans trencades a terra.

ACTE 1

Escena 1

377

ALFONSO: Ah! Così fan tutti!... (*Mira les mans trencades per terra i reconeix a qui pertanyen.*) Dorabella, Fiordiligi... (Pensa i recorda altres mans de dones trencades.)... Doña Ana, Doña Elvira. Zerlina... Susanna. La comtessa. I més.... Més de mil (*joc amb la mà*).

Com? (*Li parla a la mà, que pretén retenir-lo en un joc pantomímic que recorda Don Joan de Molière.*) Pretens que ens obliguem a quedar-nos amb el primer objecte que ens atrau i que per ell renunciem al món i que no tinguem ulls per a ningú més? No, no, la constància només és bona per als ridículs. Totes les dones tenen dret a encisar-nos, i l'avantatge d'haver estat la primera en ser trobada no ha de privar les altres de les justes pretensions que poden tenir sobre el nostre cor. A mi la bellesa m'arrabassa allà on la trobo i sento que tinc un cor com per estimar tot el món... com Alexandre, desitjaria que hi hagués altres mons per tal de poder-hi estendre les meves conquestes amoroses. Veu femenina en *off*: Don Giovanni! Don Giovanni!

Don Alfonso surt d'escena amagant les mans sota la seva americana i rient, ja que les mans el pessiguen i grapegen.

Escena 2

La faldilla gegant es mou i, quan torna al seu lloc, Leporello en surt de sota amb una escala. Es queixa de que l'amo s'ho passa bé i ell no, i canta:

Núm. 1-1: «Notte e giorno faticar» (fragment de Leporello).

LEPORELLO:

Tot el dia treballant
per a qui res no sap agrair:
sota pluja, sota vent,
mal menjar i mal dormir.

Jo vull ser un gentilhome,
que ningú em faci servir,
que ningú em faci servir.
No, no, no, no, no,
que ningú em faci servir.

Oh, quin galant cavaller,
ell s'està dins la donzella.
I jo fent de sentinella.
I jo fent de sentinella.

Jo vull ser un gentilhome,
que ningú em faci servir,
que ningú em faci servir
No, no, no, no, no,
que ningú em faci servir.

Leporello ha fet servir l'escala per pujar pel costat de la faldilla quan de sobte apareix Don Giovanni per la part superior.

DON GIOVANNI: Leporello!

LEPORELLO: Don Giovanni, Senyor!

Don Giovanni surt fugint per la «finestra-faldilla» seguit de Doña Anna, que es dirigeix a Giovanni. Vol impedir que marxi. Leporello parla apart.

Núm. 1-2: trio «No esperis, si no em mates...» (fragment).

Canten tots.

DOÑA ANNA: No pretenguis, si no em mates,
esvair-te impunement.

DON GIOVANNI: Ha, ha, ha, ha, ha.

LEPORELLO: Ha, ha, ha, ha, ha.

DON GIOVANNI: Insensata, per què crides?
Qui soc jo no ho sabràs mai.

LEPORELLO (*apart*): Quin merder, recoi quins crits!
Altre cop s'enganxa els dits.

Es repeteix l'estrofa cantada.

DOÑA ANNA: No pretenguis, si no em mates,
esvair-te impunement.

DON GIOVANNI: Insensata, per què crides
Qui soc jo, no ho sabràs mai.

LEPORELLO: Quin merder, recoi quins crits!
Altre cop s'enganxa els dits...

DOÑA ANNA: Gent, servents, al traïdor!

DON GIOVANNI: Calla i fuig del meu furor!

DOÑA ANNA: Miserable!

DON GIOVANNI: Temerària!

LEPORELLO: Està vist que el meu senyor em portarà a la perdició.

Quin merder! Re coi quins crits!

Està vist que el meu senyor em portarà a la perdició,
està vist que el meu senyor em portarà la perdició, la per-
dició, la perdició, em portarà a la perdició, està vist que el
meu senyor em portarà a la perdició!

Fi del trio.

Don Giovanni aconsegueix baixar per l'escala de la faldilla, Leporello el carrega i el llença fora d'escena. Torna per endur-se l'escala.

380

DOÑA ANNA: Gent! Soldats! Ajuda!

LEPORELLO (*veient com Don Giovanni mata el Comendatore fora d'escena*): No!

COMENDATORE (*veu en off de la seva mort*): Aaaaah!

LEPORELLO: Ah!

DOÑA ANNA: Ah!

LEPORELLO: Senyor! Què heu fet?

Escena 3

DOÑA ANNA (*que veu l'assassinat des de la faldilla; se li veu només mig cos així que la faldilla li dona una imatge de geganta*): El pare...! Assassins! (*Don Giovanni fuig ajudat per Leporello.*)

Núm. 2: duet «Fuggi, crudele, fuggi» (fragment).

DOÑA ANNA: Fuges, cruel, tu fuges,
deixa que jo em mori,
ara que ha mort, ai las,

qui em va donar la vida.
 Juro que venjaré aquesta sang si puc.
 Ho juro, ho juro, ho juro pels meus ulls,
 ho juro pel meu honor.

Doña Anna desapareix dins la faldilla per a anar a demanar ajuda.

Escena 4

La faldilla rodola sobre si mateixa fins arribar al centre de l'escenari, mentre sentim cantar Doña Elvira, que està cercant Don Giovanni amb un fragment de la seva ària núm. 3 «Ah, chi mi dice mai».

381

Apareixen Don Giovanni i Leporello –que segueixen fugint– per darrere la faldilla.

DON GIOVANNI i LEPORELLO: cap allà, cap allà... Leporello... fugim! (*Es planten davant en primer pla.*)

DON GIOVANNI: Bonica festa!

LEPORELLO: Bonica festa!? Bonica gesta! Matar el pare i fer-te la noia!

DON GIOVANNI: I doncs, què volies? Que matés la noia i em fes el pare?

LEPORELLO: La por és tanta que el cor no aguanta! No us preocupa? Acabeu de matar el Comendatore.

DON GIOVANNI: Per què? Que no l'he matat prou bé? (*Reacció de Leporello.*) Calmati, Leporello, cal-mati!

LEPORELLO: Que el mati? Dubto que el pugui deixar més mort del que l'heu deixat vós!

DON GIOVANNI: Ah, sí! Cal matar... el pare. I doncs què? No trobes que tinc raó?

LEPORELLO: Senyor... (*El senyor l'agafa pel clatell.*) Aaah! Segurament sí que en teniu, si voleu... mai es pot anar en contra vostra... però si no volguéssiu potser les coses us anirien d'una altra manera.

DON GIOVANNI: I doncs, què diries si et deixés parlar lliurement, digues, què penses?

LEPORELLO: Entra dins el permís que m'esteu donant dir-vos que estic una mica escandalitzat de la vida que porteu?

DON GIOVANNI: Quina mena de vida porto?

LEPORELLO: Força bona, però per exemple, casar-vos cada mes tal com feu, no us cansa?

DON GIOVANNI: No em cansa casar-me, em cansa estar casat.

LEPORELLO: Sí que en saps!

DON GIOVANNI: Casar-se i anar de caça no cansa, el que cansa és casar-se i quedar-se a casa.

LEPORELLO: Cascant-se-la.

DON GIOVANNI: Ja canses.

LEPORELLO: Les calces?... Que el cel rebí el vostre afront...

DON GIOVANNI: Això és un afer entre el cel i jo, i ja ho solucionarem plegats.

LEPORELLO: Sí, però he sentit a dir que escarnir el cel és un dels pitjors escarnis possibles, i ser un llibertí no té mai una bona fi.

DON GIOVANNI (*cantant*): Sí!

Núm. 11: «Fin ch'han dal vino».

Ara que el vi
els puja a la testa,
una gran festa
fes preparar.

Si a la placeta
hi ha una noieta

amb tu a la festa
l'has de portar.

Sense cap ordre
i amb alegria
un minuet
d'altres follia
i una alemanya
fes-los ballar.

Un minuet fes-los ballar,
d'altres follia fes-los ballar,
i una alemanya fes-los ballar.

383

Mentre això passa
jo a una altra banda
una i una altra
vull estimar.

La meva llista
quan vingui el dia
d'una desena
ha d'augmentar.

DON GIOVANNI: Leporello, què penses? Per què creus que som aquí?

LEPORELLO: Doncs us diré, i que no us sàpiga greu, però em sembla que teniu una altra dona al cap.

DON GIOVANNI: I doncs! Això és el que penses?

LEPORELLO: Sí.

DON GIOVANNI: Doncs tens raó. He de confessar que hi ha un altre objecte que ha foragitat Doña Elvira dels meus pensaments... Sento... Sento olor de dama.

LEPORELLO: Quin olfacte més perfecte! Ja me'l conec jo el meu
Don Giovanni. Sempre de flor en flor.

DON GIOVANNI: I sens dubte és una dona bonica.

LEPORELLO: Ja s'ha inflammat!

Escena 5

Núm. 3: ària Doña Elvira «Ah, chi mi dice mai» (fragment).

Apareix Doña Elvira per la part alta de la faldilla-casa-muntanya, només de mig cos, així que la faldilla es compona com a part del seu cos i li dona una imatge de geganta.

384

DOÑA ELVIRA (*cantant*):

Ah! Qui em podrà dir mai...

Aquest cruel on és?

Que el meu amor burlà.

I que em va ser infidel.

I que em va ser infidel.

Ah, si retrobo el monstre.

Ah, si no torna a mi.

Li esperen horribles penes.

El cor li esquinçaré!

El cor li esquinçaré.

DON GIOVANNI: Qui parla? L'has sentida?

Una dama, abandonada.

Núm. 21b: ària «Mi tradì quell'alma ingrata».

DOÑA ELVIRA (*cantant*):

M'ha traït aquella ànima ingrata,
aquella ànima ingrata,
i em fa, oh Déu, infeliç.
I em fa, oh Déu, infeliç.
I em fa, oh Déu, infeliç, oh Déu, infeliç.

DON GIOVANNI: Pobrissona, pobrissona!

DON GIOVANNI: Anem a consolar el seu turment

Don Giovanni va cap a Doña Elvira entrant a la faldilla per sota.

LEPORELLO: I això és el que fem diàriament.

DOÑA ELVIRA (*amb Don Giovanni sota la faldilla*): Aaaaah!

Don Giovanni surt de la faldilla.

DON GIOVANNI (*mirant a públic*): Aquesta cara em sona.

DOÑA ELVIRA: Don Giovanni! Ets tu!

Monstre, traïdor, niu d'enganys!

LEPORELLO: Quins títols més excelsos!

Sort, encara, que se'l coneix bé!

DON GIOVANNI: Vinga, estimada Doña Elvira,
calmeu aquesta còlera...

Escolteu-me... deixeu-me parlar...

Núm. 16: canzonetta «Deh, vieni alla finestra».

DON GIOVANNI (*cantant per a seduir-la*): Estàs a la finestra.

DOÑA ELVIRA: Finestra!

DON GIOVANNI: Oh tresor meu!

DOÑA ELVIRA: Tresor!

DON GIOVANNI: I vens a consolar
el plor i el meu dolor.

DOÑA ELVIRA: Dolor!

Don Giovanni fingeix que plora.

LEPORELLO: Si no li doneu amor...

DOÑA ELVIRA: Amor...

LEPORELLO: ...senyora meva
aquí sota la vostra finestra...

DOÑA ELVIRA: Finestra...

LEPORELLO: ...el meu amo morirà.

DOÑA ELVIRA: Morirà.

DON GIOVANNI i LEPORELLO: Morirà. (*Esperant resposta de Doña Elvira:*) Ah! (*Tornant a esperar resposta, que no arriba:*) Ah!

386

DOÑA ELVIRA (reaccionant): Ahhhh! I què pots dir després d'una acció tan tenebrosa? ...

DON GIOVANNI i LEPORELLO: Ah.

DOÑA ELVIRA: Entres furtivament a casa meva; a força d'ardits, de juraments i d'afalacs aconseguies seduir el meu cor; m'enamores, oh cruel, em declares la teva esposa, i després, menyspreant el dret del cel i la terra, amb enorme delicte te'n vas de Burgos al cap de tres dies; m'abandones, fuges de mi, i em deixes presa del remordiment i de plor, potser com a càstig per haver-te estimat tant!

LEPORELLO: S'explica com un llibre obert...

DON GIOVANNI: Doña Elvira, per tot això que he fet, tenia els meus motius. (*A Leporello:*) Oi que sí?

LEPORELLO (*irònicament*):

Oh, i tant, un bon parell de motius.

DON GIOVANNI: I si no em voleu creure a mi, feu-li cas a aquest gentil cavaller.

LEPORELLO: I què voleu que li expliqui?

DON GIOVANNI: Ja li pots ben bé explicar tot.

LEPORELLO: La veritat també?

DOÑA ELVIRA (*a Leporello*): Au, va, fes-ne via...

Don Giovanni aprofita per a fugir.

Escena 6

Núm. 4: «Madamina» (Leporello).

387

Leporello (*cantant*):

Senyoreta, el catàleg que porto
són les dones que el meu amo estima;
un catàleg que he fet jo mateix,
observeu, llegiu-lo amb mi,
observeu, llegiu-lo amb mi.
A Itàlia, sis-centes quaranta,
a Alemanya, dues-centes trenta-una,
cent a Franca, a Turquia noranta-una, però a Espanya,
a Espanya, són ja més de mil, més de mil, mil i tres.

ELVIRA (*cantant*): Em vull morir.

Rellisca dins la faldilla i sortirà amb roba interior per davant.

DON GIOVANNI (*apareixent un moment per a acompanyar la cançó*): Entre elles hi ha pageses...

LEPORELLO: ...cambreres...

GIOVANNI: ...ciutadanes.

LEPORELLO: Hi ha comtesses, baronesses...

GIOVANNI: ...marquesetes i princeses,

LEPORELLO: ...tota mena de donetes...

GIOVANNI: ...tota forma és de bon grat...

JUNTS: ...tota edat és de bon grat. (*Don Giovanni marxa.*)

Apareix Doña Elvira de sota la faldilla i Leporello se li apropa de genolls.

LEPORELLO: De la rossa té per costum de lloar-ne la gentilesa;
 a la morena, la constància;
 a la blanca, la dolçor.
 A l'estiu vol la primeta, a l'hivern la grassoneta;
 és l'alta majestuosa, és l'alta majestuosa.
 La petita, la petita, la petita, la petita, la petita, la petita,
 la petita sempre és graciosa, sempre és graciosa.

388

A les velles les conquista pel plaer d'afegir-les a la llista;
 però la més apassionant és la jove principiant.
 No l'importa si és molt rica, si és ben lletja o bé bonica,
 si és molt rica, lletja o bé bonica,
 mentre porti una faldilla, vós sabeu el que fa.

*Leporello fa entrar Doña Elvira, que esta per terra sota la faldilla;
 ella ho fa arrossegant-se pel terra i acaben amb el joc que ella va en-
 trant i sortint de sota la faldilla en les darreres frases de la cançó.*

Leporello marxa cridant Giovanni, que està fora d'escena.

LEPORELLO: Don Giovanni! Amo...!

Escena 7

*La faldilla és al centre; de sota surt Zerlina cantant l'ària núm. 5
 i recollint la roba de la faldilla, que mes tard amb l'ajuda de*

Masetto quedarà oberta per davant deixant a la vista els enagos i formant una mena de tenda.

Núm. 5: «Jovenetes, de mena amorosa...»

ZERLINA (*cantant*):

Jovenetes, de mena amorosa
de mena amorosa,
no deixeu que us passi l'edat,
us passi l'edat, que us passi l'edat.

Si el cor en el pit saltirona,
en el pit saltirona,
ja veieu: el remei aquí està,
ah, ah, ah, ah, ah, ah;
quin plaer, quin plaer que serà,
ah, ah, ah, ah, ah, ah,
la, la laralà, la, la, laralà.

389

Masetto apareix per sobre la faldilla i l'ajuda a recollir la part del davant.

Jovenets, amb la testa lleugera,
amb la testa lleugera
no volteu per aquí per allà,
aquí i allà, aquí i allà.

És ben curta la festa dels ximpls,
la festa dels ximpls,
però per a mi encara no ha començat.
Ah, ah, ah, ah, ah, ah,
quin plaer, quin plaer que serà,
ah, ah, ah, ah, ah, ah

quin plaer, quin plaer que serà.
la, la, lalalà, la, la lalalà.

Vine, vine amor meu i gaudim,
i cantem i ballem i saltem.
Vine, vine amor meu i gaudim,
quin plaer, quin plaer que serà,
ah, ah, ah, ah, ah, ah,
quin, plaer, quin plaer que serà,
ah, ah, ah, ah, ah, ah,
la la lalalà, la la lalalà.

390

Apareix Don Giovanni.

DON GIOVANNI: Que potser celebren unes noces?

ZERLINA: Sí, senyor, i jo soc la núvia.

GIOVANNI: I el nuvi...?

MASETTO: Jo, Masetto! Per servir-vos.

DON GIOVANNI: Per servir-me, per servir-me, per servir-me.

Així és com parla un veritable cavaller!

ZERLINA: El meu Masetto és un home de molt bon cor.

DON GIOVANNI: Em complau sentir-ho. Vull que siguem amics.

El vostre nom?

ZERLINA: Zerlina.

MASETTO: Sí, i jo Masetto.

DON GIOVANNI: Us ofereixo la meva protecció.

Masetto, ves al meu palau ara mateix.

Et serviran xocolata, vi i pernil fins que quedis ben content.

MASETTO: Senyor, Zerlina no pot estar sense mi.

DON GIOVANNI: Zerlina sabrà estar sense tu.

Al vostre lloc hi serà sa excel·lència i sabrà fer molt bé el teu paper.

ZERLINA: No tinguis por, estic en mans d'un cavaller.

MASETTO: Aquest cavaller et farà cavallera.

DON GIOVANNI: Si no marxés ara mateix i sense replicar, Masetto, fixa-t'hi bé, te'n penediràs.

Marxa sentint l'amenaça.

DON GIOVANNI: Per fi ens hem alliberat, Zerlina gentil, d'aquest tòtil.

ZERLINA: Senyor, jo li he donat paraula de matrimoni.

DON GIOVANNI: Aquesta paraula no val res;

vos no heu nascut per ser pagesa.

Una altra sort us procuren aquest ulls entremaliats,
aquest llavis tan bonics,

aquests ditets blancs i perfumats.

Ja em sembla que toco mató i ensumo roses.

ZERLINA: Ah, no voldria...

DON GIOVANNI: Què no voldríeu?

La noblesa duu l'honestedat pintada als ulls.

Així, doncs, no perdem més temps,

en aquest instant jo em vull casar amb tu.

Núm. 7: duettino «Là ci darem la mano».

Canten tots dos.

DON GIOVANNI: Ens donarem la mà

i tu em diràs que sí;

vine, no és tan enllà,

marxem, vida meva, d'aquí.

ZERLINA: Voldria i no voldria.

Em sento tremolar,

feliç, és cert, seria

però encara em pot burlar...

DON GIOVANNI: Vieni, mio bel diletto (en italià com l'original).

ZERLINA: Mi fa pietà Masetto (*en italià com l'original*).

DON GIOVANNI: Jo et canviaré la fortuna.

ZERLINA: La força se m'escapa tot d'una,
s'escapa tot d'una,
s'escapa tot d'una.

Repeticions.

JUNTS: Anem, anem, ma vida,
que es tanqui la ferida
d'un innocent amor.

392

Repeticions.

Anem, ma vida anem,
les penes consolem
d'un innocent amor.

Escena 8

Entra Doña Elvira i els troba en plena seducció.

DOÑA ELVIRA: Atura't, miserable; el cel m'ha fet
sentir les teves perfídies!

Què, també li parleu d'amor?

DON GIOVANNI (*a Elvira*): No, al contrari, era ella que em mani-
festava un desig de ser la meva dona, i jo li responia que
estava compromès amb vos.

ZERLINA: Què vol aquesta?

DON GIOVANNI (*a Zerlina*): Està gelosa de veure'm parlar amb
vos, diu que és la meva esposa, però jo li dic que sou vos
la que jo vull.

ELVIRA: Com?

DON GIOVANNI (*a Elvira*): M'hi jugo el que vulgueu que us dirà que li he promès que em casaré amb ella.

ZERLINA: Soc jo la que ell estima. Oi que és així, senyor?

DON GIOVANNI (*a Zerlina*): Tot el que li direu serà inútil, s'ha ficat dins el cap aquesta idea.

ELVIRA: Ei, joveneta, no està gens bé això de rondar pel mercat dels altres.

ZERLINA: És poc honest, senyora, estar gelosa perquè el senyor (*pessic*) em parli.

DON GIOVANNI (*a Zerlina*): Us adoro.

ELVIRA: Soc jo, la que el senyor ha vist primer.

ZERLINA: Si us ha vist primer, jo he estat la segona i m'ha promès casar-se amb mi.

DON GIOVANNI (*a Elvira*): Què us havia dit?

Elvira li ensenya l'anell; Zerlina marxa decebuda.

DON GIOVANNI (*recitant un fragment de Don Joan, de Molière*):

Com! Pretens que ens obliguem a quedar-nos amb el primer objecte que ens atrau, que per ell renunciem al món i que no tinguem ulls per a ningú més? No, no, la constància només és bona per als ridículs; totes les dones boniques tenen el dret de seduir-nos, i l'avantatge d'haver estat la primera a ser trobada no ha de robar a les altres les justes pretensions que totes poden tenir sobre els nostres cors.

DOÑA ELVIRA: No! Quantes vegades haure d'escoltar aquest monòleg! (*Marxa.*)

DON GIOVANNI: A mi, la bellesa m'arrabassa allà on em trobi, no hi ha res que pugui deturar l'ímpetu dels meus desigs: sento que tinc un cor per estimar tota la terra; i com Alexandre, desitjaria que hi hagués altres mons, per tal de poder estendre-hi les meves conquestes amoroses.

Escena 9

CAMPEROLS (*des de dins*): Visca els nuvis!

DON GIOVANNI: Visca? Què?

CAMPEROLS: Visca els nuvis!

Els camperols són els mateixos actors fent de comedians que interpretaran els papers principals de Les noces de Fígaro a les festes de prometatge.

DON GIOVANNI: Visca els pubis?

COMEDIANTS: Visca els nuvis!

FÍGARO: Prepara't per gaudir de les festes del prometatge.

DON GIOVANNI: Clar! De Zerlina i Masetto.

SUSANNA: No! De Susanna...

FÍGARO: ...i Fígaro!

DON GIOVANNI: Ah! Les noces de Fígaro, ja la conec aquesta.

Doncs jo faré de Comte d'Almaviva!

ELS DOS: ¡Viva! De Comte d'Almaviva.

SUSANNA: Prepareu-vos per gaudir de l'espectacle.

FÍGARO: Us quedareu de pedra!

DON GIOVANNI: Endavant!

SUSANNA: Susanna!

FÍGARO: I Fígaro!

ELS DOS: Es casen! Tataratataratarata... (*Taral·legen un fragment de l'ària que canta Fígaro «Non più andrai».*)

Fi del primer acte

ACTE 2

Els comedians canten amb alegria i Don Giovanni comença a parlar.

Recitatiu de les noces de Fígaro.

Núm. 10: ària «Non più andrai».

Quadre únic:

Personatges base: Don Giovanni (DG), Masetto (M), Zerlina (Z) i Fígaro (F). L'actor que interpreta Masetto també fa de Doctor Bartolo i de Cherubino, i l'actriu que interpreta Marcelina també es, al seu torn, la Comtessa.

DON GIOVANNI: Fígaro pren mides alegrement...
a l'habitació per instal·lar el llit matrimonial i Zerlina...

SUSANA: Ieeep!

DON GIOVANNI: Ai! Susanna, que li reclama l'atenció. Susanna explica a Fígaro que el Comte vol gaudir dels seus favors tot i haver abolit ja el dret de cuixa. Fígaro promet que si el Comte vol ballar, ell li tocarà el guitarró.

ELS DOS: Tataratataratarata... (*Taral·legen un fragment del núm. 10, l'ària «Non più andrai». Surten.*)

MARCELINA: Entren Marcelina... (*Entren Bartolo, amb el barret i encongít, i Marcelina, que camina amb un moviment ondulant, i amb les cames i els braços flexionats.*)

BARTOLO: ... i el doctor Bartolo.

MARCELINA: Marcelina reclama casar-se amb Fígaro per saldar el deute que Fígaro té amb ella.

BARTOLO: El doctor accepta ajudar-la per saciar la seva set de venjança.

MARCELINA: Set de venjança?

BARTOLO: Véase *Barbero de Sevilla*. (*Surt.*)

MARCELINA: Ah! (*Cantant:*) Fígaro aquí, Fígaro allà,

Fígaro aquí, Fica-la allà.

Fica-la aquí, Fica-la allà.

Figa al aquí, faig a la mà,

Fígaro, Fígaro, Fígaro, Fííííígaro!

396

Entra Susanna.

(*Saludant Susanna*): Rossini!

SUSANA: No! Susanna!

MARCELINA: Ah! (*Se saluden amb uns petons i Marcelina surt.*)

SUSANNA: L'alegre Susanna s'escolta el jove Cherubino, un patge enamorat de la Comtessa -i de tota dona que respira- que li explica els seus mals d'amor cantant una cançó.

Cherubino fa playback. Susanna canta al darrera de Cherubino i ell fa veure que és ell qui interpreta la cançó núm. 12: arietta «Voi que sapete che cosa è amor».

EL COMTE (DG): Arriba el Comte.

TOTS: Arriba!

COMTE: El Comte d'Almaviva

TOTS: ¡Viva!

CHERUBINO (M): Cherubino s'amaga dins l'armari.

COMTE: El Comte demana a Susanna una cita.

SUSANNA (Z): Però arriba algú. (*Entra Marcelina.*)

EL COMTE (DG): El Comte s'amaga.

CHERUBINO (M): Cherubino canvia d'amagatall i Susanna el cobreix amb una roba.

MARCELINA: Aquest algú que ha entrat comenta a Susanna la passió de Cherubino per la Comtessa. (*Marxa.*)

EL COMTE (DG): El Comte surt indignat i ordena que Cherubino sigui desterrat immediatament –per reincident–, ja que el dia anterior a la cambra de Babarina, en aixecar una roba (*per il·lustrar el gest aixeca una roba i descobreix Cherubino*), hi va descobrir amagat... Cherubino!

397

Taral·legen un fragment del núm. 10: ària «Non più andrai».

Persecució en cercle. Atrapa Cherubino.

El Comte atrapa Cherubino i decideix... (*gest com si l'anés a pegar però canvia d'opinió*)... perdonar-lo. Però l'envia a la guerra.

El Comte dirigeix llavors la seva còlera contra la «des-honestedat» de Susanna.

SUSANNA (Z): Susanna es declara innocent.

EL COMTE (DG): Innocent...? (*Susanna i el Comte es posen a ballar.*)

CAMPEROL (M): Apareixen uns camperols liderats per Fígaro que en manifestació popular recorden que «el dret de cuixa està abolit».

CAMPEROLS: El dret de cuixa està abolit! (*Surten però Fígaro es queda.*)

FÍGARO (M): ¡Oye!

COMTE: Cuixa!

FÍGARO: Fígaro aprofita per demanar al Comte el permís per casar- se...

EL COMTE (DG): ... i el Comte decideix prendre's un temps per elaborar un ardit. (Surt.)

FÍGARO i SUSANA: Què ar dit? (*El persegueixen.*)

COMTESSA: Entra la Comtessa sola i desesperada... Per sola tinc aquest i aquest (*gest*), i per desesperada, aquest i aquest (*gest*).

EL COMTE (DG, *entrant*): ...no es rendeix i vol recuperar l'amor del seu marit.

COMTESSA (C): La Comtessa marxa tota sola. (Surt.)

DON GIOVANNI: Com que tota sola? Deixa que t'acompanyi...

FÍGARO: Entra Fígaro!

398

Apareix Fígaro ballant sevillanes.

EL COMTE (DG): Fígaro té dos plans perquè ningú pugui impedir les seves noces. El primer, crear una falsa cita entre el Comte i Cherubino disfressat de Susanna; i d'altra banda, fer creure amb un anònim al Comte que la Comtessa li posa les banyes.

Quan Fígaro marxa deixa caure la nota i el Comte la llegeix. Marxen tots dos. Entra la Comtessa amb el vestit per disfressar Cherubino.

COMTESSA (C): Entra la Comtessa; està vestint Cherubino de Susanna...

EL COMTE (DG): ...però arriba el Comte...

TOTS: Compte!

CHERUBINO (M): ...i Cherubino s'amaga a l'armari.

Mentre el Comte està entrant, Cherubino fa un soroll i el Comte es posa en alerta.

EL COMTE (DG): El Comte sospita.

COMTESSA (C): La Comtessa s'excusa dient que a l'armari hi ha Susanna.

EL COMTE (DG): El Comte intenta obrir la porta... (*entra Susanna*)

SUSANNA (Z): ...mentre Susanna entra a l'habitació i s'amaga a l'altre armari.

EL COMTE (DG): El Comte se'n va a buscar el xarric-xarrac per forçar la porta i s'emporta la Comtessa amb ell. Tanka la kambra amb kandau.

CHERUBINO (M): Cherubino surt de l'armari.

SUSANNA (Z): Susanna surt de l'armari.

TOTS DOS (M i Z): Comproven que han quedat empresonats...

399

Taral·legen un fragment del núm. 10: ària «Non più andrai».

CHERUBINO (M): ...i Cherubino no te més remei que saltar pel balcó. I xafa els geranis.

SUSANNA (Z): Susanna es tanca dins de l'armari.

EL COMTE (DG): Tornen El Comte i La Comtessa.

COMTESSA (C): La Comtessa es veu obligada a confessar que a l'armari hi ha Cherubino.

EL COMTE (DG): El Comte esclata de fúria...i quan obre l'armari troba...

TOTS (*en progressió*): Ole!
Ole!...

SUSANNA (Z): ...Susanna!

EL COMTE (DG): Susanna!

COMTESSA (C): Susanna.

EL COMTE (DG): El Comte demana perdó, però recrimina la trampa que li han parat amb la nota anònima. (*Assenyala la nota.*)

La Comtessa i Susanna balbucegen indecises...

FÍGARO (M): Entra Fígaro.

I quan entra Fígaro l'assenyalen com a culpable.

El Comte li mostra la nota a Fígaro, que nega rotundament saber-ne res... fins que les dues dones li fan saber amb senyals que l'han hagut de delatar.

COMTESSA (C): La Comtessa...

SUSANNA (Z): ...Susanna...

FÍGARO (M): ... i Fígaro... pregunen al Comte que s'avingui a celebrar les noces.

400

EL COMTE (DG): El Comte diu que s'ho rumiarà tot fent-se l'orni, sense desvetllar que farà mans i mànigues per que Fígaro es casi amb Marcelina per a pagar el seu deute.

Don Giovanni fa el gest de marxar.

JARDINER: Però arriba el jardiner. (*Tots el miren.*) El jardiner explica que algú furtivament ha saltat pel balcó i ha aixafat els seus... geranis i boix grèvol.

COMTESSA: El boix grèvol.

JARDINER: Qui deu haver estat?

Susanna empeny Fígaro.

FÍGARO (M): Fígaro resol el tràngol dient que ha estat ell qui ha saltat perquè havent enviat la nota s'ha espantat en sentir la veu del Comte i ha hagut de fugir pel balcó, i ha aixafat els geranis.

COMPTE: Ah, i el boix grèvol!

MARCELINA: Marcelina i el doctor Bartolo entren brandant la reclamació matrimonial de Marcelina.

Dues parelles, amb el Comte al mig.

PARELLES (cantant): Que no que no, que sí que sí. (*Ho repeteixen tres vegades.*)

EL COMTE (DG): Que aquest litigi l'aclaro jo. (*Marxen i queda el Comte sol.*)

EL COMTE (DG): El Comte està sol meditant...

SUSANNA (Z): ... i entren Susanna...

COMTESSA: ...i la Comtessa...

COMTESSA i SUSANNA: ...xiuxiuejant.

COMTESSA (C): Han ideat una nova intriga, un nou ardit.

401

La Comtessa li dona una carta a Susanna i l'empeny cap al Comte.

SUSANNA (Z): Susanna li dona al comte una nota, on li proposa una cita!!

EL COMTE (DG): El Comte li recrimina el tracte rebut d'ella, però li passa de seguida. Agafa la nota però no sap on guardar-la.

SUSANNA (Z): Susanna es treu una agulla i li clava la nota al pit.

El Comte, emocionat, se'n va cap a un costat i Susanna torna cap a on està la Comtessa.

SUSANNA (Z): L'engany consisteix en que a la cita...

COMTESSA (C): ...hi assistirà la Comtessa disfressada de Susanna...

SUSANNA (Z): ...i Susanna disfressada de Comtessa.

La Comtessa marxa, i Susanna comença a marxar.

FÍGARO (M): En sortir, Susanna es creua amb Fígaro...

SUSANNA (Z): ...i li explica que ja pot donar per guanyat el plet amb Marcelina, i que es casaran molt aviat.

Susanna i Fígaro es posen a ballar com a celebració.

EL COMTE (DG): Però el Comte ho sent i comprèn que li han parat una trampa. Quan Fígaro fa per marxar, el Comte l' enxampa.

MARCELINA (C): Entra Marcelina...

EL COMTE (DG): ...i el compte resol que s'han de casar.

El Comte fa que s'agafin les mans i Fígaro i Marcelina s'hi veuen marques de naixement idèntiques.

402

FÍGARO (M): Però es descobreix que Fígaro és fill de Marcelina.

SUSANNA (Z): Entra Susanna i en veure Fígaro abraçat a Marcelina esclata de gelosia...

FÍGARO (M): ...però quan descobreix la veritat se suma a la felicitat de la seva nova família.

Taral·legen un fragment del núm. 10: ària «Non più andrai».

BARTOLO: Entra el doctor Bartolo i s'adona que Fígaro es el seu fill perdut. (*Pantomima familiar.*)

SUSANNA: Marcelina, Bartolo, Fígaro i Susanna celebren el felicitat retrobament familiar...

FÍGARO: ...i decideixen celebrar...

TOTS: ...noces dobles! (*Es posen fent un quadre flamenc amb el comte.*)

COMTE: Cuatro flamencos... (*Prenen formes d'ocellots, es miren i rectificuen.*)

Quadro flamenco! (*Representen un quadre de ballarins de flamenc.*)

¡Vámonos!

Marcelina i Bartolo marxen.

SUSANNA (Z): Susanna fa complicitats amb el compte. I d'ama-
gat rellegeixen la nota.

FÍGARO (M): Fígaro ho veu i reconeix la firma de Susanna. La
persegueix per a demanar-li explicacions.

SUSANNA: Susanna fa com qui sent ploure. (*Marxen i deixen el
comte sol a escena, que cerca la nota que no troba.*)

EL COMTE (DG): L'he perduda!

TOTS: L'ha perduda? L'ha perduda!

Núm. 24: cavattina «L'ho perduta... me meschina».

403

*Tots canten perduts a sota la faldilla i cerquen alguna cosa entre
els seus vestits, uns als altres fan una mena d'homenatge al cuplé
de La Pulga; acabaran tots abraçats.*

JARDINER (*des de la part alta de la faldilla*): Eh! Cag en l'hòst...
aneu... a tocar-vos a un altre lloc!

COMTESSA (*mirant-se, mirant a públic*): Ens hem ficat en un jardí.
(*Marxen.*)

FÍGARO (M): Arriba Fígaro per presenciar la traïció de Susanna.
S'amaga entre l'espessa vegetació (uns arbustos, bardisses).

COMTESSA (C): Entren la Comtessa...

SUSANNA (Z): ...i Susanna...

SUSANNA (Z) i COMTESSA (C): ...amb els vestits intercanviats (es
canvien els vestits, fulards, etc.)

COMTESSA (C): La Comtessa s'amaga enmig d'uns esbarzers.

SUSANNA (Z): Susanna, que sap que Fígaro l'espia, i que l'escolta
però no la veu, decideix castigar la seva gelosia fingint
esperar un amant amb íntima impaciència (per impacièn-
cia tinc ah, ah! i per íntima tinc um, um, um!).

CHERUBINO (M): Arriba Cherubino...

COMTESSA: ... i veu entre la vegetació la falsa Susana.

CHERUBINO (M): La festeja.

EL COMTE (DG): Arriba el Comte i els veu en la llòbrega penombra, s'acosta per castigar Cherubino i rep el petó que el patge destinava a la falsa Susanna. El Comte va per donar-li un clatellot...

CHERUBINO (M): ...però Cherubino se n'escapa...

Sortida de Cherubino i entrada de Fígaro.

FÍGARO: ...i el rep Fígaro, que s'havia acostat per veure què passava.

EL COMTE (DG): El Comte, en la foscor, comença a excitar-se en acariciar les manetes de la falsa Susanna.

404

FÍGARO (M): Fígaro ho veu i pensant que és Susanna, crida posseït per la còlera...

COMTE: ...i la parella furtiva...

TOTS: ...uuii!...

COMTE: ...s'ha de separar.

Marxen el Comte i la Comtessa.

SUSANNA (Z): Arriba la falsa Comtessa...

FÍGARO (M): ...i Fígaro li denuncia excitat la situació (el que acaba de passar).

SUSANNA (Z): Que el Comte i Susanna s'entenen?

FÍGARO (M): Fígaro no tarda a reconèixer-li la veu, però li ho amaga per a pagar Susanna amb la mateixa moneda. I decideix fer la cort a la falsa comtessa. Coqueteja i es declara a la falsa Comtessa.

SUSANNA (Z): Susanna esclata de gelosia i li adreça a Fígaro una pluja de bufetades (*gag de les bufetades palmeres*)...

FÍGARO (M): ...que Fígaro rep extasiat (*final del gag de palmes*) però li confessa (*aixecant-li la mantellina*) que ja li havia reconegut la veu.

Entra el Comte i fa un quejío.

COMTE: Ahhhhh!

FÍGARO (M): Se sent el lament del Comte...

SUSANNA (Z): ...i decideixen fer-se la cort altre cop...

FÍGARO (M): ...però ara d'acord l'un amb l'altre i amb la intenció d'enganyar al comte per a venjar-se'n.

Entra el Comte i fa de nou un quejío.

COMTE: ¡Ah, mi arma!

FÍGARO (M): El Comte crida a les armes.

COMTE: Ah, mi arme-ssss!

SUSANNA (Z): Fulli'm?!

FÍGARO (M): Fugim!... Follem...! (*Surten corrents.*)

EL COMTE (DG): El comte atrapa Fígaro i d'entre l'espessa vegetació...

Allarga el braç per agafar qui hi bagi amagat.

SUSANNA (Z): ...en surt la falsa comtessa!

COMTE (*a Susana*): Ai, si ti pego...

FÍGARO (M): Tots els presents clamen perdó per la falsa comtessa.

EL COMTE (DG): El Comte s'hi nega en rodó.

COMTESSA (C): Surt la veritable Comtessa davant l'estupor general.

Susanna es treu el vel i se l'intercanvien.

TOTS: Estupor!!!

EL COMTE (DG): Enfonsat en el penediment i la vergonya, el Comte s'agenolla i demana perdó.

COMTESSA (C): La Comtessa concedeix amorosament (*abraçada de pitrera*) aquest perdó.

Per amorós tinc aquets (gest) i aquest (gest).

Tots ballen i s'emocionen.

FÍGARO (DG): Enmig d'un incontenible esclat d'alegria col·lectiva...

TOTS: Esclat!

FÍGARO: ... tothom s'apressa a celebrar (amb jocs i balls)

TOTS: ...les noces de Fígaro!!

Paparapaparapaparapaaaa...

Taral·legen un fragment del núm. 10: ària «Non più andrai» mentre «despullen» la cabana; de la faldilla en quedarà només l'estructura.

Don Giovanni puja al tipi-faldilla i es proposa vestir la núvia, desmunta el mirinyac gegant i es queda dalt de l'estructura despullada.

406

Fi del segon acte

ACTE 3**Escena 1**

407

DON GIOVANNI (*sol, a dalt de l'estructura de la faldilla; hi ha tres grans potes negres amb un cercle que les uneix; ferro en negre. Al centre, Don Giovanni, il·luminat, sembla que floti a l'aire*):

Quina meravella d'espectacle! Visca els nuvis! Visca la núvia! Ha quedat tot ben clar, «abolit el dret de cuixa». Ha ha ha! Aquesta sí que és bona. A qui se li acut, en una nit tan bonica! Sembla feta per anar a caçar noiets. Quina mena de llibertat és la que no em deixa fer el que jo vull.

Núm. 13: «Visca la llibertat!...»

GIOVANNI (*cantant el núm. 13*): Visca, visca, visca la llibertat!

La roba de la faldilla que ha quedat estesa a terra.

Leporello entra a escena passant per sota l'estructura, s'està escapant. Don Giovanni l'atura.

ELVIRA (*des de dins*): Don Giovanni!

LEPORELLO: No soc Don Giovanni!

DOÑA ANNA (*des de dins*): Don Giovanni!

LEPORELLO: No soc Don Giovanni!

DON GIOVANNI: Ei! Leporello!

LEPORELLO: No!... Ai, sí... Leporello, sí!

DON GIOVANNI: Ei, Leporello! No coneixes Don Giovanni, el teu patró?

LEPORELLO: Tan de bo no el conegués! Doña Anna i Doña Elvira em persegueixen per matar-me. Perquè m'han confós amb vos.

DON GIOVANNI: T'han confós amb mi! I no seria aquest un gran honor per a tu?

LEPORELLO: Senyor, ja us el regalo.

DON GIOVANNI: Vine cap aquí, fem les paus: agafa això. (*Li ensenya un paquet de diners.*)

LEPORELLO: No voldria que em prenguéssiu per una persona que es ven per diners, però aquest cop, i sense que serveixi de precedent, accepto.

Apareix Doña Anna; aquesta vegada porta a la cintura i amb tirants que no es veuen, el mirinyac gegant de la faldilla com a roba pròpia i l'arrossega girant i cantant.

Núm. 1-2: trio «No esperis, si no em mates» (fragment).

Canten els tres.

DOÑA ANNA: Miserable! Miserable!

DON GIOVANNI: Temerària!

LEPORELLO: Està vist que el meu senyor em portarà a la perdició.

DOÑA ANNA: Miserable! Socorreu-me!

DOÑA ANNA: No et serà fàcil fugir, et perseguiré allà on vagis. No et serà fàcil fugir.

Et perseguiré, no podràs fugir de mi.

No podràs fugir de mi.

DON GIOVANNI: Temerària! Temerària! Calla dona.

No sé com podré fugir.

LEPORELLO: Està vist que el meu senyor em portarà a la perdició.

Quin merder! Reconi quins crits!

Està vist que el meu senyor em portarà a la perdició,

està vist que el meu senyor em portarà la perdició, la perdició, la perdició,

em portarà a la perdició, està vist que el meu senyor em portarà a la perdició!

409

Don Giovanni i Leporello fugen portant fora l'estructura de ferro.

Núm. 21b-23: duet «Mi tradì quell'alma ingrata» i «Non mi dir, bell'idol mio».

Escena 2

En girar Doña Anna apareix Doña Elvira que està adherida a la seva esquena; comparteix –enganxada per la cintura i amb tirants que no es veuen – el mirinyac gegant de la faldilla, que també porta com a roba pròpia; giren cantant, ara una, ara l'altra segons quina d'elles queda a la vista del públic.

DOÑA ANNA i DOÑA ELVIRA (*cantant*):

M'ha traït aquella ànima ingrata,

aquella ànima ingrata,

i em fa, oh Déu, infeliç,

i em fa, oh Déu, infeliç,

i em fa, oh Déu, infeliç, oh Déu infeliç.

Final de la cançó; s'aturen al centre.

DOÑA ELVIRA: És una covardia fer que es posi massa en evidència la pròpia vergonya?

DOÑA ANNA: Un cor noble, al primer mot, ha de prendre partit?

ELVIRA: Doña Anna.

DOÑA ANNA: Doña Elvira.

ELVIRA: Dorabella.

DOÑA ANNA: Fiordiligi.

ELVIRA: Zerlina.

DOÑA ANNA: Susanna.

DOÑA ANNA: Marcelina.

ELVIRA: La Comtessa.

TOTES: I més de mil.

410

Les dues dones formen la imatge d'unes siameses; cantaran juntes.

Núm. 2: duet «Fuggi, crudele, fuggi» (fragment).

DOÑA ANNA i DOÑA ELVIRA (*cantant*):

Juro que venjaré aquesta sang si puc.

Ho juro, ho juro, ho juro pels meus ulls,

ho juro pel meu honor.

Quin jurament, oh deus,

és un moment terrible.

Pujant els sentiments

el nostre cor s'agita.

S'agita el nostre cor,

cor.

El cor ple d'emocions.

El cor,

el cor ple d'emocions.
El cor d'emocions.

Desapareixen per dins del mirinyac, que quedarà en forma de taula rodona al mig de l'escenari.

Escena 3

Entren Don Giovanni i Leporello, veuen la «taula preparada» i canten el núm. 24: finale «Già la mensa è preparata...» (fragment).

411

DON GIOVANNI: Ja tenim la taula preparada.

LEPORELLO: Ja tenim la taula pel sopar.

DON GIOVANNI: Tot a punt per a començar la festa.

LEPORELLO: Tot a punt a punt per a començar.

DON GIOVANNI: Ja que em gasto els meus diners, jo em vull divertir.

LEPORELLO: Tot a punt, tot a punt...

DON GIOVANNI: Leporello, vés a taula.

LEPORELLO: ...tot a punt per a començar.

VEUS (*cantant des de dins de la faldilla-taula*):

No sents la teva culpa? Vine, hi ha un mal pitjor!

LEPORELLO: Don Giovanni, vas convidar-lo a sopar amb tu, i aquí el tens.

Al centre de la taula-faldilla, que cau plana a terra, s'aixeca un personatge amb tricorni, capa i una mascara veneciana bauta, que estira el braç per a convidar Don Giovanni a entrar al cercle de roba amb ell.

GIOVANNI: Comendatore! (*Don Giovanni accepta la invitació i, en trobar-se al costat del Comendatore, comença a tremolar.*)

DON GIOVANNI (*cantant*):
 Qui em lacera l'ànima?
 Qui m'agita les vísceres?
 Quin esquinçament, ai de mi,
 quin frenesí!
 Quin infern! Quin terror!

Tots canten al mateix temps que la roba s'aixeca en vertical deixant al descobert un cercle de 5 m de diàmetre que gira com un monstre gegant; en el cercle lliure de roba del centre veiem Don Giovanni atemorit.

412

LEPORELLO: Quin rostre desesperat!
 Quins gestos de condemnat!
 Quins crits, quins laments!
 Com m'omple de terror,
 com m'omple de terror!

COR: Tot és poc per a les teves culpes.
 Vine, hi ha un mal pitjor!

TOTS: És la fi de qui fa mal, de qui fa mal, de qui fa mal.
 I la mort per als canalles. Ah, la vida és sempre així.
 És sempre, sempre, sempre així.
 Ce't la vie!

Don Giovanni desapareix del centre com absorbit pel forat negre; la roba caurà plana a terra.

Escena 4

Tothom ha desaparegut quan es veu al mig de l'escenari el primer personatge de l'espectacle: Don Alfonso, que ha passat el seu cos en el l'últim moment pel forat per on ha desaparegut Don

Giovanni. Aixecarà una copa i amb un brindis a públic acaba l'espectacle recordant que tot plegat era una peça d'art interactiva.

DON ALFONSO, el galerista (a públic): Interactiva! (Recordant el que ens ha dit al pròleg sobre la faldilla.)

Fosc

FI

Clips dels espectacles: Dei Furbi / Gemma Beltran

Scherzo – Català: <https://youtu.be/X98Mboy5frA>

Divertimento – Català: <https://youtu.be/cngDdKI96yg>

Tocata i fuga – Català: https://youtu.be/_JPBIK77Xhc

L'illa dels esclaus – Català: <https://youtu.be/0f4qRzNo9Ys>

414

Hombres de Shakespeare – Castellà: <https://youtu.be/MIzuz3GCpAo>

Asufre – Català: <https://youtu.be/fwGHCqVvZLI>

Asufre – Castellà: <https://youtu.be/MUNi6ram96s>

La flauta màgica – Català: https://youtu.be/zyQSB8b_q0A

Trilogia MozArt – Català: <https://youtu.be/YdlLqpDCUYU>

Trilogía MozArt – Castellà: <https://youtu.be/GIgBMLtYYjc>

Gemma Beltran
Directora, dramaturga i actriu
Barcelona

Actriu fins l'any 2003, amb la seva companyia Baubo, Teatre de moviment crea i interpreta des de 1990: *Ànima Nòmada* (2003), *Intramurs* (2001), *Combattimento* (1999), amb el qual obtingué el primer Premi de Pantomina al Festival Internacional One-Man Show de Moldàvia (ex-Unió Soviètica), *Jeroglífic* (1997), *Morfosis* (1994) i *Baubo* (1990).

Creadora de la Companyia Dei Furbi l'any 2002, acumula un ampli repertori de treballs de creació escènica que l'han feta mereixedora de diferents guardons:

Premi Max 2014 al millor espectacle musical per *La Flauta Màgica*.

Premio do público 2015 de la Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas per *La Flauta Màgica*.

Premi Guineueta 2014 al millor espectacle professional del Teatre Zorrilla de Badalona per *La Flauta Màgica*.

Primer premi l'any 2011 a la millor direcció per l'espectacle *Asufre!* a la 14a edició del Certamen Nacional de Directoras de Teatro de Torrejón de Ardoz.

Tercer premi el 2010 a la millor direcció per l'espectacle *Homes de Shakespeare* a la 13a edició del Certamen Nacional de Directoras de Teatro de Torrejón de Ardoz.

També col·labora en la direcció i moviment escènic de diferents companyies i és professora a l'Escola Superior d'Art Dramàtic (ESAD) de Barcelona, a l'Institut del Teatre, des de 1987.